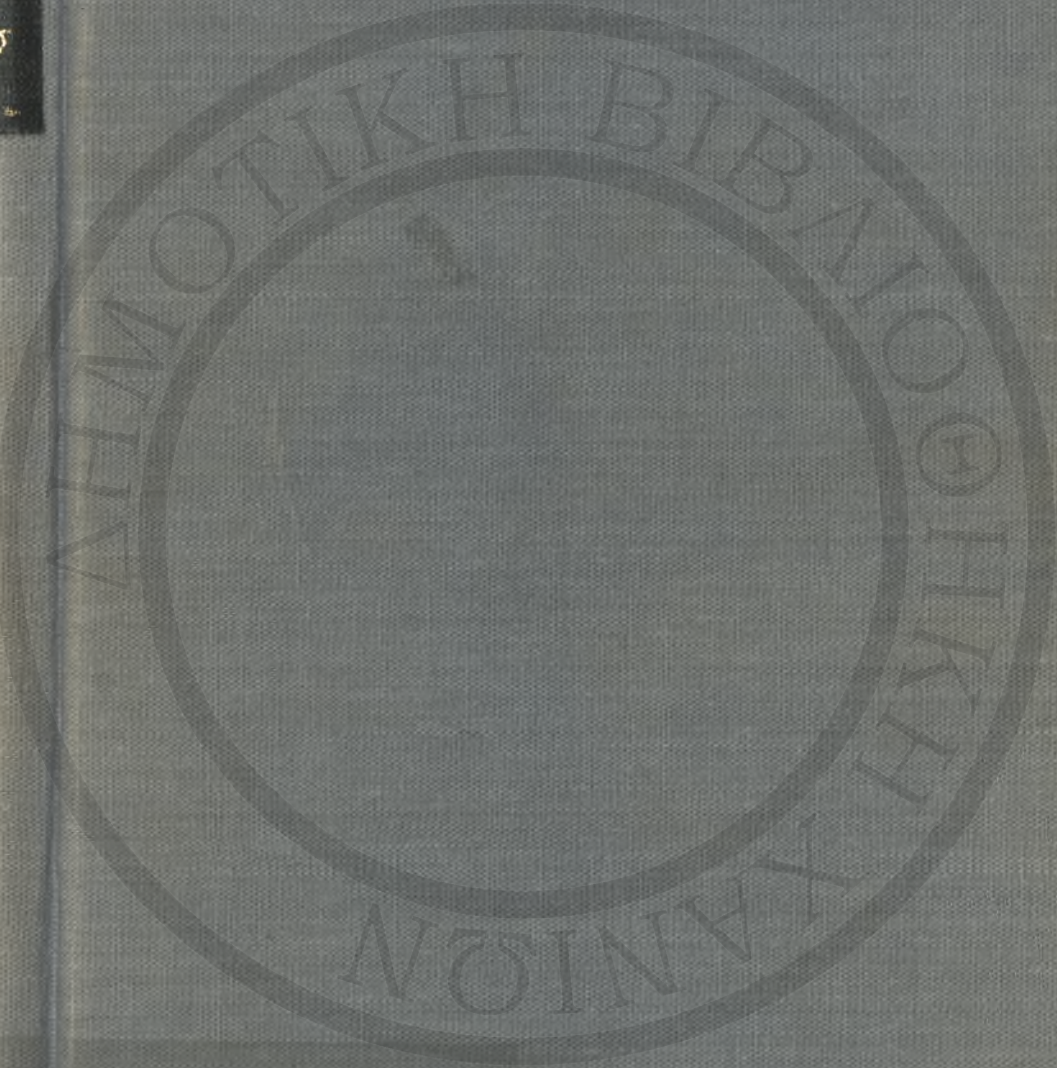
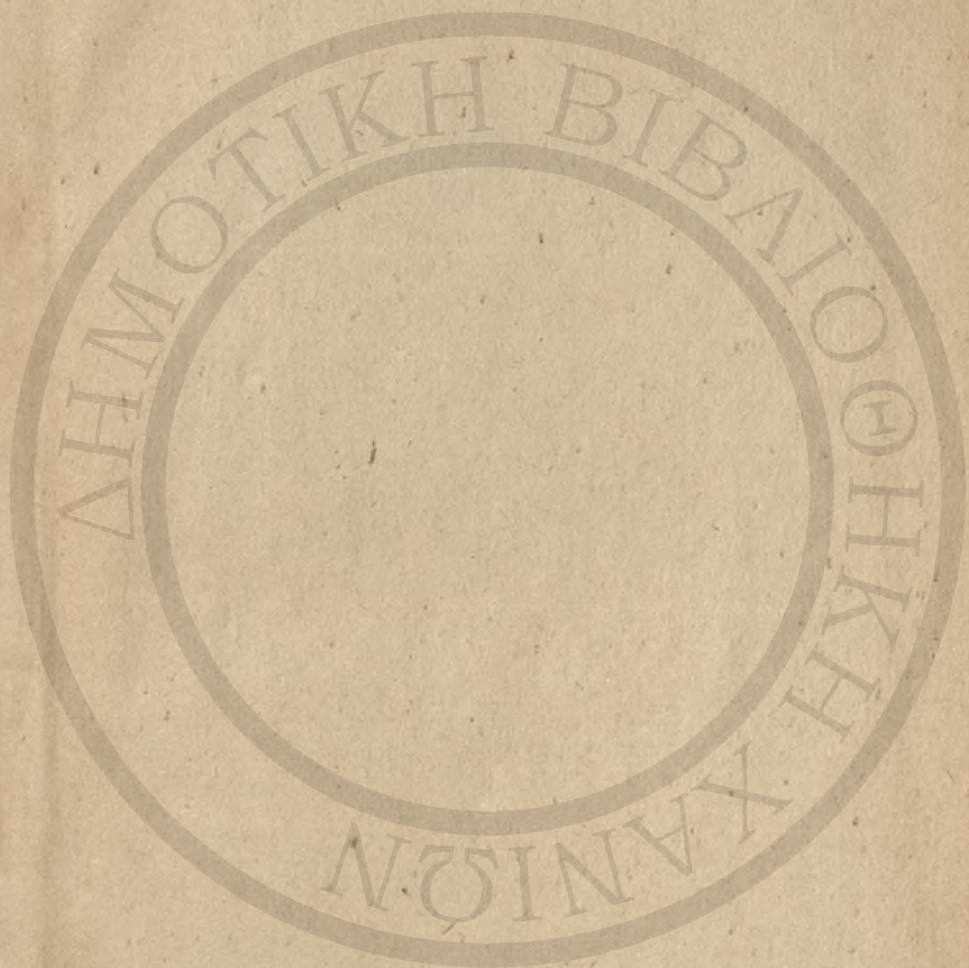

YALE
UNIVERSITY
LIBRARY

ΠΑΝΤΕΛΗ Π. ΒΑΒΟΥΛΕ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
— ΧΑΝΙΩΝ —
Αρ. αρθ. 1677
Χρόνολ. Εισαγ. 31-8-19
Ειδικότης Δ. 46
Αριθ. 398 Β ΒΑΒ

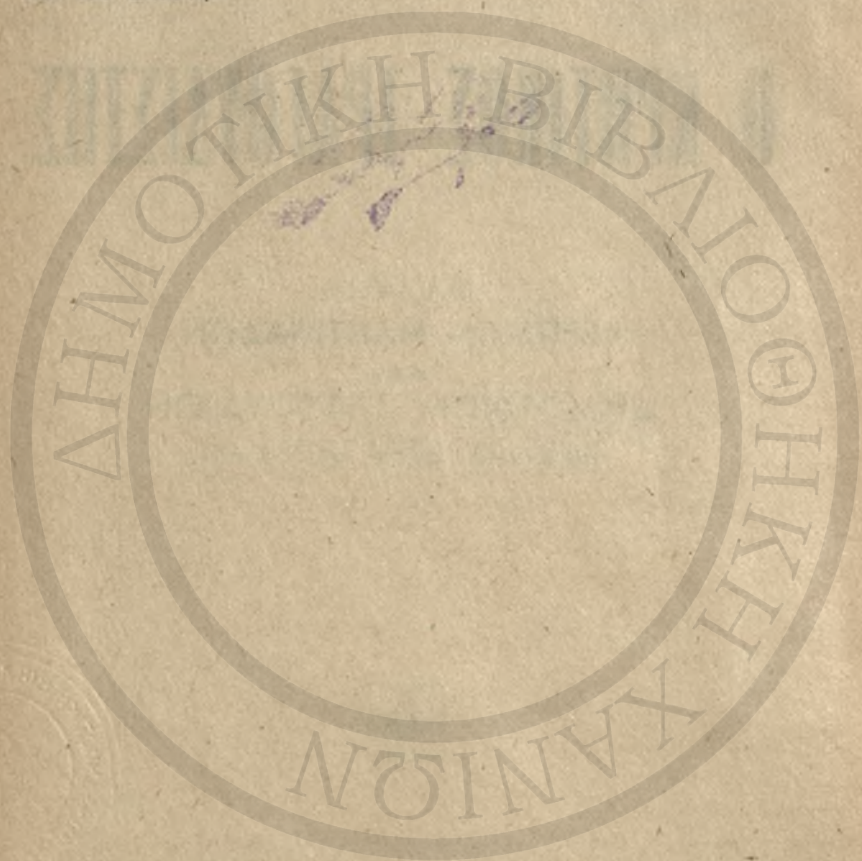
Ο ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗΣ

ΣΥΛΛΟΓΗ
ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΜΑΝΤΙΝΑΔΩΝ
ΚΑΙ
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ
ΤΑΒΛΑΣ ΣΤΡΑΤΑΣ Κ.Λ.Π.

ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΩΝΣΤ. Γ. ΑΛΙΚΙΩΤΗΣ
ΧΑΝΙΑ
1950

Τὰ γνήσια αντίτυπα ἔχουν τὶς σφραγίδες τοῦ Συγγραφέα
καὶ τοῦ Ἐκδότη.

Τύποις: Κ. Δ. Γεράρδου - Χανιά

Είχα τσι μαντινάδες μου σ' ένα σακκι μεγάλο
καί τώρ' άνοιγω τó σακκι στά φόρα νά τσι βγάλω.

ΜΕΡΟΣ Α'
ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ

'Η Μαντινάδα ή Κρητικιά δούδει ζωή στο γλέντι
χάρη, πρεπιά στήν κοπελιά κι άέρα στο λεβέντη!

'Η Μαντινάδα ή Κρητικιά έχει περίσσεια χάρη
μ' αύτή μιλεϊ στήν κοπελιά τó κάθε παλικάρι.

Κι ή κοπελιά τόν πόθο τση μέ μαντινάδες λέει
κι όντας έρωντοχτυπηθή, γή τραγουδεϊ, γή κλαϊει.

Α΄ ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΧΟΡΟΣ

—“Ας άρχινίσ’ ή γλώσσα μου κι άς βλέπεται μη σφάλη,
γιατί τήν τριγυρίσανε πολλῶ λογιῶ δασκάλοι.

“Άρχισε γλώσσα μου γλυκιά, νά τσί παινέσης ὄλες,
ὄλες τσί κιτρολεμονιές και τσί καρνάδες βιόλες.

“Ας τραγουδήσω κι άς χαρῶ, τόν κόσμο τόν άπάνω
κι οί μάϊσες μου τό πανε, πῶς φέτος θ’ άποθάνω.

Δέ μου πρεπε νά τραγουδῶ, νά λέω μαντινάδες,
γιατί ἔχω θλίψη στήν καρδιά, στή ράχη μου μπελάδες.

—“Εμίλησες κι έμύρισες κι ή μυρωδιά σου έβγήκε
κι ή -γι- άχνα τοῦ στομάτου σου στά σωθικά μου έμπήκε.

Νά τή χαρῶ τή γλώσσα σου, τή σκιζάμυδαλάτη,
άπου ναι μέσα κουφωτή και ζάχαρη γεμάτη.

Νά τή χαρῶ τή γλώσσα σου τὴν ἀηδονολαλοῦσα,
ἀπὸ τὴν πῆραν τὰ πουλιά καὶ γλυκοκελαηδοῦσα.

† Λεβεντονιέ καὶ μερακλῆ, πὲς μας δῶ μαντινάδες,
π' ἀρέσουνε στοὶ κοπελιές, ἀρέσουν καὶ στοὶ γράδες.

Τραγούδησε, τραγουδιστή, ν' ἀκούσω τὴ λαλιά σου,
νά πεταχτῶ σάν πέρδικα, νά μπῶ στὴν ἀγκαλιά σου.

“Ἦντά ναι τούτ' ἢ σιωπὴ καὶ τούτ' ἢ σιγανάδα
καὶ ἄνθρωπος δὲ βρίσκεται νά πῆ μιὰ μαντινάδα;

† Γιὰ ἰδὲς κορίτσια ὁμορφα καὶ μόδες τσί φοροῦνε!
μὰ ἦντα τσί θέλουν τσί ὁμορφιές, ἀφοῦ δὲν τραγουδοῦνε,

“Ὅποιος μ' ἀκούει καὶ τραγουδῶ, λέει, δὲν ἔχω πόνο,
μὰ ἐγὼ μὲ τό τραγούδι μου τὸν πόνο ξαλαφρώνω.

† “Ὡσάν τὸ ἔρημο πουλί ἔμεινα πάλι μόνος
κι ἀντὶ νά κλαίω, τραγουδῶ, νά μοῦ περνᾷ ὁ πόνος.

“Ὅποιος μ' ἀκούει καὶ τραγουδῶ, λέει: «χαρὰ σ' ἐμένα».
γιατὶ δὲ βλέπει τῆ καρδιάς τὰ φύλλα μαραμμένα.

† Ξελησμονῶ καὶ τραγουδῶ κι ὕστερα τό λογιάζω,
πὼς ἔχω ἀγάπη στά μακριὰ καὶ βαριαναστενάζω.

† Γιὰ ἓνα χατήρι τραγουδῶ, μὰ ἐγὼ χαρὰ δὲν ἔχω,
κάιλες ἔχω στὴν καρδιά, τὴ γῆς μὲ δάκρυα βρέχω.

† Κι ἂν ἀρχινίξω καὶ τὰ πῶ τὰ πάθη μου τραγούδι,
ἢ μαύρη γῆ θὰ ξεραθῆ, δὲ βγάνει μπλιό λουλούδια.

† —Γιὰ σένα ἐγὼ ἀγαπῶ μου, ἦρθα νά τραγουδήσω,
τὸ ξέρω πὼς σ' ἀρέσουνε, γιὰ νά σ' εὐχαριστήσω. †

—Τραγούδιε καὶ νά τραγουδῶ νά λέμε μαντινάδες,
μὰ ἐμεῖς δὲ τσ' ἀγοράζομε νά δούδωμε παράδες. †

† Τραγούδιε πού νά μὴ βρεθῆ νερό στὸ θάνατό σου,
παρὰ μὲ τὸ ροδόσταγμα νά κάμουν τὸν πηλό σου.

† Τὸ γλεντιστὴ τὸν ἄνθρωπο ὅλοι τὸν ἐπαινοῦνε,
χαίρουνται τὴν παρέα του κι ὅλοι τὴν πεθυμοῦνε. †

—Τραγούδησε, τραγούδησε πόνεσ' ἢ κεφαλὴ μου,
μὰ πάλι ξανατραγουδῶ νά μὲ γροικᾷς πουλί μου.

† Δὲ μοῦ πρεπε νά τραγουδῶ μουδὲ κρασί νά πίνω
παρὰ σὲ σπῆλιο σκοτεινὸ τὰ δάκρυα μου νά χύνω.

- ✓ Ἦθελα νάχω τ' ἀηδονιοῦ τὴ γλύκα καὶ τὴ χάρη,
νά τραγουδῶ τσ' ἀγάπης μου ὁ ὕπνος νά τὴν πάρη.
- ✓ Μ' ἄν ἀρχινίξω καὶ τὰ πῶ τὰ πάθη μου τραγούδια
ἢ λαύρα πού θά πεταχτῆ θά κάψη τὰ λουλούδια.
Κι ἄν τραγουδῶ κι ἄν χαίρουμαι κι ἄν κλαίω, δὲ μερώνω.
Βασιλικές χαρὲς νά δῶ, μπλιό μου δὲν ξεφαντώνω.
- Τσῆ τζιτζιφιάς τὰ τζιτζιφα καὶ τσ' ἀπιδιάς τ' ἀπίδια,
σὲ τάϊσε ἢ μάνα σου καὶ τραγουδεῖς πιτήδεια;
- Τραγούδησε, τραγούδησε, βράχνιασε ἢ φωνή μου
καὶ πιὲ καὶ ξαναπιὲ κρασί, πόνεσ' ἢ κεφαλή μου.
- ✓ — Πάρ' ἔν' αὐγὸ καὶ ρούφα το, νά φύγη ἢ βραχνάδα
ξερόβηξε δυὸ τρεῖς φορές καὶ πὲς μιὰ μαντινάδα.
- Νά τραγουδήξω, πρέπει μου, νά κλάψω ἔχω δίκιο,
γιατί ναι τ' ἀχειλάκι μου πρικύ σάν τὸ ροδίκιο.
Εἶναι στιγμές πού χαίρομαι καὶ τραγουδῶ μονάχος
κι εἶναι στιγμές, πού ἢ καρδιά εἶναι σκληρὴ σά βράχος.
- ✓ — Σειρά σειρά πάει ὁ στρατὸς, σειρά κι οἱ μαθητάδες
μὲ τὴ σειρά θά ποῦμε-νε- κι ἔμεῖς τοῖ μαντινάδες.
- ✓ Οἱ μαντινάδες θέλουνε ἄνθρωπο νά κατέχη
νά χη φωνὴ σάν τ' ἀηδονιοῦ καὶ νοῦ νά τοῖ ξετρέχη.
- ✓ — Περδικοκακαρίστρα μου κακάριζε ἀκόμα
νά καμαρώνω τὸ λαιμὸ καὶ τ' ὄμορφό σου στόμα.
- ✓ — Ἄχι καὶ νά χα μιὰ ρακὴ καὶ τέσσερα στραγάλια
νά τραγουδῶ ὡς τὸ πρῶι μὲ δίχως παρακάλια.
- Τραγουδιστῆ καὶ γλεντιστῆ καὶ μαντιναδολόγο
θά τονε δῆς νά τοῖ μετρᾶ τοῖ μύγες τῶν ἀλόγω.
- Πόκαμαν τὰ τραγούδια μου, ἄδειασε τὸ σακκί μου,
μὰ ἐγὼ γιὰ τὸ χατήρι σου, θά βγάλω ἀπὸ τ' ἀσκή μου.
Τέλειωσαν τὰ τραγούδια μου, δὲν ἔχω ἄλλα τραγούδια,
μὰ ἐγὼ γιὰ τὸ χατήρι σου, θά κάμω ἄλλα καινούρια.
Ἄς τραγουδήξω κι ἄς χαρῶ κι ἄς παίξω κι ἄς γελάσω
τὰ νιάτα δὲν πουλιοῦνται μπλιό νά πάω ν' ἀγοράσω.
- Παῖξε τὴ λύρα, λυρατζῆ, θέλω νά τραγουδήσω,
τὴ λεβεντοπαρέα μας νά τὴν καλοκαρδίσω.

- Παῖξε, λυράκι μου, γλυκά, ἀλέργα καὶ γεμάτα,
ἴσως καὶ τὴν πλανέσωμε αὐτὴ τῆ μαυρομάτα.
- Παῖξε λυράκι μου γλυκά, πέτα γοργὰ δοξάρι,
νὰ μὲ ρεχτοῦν οἱ κοπελιές, νὰ δῶ ποιά θὰ μὲ πάρη.
- “Αχι, τοὶ μαντινάδες μου, γιάντα νὰ τοὶ πουλήσω; +
κι ἐδὰ μοῦ χρειαστήκανε καὶ πῶς θὰ τραγουδήσω;
- Κρητικοπούλα μου ὄμορφη, πὲς μας μιὰ μαντινάδα
ν’ ἀκούσουν οἱ λεβεντιοὶ τοῦ τραγουδιοῦ γλυκάδα.
- “Ἡξερα ἐγὼ νὰ σὰς-ε-πῶ ἓνα σακκὶ γεμάτο,
μὰ κίνησε ὁ ποταμὸς κι ἐπήρε τσ’ ἴσια κάτω.
- “Ἡξερα ἐγὼ νὰ σὰς-ε-πῶ χιλιάδες μαντινάδες
μὰ τὸ φαί καὶ τὸ κρασί μοῦ φέρανε ζαλάδες.
- Μὰ πάλι γιὰ τὴ συντροφιά θὰ πῶ μιὰ μαντινάδα
ἀποὺ νὰ χαχαρίζετε οὐλὴ τὴν ἐβδομάδα.
- ✓ Κατέω πάω στὸ νερό, κατέω παρασέρνω
✓ κι ἄν-ε-μοῦ πῆτε ἄλλη δουλειά κι ἐκεῖα τὰ καταφέρνω.
- ✓ — Παῖξε τὴ λύρα, λυρατζή, θέλω νὰ τραγουδήσω
δυὸ μαντινάδες τοῦ γαμπροῦ, νὰ τὸν εὐχαριστήσω:
- Τὸ πράμα εἶναι στ’ ὄβγορο, δὲ θέλει σκιάς τεκλίφι-
χαρὰ στά μάτια τοῦ γαμπροῦ, ποὺ διάλεξε τὴ νύφη.
- Ἡ δάφνη κι ὁ κυπάρισσος ἐμίξανε τοὶ κλώνους
καὶ νὰ τσ’ ἀξιῶση ὁ Θεὸς νὰ ζήσουν χίλιους χρόνους.
- Νὰ δοῦνε γιουὺς καὶ κοπελιές, ἐγγόνια, δισεγγόνια,
νάχουν χαρὲς ἀτέλειωτες κι εὐτυχισμένα χρόνια.
- Χαρά σ’ ποὺ τσ’ ἀναθρέφανε κι ἀποὺ τοὶ μεγαλῶσαν
καὶ στοῦ Σαῖα τὸ χορὸ τοὺς ἀποκαμαρῶσαν.
- Εὐκὴ θὰ κάμω στὸ Θεὸ κι Ἐκεῖνος ἄς τὰ φέρη
νὰ ζήση ἡ νύφη κι ὁ γαμπρός κι ἐμεῖς κι οἱ συμπεθέροι.
- Εὐχαριστῶ σου (ξάδερφε) κι εὐχομαι ὄλονῶ σας,
σ’ ἀνύπαντρες σ’ ἀνύπαντρους χαρὲς, καὶ στῶν παιδιῶν σας. †
- Τὸ σύνθεμα τοῦ τραγουδιοῦ καὶ τοῦ σκοποῦ ἢ γλυκὸτὴ
σκλαβώνουνε σιργουλιστά τοῦ κοριτσιοῦ τῆ νιότη. (Ε) ⁽¹⁾

(1) Οἱ μαντινάδες ποὺ ἔχουν στὸ τέλος τὸ (Ε)
εἶναι παρμένες ἀπὸ τὸν Ἑρωτόκριτο.

—Παίξτε, λύρες και βιολιά, κλαρίνα και λαγούτα,
χορό και γλέντι θέλουνε τὰ παλικάρια τούτα.

Παίξτε, λύρες και βιολιά, λαγούτα και κλαρίνα,
γιὰ νὰ πιαστούνε στο χορό τὰ ρόδα με τὰ κρίνα.

—Παίξε, λυράκι μου, γλυκά, πέτα και σὺ δοξάρι,
νὰ πάρη βίτσιο ⁽¹⁾ στὸ χορό τὸ κάθε παλικάρι.

Παίξε, λυράκι μου, γλυκά, κι οἱ κοπελιές σ' ἀκοῦνε·
και δὸς των παρακίνηση εἰς τὸ χορό νὰ μποῦνε.

—Παίξε, τὴ λύρα, λυρατζῆ, κι ἐγὼ θὰ σὲ φιλέψω
χαράμενες κι ἀνύπαντρες, οὔλες θὰ τσι χορέψω.

Παίξε, τὴ βιόλα, βιολιτζῆ, ν' ἀνασταθῆ ἢ πλάση
κι ὁ καθενεῖς κι ἡ καθεμιὰ εἰς τὸ χορό ἄς πιάση.

Παίξε, καλέ μου λυρατζῆ, τὴν Καστρινὴ τὴ σοῦστα,
πού ναι παλαικὸς χορὸς με πάσα και με γούστα.

Και παίξε και τὴ γιτσικιὰ ⁽²⁾ νὰ τὴ χορέψου οἱ γέροι,
ἀπὸ τὴν-ε-χορεύουνε κι οἱ νιοὶ στ' Ἀπανωμέρη.

(1) Βίτσιο—ὄρμη, πόθος.

(2) Εἶδος σοῦστας παλιῶς, πυρρίχη.

Θέλω σεργιό Χανιώτικο πάντα μου νά χορεύω,
που πάει σειστά και λυγιστά και ζάλο δὲ λαθεύω.

Ἐπιασε πάλι στὸ χορὸ ὁ κρίνος μὲ τὴ βιόλα
λεβέντικα πατοῦν τὴ γῆς κοιτάξετέ τους κιάλα.

Λεβεντοιοὶ λεβεντονιές εἰς τὸ χορὸ κρατοῦνε,
ὄλο καμάρι κι ὁμορφιά, δίχως φτερά πετοῦνε.

Δέστε λεβέντικο χορὸ, δέστε κορμιὰ λυγάτα,
δέστε χοροτσακίσματα καὶ ζηλεμένα νιάτα.

Σαράντα ζάλα στὸ χορὸ κάνεις τα, δὲν τὰ κάνεις
κι ἅγιος νάναι ὁ ἄνθρωπος θὰ τότε κουζουλάνης.

Σὲ ποιὸ σκολειὸ ἐσπούδασες κι ἔμαθες νά χορεύης
καὶ κάνεις νάζια τοῦ χοροῦ καὶ τσι καρδιές μαγεύεις.

Λεβέντης εἶσαι, μάτια μου, λεβέντικα χορεύεις,
λεβέντικα πατεῖς τὴ γῆ, τσι κοπελιές παιδεύεις.

Ὅμπρός κρατεῖ κυπάρισσος κι ὄξ' ἀπὸ πίσω λεύκα
κι ὄξ' ἀπὸ πίσω φουντωτὰ καὶ μυρισμένα πεῦκα.

Ὅντε θὰ πιάσης στὸ χορὸ καὶ τὸ κορμὶ λυγίσης.
ἅγιος νάναι ὁ ἄνθρωπος θὰ τότε κριματίσης.

Ὅμπρος ὄμπρος βασιλικός, στὴ μιά του μπάντα βιόλα
κι ἄ δὲ μοῦ τὸ πιστεύετε, ξανοίξετέ τσι κι ὄλα.

Ἐγὼ μουνε ποὺ χόρευα στὴ κούπες καὶ στὰ πιάτα
κι δά δὲ φέγγω νά θωρῶ, νά πορπατῶ στὴ στράτα.

Χόρευε καὶ ξεφάντωνε, ἐδὰ πὺν ν' ὁ καιρὸς σου,
πριχοῦ φυσήξη ἀνεμικὴ καὶ ρίξη τὸν ἀθό σου.

Ἄλλο χορὸ δὲ χαίρομαι ὡσάν τὸ πεντοζάλι,
ποὺ τρία ζάλα πάει ὄμπρός καὶ δυὸ γυρίζει πάλι.

Ἄλλο χορὸ δὲ χαίρομαι, σάν τὸ μικρὸ-μικρὸ μου,
ἀπού τότε χορεύουνε κι ἔμένα στὸ χωριὸ μου.

Ἄλλο χορὸ δὲ χαίρομαι, σάν τὸ Μικρὸ-Μικράκι,
περίτου νά χορεύουνε κορίτσια μὲ μεράκι.

Ταγκό, σάμπα καὶ τσάρλεστο τσι Κρητικούς δὲ στέκουν,
γιατὶ κολλοῦνε τὰ κορμιὰ καὶ δύσκολα ξεμπλέκουν.

Ταγκό, καὶ φοξ καὶ τσάρλεστο νά μὴ τὸ δῶ ποτέ μου,
γιατὶ μολέβουν τὰ κορμιὰ, Θέ μου, συχώρεσέ μου.

Συμβουλές-γνώμες-φιλοσοφία

Β'

Πολλές φορές ο άνθρωπος τυφλώνεται, δέ βλέπει και κάνει και κιαμιά βολά πράματα, πού δέν πρέπει.

Ούλλες οι χάρες του κορμιού μέ τόν καιρό περνοῦνε, μά οι μερακλίδικες καρδιές ποτέ τους δέ γερνοῦνε.

Τά πλούτη πᾶνε κι ἔρχονται κι ὁ ἄνθρωπος φτωχαίνει μά ἡ νιότη κι ἡ παλικαριά ὀπίσω δέ γαέρνει.

Νά ζήσης μόνο μίαν αὐγή, τόσος καιρός σέ φτάνει, ρόδο π' ἀνθεῖ πολὺν καιρό τῆ μυρωδιά του χάνει.

“Οποῖος ἤξεύρει καί μιλεῖ μέ γνώση καί μέ τάξη, μόνος του μπεγεντίζεται ὅπου σταθῆ κι ἀράξει.

“Οποῖος μέ ψεύτικη καρδιά, ἀγάπη θεμελιώνει, ὄσες κι ἄν χτίση ἐκκλησιές τό κρίμα του δέ λιώνει.

“Οντε θά δῆς τὴν ὄρνιθα νά κακαρίξῃ ὀμπρός σου, δέν εἶναι χρεῖα νά σοῦ ποῦν, πῶς εἶν' τ' αὐγὸ δικό σου.

+ 6 "Οχι στά πόδια τοῦ βουνοῦ, ὅσο ψηλό κι ἄν εἶναι·
Καλλιὰ στό χαμηλό βουνό κοί στήν κορφή του μείνε.

6 Καί σάν πλουτίση ὁ ἄνθρωπος θαμπώνεται τό φῶς του
καί δέ γνωρίζει τό φτωχό, ἄν εἶναι κι ἀδερφός του.

Μαλαματένιος νά γενῆς καί διαμαντένιος νά σαι,
σά δέ βοηθᾷ ἡ τύχη σου, ἄδικα τυραννᾷσαι.

+ 7 Γλέντα τό ψεύτη τό ντουριά, γιατί ὁ καιρός διαβαίνει,
γιατί ἀπού μπῆ στή μαύρη γῆ, μπλιό του δέν ξαναβγαίνει

'Αλίμονο στά πράματα στόν κόσμο πῶς περνοῦνε·
ἄλλοι μερώνουν τά πουλιά κι ἄλλοι τά κυνηγοῦνε.

'Απ' οὐλα τά δεντρά τση γῆς, σάν τήν ἐλιά, δέν εἶναι
πού βρέχεται χιονίζεται καί πάντα δροσερή ναι.

Ποτέ σου μήν καταφρονᾷς τά κάτω σκαλοπάτια,
γιατί σ' αὐτά πρωτοπατεῖς καί βγαίνεις στά παλάτια.

Σάν εἶναι ψεύτρα ἡ ζωῆ, ὅποιος τηνε γνωρίση,
πρέπει νά τηνε χαιρεται καί νά τηνε γλεντήση. +

6 "Οπου πενθοῦνε νά πενθῆς κι ὅπου γλεντοῦνε γλέντα
καί λογικά νά σκέφτεσαι ὄντε θά πῆς κουβέντα. +

Μά ὁμορφος, γῆ ἄσκημος, γῆ βασιλιάς, γῆ δοῦλος,
ἀπό τό ἴδιο κόσκινο περνᾷ ὁ κόσμος οὐλος.

6 "Οποιος γιά νά φανῆ ψηλός βγαίνει σ' ἄλλοῦ τῆ ράχη,
ἄδικο καί κακομοιριά καί μαύρη μέρα θάχη.

Μῆ χάιρεσαι τῶν ἄλλωνῶ τήν πίκρα καί τόν πόνο,
γιατί ὄλα συχναλλάσσονται στό μήνα καί στό χρόνο.

+ 6 Γλέντα, καημένε ἄνθρωπε, ὅσο μπορείς καί ζῆσε,
γιατί, ἄν εἶσαι σημερινός, αὐριανός δέν εἶσαι. +

Τόν ἄνθρωπο τό μερακλή οὐλοῖ τόν ἀγαποῦνε
καί θέλουν τήν παρέα του, γιατί τόν ἐχτιμοῦνε.

+ 6 Σάν τονε βρῆς τό μερακλή ποτές καιρό μή χάνης,
ἔσα κι ἄν ἔχης ξόδιαζε φίλο νά τονε κάνης. +

+ 6 Πόσο μακραίνουν οἱ στιγμές, ὄντε κανεῖς προσμένη
καί κάθε μιὰ γλυκιά στιγμή πόσο γοργά διαβαίνει! +

'Ανάμεσα στή θάλασσα εἶν' ἓνα πηγαδάκι
ἐκεῖ τσί πλύνουν τσί πληγές καί βγαίνει τό φαρμάκι.

Ψηλά πετοῦνε τὰ πουλιά ὄντε καταλαβαίνουν,
πὼς ἔχουνε γερὰ φτερά κι ὅπου θελήσουν βγαίνουν.

Κόσμε καὶ κόσμε γελατζή, κόσμε κακοῦργε, ψεύτη!
ὅποιος μπιστεύτηκε σὲ σὲ σ' ἀπελπισία πέφτει.

Τὰ δάκρυα ποὺ χύνονται λαφρώνουνε τὸν πόνο,
μὰ νὰ τὰ χύσης μιὰ φορά, δυὸ τὸ πολὺ, τὸ χρόνο.

Μὴ συλλογᾶσαι μάτια μου κι ὄλα τοῦ κόσμου ἀλλάζουν
καὶ τὰ θολώτερα νερά κι αὐτὰ κατασταλάζουν.

Ποτὲ κιανεὶς ἀπ' ἄνθρωπο καλὸ νὰ μὴν ἐλπίζη
κι ἀνὲ τὸ λάβη κάποτες, ὁ Θεὸς τονὲ φωτίζει.

Σάν τὸ μαγκανοπήγαδο τοῦτος ὁ κόσμος μοιάζει
ὄντε γεμίζει ὁ -γ-εῖς γουβάς, ὁ διπλανὸς ἀδειάζει.

Πολλὲς φορές σκεπάζουνε κακοῦργους τὰ μετᾶξια
καὶ σὲ κουρέλια κρύβονται κορμιά γενναῖα κι ἄξια.

Πολλὰ καλὰ χει ὁ Θεὸς, μὰ δὲ μοιράζει δίκια·
σάν τῆ φουρτούνα ποὺ πετᾶ σωροὺς σωροὺς τὰ φύκια.

Θέ μου μεγαλοδύναμε, μεγάλο τ' ὄνομά σου!·
φύλλο δὲν πέφτει ἀπὸ δεντρί χωρὶς τὸ θέλημά σου.

Μὴν τονὲ κλαῖς τὸν ἀετὸ ὅπου πετᾶ σὰ βρέχη
μόνο νὰ κλαῖς ἓνα πουλί ὅπου φτερά δὲν ἔχει.

Πόσοι ἐχθροὶ δὲ φαίνονται σὰ μπιστεμένοι φίλοι
κι ἔχουν μέσα τὸ διάλολο, τῆ ζάχαρη στὰ χεῖλη.

Τὸ δίμουρο τὸν ἄνθρωπο καλὰ σάν τὸν ζυγιάσης,
τῆ διμουριά του κάτεχε κι ἀμάχη μὴν τοῦ πιάσης.

Οὔλα τ' ἀναβολέματα ἔχουν τὰ χύματά τους·
κι οἱ βρύσες οἱ βασιλικὲς δὲ χάνουν τὰ νερά τους.

Πολλὲς φορές ὁ ἄνθρωπος πονεῖ, μὰ δὲν τὸ λέει
κι εἶναι τὰ μάτια του στεγνά, μὰ ἡ καρδιά του κλαίει.

Τοῦτο τὸν κόσμο ποὺ θωρεῖς πρῶτα τὸν εἶχαν ἄλλοι·
ποὺ τῆ μιὰ πόρτα μπαίνομε καὶ βγαίνομ' ἀπὸ τὴν ἄλλη.

Ἡ νύχτ' ἀπλώνεται παντοῦ κι ὄλη τῆ γῆ σκεπάζει
κι ἄλλος γλεντᾶ καὶ χαίρεται κι ἄλλος ἀναστενάζει.

Τσί μαντινάδες τσί βγαλαν ἄνθρώποι παθιασμένοι
καὶ τσ' ἠῤραν καὶ τσί τραγουδοῦν οἱ μερακλαντισμένοι.

Κάμποσοι ψευδεις στον ντουνα λένε πώς είναι φίλοι
 βαστουν φαρμάκι στην ψυχή, τη ζάχαρη στα χείλη.

Ἐπου χει την ὑπομονή κερδίζει και δέ χάνει
 και τὰ πετούμενα πουλιά στέκονται και τὰ πιάνει.

Ἐχει καημό κι ἡ θάλασσα και τοῦ καημοῦ τὸ δάκρυ
 εἶν' ὁ ἀφρός που χύνεται εἰς τοῦ γιαλοῦ τὴν ἄκρη.

Ἄναστενάζ' ἡ θάλασσα κι ἀναστενάγματά της
 εἶν' ἡ βοή που κάνουνε τ' ἄγρια κύματά της.

Πάντα ψηλά στέκ' ἡ κορφή κι ἄς εἶναι χιονισμένη
 τὸ βράχο δέρνει ἡ θάλασσα, μὰ πάντα βράχος μένει.

Πάντα σὲ καθ' ἀπελπισιά κρυφὴ ἐλπίδα μένει,
 σὰ βελουδένια κυκλαμιά που ἀπ' το βράχο βγαίνει.

Τὸ μήλο εἶναι στή μηλιά και ἡ μηλιά στο χῶμα·
 ὁ πόνος εἶναι στήν καρδιά, τὸ ἄχ εἶναι στο στόμα.

Ἐπου κατέει και μιλεῖ μὲ γνώση και μὲ τρόπο,
 κάνει και κλαῖνε και γελοῦν τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων.

Ὅμορφο εἶναι τ' ὁμορφο, πέντε φορές και δέκα
 κι ἀπ' ὅλα ὁμορφότερο ἡ φρόνιμη γυναίκα.

Ἄκουσα λόγια φρόνιμα ἔλα κι ἐσὺ ἄκουσέ τα:
 «τὸν ἀγαπᾶς μὴ χαιρετᾶς, τονὲ μισᾶς χαιρετᾶ.

Ὁ κόσμος μὲ τὰ βᾶσανα εἶν' ἀνακατωμένος
 και ἄνθρωπος δὲ βρίσκεται νάν' εὐχαριστημένος.

Καθ' ἀμαρτία ναι γλυκιά τὴν ὥρα που τὴν κάνεις,
 μὰ ὕστερα στήν πληρωμὴ πύρινα δάκρυα βγάνεις.

Πάντα στή γυροποταμιά φυτρώνει τὸ ροδίκιο
 κι ἀγάλια-ἀγάλια γίνεται τοῦ καθ' ἐνοῦς τὸ δίκιο.

Ἄνθρωπος στή νεότη του κάνει και δὲ λογιάζει
 σάν ἔρθη ὁ νοῦς στήν κεφαλὴ οὔλα τὰ λογαριάζει.

Ἄνθρωπος κακορίζικος ἀτὸς του κι ἀπατὸς του,
 ὅ,τι τοῦ κάνει ἡ κεφαλὴ, δὲν τοῦ τὸ κάνει ἐχθρὸς του.

Ἦντα κακὸ μπορεῖς νὰ βρῆς ἀπὸ τὴ μοναξιά σου,
 σάν κάθεις στο σπίτι σου και κάνεις τὴ δουλειά σου.

Ὁ μακρολαίμης πετεινὸς στο ματζιπέτι κράζει
 και τὰ δικά του δὲ θωρεῖ κι ἄλλους καταδικάζει.

“Οποιος τὰ ὕστερα μετρᾶ ποτὲ δὲ μετανιώνει,
γιατὶ ἔχει στὸ καράβι του τὸ πιὸ γερὸ τιμόνι.

“Οποιος τὴ σκέψη ὀδηγὸ σέ κάθε πράξη βάνει,
μοιάζει τὸ ναύτη πού βρηκε ἀπάνεμο λιμάνι.

“Οποιο πουλί ψηλοπετᾶ καὶ τ’ ἄλλα δὲ σαΐντιζει,
στὸ χαμηλότερο κλαδί πηγαίνει καὶ καθίζει.

“Οντε θὰ κλαῖς, νὰ μὴ γελᾶς καὶ ὄντε γελᾶς, μὴν κλαίης
κι ὅ,τι σοῦ ποῦνε, μὴν τὸ πῆς κι ὅ,τι κατές, μὴ λήης.

Ἐψεύτησε καὶ ὁ ντουινιάς ἐψεύτησε κι ἡ σφαῖρα!
φίλος δὲ βρίσκεται μπιστὸς τῆ σημερινῆν ἡμέρα.

Σὰν πῆς κάτι τοῦ φίλου σου κι ἐκεῖνος φίλον ἔχει
φίλος τοῦ φίλου θὰ τὸ πῆ κι ὁ κόσμος τὸ κατέχει.

Δὲν ἤμπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ τὰ στοχάζετ’ ὄλα·
“Ὅσο κι ἂν εἶναι γνωστικὸς, νὰ σφάλῃ θέλει κι ὄλα.

Ἡ δύναμή ναι στὸ κορμί καὶ στὸ κεφάλ’ ἡ γνώση
καλ’ ἂν ἀρχίσῃ μιὰ δουλειά, καλὰ καὶ θὰ τελειώσῃ.

Τὸ κυπαρίσσι τὸ λιγνὸ ἀέρας τὸ λυγίζει
σκυφτὰ κρατεῖ τὴν κεφαλὴ κείνος πού δὲν ἐλπίζει.

Ἡ ἴπομονὴ ναι φάρμακο τσοῖ πόνους ξαλαφρώνει
καὶ μὲ αὐτὴ γιαιτρεύονται, παιδί μου, ὄλ’ οἱ πόνοι.

Ἰπομονὴ ὁ ἄνθρωπος πάντοτε πρέπει νάχη,
γιὰ νὰ τ’ ἀποδυνάζετῃ καλὸ, κακὸ ὅ τι λάχη.

Ἡ ἴπομονὴ παιδάκι μου εἶναι μεγάλο πράμα·
παρηγορᾶ κάθε ψυχὴ καὶ σταματᾶ τὸ κλάμα.

Ἦντα τὰ θέλει καὶ κανεῖς τὰ πλοῦτη στὴ ζωὴ του
δυὸ μέτρα παλιοχώραφο φτάνουν γιὰ τὸ κορμί του.

Ποτὲ μου δὲν ἐζήλεψα σὲ πλοῦτη καὶ σὲ κάλλη.
ὕγεια, χαρὰ, ἐζήλεψα καὶ ἦσυχο κεφάλι.

Στὸν ψεύτη κόσμῳ ὁ ἄνθρωπος τίποτε δὲν κερδαίνει·
γεννᾶται μὲ τὸ κλάψιμο, μὲ κλάψιμο ἀποθαίνει.

Μὲ περασιάρικα πουλιά ποτὲ φιλιὰ μὴν κάνης,
γιατὶ περνοῦν καὶ φεύγουνε καὶ στὴ στιγμή τὰ χάνεις.

Μὰ σὰν ὑπάρχη ὁ θάνατος, τί ὠφελοῦν τὰ πλοῦτη;
Ἐνα λουλούδι πρόσκαιρο εἶν’ ἡ ζωὴ ἐτούτη.

Χαρά στή μοίρα σας βουνά, χαρά στο ριζικό σας,
ἀπού δὲν ἀνιμένετε ποτέ τό θάνατό σας.

Χαρά στή μοίρα σας βουνά πού χάρο δὲ φοβᾶστε,
μόν' ἀνιμένετε ἄνοιξη νά πρασινολογᾶστε.

Τοῦ κακομοίρη τό κερί κι ἄν ἄψη, πάλι σβήνει,
γιατί τοῦ καλορίζικου ἡ μοίρα δὲν τ' ἀφήνει.

Ποτ' ἄνθρωπος μὴν καυχῆθῃ, πῶς ἔχει νοῦ καί γνώση,
ὡς τε νά δῆ ἡ τύχη του, πῶς θά τὸν ἀποδώσῃ.

Μέ τὸν καιρὸ τὰ δύσκολα καί τὰ βαριά ἀλαφραίνουν
Πληγές καί πόνοι καί καημοὶ μέ τὸν καιρὸ τους γαίινουν.

Ποτέ μου δὲν πρिकाίνομαι, ὄντε θά χάσω πράμα,
γιατί ποτέ τὰ πράματα ἀνθρώπους δὲν ἐκάμα.

Τὸ κισιμέτι δὲ βουλᾶ, τ' ἀσήμι δὲ σκουριαίνει
κι ὅ,τι εἶν' ἀπ' τὸ Θεὸ γραφτό, ὀπίσω δὲν πηγαίνει.

Μὴν κατακρίνης ἄνθρωπο μέ τῆ δική σου γνώση,
γιατί δὲν ξέρεις ὁ Θεὸς τί ἔχει νά τοῦ δώσῃ.

ἌΠοῦ χει τὴν ὑπομονὴ στ' ἀγκίστρι ψάρι πιάνει
κι ἀπού χει τὴν λιγοψυχιά κι' ὅ,τι κρατεῖ τό χάνει.

Μὴν κάμης μὴ σοῦ κάμουνε, μὴ πῆς νά μὴ σοῦ ποῦνε
καί μὴ χτυπᾶς τὴν πόρτ' ἄλλοῦ, γιὰ νά μὴ σοῦ χτυποῦνε.

Ποτέ σου τὸν παλιὸ ἐχθρὸ μὴν τονε κάνεις φίλο,
γιατί σέ διμουρεύεται σάν τὸν μπαμπέση σκύλο.

Δέντρο πού δὲ σοῦ μέλλεται νά φάης τὸν καρπὸ του,
μὴν κοιμηθῆς στὸν ἴσκιο του νά πάρης τὸν καημὸ του.

Μὴ χαιρεσαι στῶν ἄλλωνῶ τὴν πρίκα καί τὸν πόνο,
γιατ' ὄλα συχνάλλάσσονται στό μῆνα καί στό χρόνο.

Οἱ -γι-αῖγες εἶναι κόσκινα κι οἱ μέλισσες κοφίνια
καί τὰ χωράφια κι οἱ -γι-ἐλιές βενέτικα τσικίνια.

Τοῦ παντρεμένου δὸς φιλι νά σκάψῃ νά τό χῶσῃ,
τ' ἀνύπαντρου μὴ θαρρευτῆς, γιὰ θά τό φανερώσῃ.

Ἐνα Θεὸ μόνο θά βρῆς στὸν κόσμο δίχως λάθος,
μὰ δὲ θά βρῆς ποτέ καρδιά, πού νά μὴν ἔχη πάθος.

Πόσες καρδιές δὲ χαίρονται στὸν κόσμο καί γλεντοῦνε
καί πόσες μέσα στοὺς καημοὺς μέρα καί νύχτα ζιοῦνε.

Δακρύζω μὲ παράπονο μὲ πόνο συλλογοῦμαι,
πὼς εἶναι ὅλα μάταια στὸν κόσμο ἀπὸ ζιοῦμε.

Κόσμε, παντέρμε, γελατζή, κακὲ καὶ ψοματάρη
κόσμε καὶ ποιὸς σ' ἐχάρηκε, νὰ χω κι' ἐγὼ τὰ θάρρη-

'Απάντρευτος σὰν παντρευτῆ δὲν πρέπει νὰ χορεύη
δὸς του σακκί' στὸν νῶμο του κριθάρι νὰ γυρεύη.

Στὸν πεινασμένο δὸς φαί, στὸν κουρασμένο κλίνη
καὶ στὸν μπεκρῆ φαί κρασί νὰ τρώη καὶ νὰ πίνη.

'Ανάθεμα πὺ βρῆ καιρὸ κι ἄλλο καιρὸ ἀνιμένει,
γιατ' ὁ καιρὸς τὰ πράματα ξανάστροφα τὰ φέρνει.

Στὴν ἀγορὰ δὲν τὴν πουλοῦν ποτέ τὴν τιμιότη.
χαρὰ στονε πὺ τὴν κρατεῖ, γιὰ στόλισμα στὴ νιότη.

Τὰ μεγαλεῖα τὰ πολλὰ πρέπει νὰ τὰ μισοῦμε,
γιατ' ἔρχεται ὁ θάνατος κι οὔλα τὰ παραιτοῦμε.

'Ο Παντοδύναμος παρὰς τῆ σημερινῆς ἡμέρα,
εἶναι σαποῦνι μαγικὸ καὶ βγάνει κάθε λέρα.

Δὲν τὴ ψηφῶ τὴ νιότη μου νὰ ζιῶ γῆ ν' ἀποθάνω,
θέλω νὰ ζιῶ λεβέντικα στὸν κόσμον τὸν ἀπάνω.

"Οποῖος στὸν κόσμον γεννηθῆ χωρὶς νὰ ὑποφέρη,
εἶναι διαβάτης πὺ περνᾷ καὶ τὴ ζωὴ δὲν ξέρει.

Καρδιές πὺ εἶν εἰλικρινεῖς εἰλικριν' ἀγαποῦνε
κι ὅσο μακριὰ κι ἂν βρίσκωνται, ποτέ δὲ λησμονοῦνε.

'Η ἀμαρτία ναι γλυκιά τὴν ὥρα πὺ τὴν κάνεις
μὰ ἔρχετ' ὁ μετανιωμὸς καὶ μαῦρα δάκρυα βγάνεις.

"Οσον κι ἂν εἶναι τὸ κορμί μὲ δύναμη γεμάτο
μὲ τὰ φαρμάκια τῆ ζωῆς γρήγορα πέφτει κάτω.

'Ο θάνατος εἶναι σκληρὸς, μὰ δίδει κι εὐτυχία,
γιατὶ γλιτώνει [τὸ κορμί ἀπὸ τὴν τυραννία.

Θάρρη μιά μέρα ὁ θάνατος καὶ τὸ κορμί θὰ λιώση
κι ἦντα τὰ θέλουν τὰ λεφτά στὴν Τράπεζα καμπόσοι.

Καὶ σὰ θά-ν-ἔρθη ὁ θάνατος, δὲν ὠφελοῦν τὰ πλοῦτη.
ὡσάν τὸ σφακολούλουδο εἶν' ἡ ζωὴ ἐτούτη.

Τοῦτο τὸν κόσμον, μάτια μου, ἂν δὲν τονέ γλεντήσης,
λίρες θὰ κάμης ὅσες θές, μὰ ἐπά θὰ τίς ἀφήσης.

6
+ 6
6
"Όποιος δὲν εἶναι μερακλῆς τοῦ πρέπει ν' ἀποθάνη,
γιατί στὸν κόσμον ἀπὸ ζῆ μόνο τὸν τόπο πιάνει.

Τὸ μερακλίδικο πουλὶ ποτέ φωλιά δὲν κάνει
μόνο στῶν ἄλλω τσι φωλιές τ' αὐγά του πάει καὶ βάνει.

Ζωὴ κι ἀγάπη κάνουνε να ταιριαστό ζευγάρι·
Εἶν ἡ-γι-ἀγάπη λούλουδο κι εἶν' ἡ ζωὴ κλωνάρι.

Τοῦ φίλου σου, μὴ θαρρευτῆς νὰ πῆς τὸ μυστικό σου,
φίλος τοῦ φίλου θὰ τὸ πῆ κι εἶναι κακὸ δικό σου.

Ἡ θάλασσα καὶ τὰ βουνὰ χαίρονται τὸν ἄερα,
μὰ ἡ νιότη κι ἡ καλὴ καρδιά δὲν εἶναι κάθε μέρα.

Μὰ σὰ βαθιά πον' ἡ καρδιά, τί ὠφελοῦν τὰ πλούτη;
Ὡσὰν τὸ λούλουδο τση γῆς εἶν' ἡ ζωὴ ἐτούτη.

Ἄδύνατό ναι μιὰν καρδιά σὰν πληγωθῆ νὰ γιάνη·
μοιάζει δεντροῦ πὺ μαραθῆ καὶ μπλιό καρπὸ δὲν κάνει.

Μὴν τηνε κλαῖς τῆ λεμονιά ὄντε κι ἂν ἀστοχήση·
κάνει λεμόνια δίφορα τὸν κόσμον νὰ γεμίση.

Πά' ἡ ψυχὴ στὸν οὐρανὸ καὶ μὲν' ἐδῶ τὸ σῶμα
κι ὁ πλούσιος καὶ ὁ φτωχὸς σκεπάζονται μὲ χῶμα.

Τοῦτο τὸν κόσμον πὺ θωρεῖς, ἄλλοι τὸν εἶχαν πρῶτα
κι ἐμεῖς θὰ τὸν ἀφήσωμε λειβάδι μὲ τὰ χόρτα.

Στὸν οὐρανὸ ὅ,τι γενῆ ἕνας Θεὸς τὸ κάνει·
μὰ εἰς τὸν κόσμον ὅ,τι γενῆ, τὸ κάνει τὸ φουστάνι.

Λεονταρίστικη καρδιά ὁ ἄντρας πρέπει νὰ χη
καὶ σὲ καλὸ καὶ σὲ κακὸ καὶ σ' ὅ,τι κι ἂν τοῦ λάχη.

Ἀγάπες ἀλυσσόμετες, φιλιές σφιχτοδεμένες,
ὅσο μακριὰ κι ἂν βρίσκονται, δὲν εἶναι χωρισμένες.

Τὰ μάτια δὲ μποροῦν νὰ δοῦν τὸ μάκρεμα τοῦ τόπου,
μ' ἀλήθεια κοντινότερα τὰ φέρνει ὁ νοῦς τοῦ τ' ἀνθρώπου.(Ε)

Σ' αὐτὸ τὸν ψεῦτη τὸ ντουνιά πρέπει κανεῖς γιὰ νὰ ναι
γῆ πλούσιος γῆ ὁμορφος, γιὰ νὰ τὸν ἀγαπᾶνε.

Τὰ ὄρη κάνουνε βοσκούς καὶ τὸ κρασί μπεκρηδες
καὶ τὸ σκολειὸ γραμματικούς κι ἡ λύρα μερακλήδες.

Ἀπὸ ναι νιὸς καὶ δὲν πατεῖ τὸ μάρμαρο νὰ τρίζη,
ἦντα τῆ θέλει τῆ ζωὴ νὰ τηνε κουλαντριζη.

‘Ο κόσμος εἶν’ ἀπέραντος κι ἔχει χιλιάδες στράτες
κι εἵμαστε ἐμεῖς μπροσερινοί, περαστικοί διαβάτες.

Μὴ θαρρευτῆς καὶ πᾶς ἐκεῖ, πού μέλισσες πετοῦνε’
γι’ ἀθὸ θὰ σὲ περάσουνε κι ἀπάνω σου θὰ βγοῦνε.

Τὰ λόγια σου, πρὶν νὰ τὰ πῆς, μέτρα τα ἕνα ἕνα
καὶ τῆ καρδιάς σου τὸ κλειδιά μὴ δίδης στὸν καθένα.

Σάν εἶναι ὁ ἄντρας πού σειρά κι εἶναι καὶ γαλαντόμος,
ὅπου κι ἄν πάη κι ἄν σταθῆ τὸν-ε-παινᾶ ὁ κόσμος.

‘Όσοι πονοῦν καὶ δὲ μποροῦν τὸ γιατρικὸ νὰ βροῦνε,
ἢ μαύρη γῆς εἶναι γιατρός κι ἄς πᾶν νὰ γιατρευτοῦνε.

Σὰ γεννηθῆ ὁ ἄνθρωπος καὶ ζῆ στὸν κόσμον τοῦτο,
νὰ τρώη, νὰ πίνη νὰ γλεντᾶ, εἶναι τὸ μόνο πλοῦτο.

‘Ο ἄνθρωπος στὸ μνημα του δὲν παίρνει καὶ τὰ πλούτη.
κι ἀξίζ’ ἢ δόξα κι ἢ τιμὴ μόνο, στῆ σφαίρα ἐτούτη.

Πλούτη καὶ κάλλη φθείρουνται κι ἡ νιότη μπαταλεύει’
μόνο μιά δόξα καὶ τιμὴ στὸν κόσμον βασιλεύει.

‘Η γλώσσα δίδει τὴν τιμὴ κι ὁ νοῦς τὴν-ε-πρεπίζει
κι ἡ γλώσσα του τὸν ἄνθρωπον στυλώνει, γῆ γρεμίζει

‘Απὸ τὸν ‘Ερωτόκριτο

Τοῦ κύκλου τὰ γυρίσματα ἀνεβοκατεβαίνουν
καὶ τοῦ τροχοῦ ὄρες ψηλά κι ὄρες στὰ βάθη πηαίνουν.

Καὶ τοῦ καιροῦ τὰ πράματα ἀναπαῦμὸ δὲν ἔχουν
καὶ στὸ καλὸ καὶ στὸ κακὸ περιπατοῦν καὶ τρέχουν.

Στὸν ἄνθρωπον τοῦ δόθηκε κι εἶναι τὸ φυσικὸ του,
νὰ διαμετρᾶ τὰ πράματα μὲ τὸ λογαριασμό του.

Τὰ χόρτα π’ ἀγκυλώνουνε, τ’ ἀγκάθια πού κεντοῦνε,
γιὰ κουζουλοὺς τοὺς κράζουνε, ὄσους κι ἄν τὰ κρατοῦνε.

Ποτὲ τὸ χέρι στῆ φωτιά μὴν γγίξης, γιατί καίει’
Μέσ’ στὸ πηγάδι κάρβουνα κιανεῖς μὴν πᾶ γυρεῦει.

‘Ο κόσμος εἶναι πονηρός κι ὁ πόθος σὲ τυφλώνει
κι ὅσο κι ἄν τὸ κρατῆς κρυφὸ, γοργὸ τὸ φανερώνει.

‘Απ’ ὅ,τι ἔχει ὁ ἄνθρωπος, τὰ λόγια χουν τὴ χάρη
πού κάνουνε κάθε καρδιά παρηγοριά νὰ πάρη.

Ἐποὺ κατέχει καὶ μιλεῖ μὲ γνώση καὶ μὲ τρόπο
κάνει καὶ κλαίνει καὶ γελοῦν τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων.

Τὰ μάτια δὲν καλοθωροῦν στὸ μάκρεμα τοῦ τόπου,
μὰ πιὸ καλλιὰ καὶ πιὸ μακριὰ βλέπ' ἡ καρδιά τ' ἀνθρώπου.

Τὰ μάτια νὰ ναι ἀνοιχτὰ τὴν νύχτα, δὲ θωροῦνε
μέρα καὶ νύχτα τῆ καρδιάς τὰ μάτια σοντηροῦνε.

Τ' ἀνθρώπου ὁ νοῦς κι ὁ λογισμὸς ὄλα τὰ βασιλεύει·
νικᾷ, μερώνει τ' ἄγρια καὶ τὰ θεριά μερεῦει.

Ὁ νοῦς λαβώνει ἀπὸ κοντὰ κι ἀπὸ μακριὰ σκοτώνει
κι ὅσο νὰ φεύγης, νὰ γλακᾶς, μὲ τὰ φτερά σὲ σώνει.

Εὐκόλο εἶναι τὸ κακό κι ὅποιος βαλθῆ τὸ κάνει
κι ὅποια πληγώθη στὴν τιμὴ δὲν εἴμπορεῖ νὰ γιάνη.

Πολλὰ πράματα φαίνονται εὐκόλα στὴν ἀρχή τους,
μὰ ναι βαριά καὶ δύσκολα πολλὰ στὴν τέλειωσή τους.

Ὁποῖος τὰ ὕστερα μετρᾷ προτοῦ νὰ τὰ σιμῶση
σ' ὅ,τι κι ἂν λάχη δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ μετανιώση.

Ποῖός ἤμπορεῖ ἀνημπόρετα πράματα νὰ νικήση;
Τὸν ψύλλο ποῖός εἶδε ποτὲ λιόντα νὰ πολεμήση;

Ὁ πρῶτος ἀναστεναγμὸς σάν πάψη καὶ τελειώση,
ἔτσι γιὰ μιά δὲν ἔρχεται ἄλλος νὰ δευτερώση.

Οἱ στεναγμοὶ ποὺ βγαίνουνε σάν τὸ νερό στὴ βρῦση
δὲν εἶν καλοὶ ἀναστεναγμοί, ὡσάν τὸ θέλει ἡ φύση.

Εἶν, ἓνας λόγος παλαιός κι ἀληθινὸ τὸν κρίνω·
«Ὁπ' ἀφρουκᾶται κοπελιοῦ γίνεται σάν κι ἐκεῖνο».

Τὸ πρᾶμ' ἀπούχει δυσκολιές, τὸ πρᾶμα ποὺ δὲ μοιάζει,
ἀπού χει γνώση ἄς τὸ θωρῆ κι ἐμπρός ἄς τὸ λογιάζη.

Καλὰ τὸ λένε οἱ φρόνιμοι καὶ τὶς γυναῖκες ψέγουν,
γιατὶ ὄλο τὰ χειρότερα καὶ τὰ κακὰ γυρεύουν.

Καὶ δίχως γνώση τὶς κρατοῦν καὶ κουζουλές τὶς κρίνουν,
γιατὶ διαλέγουν τὸ κακό καὶ τὸ καλὸ τ' ἀφήνουν.

Φίλος γιὰ φίλον εἶδαμε νὰ πέση ν' ἀποθάνη·
καὶ τοῦτα ναι τὰ πωρικά ὁποῦ ἡ-γι-ἀγάπη κάνει.

Καλὰ τὸ λέει ὁ φρόνιμος ἀπ' ὄλα τὰ λογιάζει:
«ὁ πόνος ὁ βαρύτερος τὸν ἀλαφρό σκεπάζει».

Συχνά ὄλα μεταλλάσσονται καὶ τὰ βαριά λαφραίνου-
 μά ὄντε-ν-έρθη ὁ θάνατος, σκολάζουν καὶ σωπαίνου.

Μὲ τὸν καιρὸ τὰ εὐκόλα καὶ τὰ βαριά ἀλαφραίνου
 ἀνάγκες, πάθη κι ἀρρωστιές γιαιτρεύουται και γιαινου.

“Ὅποιος ἐμπήκε στὴ φωτιά κατέχ’ ἦντα ναι ἡ βράση
 καὶ μόνο ἐκεῖνος τὸ γροικᾶ, πού θά τὴ δοκιμάση.

Καὶ τοῦ καιροῦ τὸ πέρασμα εἶδα καλὸ νὰ φέρη
 κι ἡ μέρ’ ἀλλιῶς εἶν’ τὸ πρωῖ κι ἀλλιῶς τὸ μεσημέρι.

Δὲν εἶν’ ἀλήθεια οἱ λογισμοὶ τ’ ἀνθρώπου δὲ γροικουται
 δίχως μιλιᾶ, δίχως λαλιᾶ στὸ πρόσωπο θωροῦνται.

Φόβοι, τρομάρες, μάνιτες καὶ κύματ’ ἄν φουσκώσου,
 δὲν ἦμποροῦν μιᾶ μπιστικιά φιλιᾶ νὰ ξεριζώσου.

Τὸ πρῶτο πράμα τῆ τιμῆς εἶναι στὸν ἀντρειωμένο,
 νὰ μὴν τὸν εὔρουνε ποτέ σὲ ψέμα κομπωμένο.

Καὶ τὸν ἐχθρὸ του νὰ θωρῆ κιανεὶς πῶς πᾶν νὰ θάψου
 δὲν εἶμποροῦν τὰ μάτια του παρὰ νὰ τονε κλάψου.

‘Ακάτεχος τοῦ ἀκάτεχου ποτέ δὲν ὄρμηνεύει’
 στὸν κατεχάρη ὁ ἀκάτεχος τὸ μάθημα γυρεύει.

Νὰ βλέπεσαι κι ὁ μαθητῆς πολλὲς φορὲς κομπῶνει
 καὶ μὲ κλεψιά καὶ μαστοριά τὸ δάσκαλο λαβῶνει.

Οἱ φρόνιμοι ὄρμηνεύουνε, πῶς σάν τελειώση ἡ μάχη,
 ἀγάπη καὶ γαλήνεψη στὸ τέλος τῆς θε νάχη.

Εἶναι καὶ κάποια σφάλματα, ὄπου ποτέ δὲ λιώνου,
 καθημερνὰ τὴν ἐχθητα κι ὄργητα δυναμώνου.

Τὸ σφάλμα ἀπού τὴν τιμὴ ἐγγίζει καὶ πληγῶνει,
 ὁ θάνατος δὲ τὸ σωπᾶ τὸ μνήμα δὲν τὸ χῶνει.

‘Ὁ κόσμος ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἐδέτο’ ἐθεμελιώθη
 καὶ πορπατεῖ καθένας μας ὄπου ἡ τύχη ἀμπῶθει.

Μὲ τὸν καιρὸ οἱ συννεφιές περνοῦνε κι-γι-ἀντάρες
 κι εὐχὲς μεγάλες γίνουται μὲ τὸν καιρὸ οἱ κατάρες.

Φτωχὴ φτωχὸν ἀγάπησε καὶ πόνου δὲν ἐγροῖκα
 μὰ φτωχικά περάσανε τὸν πόθηον ἐχαρήκα.

Γ' ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ

1

Πολλά μεγάλην αφεντιά, πολλά μεγάλη χάρη,
έχει τ' όλόγδυμο παιδί, που παίζει τό δοξάρι (Ε)

“Ερωντα τρισκατάρατε, άδικητή και πλάνε,
χτύπα με τσί σαίτες σου, κι ό,τι σ' άρέσει κάνε.

“Ερωντα κοσμοχαλαστή, κακούργε, λαοπλάνε,
πού μ' έβαλες κι αγάπησα και τό καλό μου ήντα ναι;

—“Ερωντα και ποιός σου μαθε καρδιές νά σαίτεύης,
και δέν αφήνεις άνθρωπο νά μην τονε παιδεύης;

—Είμαι τεχνίτης σί' άρματα, παιγνιώτης στό δοξάρι,
και ρίχνω τσί σαίτες μου κιανούς δέν κάνω χάρη.

Πέστε μου, πού ν' ό έρωντας, νά τοτε ξαρματώσω,
νά πάρω πό δοξάρι του, τόν κόσμο νά γλιτώσω.

- Ἐνάθεμα τὸν ἔρωτα, ὅπου βρεθῆ καὶ στέκει!
Θέ μου καὶ ρίξ' ἀπάνω του φωτιά κι ἀστροπελέκι.
- Ἐρωτα πρωτομάστορα δασκάλεψε τὴν κόρη
καὶ πὲς τῆ πὼς τὴν ἀγαπᾶ ἓνα μεγάλο ἀγόρι!
- Ἄμε καὶ πὲς του, ἔρωτα, μὲ τὸ χρυσὸ σου στόμα,
πὼς γιὰ τὸ ἀγάπης τσοὶ καημοὺς εἶναι μικρὸς ἀκόμα.
- Ἐντίκρυα στέκει ὁ Ἐρωτας καὶ τ' ἄρματα μοῦ δείχνει
βαστᾶ φωτιά κι ἀναλαμπή κι ἀπάνω μου τὰ ρίχνει (Ε).
- Ἐρωτα καὶ τί σοῦ καμα καὶ τάχεις μὲ τὰ μένα
καὶ θέλεις πάντα νὰ θωρῆς τὰ μάτια μου κλαμένα;
- Ἐνάθεμα τὸν ἔρωτα κι ἀποὺ τὸν κάνει φίλο
κι ἀποὺ δὲ τονε θεωρεῖ, σάν τὸν μπαμπέση σκύλο.
- Βάνω στὸ νοῦ μου γιὰ καλὰ νὰ πάω νὰ πολεμήσω,
νὰ πάω νὰ βρῶ τὸν Ἐρωτα νὰ τὸν τσαλοπατήσω.
- Ψιλομελαχροινάκι μου, στογγυλοπρόσωπό μου,
στὸν ἔρωτά σου θὰ χαθῶ καὶ σὺ στὸν ἔδικό μου!
- Στῶν ἀματιῶ μου τὸ σκιανὸ κάθεσαι φαίνεται μοῦ,
σάν τὴν ἀγάπη σου γλυκιά, δὲν εἶδα γὼ ποτὲ μοῦ.
- Θέ μου μεγαλοδύναμε, ἀγάπη σοῦ τὴν ἔχω
κι ὄντε σὲ δῶ ζαλιζομαι κι ἦντα χω δὲν κατέχω.
- Σεβντὰ βαστῶ, σεβντὰ πουλῶ, σεβντάδες κουλαντριζῶ,
μὰ τὸ δικὸ σου τὸ σεβντὰ δὲν τότε νταγιαντίζω.
- Νάταν ὀφειτεινὸς σεβντὰς, μποροῦσα νὰ τὸν γιάνω
μὰ ναι σεβντὰς πολλῶ χρονῶ κι ἦντα μπορῶ νὰ κάνω.
- Ὡς εἶν' ἡ νύχτα σκοτεινὴ κι οὐλα τὰ κάνει μαῦρα,
ἔτσά ναι κι ἡ καρδούλα μου ἀπ' τοῦ σεβντὰ τὴ λαύρα.
- Ὁ ἔρωτας εἰς τὴν ἀρχὴ σοῦ λέει τοῦτα κι ἄλλα
καὶ σάν κονέψη στὴν καρδιά, σὲ φέρνει κουτρουβάλα.
- Δὲ μ' ἔκαψες μὲ τὴ φωτιά ν' ἀρπάξω καὶ νὰ σβήσω,
μὰ μ' ἔκαψες μὲ τὸ σεβντὰ καὶ πὼς θὰ νταγιαντίσω;
- Ἀέρας τρώει τὰ ροῦχα μου κι ἡ σκούρα τ' ἄρματά μου
καὶ ὁ δικὸς σου ἔρωτας τρώει τὰ σωθικά μου.
- Ἀπ' τὰ μεγάλα βάσανα, πούχω κι ἐγὼ περάσει,
εἶναι τὸ μεγαλύτερο τοῦ ἔρωτα ἡ σκᾶση.

"Ελα και πάρε τ' άνθη μου κι άς είναι μαραμένα
ό έρωντας τά μάρανε, πού μάρανε κι έμένα.

Γιάντα μπρέ μαυροκόκορα είν' τά φτερά σου μαύρα;
Μήμπαρ έπέρασες κι έσύ, άπ' τοῦ σεβντᾶ τῆ λαύρα;

Μέ τοῦ σεβντᾶ τὰ κάρβουνα όποιος καῖ, δέ γαίνει
κι άν γιάνη και κιαμιά φορά, σημάδι τ' άπομένει,

Τά βάσανα κι ό έρωντας τόν άνθρωπο γερνοῦνε
κι έγώ πού τάχω και τὰ δυό, πώς δέ με καταλυοῦνε;

'Η-γι-άγάπη κόβει γόνατα κι οί λογισμοί γερνοῦνε
κι έγώ πού τάχω και τὰ δυό, πώς δέ με καταλυοῦνε;

Δέν τονέ θέλω τό γιατρό στό χέρι μου νά γγίξη,
γιατί γνωρίζει τό σεβντᾶ και θά με μαρτυρήση.

'Ο έρωντας άνυφαντῆς με πονηριάν έγίνη
άράχνη έστεισε φιλή κι έδιάστηκε μ' εκείνη.

'Αδύνατο ναι οί γιατροί νά βγοῦνε κερδεμένοι
και νά γιατρέψουν μιάν καρδιά έρωντοχτυπημένη.

Τόν έρωτα βάνω κριτή, τό νοῦ μου δραγουμάνο
και δικηγόρο τῆν καρδιά κι ό,τι μοῦ ποῦν, θά κάνω.

"Α δέ σε πάρω κοπελιά, ἡ κάϊλα δέ σβήνει,
γιατί συμπαίνει ό έρωντας τὰ ξύλα στό καμίνι.

"Αν ἤξερα τόν έρωντα ἦντα νταβάς τόν πιάνει,
καταγγελία θά κανα, γιατί πολλά μοῦ κάνει.

"Ερωτα πού με πλήγωσες, δός μου και τό βοτάνι,
γιατί γιατρος δέ βρίσκεται στόν κόσμο, νά με γιάνη.

Νέοι και νιές, προσέξετε, νά μην έρωντευτῆτε
στοῦ έρωντα τσί πονηριές μην πᾶτε νά μπλεχτῆτε.

'Αγάπη έγροίκου κι έλεγα, πώς είναι παραμύθια
και τώρα χύνω δάκρυα χοντρά σαν τὰ ροβίθια.

'Η-γι-άγάπη πέτρες καταλεῖ και τὰ θεριά μερώνει
κι έγώ τῆν έχω στήν καρδιά, ό Θεός νά με γλιτώνη.

Φωτιά π' ανάβει με νερό, πώς εἴμπορεῖ νά σβήση;
Πληγή π' άνοίγει ό έρωντας, πώς εἴμπορεῖ νά κλείση;

Πέστε μου πού ν' ό έρωντας, νά πάω νά τόν σκοτώσω,
κι όσους έπήρε σκλάβους τους νά τούς έλευθερώσω.

Γλυκό τὸ μέλι, λένε το, δὲν ἔφαγα ποτέ μου·
γλυκό, λένε, τὸν ἔρωντα, ξεμίστεψέ με, Θεέ μου.

Πάντα μου μὲ τὸν ἔρωντα ἔβγαίνα στὸ κυνήγι
κι ὡς κι ἄν ἐπέτα τὸ πουλί, δὲν τ' ἄφηνα νὰ φύγη·

Πρῶτᾶ πρεπε νὰ σ' εἶχα ἐγώ, σοφῆ, στερνῆ μου γνώση,
νὰ μὴν ἀφήσω τὸ σεβντᾶ μέσα μου νὰ ριζῶση.

"Ερωντα πού μ' ἐλάβωσες, δός μου καὶ τὸ βοτάνι
γιατί δὲν βρίστω γιατρικὸ τὸν πόνο μου νὰ γιάνη.

"Ερωντα τσί σαῖτες σου νὰ τσί μαλαματώσης.
γιατί δὲν ἄφησες καρδιά νὰ μὴν την-ε-πληγῶσης.

Τὸν ἔρωντᾶ σου στὴν καρδιά τὸν ἔχω κλειδωμένο
κι ἄν τὸν-ε-τάξης (ἀλληνής),⁽¹⁾ τσῆ τάξεις πράμᾶ ξένο.

Δὲν εἶν' ὁ ἔρωντας φαῖ νὰ φᾶς νὰ σὲ χορτάση,
μουδὲ καὶ πονοκέφαλος, γῆ ζάλη νὰ περάση.

Δὲν εἶναι ὁ ἔρωντας κρασί νὰ πιῆς καὶ νὰ μεθύσης,
νὰ ζαλιστῆς, νὰ κοιμηθῆς κι ὕστερα νὰ ξυπνήσης.

"Ο ἔρωντας εἶν' δαίμονας, τσ' ἀνθρώπους δαιμονίζει,
τσοὶ φρόνιμους κάνει τρελοὺς καὶ τσοὶ τρελοὺς φουρκίζει.

"Ο ἔρωντας εἰς τὴν ἀρχή, εἶναι γλυκὺς, καημάκι·
μὰ σὰ θὰ φτάση στὴν καρδιά, τρισφάλαγγο φαρμάκι.

"Ο ἔρωντας πού ν' ἔρωντας κι' αὐτὸς ρωτᾶ νὰ μάθη
τσῆ νύχτας τὰ καμῶματα καὶ τῆς αὐγῆς τὰ πάθη.

Ρίζες ἔχει ὁ ἔρωντας καὶ δίχτυα μεταξένια
κι ἀλίμονό του πού μπλεχτῆ, θα τὸν-ε-φάη ἢ-γι-ἔγνοια,

"Ο ἔρωντας, εἰς τὴν ἀρχή, σοῦ φέρνει λιγομάρες·
καὶ σὰ ριζῶση στὴν καρδιά, θεοτικὲς τρομάρες.

"Ο ἔρωντας εἰς τὴν ἀρχή κάνει πὼς σὲ χαηδεύει·
καὶ σὰ βρυτήξη στὴν καρδιά σάν τὸ θεριό θεριεύει.

Δὲν εἶν' ὁ ἔρωντας δεντρί ν' ἀνθίση καὶ νὰ δέση,
μόνο ναι βάτος καὶ κλαδιὰ κι ἀλίμονο πού πέσει.

"Ο ἔρωντας εἶναι πληγῆ, πού πάντα αἷμα τρέχει·
Θέ μου, καὶ πὼς τονε βαστᾶ ὅποιο κορμί τὸν ἔχει.

(1) Ἡ παρένθεση σημαίνει ὅτι μπορεῖ νὰ μῆθε καὶ ἄλλη λέξη π.χ. ἀλλουνοῦ.

Δέν εἶναι ὁ σεβντάς ψωμί νά φᾶς καί νά χορτάσης
μουδὲ καί ριζώμα νά βγῆς, σάν κουραστής νά κάτσης.

Ὁ ἔρωντας ἔχει βάσανα, θέλει ταπεινοσύνη,
θέλει λαγοῦ περπατησιά κι ἀητοῦ γρηγοροσύνη.

Ὁ ἔρωντας εἰς τὴν ἀρχὴ φέρνει λιγάκι ζάλη
κι ὕστερα μ' ἔγνιες καί καημοὺς γεμίζει τὸ κεφάλι.

Γιὰ τοῦτο πρέπει στὴν ἀρχὴ νά βλέπη ἀπού χει γνώση
νά μὴν ἀφήσῃ τὸ κακὸ μέσα του νά ριζώσῃ (Ε)

Μὲ τοῦ σεβντᾶ τὰ κάρβουνα ὅποια καρδιά κεντήσῃ,
χαίρι δὲ θά δῆ ποτές σέ ὄλη του τὴ ζήσῃ.

Πάντα φοβᾶται π' ἀγαπᾶ, πάντα δειλιᾶ μὴ χάσῃ,
γιατὶ συχνά ὁ ἔρωντας τὴ γνώμη μεταλλάσσει.

Τὴ μέρα κρύβεται ὁ λαγός, τὴ νύχτα ξεπορτίζει
μὰ πότε βγαίνει ὁ ἔρωντας, ἄνθρωπος δὲ γνωρίζει.

Ἀπ' ἀγαπᾶ δὲν ντρέπεται, μουδὲ Θεὸ φοβᾶται
καί τὸ Μεγαλοδύναμο κι Ἐκεῖνο τὸν ἀρνᾶται.

Ὅσο βαριά κι ἂν πληγωθῆς, γιατρός θεὸ νά σέ γιάνῃ
μόνο τσ' ἀγάπης τσί πληγές, δὲ βρίσκεται βοτάνι.

Ἡ-γι-ἀγάπη ναι δαιμόνιο τσ' ἀνθρώπους κυριεύει,
τὸν Τοῦρκο κάνει Χριστιανὸ, τὸ Χριστιανὸ τουρκεύει.

Μοιάζει πολὺ, πάρα πολὺ, ὁ Ἐρωντας καί ὁ Χρόνος
κι οἱ δυὸ περνοῦν καί μένουνε χαλάσματα καί πόνος.

Σάν εἶν' ἡ-γι-ἀγάπη μπιστικιά, ἄκρα ποτέ δέν ἔχει
τὴ συντροφιά ἑπαρέσκεται, τὴ μοναξιά ξετρέχει.

Σάν εἶν' ἡ-γι-ἀγάπη μπιστικιά, παλιώνει, μὰ δὲ λιώνει
τσοὶ δέκα χρόνους μιά φορά νά σμίξουν καινουργιώνει.

Σάν εἶν' ἡ-γι-ἀγάπη μπιστικιά κι ἂν ἀλαργάρῃ κι ὄλα,
ἀνθεῖ καί δένει στὴν καρδιά σάν τὴν καρνάδα βιόλα.

Ἀπ' ἀγαπᾶ, γνωρίζεται ἀπ' τὴν πορπατηξιά του
ὄμπρός κι ὀπίσω του θωρεῖ νά δῆ τὴν πεθυμιά του.

Κάτσε καλά λογάριασε κι ὕστερα ν' ἀγαπήσῃς,
γιατὶ δέν εἶναι μάλωμα νά τὸ ξεπαραλύσῃς.

Καινούργι' ἀγάπη ἔπιασες, παλιά μὴ λησμονήσῃς,
γιατ' ἴσως νάρθῃ ἕνας καιρός νά τὸ μετανοήσῃς.

Καί τὰ πουλιά πού ναι πουλιά κι εκείνα βρίσκουν πάθη·
κεῖ πού πετοῦνε ξέγνιαστα, μπερδεύονται στ' ἀγκάθι.

'Απ' ἀγαπᾶ μελαχροινό, πρέπει του νά τὸ νιώση,
πῶς ἔχει μὲ τὸν "Έρωτα λογαριασμό νά δώση.

'Ο ποταμός σέρνει κλαδιά κι ἡ τράτα σέρνει ψάρια·
κι ἡ κόρη μὲ τ' ἀνάβλεμμα σέρνει τὰ παλικάρια.

'Απ' ἀγαπήση μπιστικά, ποτὲ του δὲν ἀρνᾶται
φοβέρες καὶ μαλώματα ποτές του δὲ φοβᾶται.

'Ο ἄντρας δὲν εἶναι ντροπή, ἂν ἀγαπᾶ καὶ δέκα·
μά ναι ντροπή τση ν' ἀγαπᾶ δυὸ ἄντρες μιά γυναίκα.

Πότιζε τὸ βασιλικὸ κοντά στὴ ματζιοράνα
κι ἂν ἀγαπᾶς τὴν κοπελιά, σιργούλευε τὴ μάνα.

"Έχει τὸ ψάρι κόκκαλα κι ἡ μπάμια τὸν ἄθό τση
ἔχει κι ἡ κάθε κοπελιά τὸν ἀγαπητικὸ τση.

Στάλα καὶ στάλα τὸ νερό, τὸ μάρμαρο τρυπιέται
κι ἡ κοπελιά μὲ τὸν καιρὸ στὰ χέρια μας τραβιέται.

'Ανάθεμα κι ἀπ' ἀγαπᾶ καὶ δὲν τὸν ἀγαποῦνε·
μαχαίρια τὸν-ε-σφάζουνε, φωτιές τὸν-ε-κεντοῦνε.

Σὰ ρημοκλήσι τοῦ βουνοῦ πού δὲ τὸ λουτροῦοῦνε,
μοιάζει ἐκεῖνος π' ἀγαπᾶ καὶ δὲν τὸν ἀγαποῦνε.

Παπάδες καὶ γραμματικοὶ τὸ βρήκανε γραμμένο:
«ἀπ' ἀγαπήση κι ἀρνηθῆ, δὲν εἶν' συχωρεμένο».

Τὸ κυπαρίσσι τὸ ψηλὸ ἀέρας τὸ ζεβλώνει
τὴν κοπελιά τὴν ἄγρια ὁ νιὸς τὴν-ε-μερώνει.

— Τοῖχος παλιός δὲ χτίζεται, καινούργιος δὲ χαλιέται·
καινούργ' ἀγάπη γίνεται, παλιά δὲ λησμονιέται.

— Ξελησμονοῦνται κι οἱ φιλιές, ξεχνιοῦνται κι οἱ-γι-ἀγάπες
καὶ χαιρετιοῦνται στὰ στενά, σὰν ξένοι, σὰ διαβάτες.

"Όσο πατεῖς τὴν ὄχερη, τ' ἀλέτρι χαμηλώνει·
κι ὅσο γρινιάς τὴ κοπελιάς, τόσο κοντὰ σιμώνει.

"Όποιος τὴ νύχτα πορπατεῖ, γῆ κλέφτει, γῆ κουρσεύει,
γῆ μαῦρα μάτια κυνηγᾶ καὶ νά τὰ βρῆ γυρεύει.

"Ηντά ναι δὰ καὶ τοῦνο-να-, ὁ ξένος μὲ τὴν ξένη,
νά γίνονται δικολογιά καὶ φίλοι μπιστεμένοι!

Ποτέ κιανείς νά μὴν τὸ πῆ, πὼς ἡ-γι ἀγάπη λυώνει·
ὄντε θά ξανασμίξουνε, σάν τῆ φωτιά φουντώνει.

Ποτέ μὲ κοπελιάς σκοινί μὴν κατεβῆς πηγάδι,
ὄξω καί νά σοῦ συβαστῆ, νά κατεβῆτε ὁμάδι,

γιατί θά κόψη τὸ σκοινί καί μέσα θά σ' ἀφήση
κι ὕστερα, κακορίζικο, ποιὸς θά σέ βοηθήση;

Ἄδύνατό ναι τὸ κερί π' ἀνάψη, νά μὴ στάξη
κι ἀδύνατό ναι π' ἀγαπᾶ, νά μὴν ἀναστενάξη.

Ὅποιος λατρεύει μιάν καρδιά, πάντα ποθεῖ νά ζήση,
νά τήν-ε-νιώση τῆ χαρά κι ἄς μὴν τὴν ἀποχτήση.

Σάν ἔχη μιάν καλὴ φιλιὰ κιανείς, ἄς τυραννάται·
σάν εἶναι ὅμως πύβουλη, πρέπει νά τὴν ἀρνᾶται.

Καρδιά πού ξέρει ν' ἀγαπᾶ, πονεῖ, μὰ δὲν τὸ λέει
καί σάν πλεισιάνη ὁ πόνος τση, ἀμοναχὴ τση κλαίει.

Μὲ τὸν καιρὸ τὰ δύσκολα καί τὰ βαριά ἄλαφραίνουν
καί τῆς ἀγάπης οἱ πληγές γιατρεύονται καί γιαίνουν.

Δυὸ περιστέρια στῆ φωλιά, ἀγαπημένα ζοῦνε,
μὰ δυὸ φιλιές σὲ μιάν καρδιά νά ζοῦνε δὲ μποροῦνε.

Ὅποιος περάση ποταμὸ καί πέτρα δὲν πατήση,
ἐκεῖνο λένε μπιστικὸ, ὅπου κι ἂν ἀγαπήση.

Ἐλπίδα, φόβο, ἔρωτα, πίστη, καθάρια κρίση
πρέπει νά ἔχη κάθ' αἷς, πού θέλει ν' ἀγαπήση.

Μὴ μπιστευτῆς σὲ κοπελιά, γιατί θά σὲ γελάση,
γιατί τση κοπελιάς ὁ νοῦς σάν τὸν καιρὸ, ἀλλάσσει.

Κι ἡ τσικουδιά νά βρίσκεται, στὸν πόνου γιατρικό ναι·
κι ἡ-γι-ὄμορφη στῆ γειτονιά νά βρίσκεται, καλὸ ναι.

Σάν τὸν-ε-δῆς τὸ μερακλή, νά τὸν-ε καλοπιάνης
καί πὲς του λόγια τοῦ σεβντᾶ, νά τὸν-ε κουζουλάνης.

Ἡ πέρδικα κι-ἡ κοπελιά εἶναι καλὸ κυνήγι,
μὰ πρέπει νά σαι κυνηγὸς, ἀλλιῶς θε νά σοῦ φύγη.

Ἄπου χει δυὸ ἀγαπητικές, ἔχει χαρὰ μεγάλη·
ἂν τὰ χαλάση μὲ τῆ μιά, τὰ σιάζει μὲ τὴν ἄλλη.

Ἄπ' ἀγαπιοῦνται ἀληθινά, τῆ μοίρα τὴν ὀρίζουν
μουδ' ἄπου Χάρου θέλημα ποτέ δὲν ξεχωρίζουν.

Ποιός εΐδε ψάρια στό βουνό και θάλασσα σπαρμένη;
 Ποιός εΐδε τοϋτο τόν καιρο αγάπη μπιστεμένη;
 Δέν έχει ό έρωντας ντροπή, σάν εΐναι μέ τόν τρόπο,
 γιατί ό Θεός τόν έδειξε στό δρόμο τών ανθρώπω.

Δίχως άέρα τό πουλί, δίχως νερό τό ψάρι,
 δίχως αγάπη όέν περνά νέα και παλικάρι.

'Απ' αγαπα, πάντα πονεί, πάντα ν' άρρωστημένος
 πάντ' αποθάινει, μα ποτέ δέν εΐν' αποθαμένος.

Μήν αγαπήσης κοπελιά, παρά να σ' αγαπήση,
 παρά να δής τά μάτια τση να τρέχουνε σα βρύση.

'Ανάθεμα κι άπ' αγαπα και δέν τόν αγαποϋνε,
 μαχαΐρια τονε σφάζουνε, φώτιές τονε κεντοϋνε.

Σάν τό χαλομανάστηρο, που δέν τό λουτροϋοϋνε,
 μοιάζει εκείνος π' αγαπα και δέν τόν αγαποϋνε.

'Απ' αγαπα μελαχροινό, θέλει γιατρό κοντά του,
 για να τοϋ δίδη γιατρικό, σα θα πονή ή καρδιά του.

"Ασπρη κατάσπρη δε φελά, κυρά ναι σάν τό χιόνι'
 κι άπ' αγαπα μελαχροινό, ποτέ δε μετανιώνει.

Ποιός εΐδε ψάρι στό γιαλό να λείπη ή κεφαλή του;
 Ποιός χάνει την αγάπη του και δέν πονεί ή ψυχή του;

Ποιός εΐδε ψάρι στό γιαλό να λείπουν τά φτερά του;
 Ποιός χάνει την αγάπη του και δέν πον' ή καρδιά του;

'Από τόν 'Ερωτόκριτο

'Ο πόθος όντε βουληθη και θέλει να νικήση,
 δέν έχει ή γνώση δύναμη να τότε πολεμήση.

Βαστά κρυφά ψιλήν άχνιά, τά μάτια μας κυκλώνει
 και τό κακό που μελετά, δε μας τό φανερώνει.

Την ΐσια στρατά δέν πατεΐ, μα τη στραβή γυρεύει
 φαρμακεμένες μαγεριές πάντα μας μαγερεύει.

"Αξιοι και φρονιμώτατοι, που χαν καιροϋ θεμέλιο
 τοϋ έρωτα γενήκανε παιγνίδι του και γέλιο.

'Η-γι-αγάπη, μέσ' στα βάσανα, άνδριεύει και πληθαίνει
 και με τοϋς αναστεναγμούς, τρέφεται και πλαταίνει.

Κι άγάλι' άγάλια θρέφεται, σάν τó καμίνι ανάφτει,
κεντᾶ καί καίει δυνατᾶ καί τó κορμί μας βλάφτει.

“Όποιος έκεῖνος άγαπᾶ καί θέλει νά κερδέσει
πάντα του θέλει νά θωρῆ τήν κόρη πού τ' άρέσει.

“Όποιον πληγώση ó “Έρωτας δέν εἴμπορεῖ νά γιάνη
καί πεθυμᾶ νά ντροπιασθῆ, τᾶ βάνει ó νοῦς του κάνει.

Ποιός εἰς τόν κόσμο φάνηκε κι άγάπη δέν κατέχει;
Ποιός δέν τήν έδοκίμασε καί ποιός δέν τήν ξετρέχει;

‘Έτοδο εἶναι φυσικό κι άπ' άγαπᾶ, φοβάται,
γιατ' εἶδαμε πολλές φορές κι ó πόθος λησιμονάται.

“Όλα τᾶ πράματα ó καιρός χαλᾶ καί μεταλλάσει
κι ἄνοστος κατασταίνεται ó πόθος, σά γεράση.

Πάντα ἡ γυναίκα' άναρωτᾶ καί πεθυμᾶ ν' άκούση,
πώς ὅλοι τήν-ε-ρέγουνται, ὅλοι τήν πεθυμοῦσι.

“Ηντα δέν κάνει ó έρωτας σέ μιᾶ καρδιά π' όρίζει!
Σάν τῆ νικήση, οὔτε καλό οὔτε πρεπό γνωρίζει.

Κάνει τόν άκριβό φτηνό, τόν ἄσκημο έρωτιάρη,
κάνει καί τόν ανήμπορο άντρα καί παλικάρι,

Τό φοβιτσιάρη ἄφοβο, πρόθυμο τον ὀκνιάρη
κάνει καί τόν άκάτεχο νά ξέρη κάθε χάρη.

Πόσα μᾶς τάσσει ó πῖβουλος κι άπέκει μᾶς κομπώνει
πόσα μᾶς γράφει στήν αρχή κι ὕστερα μᾶς τᾶ λιώνει.

Καί ποιός μπορεῖ ν' άντισταθῆ τήν ὥρ' άπού θελήση
ν' αρματωθῆ μέ πονηριές νά μᾶς-ε-πολεμήση;

“Έτσι νικᾶ τᾶ γερατειᾶ ἔτσι νικᾶ τῆ νιότη
χαρά στον άπού του χωστή καί φύγη άπό τήν πρώτη.

Μά λίγοι ναι πού φεύγούνε, λίγοι ναι πού γλιτώνουν,
λίγοι ναι πού τόν-ε-νικοῦν κι άπού τόν-ε-μαλώνουν.

Τῆ νίκη ἔχει στήν αρχή, στό τέλος καί στή μέση
κιανένα δέν έμάλωσε νά μήν τονε κερδέσει.

“Άλλο δέν εἶναι γιατρικό του πόθου ὄντε-ν-άρχιση,
γλήγορα νάβρη άφορμή νά τόν ξελησιμονήση.

Πάρ' τὴν καρδιά μου κράτα τὴν μὲ τόνα σου τὸ χέρι
καὶ σκίσε τὴν ἀλύπητα μὲ δίκικοπο μαχαίρι.
Μὰ σ' ἓνα μέρος τῆ καρδιάς τὸ αἷμα θὰ μαυρίση·
τὸ δίκικοπο μαχαίρι σου ἐκεῖ θὰ σταματήση.
Τότες θ' ἀκούσης μιὰ φωνὴ νὰ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα:
«μὲ πλήγωσες ἀγάπη μου, μὰ σ' ἀγαπῶ ἀκόμα.

Μοῦ περ πὼς θέλεις τὴν καρδιά νὰ σοῦ τὴ δώσω πίσω·
μὰ δὲν μπορῶ, μὰ τὸ Θεό, νὰ τὴνε ξεχωρίσω.
Γιατὶ τὴν ἀνακάτωσα μὲ τὴ δική μου τόσο,
ποῦ δὲ γνωρίζω ἀγάπη μου, ποιά ποῦ τοῖ δυὸ νὰ δώσω.

Εἶν' ἡ καρδιά μου στὴ φωτιά καὶ καίγεται στὴ λαύρα
σὰν κάρβουνο ναι κόκκινη τὰ φύλλα τσ' εἶναι μαῦρα.

Βάστα καρδιά μου βάστα τα τῆ γειτονιάς τὰ λόγια,
ὡς τὰ βαστᾶ κι ἡ λεμονιά τὰ δίφορα λεμόνια.

Εἶναι καρδιές ποῦ καίγονται, εἶναι καρδιές ποῦ κλαῖνε
καὶ κρύβουνε τὸν πόνο τους κι ἀνθρώπου δὲν τὸν λένε,

Δὲν εἶμαι βασιλιᾶ παιδί, παλάτια δὲν ὀρίζω·
ὀρίζω μιὰ φτωχὴ καρδιά καὶ σοῦ τῆνε χαρίζω,

Δὲν εἶμαι βασιλιᾶ παιδί, γιὰ νὰ σοῦ τάξω θρόνους
μὰ σοῦ χαρίζω μιὰν καρδιά, πού ναι γεμάτη πόνους.

Πάρε μαχαίρι βάρει μου, μὰ βάρει μου πιτήδεια,
μὰ στὴν καρδιά μὴ μοῦ βαρῆς, γιὰ θὰ πονῆς ἡ-γι-ῖδια.

Ἔχω καρδιά παράξενη, πού κιανενοῦς δὲ μοιάζει·
μισεῖ αὐτὸν πού ἀγαπᾶ κι ὅμως γι αὐτὸν στενάζει.

Μοῦ πήρες, κλέφτρα τὴν καρδιά, χωρὶς νὰ μ' ἐρωτήσης·
χαλάλι σοῦ τὴν κάνω ἐγώ, τὴν κλέφτρα νὰ μ' ἀφήσης.

Εἶχα καρδιά σὰν τὸ βουνὸ κι ἐράϊσε γιὰ σένα
κι ὡς πού νὰ ζιῶ θὰ βλαστημῶ τὴ μάνα πού σ' ἐγέννα.

Καρδιά μου ἀπαρηγόρητη, παρηγορήσου ἀτή σου
κι ἄλλες πολλὲς τὸ πάθανε δὲν εἶσαι μοναχὴ σου.

Καρδιά μου, σκάσε, πλάνταξε, γίνου χίλια κομμάτια·
πράματα, πού δὲν ὀρπιζαν, εἶδαν τὰ δυό μου μάτια.

Κατακαημένη μου καρδιά, βάλε τὴ δύναμή σου
κι οὔλου τοῦ κόσμου οἱ καημοὶ γινηκανε δικοὶ σου.

Κατακαημένη μου καρδιά, κρύψε βαθιὰ τὸν πόνο,
νὰ μὴν κατέχουν τί τραβᾶς, παρ' ὁ Θεὸς σου μόνο.

Κατακαημένη μου καρδιά, ἂν βρῆς φαρμάκι, πιέ το,
γιατὶ πολλὰ ὑπόφερες γιὰ μιὰν ἀγαπῆ φέτο.

Εἶδα καρδιὲς πού εἶχανε πληγὲς σ' ἄσκημο χάλι,
μὰ τσὴ καρδιάς μου τὸ κακὸ καρδιά δὲν τό χει ἄλλη.

Σκίσου, καρδιά μου, κι ἔβγαλε πουλάκια γὰ πετοῦνε,
νὰ πᾶνε στὴν ἀγάπη μου νὰ μοῦ τὴ χαιρετοῦνε.

Κομμάτιασέ μου τὴν καρδιά, μὰ πρῶτα συλλογίσου,
κάθε κομμάτι τσὴ καρδιάς εἶναι καρδιά δική σου.

Φαρμακερὴ τὴν ἔριξες, μικρὴ μου, τὴ σαῖτα
κι ἐπλήγωσές μου τὴν καρδιά καὶ κλαίω μέρα νύχτα.

Ὁ κόσμος εἶναι ὁμορφος, μα ἐμένα δὲν ἀρέσει,
γιατὶ χει ἡ μαύρη μου καρδιά μιὰ σαῖτιά στὴ μέση.

Καρδιά μου πού σουν λεύτερη, ποιὸς σοῦ πε ν' ἀγαπήσης,
κειὰ πού σουνα βασίλισσα, σκλάβα νὰ καταντήσης;

Καρδιά μου, γιάντ' ἀγάπησες; Τώρα δὲν ἀγαποῦνε
μον' ἀγαποῦνε ψεύτικα τὴν ὥρα νὰ περνοῦνε.

Καρδιά μου ἂν εἶσαι ἀπὸ γυαλί, βάστα νὰ μὴ ραίσης·
πάλι κι ἂν εἶσαι σίδηρο καλὰ νὰ νταγιαντίσης.

Ἐμαῦρισ' ἡ καρδούλα μου, πές μου, πῶς νὰ γελάσω;
χαίρου τὸν κόσμο μοναχὴ κι ἐγὼ ἄς τονε χάσω.

Πές μου το πῶς δὲ μ' ἀγαπᾶς, μὰ δὲ μοῦ κόβεις χρόνους·
ἔχω καρδιά ἀπὸ σίδηρο καὶ τσοὶ βαστᾶ τσοὶ πόνους.

Τ' ἄχι τό λένε μιὰ φορὰ, μὰ ἐγὼ τὸ δευτερώων,
γιατ' ἔχω μέσα στὴν καρδιά παλιᾶς ἀγάπης πόνο.

Τὸ ἄχι μου δὲν εἶν' φωτιά νὰ πιῶ νερὸ νὰ σβῆση,
μόνο ναι πόνος στὴν καρδιά καὶ θὰ μὲ καταλύση.

Τὰ δάκρυα, ποὺ χύνουνε τὰ μάτια τὰ δικά μου,
εἶναι φαρμάκι καὶ φωτιά καὶ καίνε τὴν καρδιά μου.

Σαράντα βρύσες μὲ νερὸ κι ἐξήντα δυὸ πηγᾶδια
δὲ μοῦ τὴ σβήνουν τὴ φωτιά, πούχω στὰ φυλλοκάρδια.

Σταλαματιῆς σταλαματιῆς τρέχουν τὰ δακρυὰ μου
κι ἐτρύπησαν τὸ στήθος μου καὶ βρέχουν τὴν καρδιά μου.

Ἄχι, μὰ δὲν πονῶ ποθὲς, μόν' ἡ καρδιά μου τρέμει,
ὡσάν τὸ φυλλοκάλαμο, ποὺ τὸ φυσᾶ τ' ἀνέμι.

Ἐγὼ κι ἂν παίζω κι ἂν γελῶ, μὲ δυὸ καρδιῆς γυρίζω
κι ἡ μιὰ μὲ κάνει καὶ γελῶ κι ἡ-γι- ἄλλη καὶ μανίζω.

Σὲ ἀγαπῶ εἰλικρινὰ μὲ ὄλη τὴν καρδιά μου
μέρα καὶ νύχτα τρέχουνε γιὰ σὲ τὰ δακρυὰ μου.

Κι ὄντε σκεφτῶ νὰ σ' ἀρνηθῶ εὐθύς μὲ πιάνουν πόνοι·
μεσ' ἡ καρδιά μου καίγεται καὶ τὸ κορμί μου λιώνει.

Πιάσε μαχαίρι χτύπα με, μὰ βλέπε τὴν καρδιά μου
γιατὶ ἐκεῖ μὲσα βρίσκεσαι, μὴν πληγωθῆς κυρά μου.

Σκίστε τὴ μαύρη μου καρδιά μὲ συρματένια τρίχα.
νὰ δῆτε τὴν ἀγάπη τση σὲ ποιά μεριά τὴν εἶχα.

Σὰν καὶ τ' ὠρολογάκι σου, ἔτσα χτυπᾶ ἡ καρδιά μου
μήπως καὶ σὲ παντρέψουνε κρυφά-κρυφά κυρά μου.

Κάψε καρδιῆς ὅσες μπορεῖς κι ὅσες βαστᾶ ἡ καρδιά σου,
μὰ ἐμένα μόνο ταίρι σου θὰ δῆς στὴν ἀγκαλιά σου.

Μέσα στά φύλλα τῆ καρδιάς, πού ναι δικός μου τόπος
ν' ἀφήσω ἐγώ ἄλλο νά μπῆ, φῶς μου, δέν εἶναι τρόπος.

Μέσα στά φύλλα τῆ καρδιάς τοῦ ἔρωντα τὴν κλίνη,
ἐκεῖα ἔχω τὴν ἀγάπη μας, μικρὴ μου, καί μέ κρίνει.

Μέσα στά φύλλα τῆ καρδιάς εἶν' ἓνα φυλλαράκι
κι ἐκεῖα ἔχω τὴν ἀγάπη μας ἅγιο φιλαχταράκι.

Αὐτό τὸ ἄχ ὄντε τὸ πῶ, περίσσια μοῦ κουστίζει,
τέσσερα φύλλα χει ἡ καρδιά τὰ τρία μοῦ ραῖζει.

"Ἦμουν μικρὴ κι ἀμάθητῆ στοῦ ἔρωντα τὰ πάθη,
γιὰ κεῖνο ἡ καρδούλα μου ψύγηκε κι ἐμαράθη.

Χαρτί ἂν ἦταν ἡ καρδιά νά δείχνη τὰ γραμμένα,
θάδειχνε τόσα βάσανα, πού τὰ τραβῶ γιὰ σένα.

"Ἦθελα νάχω στὴν καρδιά ἓνα παραθυράκι,
γιὰ νά τ' ἀνοίγω, σάν πονῆ, νά φεύγη τὸ φαρμάκι.

"Ἐκαψες τὴν καρδούλα μου, φλόγα μεγάλη βγάνει
κι ἀδύνατό ναι νά βρεθῆ γιαιτρός νά τηνε γιάνη.

"Ἀχι καί νά χα δυὸ καρδιές καί νά ναι σιδερένεις
νά νταγιαντιζῶ τσοὶ καημοὺς καί τσοὶ παντέρμες ἔγνοιες.

"Ἀχι καί νάχα δυὸ καρδιές, νά στάζ' ἡ μιὰ τὸ αἷμα
κι-γι-ἄλλη τὸ κρυγιὸ νερό, νά σέ ποτίζω ἐσένα.

'Εμαύρισ' ἡ καρδούλα μου κι ἔβαλε μαύρη σκέπη,
ντύθηκε μαύρη φορεσιά π' ἀκόμη δέν τσῆ πρέπει.

Μὴν τὰ θωρεῖς τὰ χεῖλια μου πῶς παίζουν καί γελοῦνε'
βαθιές πληγές ἔχ' ἡ καρδιά, μὰ δέν τὸ μολογοῦνε.

Μέσ' στὴν καρδιά μου βρίσκεσαι τὰ σπλάχνα μου ματώνεις,
τὸ αἷμα μου ποτίζεσαι κι ἀνθεῖς καί μεγαλώνεις.

Τὸν πόνο πού χω στὴν καρδιά δέν τότε φανερώνω,
γιὰ νά μὴν ξέρη ὁ κάθε εἶς γιὰ ποιῆς μεράκι λιώνω.

Ποιὸς ἔχει πόνο στὴν καρδιά νά τότε μοιραστοῦμε,
νά μὴν τὸν ἔχη μοναχός, γιατί τότε λυποῦμαι.

'Εμαύρισ' ἡ καρδούλα μου τὰ βλέπει ὄλα θλιμμένα.
καί περπατῶ στῆ γῆ θλιφτὰ καί παραπονεμένα.

Βάστα καρδιά μου δυνατὰ, σάν τοῦ χαρκιᾶ τ' ἀμόνι,
ἴσαμε νά περάσουνε οἱ μαῦροι τοῦτοι χρόνοι.

Μέσ' στήν καρδιά μου βρίσκεσαι, τὸ αἷμα μου τὸ πίνεις
κι ὅσες σταλαματιές μου πιῆς, τόσες πληγές μ' ἀφήνεις.

Πονῶ κι ὅμως ποτὲ κιανεῖς δὲ θέλω νὰ τὸ μάθη,
πὼς ἔχω μέσα στήν καρδιά παλιάς ἀγάπης πάθη.

Ὅντε περνᾷς ἀπὸ κοντὰ καὶ χαμηλοκοιτάζης,
τὴν πονεμένη μου καρδιά μὲ τὸ μαχαίρι σφάζεις.

Κάρβουνα ἔχω στήν καρδιά, στὸ παρακάρδι βρύση,
λίγο νερὸ πολλή φωτιά, πὼς εἴμπορεῖ νὰ σβήση;

Δίνει ὁ Θεὸς κάθε καρδιάς ἀνάτρεξη κι ἀέρα,
μὰ ἐμένα τὴν ἐδίκασε νὰ κλαίη νύχτα μέρα.

Καίγεται ἡ-γι-ἔρμη μου-καρδια κι ὄξω καπνὸς δὲ βγαίνει·
θὰ τὴν ἀφήσω νὰ καὶ τὸ κέφι σου νὰ γένη.

Κλάψετε, μάτια, κλάψετε τὰ τόσα βάσανά μου
κι ἔχω πληγὴ ἀγιάτρευτη καὶ τρώει τὴν καρδιά μου.

Πολλὰ θωροῦν τὰ μάτια μου, μὰ ὁ νοῦς μου τὰ σκεπάζει
κι ἡ πονεμένη μου καρδιά κλαίει κι ἀναστενάζει.

Γίνου κορμί μου σίδερο καὶ σὺ καρδιά μου, ἀμόνι,
νὰ σὲ χτυποῦν ἀλύπητα τὰ βάσανα κι οἱ πόνοι.

Στὴ γῆ, πού θὰ μὲ βάλουνε, τὸ χῶμα θὰ πυρώση
κι ἀπὸ τὴ λαύρα τῆς καρδιάς, χόρτο δὲ θὰ φυτρώση.

Μέσ' στήν καρδιά μου ἄνοιξα βαριές πληγές μονάχος,
γιατὶ ἀγάπησα καρδιά, πού ναι σκληρὴ σὰ βράχος.

Ἐκλείδωσ' ἡ καρδούλα μου, σὰ σιδερένια πόρτα,
κλαίω, δὲν παίζω, δὲ γελῶ, καθὼς ἔκανα πρῶτα.

Ἐχάθηκα καὶ βρέθηκα κι ἐβούλιαξα κι ἐβγήκα,
μὰ στὴ καρδιάς τὰ βάσανα ἀναπαυμὸ δὲ βρήκα.

Μέσ' στήν καρδιά μου βρίσκεσαι, ὄντε καὶ ἂν σὲ γυρέψω,
μὰ τὴν ἐπλήγωσες βαριά καὶ πὼς θὰ τὴ γιατρέψω;

Γιὰ νὰ κερδίσω μιὰν καρδιά ἔχασα τὴ δική μου
κι ἄλλος κιανεῖς δὲ μοῦ φταιξε, παρά ἡ κεφαλὴ μου.

Τὸ πληγωμένο στήθος μου πονεῖ, μὰ δὲν τὸ λέει
τ' ἀχείλι μου κι ἂν τραγουδῆ, μέσα ἡ καρδιά μου κλαίει.

Κάμποι λαγκάδια καὶ βουνά, οὔλα θὰ σᾶς-ε-κάψη
ἡ πονεμένη μου καρδιά, μὲ τὴ φωτιά πού θ' ἄψη.

Μὲ τῆ καρδιάς μου τὴ φωτιά ὁ κόσμος θὰ κεντήσῃ
 μὲ τὸ χεράκι σου νερὸ τῆ πέταξε νὰ σβῆσῃ.

Σὰν τὴ φιλή-φιλή βροχὴ πέφτουν τὰ δάκρυά μου
 κι ὡς εἶν' ἡ νύχτα σκοτεινὴ, ἐτσά ναι κι ἡ καρδιά μου.

Ἄναστενάζω βγαίνει ἀτμός καὶ μέσα καίει ἡ λαύρα
 κι ἀπ' τὴν καρδιά μου βγαίνουνε τὰ σύννεφα τὰ μαύρα.

Συννεφιασμένε οὐρανέ, πῶς μοιάζεις τῆ καρδιάς μου!
 Ρίξ' ἓνα σύννεφο νερὸ, νὰ σβῆσῃς τὴ φωτιά μου.

Μὴ μὲ καταδικάσετε, γιατί νυχτογυρίζω
 λαύρά 'χω μέσα στὴν καρδιά καὶ δὲν τὴν νταγιαντίζω.

Τέσσερα φύλλα χει καρδιά τὰ δυὸ μοῦ χεὶς παρμένα
 καὶ τ' ἄλλα δωὸ μοῦ τ' ἄφησες κομμένα μαραμένα.

Ἐσὺ μοῦ πήρες τὴν καρδιά, δὲν τό νιώσες ἀκόμα;
 καὶ δὲ μπορεῖ χωρὶς καρδιά νὰ ζήσῃ ἓνα σῶμα.

Ξέρω μιὰ δύστυχη καρδιά, ἀπού-πανεῖ καὶ κλαίει
 καὶ λιώνει μέσ' στὸν πόνο τῆ, μὰ τίποτε δὲ λέει.

Χτυπᾷ ἡ καρδιά στὸ στήθος μου σὰν τὸ σφυρί στ' ἀμόνι
 καὶ μοῦ ζαλίζει τὸ μυαλό κι ἡ-γι-δψη ἀπονεκρώνει.

Καταχτυπᾷ ἡ καρδούλα μου, ὄντε σὲ δῶ κοντά μου
 νιώθῶ τί λὲν τὰ μάτια σου στὰ μάτια τὰ δικά μου.

Τῶν ἀματιῶ μου τὸ νερὸ φτάνει σε νὰ ζυμώσῃς
 καὶ τῆ καρδιάς μου ἡ φωτιά τὸ φοῦρνο νὰ πυρώσῃς.

Ἄχι! κινεῖς δὲ μοῦ φταιξε, μὰ ἐγὼ μαι ἡ αἰτία
 κι ἐμπῆκε ἡ καρδούλα μου σὲ τόση τυραννία

Βάστα καρδιά μου τὸ σεβντά, μὰ τὸ κορμί ἀντέχει,
 ὅπως βαστοῦνε τὰ βουνά, ὄντε βροντᾶ καὶ βρέχη.

Λαχτάρεις, φόβοι καὶ καημοὶ μέσα μου κάνουν μάχη
 Πόνους καὶ πρίκες καὶ φωτιές μέσα ἡ καρδιά μου τὰ χει.

Παρ' τὴν καρδιά μου βάλε τὴν μέσ' στὸ δεξιὸ σου χέρι
 καὶ σκίσε τὴν ἀλύπητα μὲ δίκωπο μαχαίρι.

Τότες θ' ἀκούσῃς μιὰ φωνὴ νὰ βγαίνη ἀπὸ τὸ στόμα
 καὶ θά σοῦ πῆ: «μ' ἐπλήγωσες, μὰ σ' ἀγαπῶ ἀκόμα».

Ἄμε, γιατρὲ, στὸ σπίτι σου, πάρε τὰ γιατρικά σου
 τὸν πόνο πού χω στὴν καρδιά, δὲ γράφουν τὰ χαρτιά σου.

Ὡς τρέμει τὸ πετρόψαρο, ὄντε τό πιάσ' ἡ τράτα,
τρέμει κι ἐμέ ἡ καρδούλα μου, ὄντε σέ δῶ στὴ στράτα.

Τὰ μάτια σου μ' ἀρέσουνε, νὰ τὰ θωρῶ κλαμένα
καὶ τὴν καρδιά σου νὰ πονῆ, μὰ νὰ πονῆ γιὰ μένα.

Τρέμει τὸ ψάρι στοῦ ψᾶρᾶ, τ' ἀρνὶ στοῦ μακελάρη,
τρέμει κι ἐμέ ἡ καρδούλα μου, ἄλλος νὰ μὴ σέ πάρη.

Ἄχι καημένη μου καρδιά κι ἦντα καταλαβαίνεις!
μέρα καὶ νύχτα στεναγμούς τὴν ὥρα χίλιους παίρνεις!

Τ' ἄχι μου γίνεται φωτιά καὶ καίει τὴν καρδιά μου
καὶ μὲ τὴν κάπνη τσῆ φωτιᾶς πιάνετ' ἡ-γι-ἀναπνιά μου.

Ἦντὰ χω κι ὅταν θὰ σέ δῶ, τρέμω, πονῶ, χλομαίνω;
Μὲ τὴν καρδιά μου σ' ἀγαπῶ, γιὰ κείνο τὸ παθαίνω.

Τῶν ἀματιῶ μου σαι μακριά, κοντὰ σαι στὴν καρδιά μου
γι αὐτὸ θαρρῶ πῶς τὰ γροικᾶς τ' ἀναστενάγματά μου.

Καμίνι ἔχω στὴν καρδιά κι ἓνα δεντρὸ στὴ μέση
κι ἀπὸ τὴ λαύρα τὴν πολλὴ μαραίνεται νὰ πέση.

Ἐγὼ μαι κείνο τὸ δεντρί, πού χει τὰ φύλλα μαῦρα
κι ἔχω φωτιά στὰ σωθικά καὶ στὴν καρδιά τὴ λαύρα.

Βάστα καρδιά μου μαχαιριές καὶ στήθος μου μολύβια
κι ἴσως νὰ τὰ κερδίσωμε τοῦτα τὰ μαῦρα φρύδια.

Γιὰ τοὶ χαρούμενες καρδιές βραδιᾶ καὶ ξημερώνει,
μὰ ἡ δική μου ἡ καρδιά κλαίει καὶ δὲ μερώνει.

Νά ταν τὸ στήθος μου γυαλί, νὰ δῆς τὰ σωθικά μου!
νὰ δῆς πληγές πού τοὶ χουνε τὰ φύλλα τσῆ καρδιάς μου!

Στάζει τὸ αἷμα ἡ καρδιά κι ἔχει μεγάλον πόνο,
ἀπ' τὴν πληγὴ, πού μ' ἀνοιξες, τὸν περασμένο χρόνο.

Καὶ τοὶ πληγές πού μ' ἀνοιξες, ἔλα νὰ τοὶ μετρήσης,
νὰ δῆς πῶς δὲ γιατρεύουνται ὄξω νὰ τὸ θελήσης.

Αἷμα στάζει τ' ἀχείλι μου κι ἐγὼ τὸ καταπίνω,
γιατί χω φλογα στὴν καρδιά καὶ θέλω νὰ τὴ σβήνω.

Ὅλ' οἱ γιατροὶ ἀποθάνανε, τὰ γιατρικὰ σωθῆκαν,
τὴν πληγωμένη μου καρδιά ἀγιάτρευτη ἀφήκαν.

Ὡς τρέμουν τ' ἄστρα τ' οὐρανοῦ, ὄντε θὰ ξημερώνη,
τρέμει κι ἐμέ ἡ καρδούλα μου, ὄντε θὰ σ' ἀνταμῶνη.

Σάν τὴν πληγώσης τὴν καρδιά καὶ σάν τὴνε μαράνης,
ποῦ θὰ τὰ βρῆς τὰ γιατρικά κι ἂν θές νὰ τὴνε γιάνης;

“Ὡς εἶν’ ἡ πόρτα τῆ φλακῆς μὲ σίδερα ζωσμένη,
ἔτσά ναι κι ἡ καρδούλα μου μὲ τὸ σεβντὰ δεμένη.

Μὰ ἐμένα ὅποιος κι ἂν μὲ δῆ, λέει, δὲν ἔχω πάθη,
μὰ ἴγῳ χω μέσα στὴν καρδιά ἕνα κεράκι κι ἄφτει.

Ἄπ’ τὴν καρδιά μου πέρασες, σάν τὸ κλαδί τοῦ βάτου.
καὶ μ’ ἄφησες λαβωματιῆς καὶ πόνους τοῦ θανάτου.

Ἄνάθεμά με ἂν δὲν πονῶ κι ἂν δὲν ἀναστενάζω.
μοῦ πιάνει ὁ πόνος τὴν καρδιά, μοῦ ῥχεται νὰ φωνιάζω.

Καρδούλα μου, ἀποφάσισε νὰ πῆς τὸ μυστικό σου,
μπορεῖ βοτάνι νὰ βρεθῆ νὰ γιάνη τὸν καημό σου.

“Ὀντε μοῦ λὲς πῶς μ’ ἀγαπᾶς, τότ’ ἡ καρδιά μου ἂν οἶγε
κι ὄντε μ’ ἀγάπη μοῦ μιλάς κάθε καημό τῆ πνίγει.

Τῆ μαύρης γῆς κορμί χρωστῶ, τοῦ Χάρου τὴ ζωὴ μου,
μὰ τὴν καρδιά μου σοῦ χρωστῶ καὶ πάρε τὴν πουλί μου.

Ἔχω καρδιά παράξενη, ποῦ κιανενοῦς δέ μοιάζει
σάν ἀγαπήση μιὰν καρδιά, γιὰ τσ’ ἄλλες δὲν τὴ γνοιάζει.

Σάν θές νὰ παίξης σαῖτιές, καλὰ νὰ τσί ξαμώνης,
νὰ τσί σκοτώνης τσί καρδιές κι ὄχι νὰ τσί πληγώνης.

Δὲν ἔχω παρὰ μιὰν καρδιά κι εἶναι κι ἐκείνη ξένη
τῆ πολυαγαπημένης μου, τὴν ἔχω χαρισμένη.

Ἄνοιξε τὴν καρδούλα μου καὶ παρατήρησέ τὴν
κι ἂν μέσα βρῆς ἄλλης φιλιὰ, κατακομματίαςέ τὴν.

Μὰ ἐγὼ ἴμαι ὁ περβολάρης σου, ρόδο μου μυρισμένο
καὶ ἡ καρδιά μου γλάστρα σου, ποῦ σ’ ἔχω φυτεμένο.

Μιά μόνη ἔχω τὴν καρδιά κι ἐκείνη εἶναι ξένη
σὲ μιὰ γειτονοπούλα μου τὴν ἔχω χαρισμένη.

— Ὅυλα τὰ φύλλα τῆ καρδιάς τὰ ἔχω μοιρασμένα
μὰ τῆ καρδιάς μου τὴν καρδιά τὴ φύλαξα γιὰ σένα.

Κλέφτη, ποῦ κλέφτεις τσί καρδιές, πὲς μου, ἦντα τσί κάνεις;
στὸ στήθος σου φυλάγεις τσι γῆ στὴ φωτιά τσί βάνεις;

— Ἐλα ν’ ἀλλάξωμε καρδιές νὰ πάρης τὴ δική μου,
νὰ καταλάβης καὶ νὰ δῆς, πῶς σ’ ἀγαπῶ, μικρὴ μου.

Καρδιά μου, ποιός σ' ἐκλείδωσε κι ἐπῆρε τὸ κλειδί σου
καὶ δὲν ἀνοίγεις νὰ μοῦ πῆς τὴν παραπόνεσή σου;

Δὲν εἶναι κρίμα κι ἄδικο, δὲν εἶναι ἁμαρτία,
νὰ καίγεται ἢ μιὰ καρδιά κι ἡ-γι-ἄλλη νὰ ναι κρύα;

Ἐπλήγωσές μου τὴν καρδιά καὶ τὸ κορμί μου λιώνει
κι ἀντὶ νὰ κλαίω, τραγουδῶ, νὰ μοῦ περνοῦν οἱ πόνοι.

Καρδιά, ποῦ πόνιε κι ἔγιανε, δὲν πρέπει νὰ πεθαίνη,
μόνο νὰ κάνη γιαιτρικά κι ἄλλες καρδιές νὰ γιαίνη.

Μέσα στὰ φύλλα τῆς καρδιάς, στοῦ ἔρωντα τὴν κλίνη,
τὴν ἔχω τὴν ἀγάπη σου γραμμένη καὶ δὲ σβήνει.

Οὔλου τοῦ κόσμου τὰ νερά μιὰ βρῦση νὰ γενοῦνε,
τὴ φλόγα πού χω στὴν καρδιά, νὰ σβήσουν δὲ μποροῦνε.

Ἄχι καὶ νὰ χα δυὸ καρδιές τὴ μιὰ νὰ σοῦ χαρίσω,
τὴν ἄλλη νὰ κρατήσω ἐγώ, γιὰ νὰ μπορῶ νὰ ζήσω.

Ἄχι καμα καὶ ράϊσε στὴ μέση ἢ καρδιά μου,
καὶ μὲ βαρὺν ἀνασασμὸ παίρνω τὴν ἀναπνιά μου.

Πάσχω, κοιτάζω, ἐρευνῶ, ρωτῶ, ζητῶ, γυρεύω,
νὰ βρῶ βοτάνι τῆς καρδιάς, μ' ἄδικα ζητιανεύω.

Τὸν πόνο πού χω μέσα μου γιαιτρός δὲν τονε γαίνει,
γιὰτὶ τὸν ἔχω στὴν καρδιά καὶ φάρμακο δὲ μπαίνει.

Ὅλοι τοῦ κόσμου οἱ γιαιτροὶ ὡς κι ἂν τὸ μελετοῦνε,
τὸν πόνο, πού χω στὴν καρδιά, νὰ γιάνουν, δὲ μποροῦνε.

Καρδιά πού ξέρει ν' ἀγαπᾶ εἶναι μεγάλο πλοῦτο,
μὰ ποῦ θὰ βρῆς τέτοια καρδιά στὸν ψεύτη κόσμο τοῦτο;

Βάστα καρδιά μου δυνατὰ, νταγιάντα τσί φοβέρες,
ὡς νταγιαντίζουν τὰ βουνά τσ' ἀδυνατοῦς ἀέρες.

Δὲν ἔχω πλούτη περισσά, παλάτια δὲν ὀρίζω,
ἔχω μονάχα μιὰν καρδιά καὶ τούτη σοῦ χαρίζω.

Ἄποῦ τσί δυνατές καρδιές ἦτανε κι ἡ δική μου,
μὰ τὴν ἀδυνατίσανε οἱ-γι-ἀναστεναγμοὶ μου.

Ἦντα νὰ κάμω τῆς καρδιάς, ποῦ μέρα νύχτα κλαίει
κι ἔχει τὸν πόνο στὰ κρυφὰ κι ἀνθρώπου δὲν τὸν λέει.

ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ ΤΗΣ ΟΜΟΡΦΙΑΣ

Ἐντίκριά μου ἤρθες κι ἔκατρες, σάν ἥλιος σά φεγγάρι
καί ρούφηξες τὸ αἷμα μου σάν τὸ ξερὸ σφουγγάρι.

Τὰ κάλλη σου παινούσανε κι ἤρθα νὰ σέ γνωρίσω
καί δὲ μοῦ δούδει ὁ νοῦς μου πιά νὰ φύγω νὰ σ' ἀφήσω.

Εἶσαι ψηλὴ κι εἶσαι λιγνὴ, στέκεις σάν τὴ λαμπάδα
καί μοιάζεις τοῦ τραντάφυλλου στὴ ροδοκοκινάδα.

Ἐσύ σαι τ' ἄνθος τῶν ἀνθῶ καὶ τῆ μιλιᾶς τὸ μῆλο·
ἔσύ σαι ποῦ γεννήθηκες ἀντάμα μὲ τὸν ἥλιο.

Θαμάζομαι, ὄντε πορπατῆς, πῶς δὲν ἀνθεῖ ἢ πασπάλη,
πῶς δὲν ἀνθοῦνε τὰ βουνά ἀπὸ τὰ τόσα κάλλη.

Ὁ ἥλιος τίς ἀχτίνες· του ἄς πᾶ νὰ τοῖ στερέψη
κι ἄς ἔρθη ἀπὸ τοῦ λόγου σου νὰ τοῖ ξαναγουρέψη.

Ὅντε σ' ἐγέννα ἢ μάνα σου, ἦτανε μέρα σκόλη
καὶ λουτρουγοῦσαν ὁ Χριστὸς κι οἱ δώδεκ' Ἀποστόλοι.

Ὅντε σέ γέννα ἢ μάνα σου, ὁ ἥλιος ἐκατέβη,
καὶ σοῦ ὤκε τὴν ὀμορφιά κι ὕστερα μετανέβη.

Ἡ μάνα, ποῦ σ' ἐγέννησε, χρυσὴ ἦταν ἢ κοιλιὰ τῆ,
μαλαματένιοι οἱ πόνοι τῆ κι ἀσήμι τὰ σκαμνιά τῆ.

Ἄμε νὰ πῆς τῆ μάνας σου, νὰ κάμη κι ἄλλη γέννα,
νὰ κάψη κι ἄλλωνῶ καρδιές, ὡς ἔκαψε κι ἐμένα.

Οὔλοι σέ λένε μέλισσα κι ἐγὼ σὲ λέω σφίγγα·
ἔχεις τῆ σφίγγας τὸ κεντρί, τῆ μέλισσας τὴ γλύκα.

Μὰ ἐγὼ γιὰ τὰ μελαχρινά θὰ πῶ μιά μαντινάδα,
γιατ' ἀπὸ κείνῃ τὴ σειρά ἔχω μιά φιλενάδα.

Παινέσω, δὲν παινέσω σε, πούρι στὸ φανερό σαι·
ἀναμεσις τῶ γιασεμιῶ κλειστὸ τριαντάφυλλό σαι.

Βασιλικὺς ἐφύτευα κι ἔλεγα τ' ὄνομά σου.
κι ἐβγήκανε σγουροῖ-σγουροῖ, ὡσάν τὴν ἀφεντιά σου.

Μέσα σὲ χίλιες νὰ σὲ δῶ, μέσα σὲ δυὸ χιλιάδες,
γνωρίζω τὸ κορμάκι σου ἀπὸ τρεῖ νοστιμάδες.

Νάταν ὁ οὐρανὸς χαρτί κι ἡ θάλασσα μελάνι,
νὰ γράψω τὰ σουσοῦμα σου καὶ πάλι δὲ μὲ φτάνει.

Ξανθὰ μαλλιά στὴν κεφαλὴ πλεγμένα μὲ τὴν τάξη,
ἢ κάθε τρίχα γίνεται μαχαίρι νὰ μὲ σφάξη.

Τὰ φρύδια σου καμαρωτὰ, σὰ stroγγυλές καμάρες
κι ὄντε γυρίσω νὰ τὰ δῶ μὲ πιάνουν λιγομάρες.

Ἔχεις κορμί, σὰν ἄγαλμα, πελεκητὴ κολόνα
κι ἀπὸ σὲ πάρη δὲ γερνᾷ ποτέ του στὸν αἰῶνα.

Καμάρα κἀν' ἢ μέση σου καὶ κύκλο τὰ μαλλιά σου·
σὰ δωὸ πιτήδειες ροδαρές εἶναι τὰ μάγουλά σου.

Πάντα στὴν ἀκροποταμιὰ δὲ λείπ' ἢ πρασινάδα
μοῦδ' ἀπὸ τὰ χειλᾶκια σου δὲ λείπ' ἢ κοκκινάδα.

Κυπαρισσοβεργούλα μου, ποιά βρύση σὲ ποτίζει;
Ποιὸς βλέπει τὸ κορμάκι σου καὶ δὲν τὸ λαχταρίζει;

Ὅσες ψιλὲς τσιτωμαθιὲς ἔχει τὸ πορτακάλι,
τόσες πληγὲς μ' ἀνοιξάνε τ' ἀγγελικά σου κάλλη.

Ζαχαροπλάστης ἦτανε μικρὴ μου ὁ μπαμπάς σου
καὶ σοῦ καμε τόσο γλυκὰ τὰ κάλλη τὰ δικά σου;

Ὅντε χτενίζης τὰ μαλλιά καὶ πᾶς στὴν ἐκκλησία,
πολλὲς καρδιὲς μαραίνονται κι εἶσαι, μικρὴ μου αἰτία.

Θαυμάζω τὴν τὴ μάνα σου, πῶς δὲν πετᾷ στὰ νέφη,
τέτοιο σγουρὸ βασιλικὸ ἀπὸ τὸν ἀναθρέφει.

Πέρδικα χιλιοπλούμιστη, π' ἀγάπησες τ' ἀηδόνι
καὶ τόκαμες νὰ ξαγρυπνᾷ τὴ νύχτα καὶ μαργώνει.

Τὰ μάτια καὶ τὰ φρύδια σου νὰ μοιάζαν τοῦ προσώπου,
ψίχαλο νοῦ στὴν κεφαλὴ δὲ θ' ἄφηνες τ' ἀνθρώπου.

Τὰ μαρμαρένια χέρια σου καὶ τὰ γλυκὰ σου μάτια,
τὰ κοραλλένια χεῖλια σου μὲ κάμανε κομμάτια.

Πάλι τὰ κόκκινὰ βαλες, καλλιὰ σοῦ πᾶνε τ' ἄσπρα,
ὡς στέκουνε στὸν οὐρανὸ τὸ καλοκαίρι τ' ἄστρα.

Σιγανοπερπατοῦσα μου, τὸ ζάλο σου θωρῶ το,
καὶ τὸ λιγνὸ σου τὸ κορμί κερδέσω καὶ χαρῶ το.

Σάν τὴν παπίτσα περπατεῖς καὶ σάν τὴ χήνα σειέσαι,
σάν τοῦ πασᾶ τὸ κάτεργο περνᾷς καὶ δὲ μιλιέσαι.

Πέρδικα, πετροπέρδικα, μὴν κατεβῆς στὰ ρυάκια,
γιατὶ σὲ τριγυρίζουνε πολλῶ λογιῶ γεράκια.

Πέρδικα πενταπλούμιστη, πού ξύπνησες τ' ἀηδόνι
καὶ τὸ κάμες καὶ τραγουδεῖ τὴ νύχτα καὶ κρυνέει.

Δὲ φταίς ἐσύ, φταίει ὁ Θεὸς πού σοῦ δωκε τὰ κάλλη
κι ἐπήρες μού τονε τὸ νοῦ ἀπού χα στὸ κεφάλι.

Τοῦ φεγγαριοῦ τῆ γέμωσης μοιάζει τὸ πρόσωπό σου,
καὶ σάν τὰ ρόδα τοῦ Μαγιοῦ εἶναι τὸ μάγουλό σου.

Ψιλὴ λιγνὴ καὶ νόστιμη, μὲ ζαχαρένιο στόμα,
λεβέντικη περπατησιὰ, κυπαρισσένιο σῶμα,

Τὸ γέλιο σου χαδιάρικο, μελωδικὴ ἢ φωνὴ σου,
τὰ μάτια παιχιδιάρικα κι ἀγνή ναι ἢ ψυχὴ σου.

Δὲ φταίω ἐγὼ π' ἀγάπησα τέτοιο λεβέντη νέο
φταίει ὁ Θεός, πού ἐπλασε κορμί τόσο ὠραῖο.

Θωρῶ, μὰ δὲ μπορῶ νὰ δῶ κορμί, σάν τὸ δικό σου,
νὰ χη τσί νοστιμάδες σου καὶ τὸ ἔλκυστικό σου.

Γιὰ τὸ χατήρι μιᾶς μικρῆς ἦντὰ χουν νὰ γενοῦνε!
σαρανταπέντε ὁμορφονιοὶ στέκουν νὰ σκοτωθοῦνε.

“Ὅποιος τὴ δὴ τὴν ὁμορφὴ καὶ δὲν τὸν συγκινήση,
νὰ πέσ' ἀπὸ τὸν οὐρανὸ φωτιά νὰ τὸν κεντήση.

Ἐκείνη πού μ' ἐλάβωσε καὶ πού πολλὰ μὲ κρίνει
ἢ ὁμορφιά κι ἢ λάμψη τῆ ὄλες τσ' ἀκτίνες σβήνει (Ε)

Τ' ἀχείλι τσ' εἶναι κόκκινο, τὰ μάτια τῆ ζεφύρι
τὸ προσωπό τῆ ἔδουδε λάμψη στὸ παραθύρι (Ε)

Ἐσύ σαι μιὰ βασίλισσα, π' ὄλο τὸν κόσμ' ὀρίζεις
σὰ θέλῃς παίρνεις τὴ ζωὴ, σὰ θέλῃς τὴ χαρίζεις.

Τ' ἀχείλι σου ναι τζιτζυφο, τὸ μάγουλό σου μῆλο,
τὸ στήθος σου παράδεισος, προξενητὴ θὰ στείλω.

“Ἀσπρη καὶ ροδοκόκκινη μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιά σου,
ἄλλη δὲν εἶναι στὸν ντουινιά νὰ χη τὴν ὁμορφιά σου.

Σγουρὸ βασιλικάκι μου, σγουρὰ ναι τὰ κλαδιά σου
κι ἀπού πᾶ ὡς ἐτοῦδά, γροικᾶται ἢ μυρωδιά σου.

Βασιλικὲ πλατύφυλλε καὶ μακροκοντυλάτε,
ἀπ' ἓνα μίλι κι ἀπού δυὸ ἢ μυρωδιὰ γροικᾶται.

Μικρὸ μικρὸ σαι, μάτια μου, μὰ χεῖς πολὺ πλανέτο
καὶ ζωντανὸ τὸν ἄνθρωπο βάνεις στὸ καδελέτο.

Ψιλοκνισαρισμένη μου μὲ τὴν ψιλὴ κνισάρα,
τῶν ἀχειλιῶ σου ἢ ζάχαρη μοῦ φερε λιγομάρα.

Ψιλομελαχροινάκι μου κι ἀπού σοῦ βρῆ ψεγάδι,
πρέπει νὰ βρῆ καὶ τοῦ νεροῦ, πού ναι στ' Ἀποπηγάδι.

Μάτια γλυκὰ, φρύδια πλεχτὰ καὶ χεῖλια ζαχαρένια,
ἄσπρος λαιμός, χυτὸ κορμί καὶ μπράτσα μαρμαρένια.

Κόκκινο πορτοκάλι μου καὶ δίφσρο λεμόνι,
χαρὰ στὸ νιό, πού σ' ἀγαπᾶ καὶ σ' ἀποκαμαρώνει!

Ἄγγελος εἶσαι μάτια μου κι ἀπ' οὔλες ξεχωρίζεις
κι ἀγγελοβάρσαμο βαστᾶς κι ὅπου νὰ πᾶς, μυρίζεις.

Ἄνάμεσα στὰ φρύδια σου ἐρωντικό σχολεῖτο
σ' αὐτὸ πηγαίνει ὁ Ἔρωντας μ' ἓνα χρυσὸ βιβλίο.

Εἶσαι σγουρὸς βασιλικός, σὰ γιασεμί μυρίζεις,
τοῖ μυρωδιές τῶν λουλουδιῶν, μόνο ἐσὺ τσ' ὀρίζεις.

Βασιλικὴ ναι τ' ὄνομα, βασιλικός σαι κι ὄλας
τοῦ ρόδου χεῖς τὴν ὁμορφιά, τὴ μυρωδιὰ τσῆ βιόλας.

Ζαχαροζυμωμένη μου, ἀδέρφι τῶν ἀγγέλω
ἐσ' εἶσαι ἢ -γι-ὁμορφότερη τῶν ἄλλωνῶ κοπέλω.

Θαμάζομαι ὄντε περπατῆς, πῶς δὲν ἀνθοῦν οἱ ροῦγες
καὶ πῶς δὲ γίνεσαι ἀετός μὲ χρυσαφιές φτεροῦγες.

Μαῦρα ναι τὰ ματάκια σου, ξανθὰ ναι τὰ μαλλιά σου,
κόκκινο τ' ἀχειλάκι σου, ἀηδόνι ἢ-γι-ὀμιλιά σου.

Ξανθὴ κοπέλα ἀγαπῶ, ξανθὴ καὶ μαυρομάτα
κι ὁ Θεὸς μοῦ τὴ φανέρωσε εἰς τῶ (Χανιῶ) τὴ στράτα,

Οὔλες νὰ λάμπουν σάν τὸ φῶς, μοῦ φαίνονται σκοτίδι
ἐσὺ σαι μέλι Μαγιανὸ κι ἐκεῖνες εἶναι ξύδι.

Ὅντε περνᾶς καὶ δὲ μιλῆς, χτύπα τό χαλινάρι,
γιὰ νὰ προβαίνω νὰ θωρῶ τὸν ὄριο καβαλάρη

Ὅποιος τὰ δῆ τὰ κάλλη σου, θεὸ νὰ τοῦ φύγ' ἢ γνώση
καὶ μέσα στὴν καρδούλα του ἀγάπη θὰ ριζώση.

Σ' ἦντα περβόλι θά βρεθοῦν λεμόνια ταιριασμένα,
σάν τὰ βυζάκια σου τὰ δυὸ τὰ ὁμοφοκαμωμένα.

Μὴν ἀγαπήσης ξέξασπρη, γιατί φέρνει κρυγιότη'
ἀγάπησε μελαχροινὴ νὰ τὴ χαρῆς τὴ νιότη.

Τ' ἀνάβλεμμα μελαχροινῆς, λένε, λιγομαριάζει,
μὰ τσ' ἄσπρης τ' ἀναντράνισμα μέσ' στὴν καρδιά σέ σφάζει.

“Ὀντε θά βγῆς ἀγάπη μου, τὸν ἥλιο τὸν θαμπώνεις
καί με τὴν ὠραιότη σου τὸν ἄνθρωπο σκλαβώνεις.

Στῶν ἀματιῶ μου τὸ σκιανὸ κάθεσαι φαίνεται μου
καί σάν ἐσένα ὁμορφη δὲν εἶδα ἐγὼ ποτέ μου.

“Ὀντε θωρῶ τὰ κάλλη σου, χαρὰ καταλαβαίνω'
κι ἂν με πληγώνης στὴν καρδιά, πονῶ, μὰ πάλι γιαίνω.

Καί με τὸν ἥλιο, βλέπω το, ἔχεις ἀδερφοσύνη
κι ὄντε βουτᾶ στὴ θάλασσα, τσ' ἀχτίνες του σ' ἀφήνει.

Δὲν εἶδανε τὰ μάτια μου τέτοια ξανθομαλλοῦσα,
τέτοια γλυκιὰ τέτοι' ὁμορφη καμαροπερπατοῦσα.

“Ἀσπρη καὶ ροδοκόκκινη, ξανθὰ ναι τὰ μαλλιά σου,
κι ἄλλη δὲν εἶνε στὸν ντουινιά, νὰ χη τὴν ὁμορφιά σου.

Στὸν Ἰορδάνη ποταμὸ τὰ λουσες τὰ μαλλιά σου
καί λάμπαν τὰ ἐπουράνια ἀπὸ τὴν ὁμορφιά σου.

“Ὀντε περάσω λούγεσαι κι ὁ ἀητὸς σοῦ γέρνει
καί τὸ παγῶνι σοῦ βαστᾶ τὴν πέτσα καί τὸ χτένι.

Καί σὰ χτενίσης τὰ μαλλιά καί κάμης τὴ χωρίστρα,
τρελαίνεις με μὰ τὸ Θεὸ καί τὴν Εὐαγγελίστρα.

“Ὀντε λουστῆς καί χτενιστῆς, τρεῖς ἥλιοι πᾶνε ὀμπρὸς σου
κι ἀντιφεγγίδες ρίχνουνε οἱ-γι-ἄκρες τῶ μαλλιῶ σου.

“Ἐχεις μαλλιά χρυσόξανθα τσί πλάτες σου ριγμένα
κι ἀγγέλοι τὰ χτενίζουνε μὲ φιλιτισένια χτένια.

“Ὀντε γελᾶς, πέφτουν ἀνθοὶ κι ὄντε μιλήσης, ρόδα
καί τὸ γλυκὸ τὸ νάζι σου, σ' ἄλλη κιαμιὰ δὲν τόδα. †

“Ἦντα τό θέλει ἡ μάνα σου τὴ νύχτα τὸ λυχνάρι,
ἀπού χεὶ μέσ στοῦ σπίτι τση τὸν ἥλιο, τὸ φεγγάρι. †

‘Ὁ ἥλιος ὄντε πρωτοβγῆ, λάμπει στοῦ πρόσωπό σου
καί δαχτυλιδία κάνουνε οἱ-γι-ἄκρες τῶ μαλλιῶ σου. †

+ Ὁ ἥλιος ὄντε πρωτοβγῆ, ντρέπεται νὰ προβάλη,
γιατὶ τονὲ θαμπώνουνε τ' ἀγγελικά σου κάλλη.

Ὁ ἥλιος ὄντε πρωτοβγῆ στο' ἀγάπης μου κονεύει
καὶ στὰ σγουρα τση τὰ μαλλιά πάει καὶ βασιλεύει.

Τ' ἄστρο τσ' ἀύγῆς τό λαμπερὸ δὲν τὸ δα νὰ προβάλη
φοβοῦμαι μὴν τὸ κράτησαν στὴ γειτονιά τὴν ἄλλη.

+ Ὁ ἥλιος εἶναι στὰ ψηλά τὸ πιὸ λαμπρὸ ἀστέρι
καὶ ἡ δική σου ἡ-γι-ὀμορφιά στὴ γῆ δὲν ἔχει ταίρι.

'Απ' ὄλα τ' ἄστρα τ' οὐρανοῦ, ἕνα ναι ποῦ σοῦ μοιάζει,
πού βγαίνει τὰ μεσάνυχτα καὶ τ' ἄλλα σκοτεινιάζει.

+ Στρογγυλομηλοπρόσωπη ἀπὸ τὰ ρόδα βγῆκες
κι ἀπήτις σ' εἶδα κι εἶδες με, μέσ' τὴν καρδιά μου μῆκες.

"Ἀσπρη σαι σύ κι ἄσπρα φορεῖς κι ἄσπρη ναι ἡ φορεσιά σου
κι ἄσπρα λουλούδια πέφτουνε, μικρὴ μου, στὴν ποδιά σου.

"Ἀσπρη, στρογγυλοπρόσωπη καὶ γαῖτανοφρυδάτη,
νταρντάνα, βεργολυγερή, νὰ μὴ σὲ πιάση μάτι.

Ψιλομελαχροινάκι μου κι ἀποῦ σοῦ βρῆ ψεγάδι,
δίχως λιβάνι καὶ κερί νὰ κατεβῆ στὸν "Αδη.

+ Μελαχροινὴ μου κύπερη, δάφνη μου μυρισμένη,
εἶχα καρδιά, δὲν ἔχω πιά, τὴν ἔχεις σύ παρμένη.

Μελαχροινό, τὰ χνῶτα σου, βάλε τα στὸ μαντήλι,
γιατὶ μυρίζουνε καλλιά ἀπὸ τὸ καρυοφύλλι.

'Απὸ τὸ γυροπέρβολο δὲ λείπει ἡ πρασινάδα
μουδ' ἀπὸ τὰ χειλάκια σου ἡ ροδοκοκκινάδα.

'Εσὺ σαι μόνο κι ἄλλη μιά ποῦ τὰ χετε τὰ καλλη,
πού ροδοκοκκινίζετε, ὡσάν τὸ πορτοκάλι.

Σκάλες πατεῖς, σκάλες κρατεῖς καὶ σκάλες ἀνεβαίνεις
βασιλικά χαρτιά βαστᾶς κι ὅπου σ' ἀρέσει μπαίνεις.

Ποῦ τ' ἄνθος πῆρες μυρωδιά κι ἀπὸ τὸ γάλ' ἀσπράδα
κι ἀπὸ τὴ θάλασσα βαστᾶ τῶν ἀματιῶ ἡ μπλαβάδα,

+ Δὲν ἔμπορῶ, βασιλικέ, κρυφά νὰ σὲ ποτίζω,
γιατὶ ναι οἱ μυρωδιές πολλές καὶ δὲν τσι νταγιαντίζω.

Πρόβαλε φέξη τ' οὐρανοῦ καὶ στόλισμα τοῦ κόσμου,
τὸ νοῦ μου καὶ τὸ λογισμό, ἀποῦ μοῦ πῆρες, δός μου.

Δοξάζω έγω και προσκυνώ τον Ποιητή του κόσμου,
που σου δωκε την όμορφιά κι είσαι δική μου, φώς μου.

Δέ φταίω έγω που σ' αγαπώ, δέν πρέπει να θυμώνης
φταίει ό Θεός που σ' έπλασε, ανθρώπους να σκλαβώνης.

Ποιάς μάνας είσαι γέννημα, τίνος δεντρού κλώνάρι,
τίνος ζωγράφου ζωγραφιά κι έχεις περίσσια χάρη;

Γαρεφαλιάς γαρύφαλο και κανελιάς κανέλα
τσ' άγκάλες μου χω άνοιχτές κι όντε σ' άρέσει, έλα.

Στόν ουρανό θα ν' ανεβώ, στην τέλειωση του Κόσμου,
να δώ αν έχη άλλη καμιά την όμορφιά σου, φώς μου.

"Όμορφος είσαι, σκύλας γιέ, κι είσαι κοπελολόγος
κι όντε θα δης την κοπελιά, τηνέ πλανάς ντελόγος.

Πώς réγομαι να περπατής κι έγω να σε ξανοίγω,
γιατ' είν' τό νάζι σου πολύ και τό κορμί σου λίγο.

Ψιλή, λιγνή, μελαχροινή, στολίδι του χωριού σου,
ήθελα και να κάτεχα, αν μ' έχης εις τό νοού σου.

Θαμάζομαι όντε περπατής, πώς δέν άνθουν τά δέντρα,
πώς δέν πλαταίνουν τά στενά, τση ζήσης μου άφέντρα.

Θαμάζομαι τή μάνα σου, πώς δέν παραλοΐζει,
Τέτοιο σγούρο βασιλικό να τον βαγιοκλαδίζη.

Σά βασιλόπουλο περνάς, σά Ρήγας κατεβαίνεις,
σάν άγγελος ζωγραφιστός στόν ουρανό ανεβαίνεις.

'Ακριβονιέ τση μάνας σου, λεβέντη, κανακάρη,
χαρά στη νιά που σ' αγαπά κι άντρα τση θα σε πάρη.

Βασιλικέ πλατύφυλλε, σαραντακλώναρατέ,
θαμάζομαι που σ' αγαπά, πώς θέτει και κοιμάται;

Μέσ' στην καρδιά μου βρίσκεται ένας άνθος ώραιος,
ένας ψηλός μελαχροινός κι από τσοι νέους, νέος.

Που σουν και γώ σ' άνήμενα τόσους καιρούς και μήνες
κι έδά μου φανερώθηκες, ήλιε μου, με τσ' άχτινες.

Πέρνα ψηλέ, πέρνα λιγνέ, πέρνα γαλανομάτη
να σε φυλάη ό Θεός, να μή σε πιάση μάτι.

Πέρνα ψηλέ, πέρνα λιγνέ, πέρνα δικό μου ταίρι
σε καμαρώνει ή γειτονιά, σά λαμπερό άστέρι.

Τὸ κυπαρίσσι ρέγομαι τὸ μυρισμένο ξύλο,
γιατί σοῦ μοιάζει, ἀγάπη μου, στὸ μπῶϊ καὶ στὸ ψῆλο.

Λιγνὸ κυπαρισσάκι μου, σείσου νὰ βγάλ' ἀέρα,
νὰ κελαηδήσουν τὰ πουλιά νὰ ξημερώση ἡ μέρα.

Ἀνάθεμά με κι εἶδα ἐγὼ, κορμί, σάν τὸ κορμί σου
καὶ μέση δαχτυλιδωτῆ, ὡσάν τὴν ἐδική σου.

Σὰ δαχτυλίδ' ἡ μέση σου, σὰ βέργα τὸ κορμί σου
χαρὰ στὸ νιὸ παῦ θὰ σέ δη νύφη νὰ σέ στολίσου.

Τὰ μάτια σοῦ ναι σάν ἐλιές, τὰ φρύδια σάν ἀβδέλες
καὶ εἶσ' ἡ-γι-ὁμορφότερη ἀπ' ὄλες τσί κοπέλες.

Μάτια γλυκά, στόμα μικρό, πρόσωπο ζαχαρένιο,
ἄσπρος λαιμὸς, σγουρὰ μαλλιά, κορμί κυπαρισσένιο.

Ξανοίγω, δὲν μπορῶ νὰ βρῶ κορμί, σάν τὸ δικό σου,
τὰ ὁμορφοπιθέματα, πού χει τὸ πρόσωπό σου.

Τὸ σείσμα καὶ τὸ λύγισμα, πού κάνεις τοῦ κορμιοῦ σου,
σκλαβώνουνε τὸν ἄνθρωπο, μὰ δὲν τὸ βάνει ὁ νοῦς σου.

Εἶσαι ψηλὴ, εἶσαι λιγνὴ κι ἀνοιχτοκουταλάτη,
πρέπει σου νὰ σέ βάλουνε σὲ γυάλινο παλάτι.

Δὲ ρέχτηκα τὰ πλούτη σου καὶ τὰ περίσσια κάλλη,
μὰ τὴν καλογνωμάδα σου, πού δὲν τὴν ἔχει ἄλλη.

Τ' ἄστρα δὲ βασιλεύουνε, μὰ ἡ μέρα τὰ θαμπώνει
κι ἡ-γι-ὄψη τοῦ προσώπου σου τὸν ἄνθρωπο σκλαβώνει.

Ἐσὺ σαι, χαηδεμένο μου, ψηλῆς γενιᾶς κλωνάρι
καὶ περπατεῖς λεβέντικα καὶ μὲ περίσσια χάρι.

Φεγγάρι μου ἀσημόφωτο, φλουριὶ κωσταντινάτο
τὰ κάλλη σου δὲν τὰ εἶδα ἐγὼ στὸν οὐρανὸ ἀπὸ κάτω.

Μὲ τση κανέλλας τὸ ἀνθὸ σ' ἔχουνε ζυμωμένη
κι ὅπου περάσης κι ὅπου μπῆς, ἡ μυρωδι' ἀπομένει.

Μὰ σὺ κανέλλα δὲ βαστᾶς, μόσκο δὲν κοπανίζεις,
γαρύφαλα δὲ λούγεις κι ἦντά χεις καὶ μυρίζεις;

Ἄγγελος ἐζωγράφισε τὸ καμαρόφρυδό σου
κι ἔδωκε ὄψη ἀγγελικὴ σ' οὔλο τὸ πρόσωπό σου,

Λάμπει τὸ προσωπάκι σου καὶ μέσα στὸ σκοτάδι
ὄλημερνὶς νὰ σέ θωρῶ, δὲ βρίσκω ἕνα ψεγάδι.

Τὰ κάλλη τοῦ προσώπου σου στὸν ὕπνο μου θωρῶ τα.
χαρῆνω τα τὰ μάτια σου, τὰ χεῖλη σου φιλῶ τα.

“Οντε περάσω καὶ σέ δῶ στὸ παραθύρι ἀπάνω,
σάν Παναγιᾶ μοῦ φαίνεσαι καὶ τὸ σταυρό μου κάνω.

“Οντε περάσω καὶ σέ δῶ στήν πόρτ’ ἀκουμπισμένη,
πᾶνε τὰ πόδια μου μπροστὰ, μά ὁ νοῦς μου πίσω μένει.

‘Ο νοῦς μου πάει κι ἔρχεται σέ σένα νύχτα μέρα
καὶ σέ μεγάλη ταραχὴ τα κάλλη σου μέ φέρα.

Γαρυφαλιᾶς συνόμισσα τοῦ γαρυφάλου μοιάζεις
στὸ χρῶμα καὶ στὴ μυρωδιά καὶ στήν καρδιά μέ σφάζεις.

Ρόδα καὶ τριαντάφυλλα κι ἄνθη τοῦ παραδείσου
ἔσύναξεν ὁ ἔρωντας κι ἔπλασε τὸ κορμί σου.

Τρεῖς ἀδερφάδες εἴσαστε κι οἱ τρεῖς καμαρωμένες,
μά ἔχει ἡ μικρότερη πολλές καρδιές καημένες.

Σάν τὸ λεμόνι τ’ ἄγγουρο, μυρίζουν τὰ βυζιά σου
καὶ τὰ μυρίστικα κι ἐγὼ κι ἐμπῆκα στὸ σεβντά σου.

Τσί τόσες καλωσύνες σου, τσ’ ἀμέτρητές σου χάρες
ὄντε τσί καλοθυμηθῶ, μοῦ ῥχονται λιγομάρες.

Δέν ἔχω ἀμπέλια, μουδ’ ἐλιές περβόλια καὶ χωράφια·
τὰ ἔχη μου ναι ἀπάνω μου κι ἄς βλέπη ἀπού χει μάτια.

Δέν ἔχω ἀμπελοχώραφα, μά ἔχω ὅ,τι πρέπει,
πρόσωπο, μάτια καὶ κορμί κι ἀπού χει μάτια, ἄς βλέπη.

Ἐσύ σαι πύργος γυάλινος, κασέλα μέ σεντέφια·
ἔσύ σαι ὠραιότερη ἀπ’ ὅλα σου τ’ ἀδέρφια.

Νά μουνε πετροκοτυφός, νά χα ψιλή τὴ γλώσσα,
νά σοῦ λεγα παινέματα, μικρὴ μου, ἄλλα τόσα.

“Οντε σταθῆς καὶ λυγιστῆς, μοιάζεις τὴν Ἀφροδίτῃ·
κι ὄντε θα ρίξης τὴ ματιᾶ, τραβᾶς σάν τὸ μαγνήτη.

Τὰ μάτια σου ναι θάλασσα, τὰ φρύδια σου λιμιώνας,
μουδὲ φουρτούνα τὰ περνᾶ, μουδὲ βαρὺς χειμώνας.

Τὰ μάτια καὶ τὰ φρύδια σου πράσινο περιβόλι
κι ἔρχονται καὶ τὰ χαίρουνται οἱ μερακλήδες ὅλοι.

Νά μπόριες μέ τὰ μάτια μου νά δῆς τὴν ὀμορφιά σου,
νά δῆς τὸ πῶς μοῦ φαίνεσαι, νά μέ πονῆ ἡ καρδιά σου.

Σάν περιστέρι φτέρουγᾶς, πετᾶς σά χελιδόνι
καὶ περπατεῖς καμαρωτά, σάν τ' ὀμορφο παγώνι.

Ὡς καὶ τὸ παπουτσάκι σου κι ἐκεῖνο ἔχει γνώση
καὶ περπατεῖ σιγά-σιγά τὴν σκόνῃ μὴ σηκῶση.

Ἄσπρα τὰ χέρια κι ὁ λαιμὸς, ἄσπρη ναι ἡ φορεσιά σου
κι ἄσπρα λουλούδια πέφτουνε εἰς τὴν πορπατησιά σου.

Ἐμένα ἡ-γι- ἀγάπη μου εἶναι ψηλὴ στὸ μπόϊ'
μελαχροινὴ καὶ νόστιμη κι ἀπὸ μεγάλο σόϊ.

Ὡς εἶν τὸ σφακολούλουδο στὴ γυροποταμίδα
ἐτσά ταν κι ἡ-γι-ἀγάπη μου, ὄψές ἀπὸ τὴν εἶδα.

Λάμπει τὸ προσωπάκι σου, σάν τσῆ Λαμπρῆς τὸ δίσκο
πάντα μου νά σέ σοντηρῶ, ψεγάδι δὲ σοῦ βρίσκω.

Ξανθὰ ναι τὰ μαλλάκια σου, χαρῶ τα, πῶς τὰ πλέκεις!
Λιγνὸ καὶ τὸ κορμάκι σου, χαρῶ σ' ἐκεῖά πού στέκεις!

Ματάκια μαῦρα καὶ γλυκά καὶ πρόσωπο φεγγάρι,
χαρὰ στον πού τοῦ μέλλεται γυναίκα νά σέ πάρῃ.

Ψηλὲ, λιγνὲ μου τσελεπή, κορμί κυπαρισσάτο,
ἀπὸ τὰ νύχια ὡς τὴν κορφή χάρες εἶναι γεμάτο.

Γιὰ σένα λάμπει στὰ βουνά, τὸ στρογγυλὸ φεγγάρι,
γιὰ σένα κλαίει καὶ γελᾷ τὸ καθε παλικάρι.

Τι νά τὸ κάμης τὸ κορμί νά ναι ψηλὸ κι ἀδέξιο;
Κάλλιο κοντὸ καὶ νόστιμο καὶ νά ναι κι ἐπιδέξιο.

Ἄπ' ἀγαπᾷ μελαχροινὸ, θέλει γιατρὸ κοντά του,
γιὰ νά τοῦ δίνῃ γιατρικά νά γιαινουν τὴν καρδιά του.

Τὰ μάτια σου μ' ἐπιάσανε, τὰ φρύδια σου μ' ἐδέσα,
τὰ ζαχαρένια λόγια σου, μικρὸ μου, μ' ἐπλανέσα.

Βρέχει, χιονίζει στὰ βουνά καὶ κάθα εἰς κρυώνει,
μὰ σά θωρῆς τὴν ὀμορφῇ, εἶναι ζεστὸ τὸ χιόνι.

Τὴ λεβεντιά σου ρέχτηκα καὶ τὴν ἀσβελτοσύνη
καὶ τὸ λιγνὸ σου τὸ κορμί καὶ τὴν καπατσοσύνη.

Χαρὰ στηνε τὴ μάνα σου, πού χει τέτοιο βλαστάρι
χαρὰ καὶ τρισχαράστηνε κείνη πού θά σέ πάρῃ.

Τῶν Μαιτιῶν

4

Δυὸ μαντινάδες θὲ νά πῶ γιὰ τὰ γλυκὰ τὰ μάτια,
ποῦ σαΐτεύουν τσι καρδιές καὶ κάνουν τσι κομμάτια.

Μέσ' στὰ γλυκὰ τὰ μάτια σου θωρῶ τὸ θάνατό μου,
ὄντε γυρίσης καὶ μὲ δῆς, παιγνιδαμάτικο μου.

Τὰ μάτια σου ναι πέλαγο κι ἂν ἔμψω μέσα πλέω
κι ἀνὲ τὰ βλέπω χάνομαι κι ἂν δὲν τὰ βλέπω, κλαίω.

Μέσα στὰ βάθη τ' οὐρανοῦ στὰ σκοτεινὰ παλάτια,
ἐκεῖ θὰ μὲ ξορίσουνε τὰ δυὸ σου μαῦρα μάτια.

Μὴ μὲ χτυπᾶς μὲ τὸ σπαθί, γιατί ἂν βαρῶ, θὰ γιάνω*
χτύπα με μὲ τὰ μάτια σου, σὰ θέλης ν' ἀποθάνω.

* Ἦπια κρασί, δὲ μέθυσα, μὰ ἐσὺ θὰ μὲ μεθύσης
μὲ τὰ ματάκια σου τὰ δυὸ, ὄντε θὰ μὲ ξανοίξης.

Μέσα στὰ φύλλα τῆς καρδιάς, στὴ φλέγα τοῦ αἵματου,
μοῦ παίξανε τὰ μάτια σου σαΐτες τοῦ θανάτου.

Τὰ μαῦρα μάτια τὴν αὐγὴ δὲν πρέπει νὰ κοιμοῦνται,
μὰ πρέπει νὰ ναι ξυπνητὰ καὶ νὰ γλυκοφιλοῦνται.

Μάτια, ποῦ εὐκολα γελοῦν, εὐκολα πάλι κλαῖνε·
κεῖνα μ' ἀρέσει ν' ἀγαπῶ, ποῦ ψέματα δὲ λένε.

Μάτια χουν ὄλ' οἱ ἄνθρωποι, μὰ ἐσύ χεις, κοπελιά μου,
δυὸ μάτια καταγάλανα ποῦ καψαν τὴν καρδιά μου.

Τὰ μάτια σοῦ ν' ἐρωτικὰ μὲ χάρη ναι πλασμένα
καὶ μὲ τὸ χρῶμα τ' οὐρανοῦ εἶναι ζωγραφισμένα.

Ματάκια μαῦρα καὶ γλυκὰ ποῦ τὰ χει τὸ πουλί μου!
μὰ χει καὶ πείσμα δυνατὸ κι ἔφαε τῆ ζωῆ μου.

Μαχαίρια ναι τὰ μάτια σου, σπαθιά τὰ δυὸ σου φρύδια
καὶ παίζουνε, μὲ τὴν καρδιά λογιῶ-λογιῶ παιγνίδια.

Δυὸ μαῦρα μάτια ἀγαπῶ, δὲ μαρτυρῶ τὸν τόπο,
γιατὶ φοβοῦμαι καὶ δειλιῶ τσι γλῶσσες τῶν ἀνθρώπω.

Τὰ χαμηλαναντράνισμα τῶν ἀματιῶ ποῦ κάνεις,
ἅγιος νά ναι ὁ ἄνθρωπος θά τονε κουζουλάνης.

Σὰ δὲ συναπαντήσουνε τὰ μάτια νά σμιχτοῦνε,
ἄδικα βασανίζονται ἐκεῖνοι π' ἀγαποῦνε. [E]

Γι' αὐτὰ τὰ μάτια τὰ γλυκὰ τρεῖς μάγους θά ρωτήσω
κι ἂν μ' ἀγαποῦν εἰλικρινὰ κι ἐγὼ θά τ' ἀγαπήσω.

Εἶπα το ἐγὼ καὶ λέω το, κι οὔλοι μοῦ-λένε ὄχι,
πὼς τὸ γαῖτανοφρύδι σου ἄλλη κιαμιὰ δὲν τὸ χει.

Τὰ μάτια σου ἔχουν ἔρωτα καὶ μέσα ψιχαλίζουν
καὶ μέσα στὸν ψιχαλισμὸ φρεγάδες ἀρμενίζουν.

Δὲν εἶδα ἐγὼ ἄλλο πόλεμο, σὰν πολεμοῦν τὰ μάτια,
δίχως μαχαίριᾶ καὶ σπαθιά, νά γίνονται κομμάτια.

Τὰ μάτια σοῦ ναι πέλαγο καὶ μέσα βουλοπλέω
καὶ κιντυνεύω νά χαθῶ κι ἀνθρώπου δὲν τὸ λέω.

Ξάστερα μάτια, φωτερὰ, σὰν τὰ οὐράνια μοιάζουν
καὶ ψιχαλίζουν κάποτε, χωρὶς νά συννεφιάζουν.

Τὰ μάτια σου μὲ σφάζουνε, μὰ ἐγὼ τὰ καμαρώνω·
στιγμὴ νά κάμω νά τὰ δῶ, κλαίω καὶ δὲ μερώνω.

Τὰ μάτια σου μοῦ παίζουνε σαῖτιες φαρμακωμένες
καὶ στὴν καρδιά μου μπαίνουνε καὶ βγαίνουνε ματωμένες.

Τὰ μάτια σοῦ ναι θάλασσες καὶ ἀποῦ θά ταξιδέψη,
πρέπει νά τὸ καλοσκεφτῆ, γιατί θά κιντυνέψη.

Μοιάζουμε κάρβουνα σβηστά τὰ μάτια σου τὰ μαῦρα
καὶ δίδουμε ὅπου πέσουνε, φωτιά, καημὸ καὶ λαύρα.

Ἄπ' τὰ γλυκὰ τὰ μάτια σου διπλὴ σαῖτα βγαίνει
κι ἢ μιὰ μοῦ παίρνει τὴ ζωὴ κι ἢ γι ἄλλη μ' ἀνασταίνει.

Γιὰ μαῦρα μάτια χάνομαι, γιὰ γαλανὰ πεθαίνω
κι ἂν πῆς γιὰ τὰ γερακιανὰ χειρότερα παθαίνω.

Γιὰ ἀγάπα με, γιὰ ἀρνήσου με, γιὰ πὲς τῶν ἀμαθιῶν σου,
νὰ μὴ μὲ σαῖτεύουνε, ὄντε περνῶ ἀπὸ μπρὸς σου.

Εἶδα τὰ πάλι σήμερα τὰ μάτια ποῦ μὲ κρίνουν,
ἀποῦ μοῦ παίρνουνε τὸ νοῦ καὶ σὰν τρελὸ μ' ἀφήνουν.

Μάτια, ποῦ χαμηλώνετε μὲ τὴν ταπεινοσύνη,
παρακαλῶ σας κάμετε λίγ' ἔλεημοσύνη.

Νὰ τὰ χαρῶ τὰ μάτια σου τὰ μαῦρα, τὰ μεγάλα
τόσ' ὁμορφα, τόσο γλυκὰ, στὸν κόσμο δὲν εἶδ' ἄλλα.

Οὐλο τὸν κόσμο ν' ἀρνηθῶ, ἐσένα δὲν ἀρنيοῦμαι.
γιατ' ἔχουν τὰ ματάκια σου μαγνήτη καὶ τραβοῦνε.

Ἄλλα τὰ μάτια ναι γλυκὰ κι ὄλα γλυκὰ κοιτάζουν,
μὰ τὰ δικά σου, ἀγάπη μου, μὲς στὴν καρδιά μὲ σφάζουν.

Ἄποιος τὰ δὴ τὰ μάτια σου καὶ νὰ τὰ δὴ κι ἐμένα,
λέει το, μὰ τὴν Παναγιά, μιὰ μάνα μᾶς ἐγέννα.

Τὰ μάτια σου ναι θάλασσεσ, π' ἀέρας δὲν τίς πιάνει
χαρὰ στὸ ναύτη ποῦ θὰ βρῆ μέσα σ' αὐτὲς λιμάνι.

Τὰ μάτια σου ναι πέλαγος κι ἀποῦ θὰ κολουμπήση,
κολουμπητὴς θά-ν-εἶν' καλὸς, ἀλλιῶς θε νὰ βουλήση.

Τὰ μάτια σου ναι πέλαγος, τὰ φρούδια σου λιμιώνας,
μουδὲ φουρτίνα τὰ πατεῖ, μουδὲ βαρὺς χειμώνας.

Τὰ μάτια σου χουν ἔρωντα κι ἔρωντικὴ θωρία
κι ἀποῦ τὰ δὴ, σκλαβώνεται, δὲν ἔχει ἐλευθερία.

Τὰ μάτια τὴν καρδιά ρωτοῦν: «Καρδιά γιατί ἔχεις λύπη;»
—«Στραβὰ στε καὶ δὲ βλέπετε τὸ ταίρι σας πὼς λείπει;»

Τὸ χαμηλानαντράνισμα, ποῦ κάνεις, μὲ σκλαβώνεις
μὴ μὲ κοιτᾶς τόσο γλυκὰ, γιατί μὲ θανατώνεις.

Μάτια, ματάκια, μάτια μου, τῶν ἀματιῶ μου μάτια,
τὰ μάτια μου δὲν εἶδανε σὰν τὰ δικά σου μάτια.

Τὰ μάτια σου ναι σάν ἐλιές ἀπάνω στό κλωνάρι,
τὰ φρύδια σου καμαρωτά σά δυὸ μερῶ φεγγάρι.

Τὰ μαῦρα μάτια ρέγομαι, δὲ βρίσκω ν' ἀγαπήσω
το' ἀγάπης μου ναι γαλανὰ καὶ θὰ τὰ μπογιαντίσω.

Μαῦρα 'ναι τὰ ματάκια σου, ξέξασπρος ὁ λαιμός σου
καὶ διαμαντένια ἡ-γι-ἐλιά, πούχεις στό πρόσωπό σου.

'Απανωθιὸς στά φρύδια σου, μίαν ἐκκλησιά θὰ χτίσω
καὶ παπαδάκι θὰ γενῶ, νὰ μῶ νὰ προσκυνήσω.

Χαρῶ τα ἐγὼ τὰ μάτια σου, πὼς τὰ χεις μαθημένα!
καὶ κάνεις πὼς θωρεῖς ἄλλοῦ κι ἐσύ θωρεῖς ἐμένα.

Τὰ μάτια σου τὰ μάτια μου ἦταν προξενητάδες
μουδὲ προυκιά ζητήξανε, μουδὲ πολλοὺς παράδες.

Μάτια μὲ μάτια μοιάζουνε, μὰ τὰ δικά σου μάτια
τσί σαΐτεύουν τσί καρδιές καὶ κάνουν τσι κομμάτια.

Τὰ μάτια σου παινούσανε κι ἦρθα νὰ τ' ἀντικρύσω
καὶ δὲν μοῦ δούδει ὁ γοῦς μου πιά νὰ φύγω νὰ σ' ἀφήσω.

Μάτια γλυκά, μὰ ν' ἄσπλαχνα, θεότη δὲ φοβούνται
καὶ τσί πληγώνουν τσί καρδιές, χωρὶς νὰ τσί λυποῦνται.

Τὰ μάτια σου ναι ἀφορμὴ κι ὁ λοῖσμός μὲ κρίνει
καὶ καίγομαι ὡς καίγεται ἡ πέτρα στό καμίνι.

Μάτια χουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, μὰ ἐσύ χεις δυὸ μαγνήτες
καὶ μ' ἔκαμες νὰ προπατῶ, σάν τὸν τρελλό τσί νύχτες.

Οὔλα τὰ μάτια ναι γλυκά κι οὔλα γλυκά θωροῦνε,
μὰ τὰ δικά σου ἔχουνε μαγνήτη καὶ τραβοῦνε.

Μάτια τοῦ ἔρωντα βαστᾶς καὶ φρύδια τοῦ πολέμου
καὶ μὲ τὰ δυὸ μὲ πολεμᾶς, ξεμίστεψέ με, Θέ μου.

Τὰ ἔρωντικά τὰ μάτια σου ὄντε θὰ μὲ στραφοῦνε,
σπίθες πετοῦν ἀπάνω μου, φωτιές καὶ μὲ κεντοῦνε.

Τὰ μάτια σου ὅποιος κι ἂν τὰ δῆ κι ἂν εἶναι πικραμένος
τήν πίκρα του κάνει χαρὰ καὶ χαίρεται ὁ καημένος,

Μαῦρα τὰ μάτια πού βαστᾶς καὶ τὰ μαλλιά πού πλέκεις
κι ἐπῆρες μου τονε τὸ νοῦ ἀπὸ κεῖ δά πού στέκεις.

Τὰ μάτια σου ναι λιόμαυρα καὶ μέσαλιομαυρίζουν
καὶ μέσα στόλιομαύρισμα ἀγάπες ἀρμενίζουν.

Χρυσὸς μοῦ φαίνεται ὁ οὐρανὸς κι ἡ γῆς ὄλο διαμάντια,
 ὄντε προβάλης καὶ τὰ δῶ, τὰ δυὸ σου μαῦρα μάτια.

Χαρῶ τα ἐγὼ τὰ μάτια σου πού με γλυκοκοιτάζουν
 κι ὄντε γυρίσω καὶ τὰ δῶ, παρηγοριές μοῦ τάζουν.

Χίλιες φορές τ' ἀνάθεμα στὰ μάτια σου νά πέση,
 γιατί μ' ἀνοῖξαν στήν καρδιά λαβωματιὰ στή μέση.

Τὰ μάτια σου ναι ὁμορφα κι ὄντε τὰ χαμηλώνης
 κι ὄντε τὰ παίζης καὶ γελας, τὸν ἄνθρωπο σκλαβώνεις.

Τὰ μάτια σου τὰ ὁμορφα, ὄντε τ' ἀναντρανίσης
 ἄγιος νά ναι ὁ ἄνθρωπος θά τόνε κριματίσης.

Θέλω τὰ μαῦρα μάτια σου νά ναι γιὰ μέ λιμάνι,
 ν' ἀράσω, ν' ἀγκυροβολῶ κι ὁ κόσμος νά με χάνη.

Θέλω τὸν τάφο μου βαθύ, σαράντα σκαλοπάτια,
 νά μπῶ μέσα βαθιά στή γῆ, γιὰ τὰ δικά σου μάτια.

Μαῦρά ναι τὰ ματάκια σου, μαῦρα καὶ τὰ δικά μου·
 ἔλα νά τὰ ταιριάσωμε, χαρῶ σε, πέρδικά μου.

Μάτια καὶ φρύδια θώρουνα κι ἐπίστευα ἡ καημένη (ος)
 μὰ τὴν καρδιά δὲν ἔβλεπα κι ἐβγήκα γελασμένη (ος).

Στὸν κόσμο δύο πράματα εἶναι πού με κεντοῦνε:
 τὰ μάτια καὶ τὰ φρύδια σου, ὄντε θά με στραφοῦνε.

Στεμένο πυροβολικὸ εἶναι στὸ πρόσωπό σου·
 δυὸ κανονιές μοῦ ρίξανε οἱ κόρες τῶν ματιῶ σου.

Τὰ μαῦρα μάτια τ' ἀγαπῶ, σκλαβώνουν τὴν καρδιά μου
 τὰ γαλανὰ τὰ γερακά, νά μὴν τὰ δῶ μπροστά μου.

Χαρήνω τα τὰ μάτια σου τὰ μαῦρα, τὰ μεγάλα,
 ἀπὸ σταλαματιζοῦνε τὸ μέλι καὶ τὸ γάλα.

Ἐλπίδες, πόθοι, ὄνειρα, βασιλικά παλάτια,
 γιὰ μένα ὄλη ἡ ζωὴ, εἶναι τὰ δυὸ σου μάτια,

Τὰ μάτια σου ὅποιος, τὰ δῆ, ἂν εἶν' ζεστός κρυώνει
 κι ἂν εἶναι κρύος μάρμαρο, ἀνάβει καὶ φουντώνει.

Μάτια γλυκά, ἔλκυστικά, τὰ μάτια τὰ δικά σου,
 σκλαβο μ' ἄλυσσοδέσανε καὶ με κρατοῦν κοντά σου.

Ὅντε τὰ μαῦρα μάτια σου γυρίσουν καὶ με δοῦνε,
 μοῦ φαίνεται ὁ οὐρανὸς καὶ τ' ἄστρα μοῦ γελοῦνε.

Δὲν εἶδα μάτια νὰ ρεχτῶ, φρύδια καμαρωμένα,
ὡς εἶναι τοῦ προσώπου σου τὰ ὁμορφοκαμωμένα.

Τὰ μάτια σου, στὰ μάτια μου, σπιθοβολές πετοῦνε,
γλυκές χαρίζουνε στιγμές, μὰ σὰ 'στραπή περνοῦνε.

Τὰ μάτια σου τὰ ὀλόμαυρα γλυκά ναι σὰν τὸ μέλι·
καὶ τὸν τραβοῦν τὸν ἄνθρωπο, κι ἂν θέλῃ κι ἂν δὲ θέλῃ.

'Αστέρια ναι τὰ μάτια σου, σπαθιά τὰ δυό σου φρύδια
καὶ παίζουνε μὲ τσί καρδιές τὰ πιὸ 'μορφα παιγνίδια.

Αὐτὰ τὰ μάτια τὰ γλυκά, ποῦ τὰ βρηκες μικρὴ μου
καὶ ξεσηκῶσανε τὸ νοῦ ἀπὸ 'τὴν κεφαλὴ μου;

Αὐτὰ τὰ μάτια τὰ γλυκά, ὅποιος τ' ἀναντρανίση,
θὰ ζαλιστῇ, θὰ πληγῶθῃ γῆ θὰ λιγοθυμήσῃ.

Τὰ μάτια σου τὰ ὁμορφα, ὅποιος θὰ τ' ἀντικρύση,
ἀδύνατο μὴ μαγευτῇ καὶ νὰ μὴ σ' ἀγαπήσῃ.

Σήκωσε τὰ ματάκια σου καὶ μὴν τὰ χαμηλώνῃς,
γιατὶ στὰ φύλλα τῆ καρδιᾶς μαχαίρια μοῦ καρφώνεις.

"Ἐχεις δυὸ μάτια, λιγερή, ποῦ τσί καρδιές μαραίνουνε
"Ὅσοι τὰ βλέπουνε μεθυοῦν κι ἐμένα κουζουλαίνουνε.

Τὰ μάτια σου μὲ σφάζουνε, νὰ τὰ περιορίσης·
λόγο θὰ δώσης στὸ Θεό, σκέψου μὴ μ' ἀδικήσης.

Μάτια μὲ μάτια παίζουνε, μὰ σὰ δὲ γγιξη χέρα,
κορμί δὲ βρίσκει θεραπιὸ καρδιά δὲν παίρνει ἀέρα.

Μάτια μὲ μάτια παίζουνε κι ἄνθρωπος δὲν τὸ νιώθει·
καρδιά μὲ τὴν καρδιά μιλεῖ καὶ γράφει κι ἀναγνώθει.

"Ὅσα τὰ χεῖλη χώνουνε, τὰ μάτια μολογοῦνε,
γιατὶ ὄλο ἀπάνω πέφτουνε σ' ἐκείνη π' ἀγαποῦνε.

Σὰν ἀετὸς πετᾶς ψηλά, μὰ πάλι χαμηλώνεις
καὶ μὲ τὰ μαῦρα μάτια σου, πολλές καρδιές πληγώνεις.

Βάσανα-πίκρες
καϋμοί

5

Νάταν ό ούρανός χαρτί κι ή θάλασσα μελάνι,
θά-ν-έγραφα τά πάθη μου και πάλι δέν τά βάνει.
Τά βάσανά μου ναι πολλά τά πάθη μου άλλα τόσα
κι αδύνατό ναι νά γραφτοϋν και νά τά πη ή γλώσσα.
Τά βάσανά μου τά πολλά και τά πολλά μου πάθη
θά τά τυπώσω στό χαρτί ό κόσμος νά τά μάθη.
Βάσανα πίκρες και καημοί άφήστε με νά ζήσω,
τοϋτο τό λίγο τόν καιρό πού βρήκα ν' άγαπήσω.

Βάσανα πίκρες καὶ καημοὶ τραβήξετε στὰ ξένα,
νὰ βρῆτε ἄλλωνῶ καρδιές κι ἀφήσετέ με μένα.

Βάσανα μὲ πλακώσανε σάν τὰ βουνά τὸ χιόνι,
πρίχου νὰ λιώσῃ τὸ παλιὸ καινούριο τὸ πλακώνει.

Ρωτόκριτος ἐγίνηκα, πολλὰ γὼ παθωμένα!
Θέ μου, πού τὸν δικαίωσες, δικαίωσε κι ἐμένα.

Στέκω καὶ συλλογίζομαι τὸ ἔρημό μου σῶμα,
πῶς ἦταν, πῶς ἐγίνηκε καὶ πῶς θὰ γίνῃ ἀκόμα.

Δὲ θέλω κόσμο νὰ θωρῶ ζωὴ θὰ βαγεστήσω
σ' ἓνα σπηλιάρι σκοτεινὸ θὰ πάω νὰ κατοικήσω.

Νὰ μὴ θωροῦν τὰ μάτια μου νὰ μὴ γροικοῦν τ' αὐτιά μου
τὸ σῶμά να ξεκουραστῇ νὰ γιάνῃ κι ἡ καρδιά μου.

"Ἀχερα ρίχνω στὸ γιαλὸ βαριά ναι καὶ βουλοῦνε
κι ἄλλοι μολύβια ρίχνουνε κι ἀπάνω κολυμποῦνε.

"Ἐσβῆσ' ἀέρας τὸ κερί πού βάστου καὶ περπάτου
κι ἀπόμεινα στὰ σκοτεινά τσί ζάλες τοῦ θανάτου.

"Ἐνα πουλάκι τραγουδεῖ, δὲν ξέρω πού κοιτάζει
καὶ τὸν κελαδισμό γροικῶ καὶ στὴν καρδιά μὲ σφάζει.

"Ἄλλους μαραίνουν οἱ καιροί, οἱ πόλεμοι κι οἱ χρόνοι
κι μένα μὲ μαραίνουνε τὰ βάσανα κι οἱ πόνοι.

"Ἀγάπη δὲν ἐκάτεχα γλυκιά ναι γιὰ πρικιά ναι
τώρα τὴν ἐδοκίμασα, θεοτικὴ φωτιά ναι.

"Ἀναστενάζω καὶ πονῶ καὶ κλαίω καὶ λυποῦμαι
τοῦ κόσμου τὰ πουλιά θωρῶ καὶ τὸ δικό μου ποῦ ναι;

Πολλές φωτιές μὲ κυνηγοῦν, μὰ μιά ναι πού μὲ καίει,
μὰ μοναχὸς τὴν ἀναψα, ἄνθρωπος δὲ μοῦ φταίει.

Πλαγιάζω γιὰ νὰ κοιμηθῶ κι ὁ νοῦς μου ἐδῶ σὲ φέρνει
γλυκοχαράζει ἢ αὐγὴ, μὰ ὁ ὕπνος δὲ μὲ παίρνει.

Θάλασσα π' οὐλα τὰ νερά καὶ τὰ ποτάμια πίνεις,
πιέ τα κι ἐμὲ τὰ δάκρυα μου, πλατύτερη νὰ γίνῃς.

Χάνομαι στὴν ἀγάπη σου καὶ καίγομαι καὶ λιώνω
καὶ μὲ ρωτοῦν ἦντά παθα, μὰ δὲν τὸ φανερώνω.

"Ἐνα πουλάκι κελαηδεῖ καὶ κλαίει λυπημένα,
γιατ' ἔχει τὴ φωλιά ψηλά καὶ τὰ φτερά κομμένα.

‘Ως εἶν’ τὰ δέντρα τὸ πρωὶ δροσοῦλα φορτωμένα,
ἐτσά ν’ καί με τὰ μάτια μου μερόνυχτα για σένα.

Ὡ οὐρανὸ πατέρα μου, καὶ γῆς μάνα γλυκειά μου
καὶ ποταμοὶ καὶ θάλασσες, πάρτε τὰ βάσανα μου.

Μέρες περνῶ φαρμακερές, νύχτες φουρτινιασμένες,
χαράματα λυπητερά, αὐγὲς δυστυχισμένες.

Σ’ ἓνα σπηλιάρι σκοτεινὸ θὰ πάω νὰ κατοικήσω,
μουδὲ καλὸ μουδὲ κακὸ δὲ θέλω νὰ γροικῆσω.

‘Εγὼ τὸ κακορίζικο μοιάζω τὸ καναρίνι’
σὰ χάση τὸ ταιράκι του, μπλιό του νερὸ δὲν πίνει.

Εἶμαι σὰν κεῖνο τὸ πουλί, τὸ παραπονεμένο,
πού χτίζει τὴ φωλίτσα του σὲ δέντρο ξεραμένο.

Σὰν τύραννος με τυρανῶς καὶ σὰν Κριτῆς με κρίνεις’
τὴ λευτεριά μου σοῦ ζητῶ, γιατί δὲ μοῦ τὴ δίνεις;

Στὸ Μέγα Δικαστήριον θὰ πάω νὰ δικαστοῦμε
καὶ στὸν Μεγάλον τὸν Κριτὴ τὰ δίκια μας θὰ ποῦμε.

Ταχιά στὴν Κρίση τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖά σὲ θέλω νὰ σαι,
νὰ λέω ἐγὼ τὰ κρίματα κι ἐσὺ ν’ ἀπηλογᾶσαι.

Γέμισαν ἀναστεναγμοὺς τὰ πονεμένα στήθια’
ἐσὺ πονεῖς στὰ ψέματα, μὰ ἐγὼ πονῶ στ’ ἀλήθεια.

Πόμεινε τὸ κορμάκι μου, σὰν τὸ ξερὸ ποτάμι,
ἀποὺ τοῦ φεύγουν τὰ νερά καὶ τ’ ἀπομένουν ἄμμοι.

Γιὰ σένα χύνω δάκρυα πικρά, φαρμακωμένα
κι ἄς τάξω πὼς μ’ ἐγέννησε ἡ μάνα μου γιὰ σένα.

Κι ὄντε σοῦ θέλω θυμηθῆ στὰ ὄρη ποὺ γυρίζω,
μὲ τὰ κατσοπρινόφυλλα τὰ μάτια μου σκουπίζω.

Γιὰ σένα μαυρομάτα μου, γιὰ σὲ καθάρια βρῦση,
τὸ βάνω τὸ κορμάκι μου στὴ λαύρα νὰ κεντήση.

Γιὰ μένα βασανίζεσαι κι’ ἐγὼ πάλι γιὰ σένα
καὶ ρώτηξέ με νὰ σοῦ πῶ, πόσα χω παθωμένα.

‘Εγα κορμάκι λυγερὸ καὶ μαυροφορεμένο,
ἐκεῖνο μ’ ἔχει σήμερον στὰ βάσανα βαρμένο,

Περίσσια εἶσαι ὁμορφή, σὰ λεμονιά μὲ τ’ ἄνηθ
κι εἶδα σε καὶ σκλαβώθηκα καὶ βούτηξα στὰ πάθη.

"Οντε θ' αναστενάξω ἐγώ, μαύρη καπνούρα βγαίνει
κι ἀέρας τήνε διασκορπᾶ καὶ τὰ δεντρά μαραίνει.

"Οντε θ' αναστενάξω ἐγώ, κάμποι βουνά βοτζουν,
πολλές καρδιές μαραίνονται, μάτια πολλά δακρῶζουν.

Πολλοὶ αναστενάζουνε, αὐτὸ δὲν εἶναι ψέμα,
μὰ ὄντε αναστενάξω ἐγώ, βγάν' ἡ καρδιά μου αἷμα.

Ν' αναστενάξω ἤθελα, φοβοῦμαι μὴν πᾶ κι ἄψη
ὁ πόνος, πούχω στήν καρδιά καὶ ζωντανὸ μὲ κάψη.

'Αναστενάξω βγαίνει ἀχνός, μέσα γυρίζει ἡ λαύρα
κι ἀπ' τὴν καρδιά 'μου βγαίνουνε τὰ νέφαλα τὰ μαῦρα.

'Αναστενάξω κι ὁ καπνὸς μαυρίζει μου τὰ ροῦχα·
δὲ μοῦ τ' ἀσπρίζ' ἄλλη κιαμιὰ, σάν τὴν ἀγάπη ἀπού χα.

"Οντε θὰ γίνῃ ἡ θάλασσα κατάστιχο μεγαλο,
τότες κι' ἐγὼ τὰ πάθη μου θὰ γράψω δίχως ἄλλο.

'Αγάπη γροίκουν κι ἔλεγα, πὼς εἶναι παραμύθια,
μὰ κείνη φέρνει δάκρυα, χοντρά, σάν τὰ ρεβίθια.

Σ' ἀγάπη ὅποιος μπερδευτῆ καὶ τὸ καλολογιάση,
τοῦ ρχεται νὰ κουζουλαθῆ καὶ τὰ βουνά νὰ πιᾶση.

"Ω Παναγιά, βοήθηξε το' ἀγάπης νὰ ξεχάσω,
νὰ θέσω καὶ μιὰ βραδινιά τὸν ὕπνο νὰ χορτάσω.

Κρυφά τοῦ κόσμου σ' ἀγαπῶ καὶ φανερά τοῦ νοῦ μου
καὶ φανερὴ τυράννηση ἔδωκα τοῦ κορμιοῦ μου.

'Απάνω στά βουνά θὰ βγῶ, ἀνθρώπους νὰ μὴν ἔχη,
νὰ μὲ χτυποῦν ὄλ' οἱ καιροὶ καὶ τὸ νερὸ ὄντε βρέχη.

"Ηπια κρασί καὶ μέθυσσα, ρακὴ καὶ τρέλανέ με
εἶδα καὶ τὴν ἀγάπη μου καὶ σιοκουζούλανέ με.

Ν' αναστενάξω ἤθελα, φοβοῦμαι μὴν πεθάνω,
γιατ' ἄλλη μιὰ αναστέναξα κι εἶπα τὸν κόσμο χάνω.

Τοῦ στεναγμοῦ μου ὁ καπνὸς ἐκειά ὅπου πηγαίνει,
οὔλα τὰ δούδει τῆ φωτιάς κι ἡ στάχτη ἀπομένει.

"Αν κάμω ἄχ, κάνει σεισμό καὶ βᾶχ, χαλᾶ ἡ πλάση·
Θέ μου βάλε τὸ χέρι σου, ὁ κόσμος μὴ χαλάση.

Τὶ ὁμορφα καὶ τί καλὰ καὶ ξέγνωιαστα πού ζοῦσα!
καὶ τώρα ζῶ στὰ βάσανα σάν καὶ τὴν Ἀρετούσα,

Τίγρης καρδιά χεις μέσα σου κι' ἄγριου θηριοῦ τῆ γνώμη
 ψυχομαχῶ κι' ἐσὺ μοῦ λές, «θὰ σέ παιδέψω ἀκόμη».

Ἄφτω καὶ σβήνω καὶ κεντῶ, φοβοῦμαι καὶ τρομάσω,
 ἀποκοτῶ κι' ἀγγίζω σου, φεύγω καὶ πάλι ἀράσω.

Κορμί μου κακορίζικο, σάν παλικάρι στάσου,
 νὰ μὴν καταλαβαίνουνε ἄλλοι τὰ βάσανα σου.

Ἐχθροὶ παραμερίσετε, φίλοι μου τραβηχτήτε'
 πῆρα φωτιά καὶ καίγομαι, ἀλάργο, μὴν καῖτε.

Ἄπελπισμένη βρίσκομαι σέ κύματ' ἀφρισμένα
 κι' ἂν δὲν ἀλλάξουν οἱ καιροί, ἀλίμονο σ' ἐμένα!

Μέσα σέ μαῦρο πέλαγος εἶμαι καὶ κιντυνεύω
 τὸ στήθος σου βλέπω στεριά καὶ νὰ σωθῶ γυρεύω,

Ποθαίνω καὶ ψυχομαχῶ, μὰ ἡ ψυχὴ δὲ βγαίνει
 λόγο ἀπὸ τ' ἀχειλάκι σου στέκει καὶ περιμένει.

Μὰ ἐγὼ θὰ πάω νὰ ξοριστῶ μακριὰ σ' ἐρημονήσι,
 νὰ μὴν περνᾶ μουδὲ πουλί νὰ μὲ παρηγορήσι.

Ὅντε θὰ δῆς στὸν οὐρανὸ σύννεφα μαυρισμένα,
 εἶν' τὰ δικά μου βάσανα ποῦ τράβηξα γιὰ σένα.

Κλαίω, μὰ τί μὲ ὠφελεῖ! Μόνο τὰ δάκρυα χάνω
 κι' ἔτσι θὰ βασανίζομαι, Θέ μου, κι' ἄς ἀποθάνω!

Λυπήσου, Παναγιά μου, τὰ δάκρυα ποῦ χύνω,
 γιὰτ' εἶναι περισσότερα κι' ἀπ' τὸ νερὸ ποῦ πίνω.

Ἄχι καὶ ἄχι νὰ μὴ λές, γιὰ θ' ἀποχτήσης πάθος
 ὅπως τ' ἀπόχτησα κι' ἐγὼ γιὰ ἓνα μικρὸ μου λάθος.

Πονόμετρο δὲ βρίσκεται, γιὰ νὰ μετρᾶ τὸν πόνο,
 γι' αὐτὸ τόνε γνωρίζουνε, ὅσοι ἀγαποῦνε μόνο.

Πάνω στὰ ὄρη στὰ βουνά δεντρί μαι φυτρωμένο
 κι' ὅσοι καιροὶ φυσήξουνε μὲ δέρνουν τὸν καημένο.

Ἄχι νὰ λιγοστεύανε οἱ πίκρες ποῦ μὲ καῖνε,
 νὰ πάψουνε τὰ μάτια μου μερόνυχτα νὰ κλαῖνε.

Χύσετε, μάτια, δάκρυα, χύσετε, δὲν πειράζει
 πάθη ποῦ δὲ γιαιτρεύονται, ἢ πλάκα τὰ σκεπάζει.

Χτικιάρα μὲ φωνάζουνε κι' ἦντα ναι τὸ χτικιό μου,
 Ἐσὺ σ' αἰτία κι' ἔγινε χλωμὸ τὸ πρόσωπό μου.

Ἄρῶστησα κι' ἐχτίκιασα κι' ὄλ' οἱ γιατροὶ τὸ λένε,
πὼς εἶναι βέβαιο χτικιὸ καὶ ζωντανὸ μὲ κλαῖνε.

Εἰς τὸν ἀνθὸ τῆς νιότης μου σ' ἀγάπησα μὲ πάθος·
μὰ ἦταν ἡ ἀγάπη μου ἓνα μεγάλο λάθος!

Βραδιά καὶ ξημερώνει ὁ Θεὸς κι' ἐγὼ μέσ' στὸ σκοτίδι
κι' ὁ Παντοδύναμος Θεὸς ἀπομονὴ μου δίδει.

Θὰ φύγω νὰ ξεγιτευτῶ, θάλασσες νὰ περάσω,
νὰ δοῦν τὰ μάτια μου πολλὰ κι' ἴσως νὰ σοῦ ξεχάσω.

Γίνου κορμί μου σίδηρο καὶ σὺ καρδιά μου ἀτσάλι,
γιὰ νὰ βαστᾶς τὰ βάσανα, ἀπὸ σὲ βρῆκαν πάλι.

Στὸ μνήμα μου θ' ἀνθίσουνε μικρά, λευκά ἀνθάκια,
νάρθουν νὰ τὰ μαζώνουνε τ' ἄσπρα σου τὰ χεράκια.

Ὅντε σοῦ θέλω θυμηθῆ στὰ δάση πού γυρίζω,
μὲ τσ' ἀσπαλάθους τσοὶ ξερούς τὰ μάτια μου σκουπίζω.

Ἦντα νὰ κάμω τῶν πολλῶν ν' ἀρέσω τῶν ὀλίγων;
Σὲ μιὰν ἀγάπη μέρδεψα καὶ δὲν μπορῶ νὰ φύγω.

Ἦντά χω κι' ὄντε θὰ σὲ δῶ, σὲ σαστιμάρα μπαίνω;
Μὲ τὴν καρδιά μου σ' ἀγαπῶ, γιὰ τοῦτο τὸ παθαίνω.

Καμίνι ἔχω στὴν καρδιά κι' ἓνα δεντρό στὴ μέση
κι' ἀπὸ τὴ λαύρα τὴν πολλή, μαραίνεται νὰ πέση,

Τὰ πάθη μου γενήκανε ἄνθη καὶ τὰ μαζώνω
καὶ τὰ κλειδιά τσ' ὑπομονῆς βαστῶ καὶ τὰ κλειδώνω.

Καὶ τὸ πουλί, πού ναι πουλί κι' ἐκεῖνο ἔχει πόνο
κι' ἀπάνω στὸ ξερὸ κλαδί τονέ περνᾶ τὸ χρόνο.

Κρυφά τοῦ κόσμου σ' ἀγαπῶ καὶ φανερά τοῦ νοῦ μου·
καὶ τοῦτο δούδει, μάτια μου, θάνατο τοῦ κορμιοῦ μου.

Σάν μοῦ τὴν ἄψες τὴ φωτιά ἔπιασες τὸ λαῆνι
καὶ κάνεις πὼς τὴ λαντουρᾶς, μὰ κείνη πιά δὲ σβήνει.

Ἄν ἀποθάνω πρὶν σὲ δῶ, ἡ γῆς δὲ μὲ χωνεύει
τὸ σῶμα μου θὰ σηκωθῆ, νερθῆ νὰ σὲ γυρεύει.

Δὲν εἰμπορῶ τὰ πάθη μου τῆς πέτρας νὰ τὰ λέω
κι' ἡ πέτρα νὰ μὴ μοῦ μιλῆ νὰ κάθωμαι νὰ κλαίω.

Κλαίω δὲν ἔχω ἄρνεμό, σάν τὸ μικρὸ παιδάκι,
ἀπὸ τοῦ λέει ἡ μάνα του, σῶπα καὶ νὰ βυζάκι.

Δέν τότε θέλω τὸ γιατρὸ στὸ χέρι μου νὰ γγίσῃ,
 γιατί γνωρίζει τὸ σεβντὰ καὶ θὰ μὲ μαρτυρήσῃ.
 Σ' ἐμένα πρέπει νὰ φορῶ μαύρου κοράκου ροῦχα,
 γιατί μὲ ξεχωρίσανε, ἀπ' τὴν ἀγάπῃ πού χα.
 Δέν ξαίρω, ὁ νοῦς μου σάλεψε καὶ στά βουνά σκορπίστη.
 γῆ μαγεμένο μ' ἔχουνε, γῆ ὁ Θεὸς μ' ὀργίστη.
 Σκέφου καὶ κρίνε μὲ τὸ νοῦ ἦντα φωτιά ναι κείνη.
 νὰ πιῶ δυὸ πηγαδιῶ νερὸ καὶ πάλι νὰ μὴ σβήνῃ.
 Ὡς μ' ἔκαψες νὰ μὴν καῆς, γιατί θὰ σέ λυποῦμαι
 καὶ θὰ θωρῶ τὸ χάλι σου καὶ θὰ στενοχωροῦμαι.
 Σὰν ψάρι τηγανίζομαι, σὰ λύχνος ἄφτω σβήνω·
 σὰν τὸν ἀνθὸ μαραίνομαι, ἦντα κακὸ ναι κείνο;
 Ἀπ' τὴν καρδιά μου πέρασες, σὰν τὸ κλαδί τοῦ βάτου
 καὶ μ' ἄφηκες λαβωματιῆς καὶ πόνους τοῦ θανάτου,
 Ἀντὶ γιατρός, ἐσὺ μὲ τρῶς κι ἀντὶ γιὰ νὰ μὲ γιάνης,
 μοῦ καινουριώνεις τὴν πληγὴ κι ὄλο κακὸ μοῦ κάνεις.
 Σ' ἓνα καμίνι ἀφτούμενὸ μέσα θὰ πάω νὰ πέσω·
 ἀπού τσι γλώσσες τσι κακές θέλω νὰ ξεμπερδέσω,
 Στὸν κόσμο ζιῶ τὸν ψεύτικο, μὰ ἦντα ζιῶ καὶ κάνω,
 ἀπού θωρῶ τὴ νιότη μου καὶ λιώνει καὶ τὴ χάνω.
 Κι ἡ γῆς πονεῖ ὄντε πατῶ στὸ χῶμα τση ἀπάνω·
 κι ἐκείνη μὲ βαρέθηκε· Θεέ μου, καὶ ν' ἀποθάνω.
 Μὰ μένα δὲ μοῦ πρέπει μπλιὸ παρά μιὰ μαύρη πλάκα·
 στεφάνι νὰ μοῦ βάλουνε ἓνα κλαδάκι σφάκα.
 Τὸ στήθος μου τὸ πλήγωσες, μὰ γιατρικὸ σὲ βάνω·
 κι ἔτσι θὰ βασανίζωμαι ἴσαμε ν' ἀποθάνω.
 Τὰ πάθη μου πλεισιάνανε, σὰν τοῦ γιαλοῦ τὴν ἄμμο,
 μὰ σὰ μοῦ τὰ ὤσσε ὁ Θεὸς, ἦντα μπορῶ νὰ κάμω;
 Νάτανε τρόπος νὰ γενῆ ὁ τάφος μου κοντά σου,
 νὰ μὲ θωροῦν τὰ μάτια σου, νὰ μὲ πονῆ ἡ καρδιά σου.
 Ὅσο ἀποφεύγω τὴ φωτιά, ἡ φλόγα τση μὲ καιεὶ
 κι ὁ νοῦς μου περισσότερο νὰ σ' ἀγαπῶ μοῦ λείει.
 Τὰ ἔχτιζα, χαλάσανε· οἱ κόποι μου χαθῆκαν·
 καὶ τὰ κρυφοθεμέλιωνα, ἐξεφανερωθῆκαν.

“Ο κόσμος εἶναι ὁμορφος, μὰ ἐμένα δε μ’ ἀρέσει,
γιατί χ’ ἡ μαύρη μου καρδιά μιά σαΐτιιά στή μέση.

“Ἐξω γελοῦν τὰ χεῖλη μου, μὰ μέσα κρύβω πόνο·
κι ὅλοι μὲ λένε τυχερό, μὰ ἐγὼ τὸ ξέρω μόνο.

Ἐἶχα στὸ στήθος μιάν καρδιά, μὰ τώρα πιά δὲν ἔχω
μιάν κοπελιά τὴν ἔκλεψε καὶ νὰ τὴ βρῶ ζετρέχω.

Μὲ πόνους κι ἀναστεναγμοὺς πέρασα τὸν καιρὸ μου·
μέσα μου μπήκε μιά φωτιά καὶ φταίω μοναχός μου.

Σάν τὸ στραβὸ παραπατῶ, ποῦ πάω, δὲν κατέχω·
κι ἔχασα τὸ λογαρισμὸ καὶ νοῦ μπλιό μου δὲν ἔχω.

Μὴν κλαῖς, μὴν πάσχεις, μὴν πονῆς, μὴ λιώνεις, μὴ λυπᾶσαι,
μὴν καίγεσαι, μὴ χάνεσαι, γιατί δική μου θά σαι,

Σπίθα μικρὴ κι ἀψήφιστη κρυμμένη στὴν ἀθάλη,
ποιὰ τὸρπιζε, πὼς θά γενῆ τέτοια φωτιά μεγάλη;

“Ὅποιος καὶ δὲν ἀγάπησε καὶ θέλει ν’ ἀγαπήση,
ἐμένα πού παθα πολλά, ἄς ἔρθη νὰ ρωτήση.

“Ἡ πίκρα μου μὲ τὴ χαρὰ εἶν’ ἀνακατωμένη
καὶ σά μοῦ πάρουν τὴ χαρὰ, ἡ πίκρα μ’ ἀπομένει.

Τσὴ θάλασσας τὸν ταραμὸ φοβοῦμαι καὶ τρομάσω
καὶ τὸ λιγνὸ σου τὸ κορμί φοβοῦμαι μὴν τὸ χάσω.

Μεγάλα βάσανα περνῶ καὶ χάνω τὴν ὑγεία μου·
φωτιές βγάνουν τὰ μέσα μου καὶ καίγεται ἡ καρδιά μου.

Πάσκω νὰ γιάνη ὁ πόνος μου, μ’ αὐτὸς χειροτερεῖ
καὶ λίγο λίγο χάνομαι, σά βρύση, ποῦ στειρεῖ.

Ποιὸς ἄλλος ἐδοκίμασε τ’ ἀναστενάγματά μου,
τὰ νυχτοπαρπατήματα καὶ τὰ σκοντάμματά μου;

Κορμί μου κακορίζικο, πολυτυραννισμένο,
στὰ βάσανα, ποῦ μπέρδεψες, δὲν ἦσουν μαθημένο.

Δές με πὼς ἐκατάντησα μαῦρος, σάν τὸν Ἀράπη!
δὲν εἶν’ ἀπὸ τὴν ἀραπιά, μόν’ ἀπὸ τὴν ἀγάπη!

Γιὰ δές, πὼς μ’ ἐκατάντησες κι ὁ κόσμος δὲ μ’ ἀρέσει
καὶ τὰ πουλάκια κελαηδοῦν κι ἐγὼ θαρρῶ πὼς κλαῖσι.

Γιὰ δές, πὼς μ’ ἐκατάντησες κι οὔλοι γιατροὶ τὸ λένε,
πὼς ἔχω τὸ κακὸ χτικιὸ καὶ ζωντανὸ μὲ κλαῖνε.

Νά πάω θέλω στὰ βουνά με λάφια νά κοιμουμαι
καί τὸ δικό σου τό σεβντά νά μὴν τὸν συλλογοῦμαι.

Δίπλα θά πάρω τὰ βουνά, τ' ἀγρίμια νά ρωτήσω,
γιὰ νά μοῦ ποῦνε γιαιτρικὸ νά σοῦ ξελησημονήσω.

Νύχτα, σκοτιδί, περπατῶ τὰ ζάλα σου γνωρίζω
σκύφτω, γιὰ νά τὰ καλοῖδῶ, με δάκρυα τὰ ποτίζω.

Οὔλου τοῦ κόσμου τὰ νερά μιὰ βρύση νά γενοῦνε,
τὴ φλόγα πούχῳ στὴν καρδιά, νά σβήσουν, δέ μποροῦνε.

Ὁ νοῦς μου πάλι σήμερο δέν εἶναι με τὰ μένα,
μονό ναι στὰ θολά νερά καί στ' ἀνακατωμένα.

Ὅντε σέ δῶ, μικρούλα μου, ζεσταίνομαι, κρυγαίνω
κι ἄν βρίσκωμαι στὸ θάνατο κείνη τὴν ὥρα, γαίνω.

Ὅποιος φοβᾶται τὴ φωτιά, μὴν κάτση ἀντικρυτά μου,
γιατί θά τονε κάψουνε τ' ἀναστενάγματα μου.

Ὁ οὐρανὲ, πού σαι ψηλά, κατέβα κάμε κρίση:
λίγο νερό, πολλή φωτιά, πῶς ἔμπορεῖ νά σβήση;

Πέφτω γιὰ ν' ἀποκοιμηθῶ κι ἡ συλλογὴ με δέρνει
πάει νά ξημερώση πιά, μὰ ὕπνος δέ με παίρνει.

Σά μοῦ τὴν ἄψες τὴ φωτιά ἔφυγες κι ἄφηκές με,
μουδὲ Θεὸ φοβήθηκες, μουδ' ἔλυπήθηκες με.

Περνοδιαβαίνω νά σέ δῶ τρεῖς μέρες καί δέ σ' εἶδα
καί φαίνεται μου πῶς φορῶ εἰς τὸ λαιμὸ ἀλυσσίδα.

Τέσσερα φρύδια μάχονται τέσσερα μάτια κλαῖνε
καί δυὸ καρδιές πληγώνουνται κι ἀνθρώπου δέν τὸ λένε.

Τρεῖς χρόνοι πᾶνε σήμερο, τέσσερεις λογαριάζω
κι ἄλλο δέν ἐκατάλαβα παρὰ ν' ἀναστενάζω.

Φωτιά θ' ἀνάψω νά καῶ καί σὺ νά με κοιτάζης
κι ὄντε κι ἀνέ μοῦ θυμηθῆς, νά βαριαναστενάζης.

Φωτιά φαγα κσί κᾶηκα καί κάρβουνα κατάπια
κι οὔλου τοῦ κόσμου τὰ νερά, γιὰ νά τὰ σβήσω, τὰ πια.

Ψήγομαι καί μαβαίνομαι καί λιώνω κάθε μέρα
καί με τοὺς ἀναστεναγμοὺς μαυρίζω τὸν ἄερα.

Ἄχι, πῶς ἐπληγώθηκα σέ τόπο πού δέ γαίνω
γιατρός δέ με μπατσάρεται κι ὡς αὔριο ἀποθαίνω.

Σά μου δωκες τῆ μαχαιριά, δός μου καί τὸ βοτάνι·
δός μου καί τὸ χειλάκι σου νά τὸ φιλῶ νά γιάνη.

Δέν τόρπιζα, πουλάκι μου, νάρθω σέ τέτοιο χάλι,
μάχω τὰ θάρρη στό Θεό νά γιατρευτῶ καί πάλι.

Στὴν πόρτα σου θά κρεμαστῶ μικρὴ μου σάν τὸ ψάρι,
νά δῶ ἀνέν πῆ τ' ἀχείλι σου, κρίμα στό παλικάρι.

Ἐσὺ ἀπ' αὐτοῦ μαραίνεσαι κι ἐγὼ ἀπὸ δῶ λυποῦμαι
τάξε κερὶ στὴν Παναγιά κι ἴσως ν' ἀνταμωθοῦμε.

Δράμι καὶ δράμι τῆ ζωῆ, μικρὴ μου, μοῦ χαρίζεις·
πάρε μου σκιάς καὶ τὴν ψυχὴ καὶ μὴ μὲ βασανίζης.

Στὸ πονεμένο στήθος μου, γιαιτρός δὲ βάνει χέρι
τὰ γιαιτρικὸ δὲν ὠφελοῦν, ἄν δὲ σὲ κάνω ταίρι.

Ἐφτὰ γιαιτροὶ βαρθῆκανε νά γιάνουν ἓνα πόνο·
κι ἐσύ, μ' ἓνα ἀναντράνισμα, τότε γιαιτρεύεις μόνο.

Ἀγάπην εἶχα κι ἔχασα, πού τὴν ἀναμελιά μου
κι ἐδά θωρῶ τὴν καὶ περνᾶ καὶ καίγεται ἡ καρδιά μου.

Τὸ πληγωμένο στήθος μου πονεῖ, μά δὲν τὸ λέει·
τ' ἀχείλι μου κι ἄν τραγουδῆ, μέσα ἡ καρδιά μου κλαίει.

Μικρὸ κοπελιδάκι μου, παιγνιδιαμάτικό μου,
στὸν ἔρωντά σου χάνομαι κι ἐσύ στὸν ἐδικό μου.

Γιὰ σένα σέρνω βάσανα, ἐσύ μοῦ κόβεις χρόνους
καὶ λέω νά σ' ἀπαρηθῶ, μά δὲ βαστῶ τσοὶ πόνους.

Μά σά σκεφτῶ νά σ' ἀρνηθῶ, τὰ μάτια μου μοῦ λένε,
πὼς δὲ θ' ἀρνέψουνε ποτὲ κι ὡς τε νά ζιῶ θά κλαῖνε.

Ὅντε θ' ἀναστενάξω ἐγὼ ἡ γῆς ἀναδακρῶνει·
πέτρες, βουνά ραῖζουने κι ὁ οὐρανὸς βουρκῶνει.

Ὅντε θ' ἀναστενάξω ἐγὼ, ὁ ἥλιος βασιλεύει,
ὁ οὐρανὸς μεταπατεῖ κι ἡ γῆς μετασαλεύει.

Μικρά ψαράκια τοῦ γιαλοῦ, στὴν ἄμμο τραβηχτήτε,
για νὰ σᾶς πῶ τὸν πόνο μου καὶ νά μὲ λυπηθῆτε.

Στὸ περιβόλι μοναχός, πὼς ζῆς καημένε κρίνε;
Σάν τὸν καημὸ τῆς μοναξιάς, ἄλλος καημὸς δὲν εἶναι.

Κι οἱ πέτρες οἱ-γι-ἀμίλητες, ὄντε περνῶ μιλοῦνε
καὶ λέν' ἐκεῖνο τὸ κορμί, γιὰ δὲς θλιμμένο ποῦναι!

Τὸ γράμμα μου σοῦ τό στειλα μὲ δυὸ περιστερᾶκια·
τόνα σοῦ φέρνει τσοὶ καημοὺς καὶ τ' ἄλλο τὰ φαρμάκια.

Χίλια μὲ δέρνουν κύματα καὶ ποιοῦ νὰ πρωτοφύγω·
γι' αὐτὸ στενάζω θλιβερά καὶ τὴ φωνὴ μου πνίγω.

Οὐλος ὁ κόσμος εὐτυχεῖ, μὰ ἐγὼ θὰ δυστυχήσω,
γιατὶ θωρῶ πῶς σ' ἀγαπῶ καὶ δὲ θὰ σ' ἀποχτήσω.

Κι ἀνὲ μπορέσω μοναχὸς νὰ σβήσω τὸν καημὸ μου,
χρόνια νὰ ζήσω ἑκατό, δὲ θ' ἀγαπήσω μπλιό μου.

Πάνω σὲ ἄγρια βουνά, φωτιά θὰ πάω ν' ἄψω,
νὰ βάλω τὸ κορμάκι μου γιὰ σένα νὰ τὸ κάψω.

Μ' ἀρέσει στὴν ἀκρογιαλιά νὰ κάθωμαι νὰ κλαίω·
σὲ κάθε κύμα πού 'ρχεται τὸν πόνο μου νὰ λέω.

Ἐφτά πληγες μοῦ ἄνοιξες οἱ ἔξε γιατρευτήκαν·
στὴν τελευταία μου πληγὴ τὰ φάρμακα σωθήκαν.

Τὸ σεισμά καὶ τὸ λύγισμα, πού κάνεις τοῦ κορμιοῦ σου,
σκληρώνεις με τὸ δυστυχή καὶ δὲν τὸ βάνει ὁ νοῦς σου.

Τὸ σεισμά καὶ τὸ λύγισμα, πού κάνεις μὲ σκληρώνει·
καὶ τὸ σιγοπερπάτημα τὸ νοῦ μου ξεσηκώνει.

Τὸ χρόνο τὸν ἐφεταινό, φονιά θὰ τότε γράψω,
γιὰ δὲν ἐπέρασε στιγμὴ καὶ ὥρα νὰ μὴν κλάψω.

Κάρβουνα ἔχω στὴν καρδιά, στὸ παρακάρδι βρύση·
λίγο νερὸ πολλὴ φωτιά, πῶς εἴμπορεῖ νὰ σβήση;

Πάντα γιὰ σένα ἐγὼ πονῶ, πάντα γιὰ σένα κλαίω,
πάντα σὲ συλλογίζομαι, μ' ἀνθρώπου δὲν τὸ λέω.

Ἐχασα ἐγὼ τὸν ὕπνο μου, βάσανα δοκιμάζω
κι οὔτε ψωμί οὔτε νερὸ στὸ στόμα μου δὲ βάζω.

Τὰ βάσανά μου χαίρομαι, τσοὶ πρίκες μου γλεντίζω·
τὸ τέλος μου πῶς θὰ γενῆ, δὲ θέλω νὰ γνωρίζω.

Τὰ βάσανά μου χαίρομαι κι ὁποῖος μὲ συναντήση,
λέει πῶς δὲν εὐρέθηκε πράμα νὰ μὲ λύπηση.

Μ' ἄν τὴν καρδιά μου ἔσκιζε καὶ κοίταζε στὰ βάθη,
τρομάρα θὰ τὸν ἔπιανε ἀπὸ τὰ τόσα πάθη.

Κρυφὴ πληγὴ ἀνοίχτηκε στὰ σωθικά κι ἀπλώνει·
ἓνα μικρὸ τσαχπίνικο τὴ νιότη μου σκληρώνει.

Ἄγαπην εἶχα κι ἔχασα κλαίω κι ἀναστενάζω
 ἄνοιξε γῆς μέσα νά μπῶ κιάνένα μὴν πειράζω.

Φτάν' ἡ πληγὴ πού μ' ἄνοιξες, μὴ μοῦ τὴ μεγαλώσης,
 καὶ στὸ Μεγαλοδύναμο ψυχὴ θὰ παραδώσης.

Καὶ νά μὲ σφάξης, δὲν πονῶ μὲ τὸ δικό σου χέρι,
 μὰ θὰ πονέσω, ἂν μ' ἀρνηθῆς καὶ κάμης ἄλλο ταίρι.

Σὰν τὸ κεράκι τσ' ἐκκλησιᾶς ἀρχίνηξα νά λιώνω
 καὶ περιμένω ἀπάντηση, γι' αὐτὸ δὲν τελειώνω.

Ἄκαρπο γίνηκα δεντρί χωρὶς φύλλα καὶ ἄνθη·
 Θέ μου, καὶ τὸ κορμάκι μου, πῶς τὰ βαστᾶ τὰ πάθη.

Τόσο γλυκὰ πού σ' ἀγαπῶ, καμια φορ' ἄ σὲ χόσω,
 ζωὴ μὲ μαῦρα βάσανα, πού ἔχω νά περάσω!

Μὴ μὲ λυπᾶσαι κι ἂν πονῶ κι ἂν βαριαναστενάζω·
 μιά τέτοια λύπη, μὲ χαρές χιλιάδες, δὲν ἀλλάζω.

Ὁ νοῦς μου γίνηκε νερό, γιὰ σένα κι ὄλο τρέχει
 κι ἡ ἄπονή σου ἡ καρδιά, θὰ πῶ, δὲ τὸ κατέχει;

Στέκω καὶ συλλογίζομαι τὸ ἄθλιο μου σῶμα·
 πῶς ἦταν καὶ πῶς γίνηκε καὶ πῶς θὰ γίνῃ ἀκόμα!

Πέθανε ἄθλιο κορμί, δὲν ἔχεις πιά κανένα,
 πού νά ἐνδιαφέρεται στὸν κόσμο αὐτὸ γιὰ σένα.

Πλαγιάζω, μὲ τὰ δάκρυα, ξυπνῶ, μὲ τρῶνε οἱ πόνοι·
 τὸ ἔρημο μου τὸ κορμί βάνει ἀρχὴ νά λιώνῃ!

Τὸν κόσμο τὸν βαρέθηκα στὴν ἔρημο θὰ ζήσω,
 μαζί μὲ τ' ἄγρια θεριά θὰ πάω νά κατοικήσω.

Τρώγω, πεινῶ· πίνω, διψῶ· θέτω καὶ δὲν κοιμοῦμαι·
 ἐμπήκα στὴν ἀγάπη σου κι ἀδικοτυραννοῦμαι.

ὦ οὐρανέ, μὴ βρέξης μπλιό, κάμε μ' αὐτὴ τὴ χάρη,
 μὰ ἐγὼ μὲ τὰ ματάκια μου ποτίζω τὸ χορτάρι.

Βρέξεις δὲ βρέξεις, οὐρανέ, τὰ μάτια μοῦ ναι βρύση
 καὶ ἄνθρωπος δὲ βρίσκεται νά μοῦ τὰ σταματήση.

Ὅντε στειρέψουν τὰ νερά καὶ τὰ πουλιά διψάσουν,
 ἄς ἔρθουν στὰ ματάκια μου νά πιοῦν καὶ νά χορτάσουν.

Τὰ δάκρυά μου κάμανε θάλασσα μὲ τὸ κύμα,
 νά πέσω μέσα νά πιγῶ κι ἔχεις ἐσὺ τὸ κρίμα.

Τὰ δάκρυα μου στείρέψανε, δέν ἔχω μπλιό νά χύσω·
ἢ μαύρη γῆς τὰ χόρτασε καί μοῦ τὰ μπέμπει πίσω.

Πονῶ, λυποῦμαι, καίγομαι, κλαίω, φυρῶ καί λιώνω·
ἀνάβω, σβήνω, ξεψυχῶ στὸν ἰδικό σου πόνο.

Πονῶ! γιατρός δὲ βρίσκεται γιὰ τῆ καρδιάς τὸν πόνο·
γιατί τονε γνωρίζουνε, ὅσοι τὸν ἔχουν μόνο.

Ἐλπίδες λίγες μοῦ δωσες καί βάσανα μεγάλα·
πὲς μοῦ το πὼς θὰ μ' ἀγαπᾶς κι ἄς ὑποφέρῶ κι ἄλλα.

Σὲ βάσανα παιδεύομαι, σ' ἀπελπισία λιώνω,
μὰ χω κρυφὸ τὸν πόνο μου καί τότε καμαρώνω.

Κιαμιά φορά στὸν τάφο μου κι ἂν ἔρθης, μὴν πατήσης,
γιατί φοβοῦμαι πὼς κι ἐκειά βάσανα θὰ μ' ἀφήσης.

Ἐλα σκληρὴ καί σήκωσε τὴν πλάκα τοῦ μνημάτου,
νά δῆς κορμί πού τό δωσα γιὰ σένα τοῦ θανάτου.

Τὰ μάτια μου ἀπ' τὰ δάκρυα κοντεύω νά τὰ χάσω·
μῆτε νά σ' ἀρνηθῶ μπορῶ, μῆτε νά σέ ξεχάσω.

Σ' ἓνα καμίνι καίγομαι, σὲ μιά φωτιά μεγάλη·
ρίξε νερὸ καί σβῆσε την, νά μὴν καοῦνε κι ἄλλοι.

Ἄχι τὸ μαῦρο μου καημό, τίνος νά πῶ, δέν ἔχω
κι ὄλημερνίς μὲ δάκρυα, δέκα μαντήλια βρέχω.

Πότε νά σμίξωμε τὰ δυὸ νά ποῦμε τὰ δικά μας,
νά κάνωμε στὴ γῆ πηλά ἀπὸ τὰ δάκρυά μας!

Ἄχι, μὰ δέν πονῶ ποθὲς κι ὕστερα γιάντα κλαίω;
Στῶν ἀματιῶ μου το νερὸ νά πέσω μέσα, πλέω.

Κλαίω καί κλαῖνε τὰ βουνά, σωπῶ καί κάνουν στάση·
ἄχι τὸν ἔρμο τὸν καιρὸ καί ποτε θὰ περάση!

Τ' ἀχείλι μου αἷμα ἔσταξε κι ἐγὼ τὸ καταπίνω
κι ἂν δέν ἀλλάξ' ἢ γνώμη σου, δέν ξέρω τί θὰ γίνῶ.

Τὰ νιάτα μου βαρέθηκα, θέλω, νά τὰ χαρίσω,
θέλω νά βρῶ ἓνα μερακλή, νά τοῦ τὰ χαλαλίσω.

Κρυφὴ ἦτανε ἡ-γι- ἀγάπη μας, σὰ σπόρος στό λεμόνι,
μὰ τὴν ἐφανερῶσανε δυὸ-τρεῖς κακοὶ γειτόνοι,

Σὰν τὸν ἀνθὸ μαραίνομαι, σὰ λύχνος ἄφτω σβήνω
κι ἀποῦ μὲ κάνουν καί πονῶ εἰς τὸ Θεό το' ἀφήνω.

Τὰ βάσανά μου ναι πολλά, δὲν ἔχουνε τερμάνι-
σάν τὸ Χριστὸ φορῶ κι ἐγὼ ἀγκάθινο στεφάνι.

Δὲν εἶναι κρίμα κι ἄδικο, δὲν εἶναι κι ἄμαρτία,
νά τυραννοῦμαστε τὰ δυὸ χωρὶς κιαμιὰν αἰτία;

Ἔνα κορίτσι ὄμορφο καὶ μαυροφορεμένο
ἐκεῖνο μ' ἔχει ἀπὸ καιρὸ στὰ βάσανα βαρμένο.

Δὲν εἶμαι σὲ διάθεση, τὸ κέφι μού ναι λίγο·
δὲ βλέπω τὴν ἀγάπη μου κι ἄς σηκωθῶ νά φύγω.

Εἶδα σε πάλι σήμερο κι ἐσάστισα καλὴ μου·
τρεῖς ὥρες ἔκαμε ναρθη ὁ νοῦς στὴν κεφαλὴ μου.

Ὁ σκλάβος ξεσκλαβώνεται, σὰ δώση χίλια γρόσα,
μὰ ἐγὼ δὲν ξεσκλαβώνομαι, ἂν δώσω κι ἄλλα τόσα.

Βάσανα, πρίκες καὶ καημοί, λιγοθυμιές καὶ πόνοι
γενήκανε στὸ στήθος μου, παντοτινοὶ γειτόνοι.

Τούτ' ἡ ζωὴ ναι βαρετὴ κι ὁ κόσμος δὲ μ' ἀρέσει,
γιατ' ἔχει ἡ ἔρμη μου καρδιά μιά σαΐτιὰ στὴ μέση.

Τὰ μάτια θαμπωθήκανε χάθηκ' ἡ δύναμή μου,
κοπήκανε τὰ γόνατα, δὲν εἶμαι πιά ὡς ἦμου.

Βασανισμένο μου κορμί, τυρανισμένο σῶμα,
καλλιὰ ταν νά σουνε νεκρὸ νά σ' ἔτρωγε τὸ χῶμα.

Μ' ἀποθαμένος νά μουνε, καλλιὰ χα πιστεψέ μου·
τὸ ἀγάπης τὰ μπερδέματα νά μὴν τὰ δῶ ποτέ μου.

Λίγο τὸν εἶχα ἐγὼ τὸ νοῦ. μὰ χα τον σκιάς κοντά μου·
μὰ ἐσύ μικρὸ μου μ' ἔβγαλες ἀπὸ τὰ λογικά μου.

Ἄντικρυα μού ῥθες κι ἕκατσες σάν ἥλιος σὰ φεγγάρι
κι ἐρούφηξες τὸ αἷμα μου σάν τὸ ξερὸ σφουγγάρι.

Ἄεροδίχτυ μου πλεξες στὶς ἄκρες τῶ μαλλιῶ σου·
θέλω, δὲ θέλω, γίνομαι παιγνίδι τῶ χειρῶ σου.

Βαρέθηκα νά σ' ἀγαπῶ, νά σ' ἀρνηθῶ λυποῦμαι,
νά σὲ κερδέψω δὲ μπορῶ κι ἄδικα τυραννοῦμαι.

Ὅ,τι καὶ νά μοῦ κάμουνε τὸ ἀγάπης μου θὰ πηαίνω
καὶ μαχαιριές καὶ μπαλωτιές θὰ δίνω καὶ θὰ παίρνω.

Σύρμα κρατεῖς καὶ σύρνεις με, μαγνήτη καὶ τραβᾶς με,
σάν τὴ μαστίχα μὲ μασεῖς κι ἀδικοτυραννᾶς με.

“Αφήστέ με νά καῶ, ὡς τε νά γίνω στάχτη
καί μές στή στάχτη νά βρεθῆ καί τὸ δικό σου ἄχτι.

“Αχι, τὸ φῶς τῶν ἀματιῶ καί γιάντα σκοτεινιάζει,
ᾄντε θ’ ἀκούσω μιὰ φωνή τοῦ ἀγάπης μου νά μοιάζῃ.

“Αχι καμα πού τὴν καρδιά κι ἐβγήκε ἓνα ψυχάρι
κι ἐβγήκε καί διαλάλησε: «ἀπ’ ἀγαπᾶ νά πάρῃ».

“Αχι καί τ’ ἄχι μ’ ἔφασε καί τ’ ἄχι θά μὲ φάῃ
καί τὸ λιγνὸ σου τὸ κορμὶ στὸν Ἄδη θά μὲ πάῃ.

Βραδιάζει, μὰ δὲν εἰμπορῶ νά φύγω νά σ’ ἀφήσω
κι ἂν πάω γιὰ νά κοιμηθῶ, τὸ μάτι δὲ θά κλείσω.

Βάσανα κι ἄλλα βάσανα μὴ λυπηθῆς καὶ δός μου,
μ’ ἀλήθεια μὴ μ’ ἀπαρνηθῆς, ματάκια μου καὶ φῶς μου.

Δὲ θέλω μπλιό μου τὴ ζωῇ, θά πάω ν’ αὐτοκτονήσω
κι ἂν εἶχα μέρες γιὰ νά ζιῶ, ἐσένα θά τοῦ ἀφήσω.

Θωρεῖς ἐκείνη τὴν κορφή τὴν ἀποπισωθιὸ τση;
Κιαμιὰν ἀγάπη καίγεται καὶ βγαίνει ὁ καπνὸς τση.

Καί τὸ πουλί πού ναι πουλί κι ἐκεῖνο ἔχει πάθη
πάει νά κάτση στὸ κλαδί, τσιτώνει το τ’ ἀγκάθι.

Φοβοῦμαι πὼς θά παντρευθῆς καὶ τότε ἐγὼ σὲ χάνω
χωρὶς κιαμιὰ παρηγοριά γιὰ σένα θ’ ἀποθάνω.

Ἄδύνατό ναι μιὰ καρδιά, σὰν πληγωθῆ νά γιάννη
μοιάζει δεντροῦ πού μαραθῆ καὶ μπλιό καρπό δὲν κάνει.

Σά μου πληγώσης τὴν καρδιά καὶ μου τὴν μαράνης,
ποῦ θά τὰ βρῆς τὰ γιαιτρικά, σκληρῆ, νά μου τὴ γιάννης;

Δεντρὶ δὲν εἶναι στὸν ντουινιά νά χῆ τὰ βάσανά μου
οὔτε καὶ ἄλλος ἄνθρωπος τὰ πάθη τὰ δικά μου.

Μακριὰ θά πάω νά ξεοριστῶ, π’ ἀνθρώποι δὲν πατοῦνε
κι ἄγρια θεριά στὸν πόνο μου γιαιτροὶ νά μου γενοῦνε.

Τοὶ μαῦρες νύχτες χαίρομαι μ’ ἀνέμους καὶ μὲ χιόνι,
νά τραγουδῶ τὰ πάθη μου, νά μου περνοῦν οἱ πόνοι.

Τὰ βάσανά μου χαίρομαι, τὰ πάθη μου δηγοῦμαι,
μὰ ἐγὼ ζωὴ δὲν καρτερῶ στὸν κίντυνο ἀπού μαι,

Εἶχα καὶ ὑστερήθηκα, θυμοῦμαι καὶ στενάζω
ἄνοιξε γῆς μέσα νά μπῶ κόσμο νά μὴν κοιτάζω.

Τὸ μερακλίδικο πουλί ποτὲ φωλιά δὲν κάνει
μόνο πού βασανίζεται ὡς ὅτου ν' ἀποθάνη.

Κρυφὰ κλαίω τὸν πόνο μου, δὲν τονε φανερώνω,
γιὰ νὰ μὴν ξέρη ὁ κάθα εἷς σ' ἦντα μεράκι λιώνω.

"Ὄξω γελοῦν τὰ χεῖλη μου, μὰ μέσα κρύβω πόνο·
οὔλοι μὲ λένε εὐτυχῆ, μὰ ἐγὼ τὸ ξέρω μόνο.

Στὰ μάρμαρα τοῦ τάφου μου, θὰ γράψω, πρὶν πεθάνω,
τὰ βάσανα πού τράβηξα αὐτὸν κόσμο τὸν ἀπάνω.

Κιαμιὰ φορά στὴν κλίνη σου, ἀέρας ἂν φυσήσῃ,
θὰ ναι δικός μου στεναγμός καὶ νὰ μὴ σὲ φοβίσῃ.

"Ἄν κάμω ἄχ, κάνει σεισμό καὶ βάχ, χαλᾶ ἢ πλάσῃ·
κι ὄντε στενάξω, τρέμουνε ὄρη, βουνὰ καὶ δάση.

Νύχτες σκληρὲς, κακὲς, περνῶ, ὄρες βασανισμένες,
χαράματα λυπητερά, μέρες φαρμακωμένες.

"Ἀθλιος ἦρθ' ἕνας καιρὸς καὶ δίσεχτος ὁ χρόνος
κι ὅπου βρεθῶ κι ὅπου σταθῶ μὲ συντροφεύει ὁ πόνος.

Μέσα στὴ μαύρη μου καρδιά εἶν' τὸ δεντρί τοῦ πόνου
καὶ τὸ ποτιζῶ δάκρυα ὀλοχρονίς τοῦ χρόνου.

"Ὀλημερνὶς περνῶ κακὰ καὶ σὰ βραδιάσῃ πάλι,
πέφτω, μὰ ὕπνο δὲ θωρῶ κι ἔχω καημὸ καὶ τράλη.

Κι ἂν ἔρθῃ ὁ ὕπνος καὶ μὲ βρῆ, τὰ μάτια μου νὰ κλείσω
ἔρχεσαι κι ὄνειρεύγεις με, πῶς θὰ σὲ λησμονήσω;

"Ὅσο βαροῦν τὰ σύννεφα, βαροῦν τὰ μαῦρα ροῦχα,
γιατὶ τὰ φόρεσα κι ἐγὼ, γιὰ μιὰν ἀγάπη πού χα.

Σὲ μιὰ μεγάλη ἔρημο θὰ πάω τὸ κορμί μου,
νὰ μὴ μαράνουν τὰ δεντρά οἱ-γι-ἀναστεναγμοί μου.

Σὲ μιὰ μεγάλη ἔρημο θέλω νὰ βγῆ ἡ ψυχὴ μου,
νάρθουνε τ' ἄγρια θεριά νὰ φᾶνε τὸ κορμί μου.

Τὰ πάθη μου γινήκανε τροπάρι καὶ τὰ λέω
καὶ μὲ τὸ στόμα τὰ μιλῶ καὶ μὲ τὰ μάτια κλαίω.

Ποιὸς οὐρανός, ποιὰ θάλασσα, ποιὰ βρῦση θολωμένη,
θὰ μοῦ τὴ σβήσουν τὴ φωτιά πού μοῦ χεῖς ἀναμμένη;

Τὰ παλαιὰ μου βάσανα περάσανε καὶ πᾶνε·
τὰ τωρινὰ γενήκανε θεριά, γιὰ νὰ μὲ φᾶνε.

Μέσα στοῦ κόσμου τοῖ χαρές δὲν ἔχω ἐγὼ μερίδα,
γιατί μου σφίγγει τὸ λαιμὸ τοῦ πόνου ἡ-γι-άλυσσιδα.

Πάντα σὲ συλλογίζομαι, πάντα σ' ἔχω στὸ νοῦ μου·
ὁ ἔρωντάς σου ἔδωκε βάσανα τοῦ κορμιοῦ μου.

Στὸν ψεύτη κόσμον ὡς τε νὰ ζιῶ θά περπατῶ θλιμμένα,
γιατί ποτέ τὰ βάσανα δὲ λείπουν ἀπὸ μένα.

Ἔνα μαχαίρι μ' ἔσφαξε, τώρα μὲ σφάζει ἄλλο
καὶ δὲν ἤξεύρω ἀπὸ τὰ δυὸ, πῶς εἶναι πῶς μεγάλο.

Μ' ἀρέσει στὴν ἀκρογιαλιά νὰ κάθωμαι νὰ κλαίω,
στὸ κάθε κύμα π' ἔρχεται, τὸν πόνο μου νὰ λέω.

Ἐγὼ μαι νὰ μικρὸ δεντρί στὰ ὄρη φυτεμένο
κι ὅ,τι καιροὶ γυρίζουνε, μὲ δέρνουν τὸν καημένο.

Τρουγκράτη πέτρα τοῦ γιαλοῦ θά βάλω προσκεφάλι,
γιατί ὅ,τι σέρνει τὸ κορμί, τὰ φταιεὶ τὸ κεφάλι.

Γυρίσετέ με νεκρικά, σκίσετε τὴν καρδιά μου,
νὰ δῆτε φίδια καὶ θεριά, πού τρῶν ν'τὰ σωθικά μου.

Ὅσ' ἄστρα ἔχει ὁ οὐρανὸς καὶ φύλλα οἱ δρυγιάδες,
τόσο πολλοὶ μὲ βρήκανε τσ' ἀγάπης οἱ μεπελάδες.

Χύνεται λιῶνει καὶ φυρᾶ τὸ ἄμοιρο κορμί μου
καὶ τὴν καρδιά μου μαύρισαν οἱ-γι-ἀναστεναγμοὶ μου!

Περνοῦν οἱ μῆνες σὰ νερὸ καὶ σὰν πούλια οἱ χρόνοι,
μὰ τσ' ἔρημης μου τῆ καρδιάς, δὲν τῆ περνοῦν οἱ πόνοι.

Γιατροὶ καὶ μάγοι μοῦ πανε νὰ μὴ ζητῶ βοτάνι,
γιατ' ἡ πληγὴ πού μ' ἄνοιξες δὲν εἶναι γιὰ νὰ γιάνη.

Μὲ βασανίζεις ἄδικα· σκέψου αὐτὸ πού κάνεις·
κι ἂν ἀποθάνω, τ' ἄδικο ἀπάνω σου τὸ βάνεις.

Βάσανα μὲ πλακώσανε κι οὔλα τὰ βλέπω μαῦρα
κι ἔχω κορμί πού καίγεται μέσ' στοῦ σεβντᾶ τῆ λαύρα.

Ὁ πόνος μου ναι ἀγιάτρευτος, μὰ τί μπορῶ νὰ κάνω;
Μιὰν ὥρα κειὰ πού περπατῶ, θά πέσω ν' ἀποθάνω.

Ἐκάηκα ὡς καίγεται ἡ γῆς τὸ καλοκαίρι,
γιατί δὲ μοῦ ἔδωκε ὁ Θεὸς στὴ ζήση μου ἕνα ταίρι.

Στὸ πονεμένο στήθος μου γιατρός δὲ βάνει χέρι
τὰ γιατρικά δὲν ὠφελοῦν, σὰ δὲ σὲ κάνω ταίρι

Θ' ἀφήσω ἐγὼ τὰ γένηα μου, σὰ νάμουνε δεσπότης,
γιατί μὲ τρώει ὁ καημός τσ' ἀγάπης μου τση πρώτης.

"Ἄν ἀποθάνω, ἀπόθανα, μ' ἂν ζήσω, πῶς θὰ ζήσω;
Φωτιά μου τρώει τὰ σωθικά καὶ πῶς θὰ τήν-ε-σβήσω;

Μάνα μου ὄντε μὲ γέννησες, γιάντα δὲ μοῦ τὸ εἶπες.
πῶς ἔχει ὁ κόσμος βάσανα, πίκρες, καημούς καὶ λύπες;

Σὰν ἀστραπόβροντη νυχτιά, σὰν κύματ' ἀφρισμένα,
σὰ βάρκα δίχως τὰ κουπιὰ, εἶμαι χωρὶς ἐσένα.

'Αγάπη, πού δὲν παίρνεται, μὴ σώνει νὰ γεννιέται
τὸ να κορμὶ μαραίνεται καὶ τ' ἄλλο καταλυέται.

"Ὅσο βραδιάζει χαίρομαι, σὰν ξημερώση κλαίω
τὸ πόνο, πού χω στήν καρδιά, τση νύχτας τόν-ε-λέω.

Τρέχουν τὰ μάτια δάκρυα κι ἀφήστε τα νὰ τρέχουν
κιανένα δὲν πειράζουνε, μόνο τῆ γῆ πῶς βρέχουν.

Τρέχουν τὰ μάτια δάκρυα, ἄς τρέχουνε ποτάμι,
νὰ νιώση ὁ νοῦς τὸ λάθος του, νὰ μὴν τὸ ξανακάμη.

Κλαίω κρυφά, γιατί κιανεὶς δὲ θέλω νὰ τὸ μάθη,
πῶς βρίσκομαι σὲ βάσανα καὶ σὲ μεγάλα πάθη.

Πληγὲς πού δὲ γιατρεύονται, τί ὠφελεῖ νὰ κλάψω;
Μόν' ἀπὸ σένα γίνεται τὸ κλάμα μου νὰ πάψω.

Κρυφά γιὰ σένα θὰ πονῶ καὶ φανερά θὰ λιώνω
κι ἄνθρωπος δὲ θὰ φανταστῆ, πῶς ἔχω ἀγάπης πόνο.

"Ἄχι τὸν ἔρημον καιρὸ τὸ σκοτεινὸ τὸ χρόνο,
ἀπὸ μᾶς τὸν ἐφύτρεψε μεσ' στήν καρδιά τὸν πόνο.

"Ἄχι τὸ κακορίζικο μὲ τὰ πολλὰ μου πάθη!
σ' ἓνα δεντρὸ ἀκούμπησα καὶ πέσανέ του τ' ἄνθη.

"Ἄχι, τὸ πορτακάλι μου, τὸ γλυκολέμονό μου
καὶ σὲ βαθιὰ νερά πεσε καὶ δὲν τὸ βγάνω μπλιό μου.

"Ἄχι, πῶς ἐγελάστηκα, πού λεγα δὲ γελιοῦμαι
κι ἐμπήκα στήν ἀγάπη σου κι ἄδικα τυραννοῦμαι.

Ἄπο τὸν Ἐρωτόκριτο

Ἐχάθηκε ὁ ὕπνος μου, κόπη τὸ φαγητό μου
καὶ μὲ τὴν τύχη μάχομαι καὶ μὲ τὸ ριζικό μου.

“Όσο τὴ φεύγω τὴ φωτιά ἢ λαύρα τση μὲ καίει
ἢ τύχη μου τό θέλησε, ἄνθρωπος δὲ μου φταίει.

“Όσο σιμώνω στὴ φωτιά, βράζει με καὶ κεντᾶ με·
τόσο καὶ ξανανιώνει με, γιαιτρεύει καὶ φελᾶ με.

“Εγὼ μαι ἔκεινο τὸ πουλί, πού στὴ φωτιά σιμώνει,
καίγεται κι ἄθος γίνεται καὶ πάλι ξανανιώνει.

“Όλημερνὶς κι ὄλονυχτὶς ἀνάπαψη δὲν ἔχω,
ἐκείνη ἀπ’ ἀγάπησα μὲ προθυμιά ξετρέχω.

Κεῖν’ ἢ φωτιά πού μου φεγγε, μπλιὸ λάμψη δὲ μου δίδει,
ἄνεμος μου τὴν ἔσβησε κι ἐδᾶ μαι στὸ σκοτίδι.

Μοιάζω καράβι ὄντε βρεθῆ στὸ πέλαγος καὶ πλέει
μὲ δίχως ναῦτες μοναχὸ· πού πάει; δὲν κατέει.

“Αν λάχη ξύλο γὴ κλαδί, ὄντεν ἀναστενάζω,
βγαίνει ἔτοια φλόγα καὶ καημὸς, πού καίει τὰ λογιάζω.

Καὶ τὸ δροσίζει καίει με, τὸ καίει μὲ μαργώνει
καὶ τὸ γυρεύω γιαιτρικὸ βαρίσκει καὶ πληγώνει.

Ζηλεις

6

Φεγγάρι μου λαμπρότατο, ζηλεύει σου ή καρδιά μου,
γιατί θωρείς την άγαπώ κι έμένα ναι μακριά μου.

Έμεις τά δυό αγαπιούμαστε κι άπού ζηλεύει άς σκάση
τση πικροδάφνης τό ζουμί νά πιη νά τοϋ περάση.

Τόν άγαπώ άγαποϋν πολλές, τόν θέλω θέλουν όλες
μά θά τόν πάρω μοναχή κι αύτές θά φάνε φύλες.

Θέλεις έσύ νά σ' άγαπώ, μά μένα δέ συφέρνει
γιατί θωρώ στό σπίτι σας άλλος και μπαινοβγαίνει.

Θαρρείς πώς σ' άπαρνήθηκα, γιατί δέν είχες κάλλη;
Σ' άρνήθηκα γιατ' έχασκες, όπου βλεπες κουτάλι.

Ήντα τό θέλω νά τό λές πώς αγαπας έμένα
και τση καρδιάς σου τά κλειδιά νά χης άλλου δοσμένα;

Τρεις πήχες όφισ θά γενώ, την πόρτα σου νά ζώσω,
νά δώ εκείνον π' αγαπας, νά τόν κακαποδώσω.

Έθάρρωνα πώς ήσουνα δικό μου περιβόλι
μα έδά θωροϋν τά μάτια μου κι έχουν νά κάμουν όλοι.

Μὴν ἀγαπᾶς πολλούς πολλούς νὰ διασκορπᾷτ' ὁ νοῦς σου
ἀγάπα ἐμένα μοναχά, νὰ μ' ἔχῃς τὸ ὄρισμους σου.

Ἔσφαλα πού σ' ἀγάπησα, τρέλα καμὰ μεγάλη,
νὰ παίρνω ἐγὼ τσοὶ πόνους σου καὶ νὰ σὲ χαίρουντ' ἄλλοι.

Κατέχω το πὼς μ' ἀγαπᾶς, μὰ κακαφόρεσ' ἔχω
μῆπως καὶ ἄλλον ἀγαπᾶς κι ἐγὼ δὲν τὸ κατέχω.

Τὸ δέντρο πού καμάρωνα καθημερινή καὶ σκόλη,
βλέπω κι ἀπλώνει τὰ κλαδιά καὶ σ' ἄλλο περιβόλι.

Σκίζετ' ἡ μαύρη μου καρδιά, σὰ δυὸ φελιά κρομμύδι,
σὰ βλέπω τὴν ἀγάπη μου σ' ἄλλους ματιές νὰ δίδῃ.

Στὸν οὐρανὸ θά-ν-ἀνεβῶ καὶ τ' ἄστρα θά ρωτήσω,
ἂν ἀγαπᾶς ἄλλη καμιά, ἐγὼ νὰ παραιτήσω.

Τρέμει τὸ ψάρι στοῦ ψαρᾶ, τ' ἄρνι στοῦ μακελάρη
τρέμει κι ἐμέ ἡ καρδούλα μου ἄλλος νὰ μὴ σὲ πάρῃ.

Θαρρεῖς τὰ κάνεις δέ γροικῶ, τὰ λὲς δὲν τὰ μαθαίνω;
Ὅ ἔρωντας μοῦ τὰ μηνᾶ μ' ἕνα πουλάκι ξένο.

Ἐσὺ καλὰ κατέχεις το πὼς εἶμαι γὼ ζηλιάρης
κι ὅπου δέ θέλω μὴ μιλεῖς, γιατί δέ θά μὲ πάρῃς.

Πού δέ ζηλεύει δὲν πονεῖ, ἀπ' ἀγαπᾶ ζηλεύει,
γιατί ἡ ζήλεια ἔχει το καὶ τὸ σεβντὰ θεριεύει.

Μικρούλα μου, ἀγάπη μου, σγουρέ βασιλικέ μου,
ἐκεῖα πού πᾶς μὴν ξαναπᾶς καὶ κακοφαίνεται μου.

Καί, τ' ὄνομά σου τὸ γλυκὸ, σὰ θά τὸ ποῦνε ἄλλοι,
νιώθω νὰ πιάνη τὴν καρδιά μιά ταραχὴ μεγάλη.

Σγουρά μαλλιά στὴν κεφαλὴ πλεμένα ξεπλεμένα
ἄχι καὶ μετὰ ποιό σουνε κι εἶν' ἀναχουρδιαμένα!

Δίμoure καὶ διπρόσωπε καὶ ψεύτη στὴ φιλιὰ σου!
σὰ δὲν κατέῃς ν' ἀγαπᾶς, πήγαينه στὴ δουλειὰ σου!

Μαχαίρι μαυρομάνικο βαστῶ καὶ δέ φοβοῦμαι
στὴν ἀγαπῶ νὰ μὴ μιλής, γιατί θά χτυπηθοῦμε.

Σὰ θὲς ἐσὺ νὰ σ' ἀγαπῶ καὶ νὰ χῃς τὴ φιλιὰ μου,
ὅπου μιλεῖς νὰ μὴ μιλής, γιατί πον' ἡ καρδιά μου.

Πὲς μου καλὴ (ε) μου, ποῦ δέ θὲς, ποτὲ νὰ μὴ μιλήσω
βαστῶ το τὸ χατήρι σου, ὅσον καιρὸ κι ἂν ζήσω.

Τυχαίνει βρίσκεται κιαμιὰ κι εἶναι καλλι' ἀπὸ μένα
καὶ πᾶς καὶ κουζουλαίνεσαι καὶ μὲ ξεχνᾶς ἐμένα.

'Ὡς τρέμει τὸ πευκόφυλλο, ποῦ τὸ φυσᾶ τ' ἀέρι,
τρέμει κι ἐμέ ἢ καρδούλα μου μὴν κάμης ἄλλο ταίρι.

Σὰν τ' ὠρολόϊ ποῦ κρατᾶς, χτυπάει ἢ καρδιά μου,
νά μὴ σ' ἀρραβωνιάσουνε κιαμιὰ βραδιά κρυφά μου.

Χρόνια σὲ παρακολουθῶ μὲ τῆ ψυχῆς τὸ μάτι
κι εἶδα πῶς μέσα στὴν καρδιά, πάντα μοῦ κρύβεις κάτι.

Καὶ τ' ἀστεράκια τ' οὐρανοῦ ζηλεύω τα κι ἐκεῖνα,
γιατὶ θωροῦν τὴν ἀγαπῶ, ποῦ μένει στὴν Ἀθήνα.

'Εγὼ τὸ πρωτοφίλησα τὸ κόκκινο σου ἀχείλι
κι ἐσκάσαν ἀπ' τὴ ζήλεια τους ὄλ' οἱ-γι-ἐχθροὶ κι οἱ φίλοι.

"Ὅλο πεισματικὲς ματιὲς σοῦ ριχνα νὰ τὸ νιώσης,
μὴν ἀγαπᾶς πολλοὺς-πολλοὺς, γιὰ θὰ τὸ μετανιώσης.

"Ἐλα νὰ κουβεντιάζωμε κι ἀπὸ ζηλεύει ἄς σκάση,
τῆ πικροδάφνης τὸ ζουμί νὰ πιῆ νὰ τοῦ περάση.

Τῆ πικροδάφνης τὸ ζουμί τσ' ἀγριολιᾶς τὸ λάδι,
νά πιοῦν ἀπὸ ζηλεύουνε, πῶς τραγούδοῦμ' ὁμάδι.

Βασιλικὸς στὴ γειτονιά κι ἐμεῖς τὸν πεθυμοῦμε,
μὰ ῥχονται ἀπ' ἄλλη γειτονιά καὶ τὸν κορφολογοῦνε.

Ζηλιάρης εἶμαι, ξέρω το, καὶ στὴ ζηλειά μου ἀπάνω
καὶ τὸ χατήρι σου χαλῶ καὶ τὴ ζωὴ μου χάνω.

'Απ' ἀγαπᾶ μαραίνεται κι ἀπὸ φιλεῖ παχαίνει
κι ἀπὸ ζηλεύει βερεμιᾶ στὸν Ἀδῆ κατεβαίνει.

Τὸ ἄστρο μου μὲ τ' ἄστρο σου μαζι ἐβασιλέψαν
κι ἐμάθαν το στὴ γειτονιά κι ὄλοι μᾶς ἐζηλέψαν,

"Ἄγγελος ἤμουνα κι ἐγὼ, τῶρ' ἀγγελίζου ἀλλοι'
στὴ βρύση, ποῦ πινα νερό, θωρῶ καὶ πίνουν κι ἄλλοι.

Ποῦ νὰ βρωμέση τὸ νερό καὶ νὰ χαλάσ' ἢ βρύση
καὶ ἄνθρωπος νὰ μὴ βρεθῆ νὰ τήνε καθάρισῃ.

Κι' ἐμένα νὰ καλέσουνε νὰ τήνε καθάρισω,
νά ρίξω πέτρες καὶ κλαδιά νὰ τὴν ἀπογεμίσω.

'Ανάθεμά την τὴν ζηλειά μὲ τὰ καλά τὰ κάνει
πόσους καημένους λογισμοὺς στὸ νοῦ τ' ἀνθρώπου βά νει!

Δέ θέλω νά μιλής κιανοῦς, μουδε νά σοῦ μιλοῦνε,
γιατί καλλιὰ χω νά θωρῶ τὰ σκότια μου νά λυοῦνε.

Καλλιὰ νά δῶ τὸ αἶμα μου στὴ γῆ νά τρέχη βρύση,
παρά νά δῶ τὴν ἀγαπῶ ἄλλος νά τὴ φιλήση.

Πάντα μου σ' ἄφορο γυαλί βάνω νερό καὶ πίνω,
μ' ἄν δοκιμάση ἄλλος κιανεὶς μισεύγω καὶ τ' ἀφήνω.

Γιατί τὰ χαμηλά κλαδιὰ γιὰ μένα τὰ ψηλώνεις
καὶ τ' ἄλλα τὰ ψηλότερα γιὰ τσ' ἄλλους χαμηλώνεις;

Φεγγάρι μου, ζηλεύω σου στὴ λαμπρότητά σου
καὶ ἤθελα νά σ' ἀκλουθῶ στὰ βασιλέματά σου.

Πούρι, κατέεις το καλά, πὼς εἶμ' ἐγὼ ζηλιάρης·
δέ θέλω νά μιλής κιανιοῦς, μουδέ νά ροζονάρης.

Νά χαμηλώναν τὰ βουνὰ νά βλεπα τὸ χωριό μου,
νά δῶ ποιὸς παίζει καὶ γελᾷ μὲ τ' ἀμπολιάρικό μου.

Σέ ἀποφεύγ' ὅσο μπορῶ κι ὅπου σέ δῶ ἀλαργεύω,
μὰ ὄντε θωρῶ καὶ σοῦ μιλοῦν οἱ-γι-ἄλλοι, σοῦ ζηλεύω.

Δέ ζήλευα, μὰ μ' ἔκαμες, μικρὴ μου νά ζηλέψω·
ἀπαγωγέας θά γενῶ μιὰ νύχτα νά σέ κλέψω.

"Εμαθ' ἀρραβωνιάστηκες κι εἶδα τὸ δαχτυλίδι
κι ἐδάγκασέ μου τὴν καρδιά φαρμακερὸ 'να φίδι.

Μ' ἀρνήθηκες κι ἐδέχτηκες ἀπ' ἄλλο ἀρραβῶνα
κι ἐκάρφωσές μου στὴν καρδιά μιὰν πιθαμὴ βελόνα..

Βασιλικέ μου πράσινε καὶ βιόλα μου κρεμίζα,
τσὶ μέρες ἀποῦ σοῦ λειπα, ποιοὶ σέ βαγιοκλαδίζα;

Σύχες-παρακλήσεις

7

"Ελεγα πώς μ' ἐξέχασες, μὰ βλέπω μὲ θυμᾶσαι.
"Αγγελοι νὰ σὲ βλέπουνε στὴν κλίνη πού κοιμᾶσαι.

"Ανοιξε τ' ἀχειλάκι σου καὶ γέλασε πουλί μου
ἴσως καὶ περιμαζευτῆ ὁ νοῦς στὴν κεφαλή μου.

"Ανοιξε τ' ἀχειλάκι σου καὶ γέλασε λιγάκι,
νὰ μοῦ περάση μιὰ σταλιά τσ' ἀγάπης τὸ μεράκι.

"Αν μ' ἀρνηθῆς κιαμιὰ φορὰ, μὴν πῆς πὼς μ' ἀγαποῦσες,
παρὰ ἀπὸ συμπάθεια, νὰ λὲς, πὼς μοῦ μιλοῦσες.

Σ' εὐχομαι ὅλα τὰ καλὰ στὸν κόσμον' ἀποχτήσης
καὶ κείνον, πού σοῦ εὐχεται, νὰ μὴν τὸν λησμονήσης.

'Αφήστε με νὰ καίγωμαι, ὥσπου νὰ γίνω στάχτη
κι ἀμέτε τση τῆ στάχτη μου, γιὰ νὰ τση βγῆ τὸ ἄχτι.

Μὴ μ' ἀποθάνῃ ὁ Θεός, κακὴ, πρωτύτερα σου'
θέλω νὰ ζήσω, γιὰ νὰ δῶ τὰ καταντήματά σου.

“Ασπρο περιστεράκι μου και γοργοπερουγάτο,
 ἄνοιξε τσί φτεροῦγες σου και βάλε μ' ἀπό κάτω.

Βάστα, μικρή μου, τό σεβντά και μὴν τονε προδώσης
 κι ἄν μπέψη ἄλλος προξενιά, τό θέλημα μὴ δώσης.

“Αμε πουλί μου στό καλό και στήν καλή τὴν ὥρα
 και νά γεμίση ἡ στράτα σου με τοῦ Θεοῦ τὰ δῶρα.

Θέ μου, μὴ μπέμπης ὄρφανά, Θεέ μου, μὴ μπέμπης ξένα,
 μὴ μπέμπης κακορίζικα και παραπονεμένα.

“Ω οὐρανέ, μὴ βρέξης μπλιό, κάμε μ' αὐτὴ τὴ χάρη,
 μὰ ἐγὼ με τὰ ματάκια μου, ποτίζω τό χορτάρι.

Θέ μου μεγαλοδύναμε, ἀπ' οὐλα τὰ γνωρίζεις,
 παρακαλῶ λυπήσου με και μὴ με βασανίζης.

Θέ μου μεγαλοδύναμε, ἀπ' ὄλους πιό μεγάλη,
 βγάλε μ' ἀπό τὰ βάσανα και στοί χαρὲς με βάλε.

Συννεφιασμένε οὐρανέ, πού μοιάζεις τὴν καρδιά μου,
 κάμε τὰ σύννεφα νερό νά σβήσης τὴ φωτιά μου.

Ἄγάπα με νά σ' ἀγαπῶ πάντα ὡς τε νά ζιοῦμε,
 νάρχωμ' ἐκειά πού βρίσκεσαι και νάρχεσ' ἐκειά πού μαι.

Θάλασσες, ὄρη, ποταμοί, βουνά, λαγκάδια, δάση,
 ἄν δῆτε τὴν ἀγάπη μου, βοηθήστε νά περάση.

Συχώρεσέ με ἄν σ' ἀγαπῶ με πόθο και με πάθος,
 ἄνθρωπος ἤμουνα κι ἐγὼ κι ἔπεσα σ' ἓνα λάθος.

Ἄγάπα με, μικρούλα μου, γιατί κι ἐγὼ ἀγαπῶ σε
 μιάν ὥρα μόνο ἄν δέ σέ δῶ, κλαίω κι ἀναζητῶ σε.

Σύπνα πού δὲν ἐχόρτασες τοῦ ὕπνου τὴ γλυκάδα,
 κι ἐκεῖνος ἀπού σ' ἀγαπᾷ σοῦ κάνει περασάδα.

Πέρδικα, πετροπέρδικα, τίναξε τὰ φτερά σου
 δῶξε τό μαυροκόρακα, πού κάθεται κοντά σου.

Δέ θέλω παρά μιὰ φορά νά ῥχεσαι τὴν ἡμέρα,
 νά σέ θωρῶ, νά με θωρῆς νά λέμε καλημέρα.

Πάσκισε, φῶς μου, νά ῥχεσαι ἴπου τὰ δικά μας μέρη,
 ἀπού ναι ὁ τόπος μας καλός και δροσερό τ' ἄερι.

Πάσκισε, νά συχοπερνᾷς ἀπό τὴ γειτονιά μου,
 νά σέ θωροῦν τα μάτια μου, νά χαίρετ' ἡ καρδιά μου.

Μὴ μ' ἀποθάνῃ ὁ Θεὸς, Μαριώ, πρωτύτερα σου
θέλω νὰ ζήσω γιὰ νὰ δῶ ποιά θὰ ναι τὰ στερνά σου.

Μὴ μὲ πληγώνῃς νὰ πονῶ, ἄφησε πιά νὰ γιάνω,
μαζί μ' ἐσένα νὰ χαρῶ τὸν κόσμον τὸν ἅπανον.

Μὴ μὲ πληγώνῃς μὲ ματιές, νὰ βαριαναστενάζω,
γιατὶ θά-ν-έρθῃ ἕνας καιρὸς, ποῦ δὲ θὰ σὲ πειράζω.

Τῆς Κρήτης τὰ ψηλά βουνά, Θεέ μου, χαμήλωσέ τα
νὰ δῶ τὴν κόρη π' ἀγαπῶ κι ὕστερα ψήλωσέ τα.

— Εἶπα σου πέρνα φρόνιμα, μελάδες μὴ γυρεύῃς,
ξόλα μὴ βάνεις στὴ φωτιά, παρ' ὄντε μαγερεύῃς.

— Καὶ μοναχὸς σου τ' ἀναψες τὰ ξύλα στὴν ποδιά σου
κι ἐφύσηξες κι ἐξάναψε κ' ἔκαψες τὴν καρδιά σου.

Στέκω καὶ καμαρώνω σε, γιατί πολλά μ' ἀρέσεις
κι ἔχω τὰ θάρρη στὸ Θεὸ στο' ἀγκάλες μου νὰ πέσης.

Ἦ οὐρανέ πατέρα μου, καὶ γῆς μάνα γλυκειά μου,
νὰ μὴν τὰ πάθῃ ἄλλος κιανεὶς τὰ πάθῃ τὰ δικά μου.

Ἄνοιξε τὴν ἀγκάλη σου, νὰ κοιμηθῶ λιγάκι
γιὰ νὰ μοῦ φύγῃ ἀπ' τὴν καρδιά τσ' ἀγάπης τὸ μεράκι.

Συχώρεσέ μου, μάτια μου, δὲν εἶν' ἀπὸ δικό μου
σ' ἀγάπησα πάρα πολὺ κι ἔχασα τὸ μυαλό μου.

Ζάχαρη νὰ ναι ὁ ὕπνος σου καὶ μέλι τ' ὄνειρό σου,
ρόδα, ἀνθοί, τριαντάφυλλα εἰς τὸ προσκέφαλό σου.

Συχώρεσέ με, ἀγάπη μου, νὰ σαι συχωρεμένη
δὲν τό ξερα πὼς ἦσουνα μ' ἄλλου σεβντὰ μπλεγμένη.

Σκίσου καρδιά μου, ἄνοιξε, πουλιά νὰ πεταχτοῦνε,
νὰ πᾶνε στὴν ἀγάπη μου, νὰ μοῦ τὴ χαιρετοῦνε.

Ἄγάπα με θεοτικά καὶ μίλιε μου γεμάτα,
μὰ μέσ στὸν κόσμον τὸν πολὺ, κάνε τὴν ψόφια γάτα.

Ἐγὼ μαι ἴνα φτωχὸ δεντρί καὶ σὺ πουλάκι ἂν εἶσαι,
πέταξε κι ἔλα στὸ δεντρί καὶ τὴ φωλιά σου χτίσε.

Ἄμε μικρὴ μου, στό καλὸ, νὰ βγῆς ἀποῦ τὸ νοῦ μου,
νὰ πάψουνε τὰ βάσανα, πού δωκες τοῦ κορμιοῦ μου.

Μὴν καινουργιώνῃς τὴν πληγὴ κι ἄφης με πιά νὰ γιάνω,
γιὰ δὸς μου τὴν χαριστική, νὰ πέσω ν' ἀποθάνω.

Ξύπνα, πού δὲν ἐχόρτασες τοῦ ὕπνου τῆ γλυκάδα
κι ἐκεῖνος, ἀποῦ σ' ἀγαπᾷ, σοῦ κάνει περασάδα.

Ζάχαρη νά ναι ὁ ὕπνος σου καὶ κάδιο τ' ὄνειρό σου
κι ὄντε ξυπνήσης, νά μὲ βρῆς εἰς τὸ προσκέφαλό σου.

Κι ἂν ἀποθάνω, βάλε μου μιὰν πλάκα μαρμαρένια·
καὶ γράψε ἀπάνω γράμματα, πῶς χάθηκα γιὰ σένα.

Θάλασσα, τὸ ταιράκι μου ἀπάνω σου κοιμᾶται·
παρακαλῶ σας κύματα, νά μὴ μοῦ τὸ ξυπνάτε.

Μπριλλάντι, διαμαντόπετρα, μέ μάλαμα ζωσμένη!
Γιὰ πές μου, σέ παρακαλῶ, τὸ τέλος, πῶς θά γένη;

"Ἄν μ' ἀρνηθῆς πουλάκι μου, νά μὴν τὸ διαδώσης,
γιατ' ἔχομε πολλοὺς ἐχθροὺς, χαρὰ θά τῶν ε-δώσης.

Μάνα μου, πού μὲ γέννησες καὶ λέγομαι παιδί σου,
στήν ξενητεία. πού βρίσκομαι, στέλνε μου τὴν εὐκή σου.

Ἀηδόني μου περήφανο, μὴν κελαηδῆς στὰ ρυάκια,
νά μὴ σέ φᾶνε τὰ θεριά καὶ τ' ἄγρια γεράκια.

Πάψε τ' ἀναντρανίσματα, τὸ λύγισμα πού κάνει
κι ἓνα μαχαίρι δίκικοπο μὲς' στήν καρδιά μου βάνεις.

Οὐλα τὰ νταγιαντίζω ἐγώ, ὅσα μοῦ φέρν' ἡ τύχη·
σέ σένα νά μὴ δῶ κακὸ καὶ στὸ μικρὸ σου νύχι.

Πές μου ἂν βαρυγκόμησε, γιὰ μένα ἡ καρδιά σου,
νά φύγω, νά μὴ μὲ θωροῦν τὰ μάτια τὰ δικά σου.

Πές μου τὸ πῶς δὲ μ' ἀγαπᾷς, πές μου το νά ξεγνιάσω
νά μὴ χτυπᾷ ἡ καρδούλα μου, μικρὴ μου, μὴ σέ χάσω.

Μὲ τὴν ἐλιά σου σφάξε με, νά βγῆ τὸ μαῦρο αἷμα,
νά βγῆ τὸ ἄχι κι ὁ σεβντάς ἀποῦ χω μὲ τὰ σένα.

Ψυχὴ, ζωὴ καὶ φῶς καὶ νοῦ, ὅλα σοῦ τὰ χαρίζω,
ν' ἀφήσης τὸ κορμάκι σου μιὰν ὥρα νά τ' ὀρίζω.

Μελαχροινὸ τὰ χνώτα σου, δέσε τα στὸ μαντήλι,
γιατὶ καλλιὰ μυρίζουνε κι ἀποῦ τὸ καρυοφύλλι.

Μικρὴ-μικρὴ σ' ἀγάπησα, μεγάλη δέ σέ πῆρα·
νά μοῦ τ' ἀξιώση ὁ Θεὸς καὶ νά σέ πάρω χήρα.

Θέ μου, μὴν κάνης ὄρφανά, Θέ μου μὴν κάνης ξένα,
μὴν κάνης κακορίζικα, ὡς μ' ἔκαμες ἐμένα.

Τάσσω σου, Παναγία μου, όκάδες τό λιβάνι,
 μέ τή μικρούλα π' άγαπῶ νά βάλωμε στεφάνι.

Θέ μου, άπού σαι στά ψηλά, κάνε μ' αύτή τή χάρη·
 τήν κοπελιά πού άγαπῶ άλλος νά μήν την πάρη.

Παρακαλῶ σε, μοίρα μου, κάμε μου τό χατήρι
 ή κοπελιά π' άγάπησα στο' άγκάλες μου νά γείρη.

Μίλησε καί τοῦ λόγου σου, άπού καταλαβαίνεις·
 τῶν πονεμένω τσί καρδιές εἶσαι γιατρος καί γαίνεις.

Μίλησε καί τοῦ λόγου σου, πού κάθεσαι κοντά μου
 κι άπού τά μαῦρα μάτια σου, φέγγουν καί τά δικά μου.

Ξύπνα διάλε τόν ὕπνο σου, ξύπνα καί μήν κοιμᾶσαι,
 γιατί ό ὕπνος ό πολὺς μαραίνει καί χαλᾶ σε.

Ξύπνα κι ό ἔρωντας περνᾶ από τή γειτονιά σου
 χρυσές κορδέλες σοῦ βαστᾶ, νά πλέξης τά μαλλιά σου.

Ξύπνα κι ό ἔρωντας περνᾶ κάτ' ἔχει νά σοῦ δώση·
 ἕνα στεφάνι όλόχρυσο, γιά νά σε στεφανώση.

Ξύπνα κι ἔχάραξ' ή αύγή, ξύπνα καί ξημερώνει·
 ξύπνα κι ἐφάγανέ με μπλιό οί-γι-έδικοί σου πόνοι.

Ξύπνησε, ξύπνα, ξύπνησε κι ἄν άγρυπνᾶς, κοιμήσου·
 πάλι κι ἄν εἶσαι ξυπνητή, σήκω, μικρή μου, ντύσου.

Ξύπνα, γλυκιά νεράϊδα μου, χτένισε τά μαλλιά σου,
 γιατί ό νιός, πού σ' άγαπᾶ, εἶναι στή γειτονιά σου.

Ξύπνα άγάπη μου γλυκιά, στάσου στο παραθύρι·
 ό νιός πού σ' άγαπᾶ περνᾶ, κάμε του τό χατήρι.

Ξύπνα, διάλε τόν ὕπνο σου καί τήν ὑπομονή σου·
 καί πῶς κοιμᾶσαι μοναχή στήν κλίνη τή δική σου;

Σήκωσε τά ματάκια σου καί δές με άγάλι-άγάλι
 κι ἄν δέ σ' άρέσω, μάτια μου, χαμήλωσέ τα πάλι.

Πές μου το μέ τό χορατά, πές μου το μέ τό νάζι·
 πές μου το πῶς δέ μ' άγαπᾶς, μᾶ ἔμένα δέ με γνιάζει.

Σκύλα και πώς την ξέχασες τή γλύκα του φιλιού μου
και τὰ σφιχταγκαλιάσματα, πού κανες του κορμιού μου;

"Οντε σου θέλω θυμηθῆ και δέ σε δώ κοντά μου,
ὡς τρέμ' ἡ γῆ με τὸ σεισμό, τρέμουν τὰ γόνατά μου.

—Ξέχασες πὼς ἐπέρασες γλυκὲς στιγμὲς μαζί μου
και τώρα θέλεις νὰ τὸ δῆς στὸν "Αἰδη τὸ κορμί μου;

—"Οχι, ποτὲ δέ σε ξεχνῶ, θὰ σου θυμοῦμ' ἀκόμα
και σὰ σκεπᾶση τὸ κορμί τῆ μαύρης γῆς τὸ χῶμα.

"Αχι και πὼς τὰ ξέχασες τὰ κάμαμε ἀντάμα
κι ἐδὰ λυπᾶσαι τὸ χαρτί νὰ μπέψης ἕνα γράμμα.

"Οντε σου θέλω θυμηθῆ, καταχτυπᾶ ἡ καρδιά μου
και κολουμπάκια κάνουνε στή γῆ τὰ δάκρυά μου.

"Ολημερνὶς κι-όλονυχτὶς πάντα θυμοῦμ' ἐσένα,
γι' αὐτὸ θωρεῖς τὰ μάτια μου κι εἶν' ὄλο δακρυσμένα.

"Οντε σου θέλω θυμηθῆ στὰ ξένα πού γυρίζω,
ἀναστενάζω και πονῶ και κλαίω και δακρῦζω.

“Οντε σοῦ θέλω θυμηθῆ, ἡ σκέψη μου θολώνει
κι ἡ πονεμένη μου καρδιά κλαίει κι ἀναδακρῶνει.

“Οντε σοῦ θέλω θυμηθῆ, κουλουμουντρᾶ ἡ καρδιά μου
προσκέφαλο καί πάπλωμα βρέχουν τὰ δάκρυά μου.

Ὡς τρέχουνε τὰ σύννεφα καί τῆ βροχῆ σκορποῦνε,
τρέχουν καί μέ τὰ μάτια μου, ὄντε σοῦ θυμηθοῦνε.

Ψήγομαι καί μαραίγομαι, σάν τὴν κομμένη βιόλα,
ὄντε σοῦ θέλω θυμηθῆ· μά ἦντα ξεχνῶ σου κιόλα;

Θυμήσου τὰ, πουλάκι μου, τὰ χομε καμωμένα,
πού μάσιες τὰ γαρύφαλα κι ἐτάιζες ἔμένα.

Κι ἂν ἀποθάνω ἐννιά φορὲς κι ἀνὲ θαφτῶ τριάντα,
ἡ πονεμένη μου καρδιά θά σοῦ θυμᾶται πάντα.

“Ολα τὰ ξελησμόνησε, μὰ μιὰν αὐγῆ θυμήσου,
ὄντε μέ φίλιες κι ἔλεγε: «νύχτά ναι καί κοιμήσου».

Ἄναστορήσου μιᾶς βραδιάς καί μιᾶς αὐγῆς θυμήσου,
πού μ’ ἀνοίγεες τσ’ ἀγκάλες σου καί μούλεγε: «κοιμήσου».

Θυμήσου πὼς μοῦ χάρισες ἴνα βράδου τὴν καρδιά σου
καί μοῦ πες: «φύλαξέ τηνε μαζί μέ τῆ δικιά σου».

Τὴν πῆρα καί τῆ φύλαξα μέ πόθο καί μέ πόνο
καί δὲν τὴν ξεχωρίζει μπλιό, παρὰ ὁ Χάρος μόνο.

Σάν ἔρθῃ ὁ ὕπνος νά μέ βρῆ, τὰ μάτια μου νά κλείσω,
ἔρχεσαι, φῶς μου, καί μοῦ λές νά μὴ σέ λησμονήσω.

“Ολο σὲ συλλογιάζομαι καί ὄλο σοῦ θυμοῦμαι
καί πάντα σ’ ὄνειρεύομαι στὴν κλίνη ἀποῦ κοιμοῦμαι.

Τῆ λεβεντιά σου χαίρομαι, τσί χάρες σου θαυμάζω
κι ὄντε σοῦ θέλω θυμηθῆ κλαίω κι ἀναστενάζω.

“Οντε σοῦ θέλω θυμηθῆ τρέμ’ ἡ καρδιά μου τρέμει,
ὡσάν τὸ φυλλοκάλαμο, πού τὸ φυσοῦ οἱ γι-ἀνέμοι.

“Οντε σοῦ καλοθυμηθῶ, νιώθω χτυπᾶ ἡ καρδιά μου
καί λακκουδάκι ἀνοίγουνε στὴ γῆ τὰ δάκρυά μου.

“Οντε σοῦ θέλω θυμηθῆ, πιάνει στὰ ὄρη ἀντάρα,
πιάνει καί τὸ κορμάκι μου, ψιλὴ ψιλὴ τρομάρα.

“Οντε σοῦ θέλω θυμηθῆ, ἡ ὄμη μου νεκρῶνει
κι ἕνας κρυγιός-κρυγιός ἰδρῶς στὸ σῶμα μου ἀπλώνει.

“Ὀντε σοῦ θέλω θυμηθῆ, κάρβουνα καταπίνω
πίνω τσῆ βρύσης τὸ νερό, μὰ πάλι δὲν τὰ σβήνω.

Βασιλικούς ξερούς χλωρούς θά στρώνω νὰ κοιμᾶσαι,
νὰ παίρνης νὰ μυρίζεσαι κι ἐμένα νὰ θυμᾶσαι.

“Ὀντε σοῦ θέλω θυμηθῆ, δὲν εἶν’ μικρὴ μου ψέμα:
σταλαματιές σταλαματιές στάζ’ ἡ καρδιά μου αἷμα.

Τὰ νεφαλάκια τ’ οὐρανοῦ, ρώτηξε νὰ σοῦ ποῦνε,
πῶς κλαῖνε τὰ ματάκια μου, ὄντε σοῦ θυμηθοῦνε.

Κι ἄς τάξω δὲν ἐφάγαμε, δὲν ἤπιαμεν ὁμάδι
καὶ δὲν ἐκοιμηθήκαμε σ’ ἓνα προσκεφαλάδι.

Θυμήσου πὼς μ’ ἐπλήγωσες κι ἔχω θανάτου πόνο
κι οὐδὲ ν’ ἀπλώσω μοῦ δωσες σκιάς στὸ δαχτύλι μόνο [E]

Κι ὄντε πεθάνω καὶ ταφῶ τσῆ μαύρης γῆς τὸ χῶμα,
θά μείνουνε τὰ κόκαλα νὰ σοῦ θυμοῦνται ἀκόμα.

Κι ἂν λιώσουν καὶ τὰ κόκαλα καὶ γίνουν κι αὐτὰ χῶμα,
θά μείνη πάλι ἡ ψυχὴ, νὰ σοῦ θυμᾶτ’ ἀκόμα.

Θυμήσου τσί γλυκιές στιγμές ποῦ πέρασες μαζί μου
καὶ τώρα νὰ μ’ ἀπαρνηθῆς, δὲν τὸ βαστᾶ ἡ ψυχὴ μου.

Θυμήσου τὴν ἀγάπη μας καὶ δάκρυσε λιγάκι
θυμήσου ὄντε μιλούσαμε τὰ δυὸ στὸ φεγγαράκι.

Καθημερινά σὲ σκέφτομαι κι ὄλο στὸ νοῦ σὲ φέρνω
καὶ μὲ τ’ ἀέρι τοῦ (βοριᾶ) πολλὰ φιλιὰ σοῦ στέλνω.

Σήμερα τ’ ἀματάκια μου ἐκλάψαν τὰ καημένα,
γιατ’ ἀναστορηθήκανε πράματα περασμένα.

“Ἀστρό ταν κι ἐβασίλεψε, κλωστή ἦτανε κι ἐκόπη,
δεντρό κι ἐξεριζώθηκε, τόσοι χαμένοι κόποι!

“Ὅλα τὰ βότανα τσῆ γῆς θά βγῶ νὰ τὰ ζητήσω
κι ἴσως νὰ βρῶ τὸ γιατρικὸ, νὰ σοῦ ξελησμονήσω.

“Ὅσο μακριὰ κι ἂν βρίσκωμαι, μικρὴ μου, ἀπὸ κοντὰ σου
μιὰ ὥρ’ ἀπὸ τὰ χεῖλη μου, δὲ λείπει τ’ ὄνομά σου.

“Ὅσο μακριὰ κι ἂν βρίσκωμαι, πάντα στὸ νοῦ μου σ’ ἔχω
τὸ πονεμένο στήθος μου, μὲ δάκρυα τὸ βρέχω.

Θυμοῦμαι τὸ φιλάκι σου τὸ μοσκομυρωδάτο
καὶ τὰ σφιχταγκαλιάσματα στὸν κούμαρο ἀπὸ κάτω.

Θυμήσου, ἀπὸ καθόμαστε κάτω στὴ χαρουπίδα,
 πὸ μᾶσιές τὰ γαρύφαλα κι ἔτρωγα μασουλίδα.

Κι ἄ δέ θυμᾶσαι τὰ μικρά, θυμήσου τὰ μεγάλα·
 χίλια φιλάκια σοῦ δινα κι ἔλεγες: «θέλω κι ἄλλα».

Θυμήσου, ὄντε σέ μπέψανε νὰ πάρης τὴν κνισάρα
 καὶ σοῦ δωκα σκαστό φιλί καὶ σοῦ ῥθε λιγομάρα.

Ἄ ὄλα τὰ ξελησμόνησε, μὰ μιὰ στιγμή θυμήσου,
 πὸ σ' εἶχα στὴν ἀγκάλη μου καὶ σὺ στὴν ἐδική σου.

Χρόνοι κι ἄν-ε-περάσουνε, καιροὶ κι ἄν-ε-διαβοῦνε·
 θὰ κλαῖνε τὰ ματάκια μου, ὄντε σοῦ θυμηθοῦνε.

Ξελησημονοῦνται κι οἱ φιλιές, ξεχνιοῦνται κι οἱ-γι-ἀγάπες
 καὶ χαιρετοῦνται στὰ στενά σάν ἄγνωστοι διαβάτες.

Πιό εὔκολο μοῦ φαίνεται τὴ θάλασσα ν' ἀδειάσω,
 νὰ τὴν πετάξω στὴ στεριά, παρὰ νὰ σοῦ ξεχάσω.

Μέρα καὶ νύχτα βρίσκομαι μὲ μάτια δακρυσμένα,
 γιὰ θυμοῦμαι τὸν καιρὸ πὸ πέρασα μὲ σένα.

"Αν μ' ἄρνηθῆς νὰ στραβωθῆς, νὰ κουφαθοῦν τ' αὐτιά σου,
νὰ λαχταρίζῃς νὰ μὲ δῆς κι ἐγὼ νὰ μαι κοντὰ σου

Ἄναστενάγματα πολλὰ, μαύρη κατάρρα νὰ χῆ
ἀπ' ἀγαπήσῃ κι ἄρνηθῆ, ἄδικο νὰ τοῦ λάχῃ,

Ἄνάθεμα τῆ μάνα σου τῆ γρά τῆ ζαρωμένη,
ποῦ δὲ σ' ἀφήνει νὰ σὲ δῶ μιὰν ὥρα στολισμένη.

"Ἦντα νὰ πῶ τῆ Μοίρας μου, ἂν μούφταιξε κι ἐκείνη,
πάλι καί μοῦ φταιξ' ἄνθρωπος, ὁ Θεὸς νὰ τὸν-ε-κρίνη.

Εἶχ' ἀτσαλένια τὴν καρδιά, μὰ ράϊσε γιὰ σένα'
μακάρι νὰ χε πιβαρθῆ ἡ μάνα ποῦ σὲ γέννα.

Σὲ τούτη-νε-τῆ γειτονιά χάρος νὰ κατοικήσῃ,
νὰ πάρῃ τσί γειτόνισσες κι ἐμᾶς νὰ μᾶς ἀφήσῃ.

Ἐμάθαν το πὼς σ' ἀγαπῶ καὶ λένε το, τροπάρι,
ἀποῦ νὰ κάνῃ ὁ διάολος καράβι νὰ τσοὶ πάρῃ.

Ἄνάθεμά σε λογισμέ, γιατί μοῦ τήνε φέρνεις
τὴν ἀγαπῶ στὸν ὕπνο μου, ὕστερα μοῦ τὴν παίρνεις.

Ἄπ' ἀγαπήσει κι ἄρνηθῆ καὶ παίξει καὶ γελάσει,
ἐφτά φορὲς ἡ μαύρη γῆς νὰ τὸν ἀναξεράσῃ.

Μ' ἄρνηθηκες, πού ν' ἄρνηθῆς κλησιῆς καί μαναστήρια
καί πού νά βάψ' ἡ μάνα σου πόρτες καί παραθύρια.

Ξύπνα, πού νά γενῆ γιαλός ἡ κλίνη ἀπού κοιμᾶσαι
γιατί περνῶ καί τραγουδῶ καί δέ μ' ἀπηλογαῖσαι.

Θέ μου καί δός τῆ βάσανα, Θέ μου καί δός τῆ πόνους,
νά τυραννᾶται νά πονῆ ἴσαμε πέντε χρόνους.

'Απ' ἀγαπήση κι ἄρνηθῆ κι ἀπ' ὀρκιστῆ κι ἀφήση,
νά τονε πᾶν τῆ μάνας του νά μὴν τονε γνωρίση.

Τὸ ἄχι μου νά σοῦ γενῆ στῆ μέση σου ζωνάρι
τόσα χατήρια σοῦ βαστῶ καί δέ γνωρίζεις χάρη.

"Αν σ' ἄρνηθῶ κιαμιὰ φορά, φωτιά νά μὲ κεντήση
καί νά μὲ πᾶν τῆ μάνας μου νά μὲ νεκροφιλήση.

'Ανάθεμα νά ἔχουνε, πού μπαίνουνε στῆ μέση
καί δέν ἀφήνουν ἄνθρωπο ποτέ φιλιὰ νά δέση.

Τὸ ἄχι μου νά σοῦ γενῆ χαλίκι νά σκοντάψης,
νά πέσης καί νά βαριστῆς, κι ὄρες πολλές νά κλάψης.

'Ανάθεμα στήν τύχη μου, πού μ' ἔριξε σ' ἐσένα,
δὲ μ' ἔριξε στῆ θάλασσα σέ κύματ' ἀφρισμένα.

"Ασπρος γεννᾶται ὁ κόρακας καί μαῦρος κατασταίνει
κι ἀπ' ἀγαπήση κι ἄρνηθῆ, ἔτσι κι αὐτός νά γένη.

"Αν μ' ἄρνηθῆς, πολλὰ νά δῆς βάσανα στῆ ζωὴ σου,
καί μαῦρο δαίμονα νά δῆς στό ξόδι τῆ ψυχῆς σου.

Μὲ διμουρι' ἄν σ' ἀγάπησα, φωτιά νά μὲ κεντήση
καί νά μὲ πᾶν τῆ μάνας μου καί νά μὴ μὲ γνωρίση.

"Ἡμουν καί θά μενα πιστῆ ἐγὼ στὸν ἔρωτά σου,
μά σὺ σαι ἄστατος, κακός, πού νά καῆ ἡ καρδιά σου.

Κι ὅποιο πουλί χει δυὸ φωλιές, ἡ μιὰ νά τοῦ χαλάση
καί τὰ φτερά του νά καοῦν νά μὴν ξαναπετάξη.

'Ανάθεμά σας κοπελιές, μοίρα κακῆ νά δῆτε,
ὄσες κοιμᾶστε μοναχές, νά μὴν ξημερωθῆτε.

Τά δάκρυα μου νά σοῦ γενοῦν λιθάρι νά σκοντάψης,
νά σπάσης τὸ ποδάρι σου, ἄλλες καρδιές μὴν κάψης.

"Ἐμαθα πὼς παντρεύεσαι καί στεφανολογαῖσαι
νά μὴν περάσουν οἱ-γι-ὄχτῶ καί νά μοιρολογᾶσαι.

"Ακουσα πώς παντρεύεσαι, με γειές σου και χαρές σου
 ὄλοι να ρθοῦν στο γάμο σου κι ἐγὼ στὶς λουτρογέες σου.

"Ακουσα πώς παντρεύεσαι με γειά σου με χαρά σου
 ὄλοι νὰ φᾶν' στο γάμο σου κι ἐγὼ τὰ κόλυβά σου,

'Ανάθεμα τὴ μάνα σου κι ἐκακοπάντρεψέ σε,
 με γέρο καὶ με ἄσκημο κι ἐκακομοίριασέ σε.

"Αν μ' ἀρνηθῆς, νὰ στραβωθῆς, νὰ βγῆς νὰ διακονᾶσαι
 σὲ κάθε πόρτα πού χτυπᾶς, ἐμένα νὰ θυμᾶσαι.

Κι ἀφοῦ με ἀπαρνήθηκες, με δάκρυα νὰ ζήσης
 νερὸ νὰ μὴ βρεθῆ νὰ πιῆς, ὄντε θὰ ξεψυχῆσης.

Κάνω νὰ σοῦ καταραστῶ, μὰ ἡ γλῶσσα μου μπερδεύει,
 μόνο σ' ἀφήνω στο Θεό, πού δίκαια παιδεύει.

Μέσ' στὰ φαράγγια, στὰ βουνά, ἐκεῖ νὰ βγῆ ἡ ψυχὴ σου
 καὶ τὰ πουλιά καὶ τὰ θερῖα νὰ φᾶνε τὸ κορμὶ σου.

Τοῦ λιναριοῦ τὰ βάσανα νὰ σύρη π' ἀγαπήσει
 γλυκιά ψιλομελάχροινη καὶ τήνε παραιτήση.

'Αποῦ φερε τὸ χωρισμό, στὸν κόσμο ἂν ὑπάρχη,
 Θε μου καὶ δός του βάσανα κι ὡς τε νὰ ζῆ νὰ τὰ χῆ.

'Αποῦ μᾶς ἐξεχώριζε κακὸ νὰ τοῦ ρθῆ κάτι
 νὰ τὸν χωρίση ὁ Θεός, 'που τὸ δεξί του μάτι.

'Αποῦ μᾶς ἐξεχώριζε, ἂν σπεῖρη, μὴ θερίση,
 σάν τὸ μεταξοσκούληκα λίγον καιρὸ νὰ ζήση.

'Αποῦ μᾶς ἐξεχώριζε κι ἂν σπεῖρη, μὴ θερίση
 τὰ ἔχη καὶ τσοὶ κόπους του ἔρημα νὰ τ' ἀφήση.

Θυμήσου ὄντε μοῦ λεγες, πὼς δὲ θ' ἀλλάξης σκέψη
 καὶ τώρα μ' ἀπαρνήθηκες! 'Ο Θεὸς νὰ σὲ παιδέψη.

'Ανάθεμα τὰ χρήματα, πού χουν τιμὴ καὶ χάρη
 καὶ δὲ μπορεῖ ὁ κάθε νιὸς ὅποι' ἀγαπᾶ νὰ πάρη.

Θάλασσα μπλάβη νὰ γενῆ ἡ κλίνη ἀποῦ κοιμᾶσαι,
 νὰ πέσης μέσα νὰ πνιγῆς, γιατί δὲ με θυμᾶσαι.

"Ολοι μοῦ λένε πὼς μεθῶ, μὰ ἐγὼ κρασί δὲν πίνω
 ἓνα πουλάκι με μεθεῖ καὶ στο Θεό τ' ἀφήνω.

Πάλι κι ἂν εἶν' τῆ μοίρας σου νὰ ζήσης πολλοὺς χρόνους,
 νὰ τσὶ περνᾶς τσὶ μέρες σου με βάσανα καὶ πόνους.

Σὲ καταριοῦμαι νὰ σὲ πιῇ τῆ θάλασσας τὸ κύμα,
νὰ καταλάβῃς τί θὰ πῆ τῆ κοπελιᾶς τὸ κρίμα.

Ἄν μ' ἀρνηθῆς, σοῦ εὐχομαι στὸν τόπο πού θὰ πάῃς,
νερό νὰ μὴ βρεθῆ νὰ πιῆς, μουδὲ ψωμί νὰ φάῃς.

Ψωμί νὰ τρῶς καὶ νὰ πεινᾶς, νερό νὰ μὴ χορταίνῃς·
στὴν πόρτα σου νὰ ναι τὸ φῶς, νὰ μὴ θωρῆς νὰ μπαίνῃς.

Ὡς τε νὰ ζῶ θέλω νὰ ζῆς, μὰ ὄχι γιὰ τὴ ζήση·
θέλω νὰ δῶ τὸ κρίμα μου πῶς θὰ σὲ καταντήσῃ.

Κάθε πρωὶ πού σηκωθῶ στὴν κλίνη μου καθίζω,
βαριά·βαριά τὴν τύχη μου τὴν ἀναθεματίζω.

Πάντα τὰ μαῦρα νὰ φορῆς, πάντα θλιμμένη νὰ σαι,
γιατὶ πληγώνεις τσί καρδιές χωρὶς νὰ τσί λυπᾶσαι.

Ἄπ' ἀγαπᾶ μελαχροινὸ κι ὕστερα τοῦ ξεχάση,
ἔφτά φορές ἢ μαύρη γῆ νὰ τὸν ἀναξεράση.

Κατάραι κι ἀνάθεμα πού μπαίνουνε στὴ μέση
καὶ δὲ μ' ἀφήνουν νὰ χαρῶ ἐκεῖνον (ἦν) πού μ' ἀρέσει.

Ποτὲ σου νὰ μὴν παντρευθῆς, πάντα νὰ τυραννᾶσαι·
κι ἐμένα νὰ νειρεύεσαι τὴ νύχτ' ὄντε κοιμᾶσαι.

Ἄπ' ἀγαπᾶ μελαχροινὸ καὶ τοῦ ξελησημονήση,
νὰ τότε πᾶν τῆ μάνας του νὰ μὴν τονε γνωρίση.

Ἄνάθεμα τῆ τῆ στιγμή κι ἀνάθεμα τὴν ὥρα
πού δούδανε τὰ μάτια μου τῶν ἐδικῶ σου γνώρα.

Ἄνάθεμά τσοι τσοὶ γονιοὺς καὶ μερικὲς μανάδες,
πού δὲν κοιτάζουν ὁμορφιές, παρά πολλοὺς παράδες.

Ἄνάθεμα τὴν ἀγαπῶ, γιατί με βασανίζει
κι ἐγὼ ζητῶ τῆ ἓνα φιλί κι ἐκεῖνη μοῦ μανίζει,

Ἄνάθεμα τὸν ἔρωντα πού μοῦ πε ν' ἀγαπήσω,
ἓνα κορμί πού δὲν μπορῶ νὰ τὸ κληρονομήσω.

Ἄνάθεμά σας κοπελιές καὶ σᾶς καὶ τὸ καλὸ σας,
μὰ πιά ναι τὸ ζαράρι σας παρά τὸ διάφορό σας.

Ἄνάθεμά σε, σὲ καὶ με καὶ πάλ' ἐμὲ κι ἐσένα
καὶ πάλ' ἐσένα μοναχὴ καὶ μὴ κακὸ σ' ἐμένα.

Ἀπόψε οἱ γειτόνοι μας οὔλοι νὰ κουφαθοῦνε,
νὰ κρυβεδιάσωμε κρυφὰ καὶ νὰ μὴ μᾶς ἀκοῦνε,

Θέ μου, καί ρίξε μιὰ φωτιά ψιλή σάν τὸ σησάμι,
νὰ κάψη κείνη πού φορεῖ τὸ (κόκκινο) φουστάνι.

"Ἦντά τονε πού μοῦ λεγες καί τώρα μοῦ τ' ἀρνᾶσαι;
πού νὰ σέ δῶ μὲ τὸ ντορμπά νὰ βγῆς νὰ διακονᾶσαι.

Οὔλοι μοῦ λένε πῶς μεθῶ κι ἐγὼ κρασί δὲν πίνω
καί σέ ταβέρνα δὲν πατῶ καί στὸ Θεὸ τσ' ἀφήνω.

Στὸ σπίτι σας δὲν ἔρχομαι, μαγάρι νὰ χαλάση
καί νὰ γενῆ βαθὺς γιαλὸς καράβι νὰ περάση.

Εἶχα καρδιά σάν τὸ βουνὸ καί ράϊσε γιὰ σένα,
κι ὡς τε νὰ ζιῶ θὰ βλαστημῶ τὴ μάνα πού σ' ἐγέννα.

Μίλησε, πού νὰ μὴ βρεθῆ στὸν ψυχομαχισμό σου
νερό, γιὰ νὰ δροσίσεινε τ' ἀχείλι τὸ χλωμό σου.

*Ανάθεμά σε μοίρα μου, πού μοῦ περ ν' ἀγαπήσω
ἓνα κορμί, πού δὲ μπορῶ ποτέ μου ν' ἀποχτήσω.

Μ' ἀρνήθηκες πού ν' ἀρνηθῆς τὸ φῶς τῶν ἁματιῶ σου,
νὰ λαχταρίζης νὰ μὲ δῆς κι ἐγὼ νὰ εἶμ' ὀμπρὸς σου.

Κακὴ ὥρα εἰς τὸ γάμο σου, κακὴ καί στὶ χαρές σου
κι ἀστροπελέκι καί φωτιά νὰ πέση μέσ' στὶ αὐλές σου.

Ὡς μ' ἔκαψες νὰ καίγεις κι ὡς ἄφτω νὰ λαυρίσης
σάν τὸ κεράκι τῆς Λαμπρῆς ν' ἀνάψης καί νὰ σβήσης.

Φωτιά νὰ πέση ἀπάνω σου καί στὸ προσκέφαλό σου!
Σὰ δῆς τὴ μιὰ, ξεχνᾶς τσ' ἀλλῆς κι ἀλλάσσει ὁ λογισμὸς σου.

Χίλιες φορές χαράμι σου ἡ-γι-ἀγάπη ἀπὸ σοῦ χα,
γιατί μὲ παραπέταξες, σάν τὰ παλιά σου ρούχα.

'Αναστενάζω καί τσιρᾶ αἴμ' ἀπὸ τὸ γελέκι,
πού νὰ σοῦ ρίξῃ ὁ Θεὸς φωτιά κι ἀστροπελέκι.

Μ' ἀρνήθηκες πού ν' ἀρνηθῆς τῆς μάνας σου τὸ γάλα
καί νὰ σέ βροῦν κατατρεμοὶ καί βάσανα μεγάλα.

'Νάθεμα, τρισανάθεμα, πού βγανε τὴν ἀγάπη
καί γίνηκε τ' ἀτζάκι μου, σάν τοῦ σταριοῦ τὴ ράπη.

Παράπονα

10

“Έχω σου παραπόνεσες χίλιες και δυό χιλιάδες,
μά δέ μπορώ νά σου τσί πώ, δξω μέ μαντινάδες.

Παραπονοῦμαι σου πολλά, κι ἔχω μεγάλο δίκιο,
γιατ’ ἔκαμες τ’ ἀχείλι μου πρικύ σάν τό ροδίκιο.

“Έχω παραπονέματα στ’ ἀχείλι μου γραμμένα
ταχιά στήν Κρίση τοῦ Θεοῦ, θά τοῦ τά πώ ἕνα ἕνα.

“Ὡς σ’ ἀγαπῶ, δέ μ’ ἀγαπᾶς, δέ μ’ ἔχεις, ὅπως σ’ ἔχω,
χρυσό σταυρό στό στήθος μου, σ’ ἔχω και σέ προσέχω.

‘Εσ’ ἦσουν ἀπού μου λεγες, σά δέ μέ δῆς, πεθαίνεις,
σά δέ μέ σφιχταγκαλιαστής, τόν ὕπνο δέ χορταίνεις.

‘Εσ’ ἦσουν ἀπού μου λεγες, πῶς θά μέ μεγαλώσης
και θά μέ κάμης οὐρανὸ ἄστρα νά μέ γεμώσης.

Εἶπες μου πῶς θά μ’ ἀγαπᾶς, ὡς τε νά στέκη ἡ πλάση
κι ἐδά θωρῶ κι ἀρνᾶσαι με, ὁ χρόνος πρὶν περάση.

Ποῦ ν’ ὁ καιρὸς τοῦ μου λεγες: «καλλιὰ ζωὴ θά χάσω,
καλλιὰ τὸν κόσμον ν’ ἀρνηθῶ, παρὰ νά σου ξεχάσω;»

Θέ μου, παραπονοῦμαι σου, γιατί δὲν κρίνεις δίκια,
γιατ' ἔριξες τὴν πέρδικα στοῦ κορακιοῦ τὰ νύχια.

Πότε σ' ἔψοματάρεψα κι εἶπα σε ψοματάρη
καί μ' εἶπες μπρὸς τσοὶ φίλους μας ψεῦτη καὶ καυχισιάρη;

Μάτια καὶ φρύδια θώρουνα κι ἐπίστευα ὁ καημένος,
μὰ τὴν καρδιά δὲν ἔβλεπα κι ἔβγηκα γελασμένος.

Κόσμε, ἂν ἔχης καὶ χαρὲς δὲ μοῦ δωκὲς ποτέ σου
σὲ μένα μόνο ἔδωσες οὔλες τσί συμφορὲς σου.

Καρδιά μου παραπονιαρά, τίνος παραπονᾶσαι;
Τίνος τὰ λὲς τὰ λόγια σου καὶ τίνος τὰ δηγᾶσαι;

Καρδιά μου, ποιὸς σ' ἐκλείδωσε κι ἐπῆρε τὸ κλειδί σου
καὶ δὲν ἀνοίγεις νὰ μοῦ πῆς τὴν παραπόνεσή σου;

Ὅς καὶ τὰ παραθύρια σου ἀμάχη μοῦ κρατοῦνε
καὶ σὰ γυρίσω νὰ τὰ δῶ, δίχως ἀέρα κλειοῦνε.

Ὅς καὶ τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ κι ἐκεῖνα μὲ μισοῦνε
κι ὄντε μὲ δοῦνε νὰ χαρῶ, δὲ θέλουνε νὰ βγοῦνε.

Ποῦ ἔσουνε καὶ ποῦ γύριζες κι ἐδᾶ ῥθες νὰ μοῦ πέσης;
Χέρια καὶ πόδια νὰ φιλής, συχωρεμὸ δὲν ἔχεις.

Γύρισε δὲς τὸν οὐρανὸ καὶ τὸ Θεὸ φοβήσου!
Δὲν ἔχει πιὸ σκληρὴ καρδιά ἀπὸ τὴν ἐδική σου!

Ἄχι γλυκὰ κοιμούμουνε κι ἦρθες κι ἐξύπνησές με·
μουδὲ Θεὸ φοβήθηκες, μουδ' ἐλυπήθηκες με.

Καρδιά τοῦ γερακιοῦ βαστᾶς καὶ δὲ θεὸ νὰ μερώσης·
σὲ ξένα χέρια θὰ μὲ δῆς καὶ θὰ τὸ μετανιώσης.

Τὴ βρύση στέκω καὶ θωρῶ, δὲ θεὸ νὰ μὲ δροσίση
κι ἀφήνει μὲ νὰ ξεραθῶ· δὲν κάνει δίκια κρίση. (E)

Ἄλλο δὲ θέλω ἀπὸ σέ, νὰ σοῦ μιλήσω μόνο·
μὲ σώξεις καὶ τὸν πόνο μου εὐθύς τόνε μερώνω. (E)

Ἐκειὰ ποῦ πάεις πουλάκι μου κι ἐκειὰ ποῦ θὰ περάσης,
πολλὰ κορίτσια θὲ νὰ δῆς κι ἐμένα θὰ ξεχάσης.

Ἢ-γι-ἀγάπη μου μοῦ χόλιασε, γιὰ ἓνα τσαμπὶ σταφύλι,
πῶς δὲν τὸ φάγαμε μαζὶ καὶ μοῦ πιασε ξεφίλι.

Ἦντα ψυχὴ κι ἀπομονὴ τὴν ἔχει τὸ κορμί σου!
Νὰ στρώνης τὸ κρεβάτι σου, νὰ θέτης μοναχὴ σου!

Μὴ μὲ πειράζεις κι ἄφης με, δὲς τὸ κακό μου χάλι
κι ἐπῆρες μοῦ τονε τὸ νοῦ ἀπού χα στὸ κεφάλι.

Ξενητεμένο μου πουλί κι ἀλέργο μου γεράκι,
ἢ ξενητιά σὲ χαιρέται κι ἐγὼ πίνω φαρμάκι.

Σάν ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε ταιράκι νὰ γενοῦμε,
κλαίγε καὶ σὺ, νὰ κλαίω κι ἐγὼ, ὡς τε νὰ βαρεθοῦμε.

Χίλιες χιλιάδες ἀγιασμοὺς νὰ κάνης, δὲν ἀγιάζεις,
γιατ' ἔφαες τσοὶ κόπους μου καὶ δὲ μὲ λογαριάζεις.

Θαυμάζω, πῶς δὲ βρέθηκε στὰ χέρια σου μιὰ μπένα,
τόσον καιρὸ πού γύριζες, ἀγάπη μου, στὰ ξένα.

Τι μ' ὠφελεῖ νὰ σ' ἀγαπῶ καὶ νὰ μὴ σ' ἀνταμώνω;
νὰ χω' νὰ ὁμορφο μπαξὲ κι ἄνθη νὰ μὴ μαζώνω;

Φίλος πιστὸς δὲ βρίσκεται, νὰ μ' ἀγαπᾶ μὲ πόνο·
κι ἄν μ' ἀγαπᾶ, θὰ μ' ἀγαπᾶ, γιὰ τὸ συμφέρο μόνο.

— Σὰ δὲν ἤξεύρεις ν' ἀγαπᾶς, καρδιές μὴν ἀγκυλώνης·
κράτειε τὸν πόνο μέσα σου καὶ μὴν τὸν φανερώνης.

— Ἀγάπησά σε μπιστικά κι ὄχι μαριολεμένα,
σάν τὰ σκοινιά τοῦ караβιοῦ, πού ναι σφιχτοπλεγμένα.

Δέ μὲ λυπᾶσαι, δὲν πονεῖς, δὲ βλέπεις δὲν πιστεύεις;
σάν τὸ κεράκι ἔλιωσα κι ἀκόμη μὲ παιδεύεις!

Ἄγγελος εἶσαι στὴ θωριά, μὰ τίγρις εἰς τὴ γνώμη·
λέω σου πῶς ἐχάθηκα καὶ τυραννᾶς με ἀκόμη.

Ἄλιμονο κατακλυσμοί, πού γίνονται γιὰ μένα,
πῶς ἀγαπῶ στὴ γειτονιά δυὸ μάτια ζαχαρένια.

Πές μου το μὲ τ' ἀχείλι σου, μὲ τὴ γλυκιά σου γλώσσα·
σὲ τί μὲ βρῆκες πῖβουλη κι ἀρνήθηκός με τόσα;

Τὰ λόγια σοῦ ταν ψεύτικα, σὰ ρόδα τοῦ Ἀπρίλη
καὶ ψεύτικα καὶ τὰ φιλιὰ πού μού διδες στ' ἀχείλι

Σάν ἀποθάνω, θὰ τὸ δῆς τό φοβερό σου κρίμα·
συχώρεση ὅμως δὲν μπορῶ νὰ δώσω ἀπὸ τὸ μνημα.

Χάνομαί στὴν ἀγάπη σου, δὲ φανερώνω ὀμπρός σου,
ἀνθρώπου δὲν τὸ μαρτυρῶ, μὰ τρώει με ὁ καημός σου.

Ἔχω παραπονέματα, μὰ δὲν τὰ λέει τὸ στόμα·
χάμαι στὴ γῆ τὰ ἔκρυσα καὶ τρώει τα τὸ χῶμα.

Ἀγάπας με κι ἀγάπου σε, μ' ἤθελες κι ἤθελα σε·
μά σά δὲν ἐπαρθήκαμε, μὴ μοῦ παραπονᾶσαι.

Χρυσό παλάτι στήν καρδιά ἔχτισα νά σέ βάλω,
μά ἐσύ, μικρό μου, τ' ἄφησες κι ἐπήγες κι ἠῦρες ἄλλο.

Τὴν τελευταία μου στιγμή, ἐσένα θά ζητήσω,
νά δῆς μὲ τί παράπονο τὰ μάτια θά κλείσω.

Καί σάν τὸ ξέρης πὼς πονῶ, γιατί μὲ δοκιμάζεις;
γιατί τὸ νοῦ μου τυραννᾶς καί σ' ἐγνοίεις τονέ βάζεις;

Πές μου το, τί σοῦ ἔκαμα καί δὲ μὲ θέλεις μπλιό σου,
πού μοῦ λεγες, πὼς ἤμουνα τὸ φῶς τῶν ἀματιῶ σου;

Πές μοῦ το, τί σοῦ ἔκαμα καί τὰ χεῖς μὲ τὰ μένα
καί θέλεις πάντα νά θωρῆς τὰ μάτια μου κλαμένα;

Πεθαίνω καί παράπονο στὸν κόσμο θά χω μόνο,
πὼς δὲν μπορῶ νά σ' ἀγαπῶ στὸ χῶμα, πού θά λιώνω.

Ἐγὼ πεθαίνω καί ξεγνοιά καί σὺ πού ζῆς γλιτώνεις·
κι ἂν ἔχω δίκιο ἀπάνω σου, στὸν Ἄδη μὲ πλερώνεις.

Ὡς τε νά ζιῶ παράπονο στὸ ριζικό μου θά χω,
γιάντα τὸ κακορίζικο στὰ χέρια σου νά λάχω.

Μά ἐγὼ μαι ξένο κι ὄρφανὸ κι ὄπου κι ἂν βρῶ κοιμοῦμαι
κι ὄπου μὲ ρίξ' ἡ τύχη μου δὲν τσῆ παραπονοῦμαι.

Σάν ἤθελες νά μ' ἀρνηθῆς, μὴν εἶχε μ' ἀγαπήσης·
πρῶτα ν' ἀνάψης τὴ φωτιά κι ὕστερα νά μ' ἀφήσης!

Σά μοῦ τὴν ἄψες, τὴ φωτιά τοῦ διπλοκακομοίρη,
μουδὲ στήν πόρτα φαίνεσαι μουδὲ στὸ παραθύρι.

Σάν μοῦ τὴν ἄψες τὴ φωτιά, ἔφυγες κι ἄφηκές με·
μουδὲ Θεό φοβήθηκες, μουδ' ἐλυπήθηκες με.

Ἄχι καί γιάντα νά σαι ἴσα, νά χῆς καρδιά σιντέρου,
νά μὴ μποροῦν τὰ μάτια μου κοντά μου νά σέ φέρου;

Τι μ' ὠφελεῖ ἡ ἄνοιξη, τὰ δέντρα πού ἀνθοῦνε,
ἀφοῦ τὰ μάτια σου τὰ δυὸ δὲ θέλουν νά με δοῦνε;

Τι μ' ὠφελεῖ ἡ ἄνοιξη, τὰ δέντρα τ' ἀνθισμένα;
Χειμῶνα ἔχω στήν καρδιά κι ἀλίμονο σ' ἐμένα!

Βαρέθηκα νά σ' ἀγαπῶ καί σὺ νά μοῦ γκρινιαῖζης·
ἄλλα στὸ νοῦ μου βάνω ἐγὼ κι ἄλλα ἐσύ λογιάζεις.

Σάν εἶχες ἄλλη (ο) στὴν καρδιά, τί μ' ἤθελες ἐμένα,
νὰ μὲ πληγώσης νὰ πονῶ ὡς τε νὰ ζιῶ γιὰ σένα;

Σὰ μὲ χτικιάσης, ποιὸ θὰ βρῆς γιατρό νὰ μὲ γιατρέψης;
καὶ σὰ μὲ φάη ἢ μαύρη γῆ, ἐσὺ τί θὰ κερδέψης;

Κείνη ἢ φωτιά πού μοῦ φεγγε πιά λάμψη δὲ μοῦ δίδει·
ἀέρας μοῦ τὴν ἔσβησε κι ἔμεινα στὸ σκοτίδι [Ε]

Τί μοῦπες καὶ σοῦ γύρισα εὐθύς τὸ λόγο πίσω;
ὅ,τι μοῦ πῆς, σοῦ λέω ναί, γιὰ νὰ σ' εὐχαριστήσω.

Δεντρί, τὰ χαμηλά κλαδιά, γιατί νὰ τὰ ψηλώνης,
καὶ σ' ἄλλους τὰ ψηλότερα, γιατί τὰ χαμηλώνεις.

Ποιὸς σ' ἀγαπᾶ καλύτερα, ποιὸς σ' ἀγαπᾶ καλλιὰ μου;
τίνος γιὰ σένα καίγεται, καρδιά, σάν τὴν καρδιά μου;

Παραπονοῦμαι μιᾶς ψυχῆς, μὰ τ' ὄνομα δὲ λέω,
γιατ' ἀνε πῶ καὶ τ' ὄνομα, θὰ κάθωμαι νὰ κλαίω.

"Ἐχεις τὸ δίκιο, ἀγάπη μου, νὰ μοῦ παραπονᾶσαι,
γιατὶ σ' ἀφήνω μοναχὴ τὴ νύχτα νὰ κοιμᾶσαι.

'Εσὺ σ' αἰτία κι ἀφορμὴ, πού δὲ μεταλαβαίνω
κι ἂν πάω καὶ στὴν ἐκκλησιά, ἀντίντερο δὲν παίρνω.

Μέσα στοῦ μόσκου τὰ κλαδιά, στοῦ μενεξέ τὰ φύλλα,
ἐχώνουσουν, πουλάκι μου, σήμερα καὶ δὲ σ' εἶδα;

Κιανεὶς γιὰ μένα δὲν πονεῖ καὶ δὲ μὲ συλλογᾶται
κιανεὶς δὲ χύνει δάκρυα, κιανεὶς δὲ μὲ λυπᾶται.

Τόσον καιρὸ στὴ φυλακὴ, δὲν ἠῦρες νὰ μοῦ μπέψης
ἓνα κλαδί βασιλικὸ τὰ μάτια μου ν' ἀργέψης;

'Ελπίδες εἶχα, πὼς θὰ βρῶ χαρὰ στὸν ἔρωντά σου,
μ' ἀφοῦ δὲν ξέρεις ν' ἀγαπᾶς, γύρευε τὴ δουλειά σου.

'Η-γι-ἀπονιά σου μ' ἔκαμε, νὰ βρίσκωμαι στὸ στρῶμα,
μὰ ἐσὺ σκληρὴ δὲν ἄλλαξες τὴ γνώμη σου ἀκόμα.

'Ο κόσμος μὲ κατηγορεῖ, χωρὶς νὰ ξέρη, λέει·
τὰ βάσανά μου νὰ ξερε, ἤθελε νὰ μὲ κλαίη.

'Εσὺ θαρρεὶς δὲ σ' ἀγαπῶ καὶ μοῦ παραπονᾶσαι·
μέσ' στὴν καρδιά μου σοῦ χω ἐγὼ κρεβάτι καὶ κοιμᾶσαι.

"Αχι πὼς ἐκατάντησα σκλάβος στὸν ἔρωντά σου!
κι ἀδιάφορο πὼς δὲ χτυπᾶ γιὰ μένα ἢ καρδιά σου.

Βάτος κι άγριοκάλαμα μ' έβάλανε στη μέση
καί δέν μπορώ νά μυριστώ τό ρόδο πού μ' άρέσει.

— Άργεΐς, πουλί μου, νάρχεσαι κι έχόρτιασε ή-γι-αύλή μας
βρες κάποιο τρόπο νάρχεσαι, νά σκάσουν οί-γι-έχθροί μας.

— Τρόπο θά κάμω νάρχωμαι, νά σ' άποκαμαρώνω,
γιατ' εΐν' ό πονός μου πολός και θά τόν άλαφρώνω.

Έχω ζαμάνια νά σε δώ, χρόνους νά σ' άνταμώνω
κι άγρίεψές μου, σάν πουλί, και πώς θά σε μερώσω;

Καιρό χαμε νά σμίξωμε ρόδο μου μυρισμένο
νά σοϋ μιλή τ' άχείλι μου τό παραπονεμένο.

Ψιλομελαχροινάκι μου, ψηλοϋ βουνοϋ άέρι,
ώς πότε θά με τυραννᾶς και δέ με κάνεις ταΐρι;

Βαριά βαρι' αναστέναξα κι εΐπα: «καρδιά μου σκίσου!
σκίσου νά βγάλης στ' άνοιχτά τήν παραπόνεσή σου!»

Μέ τά πετούμενα πουλιά έπήγαινα πετώντας,
μά έδά μοϋ κόψαν τά φτερά και πάω περπατώντας,

Πές μου τα τά παράπονα, πού έχεις μέ τά μένα,
γιατι κι έγώ θά σοϋ τά πώ, άγάπη μου ένα ένα.

Κι ως πότε θά με τυραννᾶς κι ως πότε θά με κρίνης;
κι ως πότε τά βυζάκια σου νά πιάσω δέ μ' άφήνεις;

Μήν τήν παιδεύης τήν καρδιά, μήν παίξης μέ τόν πόνο
καρδιά χτυπά στό στήθος σου κι εκείνο σκέψου μόνο.

Μέσ' στην καρδιά μ' έπλήγωσες, μά φάρμακο δέν βάνω,
γιατι τό πῆρ' άπόφαση, για σένα ν' άποθάνω.

Ψεύτικα με άγκάλιαζες και ψεύτικα μ' έφίλιες
ψεύτικα καταψεύτικα τά λόγια, πού μοϋ μίλιες.

Τά λόγια σοϋ 'ταν ψεύτικα, ρόδα τοϋ ψευταπρίλη
και τοϋ 'Ιούδα τά φιλιά, πού μοϋ δινες στ' άχείλι.

Έλπιζα όρη νά σειστοϋν μέ τήν πνοή τ' άνέμου,
μά έσϋ πώς ήσουν δίμουρη, δέν τ' όλπιζα ποτέ μου.

Δέν τό ξερα, πώς θά βγαινεις δίμουρη στη φιλιά σου;
να σ' άφηνα 'πό τήν αρχή νά πάης στη δουλειά σου.

'Αρνί φαες κι άρνήθηκες, ρίφι κι έξέχασές με
και τό ξελησμονόχορτο και ξελησμόνησές με.

Μὰ τσι πληγές πού μ' άνοιξεις, έλα νά τσι μετρήσης,
νά δης πώς δέ γιατρεύονται καί δάκρυα νά χύσης.

Έξήντα μήνες σ' άγαπῶ, γίνονται πέντε χρόνια
καί λεμονιά νά φύτευα, θά μοῦ κανε λεμόνια.

Καρδιά κι άν είχα, πήρες την, ψυχή κι έλάβωσές την
κι άν είχα καί ποθές φιλιά, έξεθεμέλιωσές την.

Λόγια πες κι είπανέ μου τα κι άν τά πες, γιάντα τά πες,
άπου παράσερνα τή γή, μικρή μου, κι έσπορπάτιες.

Μηλιά, πού σ' έκαμάρωνα, καθημερνή καί σκόλη,
τώρ' άπλωσες τσοί κλώνους σου σέ ξένο περιβόλι.

Έσὺ γλεντίζεις καί γελας κι έγὼ πονῶ καί λιώνω
κι έχεις χαρά καί γλέντι σὺ τὸν έδικό μου πόνο!

Τό περιστέρι στή φωλιά κοιμάται μέ τὸ ταίρι
κι έγὼ κοιμοῦμαι μοναχός χειμῶνα καλοκαίρι.

Κρίμα στὸν άσπρο σου λαιμὸ νά ρίχνη άντιφεγγίδες
κι έγὼ νά ξημερώνουμαι άπάνω στὸ άστιβίδες.

Μὰ έγὼ τὸ κακορίζικο έμοιασα τοῦ τζιτζίκου,
πού κάθεται εἰς τή συκιά καί τραγουδεῖ τοῦ σύκου.

Κι άς τάξω έδά, πὼς είμαστε πουλιά ζευγαρωμένα
κι έπέρασ' ένας κυνηγός κι έσκότωσε τὸ ένα.

Άνάθεμά σε κυνηγέ, πού σκότωσες τὸ ένα
καί δέν τὰ σκότῶνες τὰ δυὸ νά πᾶνε άγκαλιασμένα.

Θέλει ὁ Θεός νά καίγωμαι κι ἡ βρύση νά θαι ὀμπρός μου,
νερὸ νά μὴν μπορῶ νά πιῶ, νά σβήση ὁ καημὸς μου;

Ὡς πότε θά μοῦ λές τὸ ναί καί ὄχι νά ναι παντα,
νά χω μαχαίρια στήν καρδιά καί νά μοῦ λές νταγιάντα;

Πές μου καί σ' ἦντα σοῦ φταιξα κι έκρύωσε ἡ καρδιά σου
καί δέ μέ θέλεις νά περνῶ ἀπὸ τή γειτονιά σου;

Ποθαίνω καί παράπονο έχω στὸν κόσμο μόνο,
πὼς δέ μπορῶ νά σ' άγαπῶ στὸ χῶμα πού θά λιώνω.

Βρῆκες καιρὸ, σάν ἤθελες, στά χέρια σου νά μ' έχης,
μά σάν δέν ἦσουν ίκανή, παράπονο μὴν έχης.

Τί νά σοῦ κάνω δέν μπορῶ, δέν εἶναι κι ἀπὸ σένα
άλλοι σ' ὀρίζουνε κι έσέ καί τυραννᾶς κι έμένα.

“Αλλά λες κι άλλα κανες κι άλλα πες κι άλλα κάνεις,
άλλα λογιάζεις κι άλλα λες κι άλλα στο νοῦ σου βάνεις.

‘Επότηζα σε ροδαρά κι ἐγίνηκες μεγάλη
κι ἔβγαλες ρόδα στὰ κλαδιά καί τὰ μυρίζουντ’ ἄλλοι.

Πολλές φορές μέ πλήγωσες, θέλω νά σέ μισήσω,
μά σκέφτηκα, πῶς δέ μπορῶ, χωρίς ἐσέ, νά ζήσω.

Χαίρουνται ὅλοι τῆ ζωῆ, μόνο ἐγώ λυποῦμαι,
γιατ’ ἐσύ θέλεις νά πονῶ, μά δέν παραπονοῦμαι.

Πολλές φορές τὰ μάτια μου ἐκλάψανε γιά σένα,
μά σένα τὰ μάτάκια σου δέ δάκρυσαν γιά μένα.

‘Επλήγωσές μου τὴν καρδιά καί πιά δέ θά γελάσω·
χαίρου τὸν κόσμο μοναχῆ κι ἐγώ ἄς τονε χάσω.

Κοιμώντας νά σ’ ὄνειρευτῶ μοῦ φέρνει δυσκολία·
λόγιασε νά μαι ξυπνητὸς τὰ σέρνω κι εἶσ’ αἰτία.

Λεονταριοῦ καρδιά βαστᾶς δέ θέλεις νά μερώσης·
σέ ξένα χέρια θά μέ δῆς καί θά τὸ μετανιώσης.

Κι ὄνειρο νά θελε τὸ ἰδῶ ἤθελε μπουνταλιάσω,
φῶς μου, πῶς τόσῳ γλήγορα ἤθελε νά σέ χάσω.

Καλὰ τὸ λένε οἱ πρωτινοί: «ὁ πίσω σκοῦλος βράζει»
ἂν θές καί σύ νά μ’ ἀρνηθῆς, κάμε το, δέν πειράζει.

“Ὡς καί τσῆ νύχτας τ’ ὄνειρο παιδεύει τὸ κορμί μου·
ξυπνῶ καί τίνος νά τὴν πῶ τὴν παραπόνεσή μου;

Κοίταξε, φῶς μου, νά μέ δῆς εἰς τὴ φωτογράφια,
πῶς ἤμουν καί πῶς γίνηκα καί εἶσ’ ἐσύ αἰτία.

Παραπονοῦμαι τοῦ Θεοῦ, γιατί δέν κρίνει δίκια,
γιατ’ ἔβαλε τὴν πέρδικα στοῦ γερακιοῦ τὰ νύχια.

Θά κατοικήσω στὰ βουνά μέ λάφια νά κοιμοῦμαι,
τὴ διμουριά σου, ἄκαρδη, νά μὴν τὴ συλλογοῦμαι.

“Ἦλιε μου, κι ἦντα σοῦ καμα καί πᾶς νά βασιλέψης
καί μ’ ἄφηκες στὰ σκοτεινά κι ἄλλοῦ πᾶς νά κονέψης;

Γιά σένα κλέφτη μ’ εἶπανε, γιά σένα νυχτοπάτη·
για σένα μέ φωνιάζουνε χαῖνη καί μπερμπάτη.

“Εφυγα καί ἀλάργαρα δέν εἶμαι μπλιὸ κοντά σου
κι ἐτσά τὸν ἦβρες τὸν καιρὸ καί κάνεις τὰ δικά σου.

Καίει ἡ φωτιά τὰ σίδηρα κι ἡ κάψα τὰ σπαρμένα
καὶ σὺ διαόλου θηλυκὸ, τὰ σωθικά μου ἔμένα.

Εἶχα πουλί μὲς' στὸ κλουβὶ κι ἐβαγιοκλάδιζά το,
μὰ σπασε ἀέρας τὸ κλουβὶ κι ἔφυγε κι ἔχασά το.

"Ἦσουνε κόρη μάλαμα, ἀτίμητη παρθένα,
μὰ τὸ λιγνὸ κορμάκι σου, δὲν ἦτανε γιὰ μένα.

Ἐνύσταξα κι ἐκούμπησα στοῦ βαποριοῦ τὴν πλώρη'
δὲ μ' ἄφηκε νὰ κοιμηθῶ τοῦ καπετάνιου ἢ κόρη.

Πολλὰ θωροῦν τὰ μάτια μου κι ὁ νοῦς μου τὰ σκεπάζει
κι ἡ πονεμένη μου καρδιά κλαίει κι ἀναστενάζει.

"Εσφαλα πού σ' ἀγάπησα, σφάλμά κανα μεγάλο'
δὲν τὸ ξαιρα ἀγάπη μου, πῶς ἀγαποῦσες ἄλλο.

Σ' ἀγάπησα, μικρούλα μου, μὲ πόθο καὶ μὲ πάθος,
μὰ τώρα τὸ κατάλαβα τὸ φοβερό μου λάθος.

Ματιές παραπονιάρικες σοῦ ρίχνω νὰ μὲ νιώσης'
σὲ ἄλλα χέρια θὰ μὲ δῆς καὶ θὰ τὸ μετανιώσης.

Καιρὸ χομὲ νὰ σμίξωμε, ρόδο μου μυρισμένο,
νὰ σοῦ μιλή τ' ἀχείλι μου τὸ παραπονεμένο,

Μαζὶ τὰ φταίξαμε τὰ δυὸ, ἐγὼ κι ἐσὺ, πουλί μου
κι ἐσκλάβωσες τὴ νιότη σου κι ἐγὼ τὴν ἐδική μου

Ἄφοῦ τὸ ξέρεις πῶς πονῶ, γιάντα μὲ δοκιμάζεις;
Γιάντα μὲ κάνεις καὶ πονῶ καὶ τὴν καρδιά μου σφάζεις;

Ξελησμονοῦνται κι οἱ φιλιές ξεχνιοῦνται κι οἱ-γι-ἀγάπες,
πολλὰ πανε τὰ χεῖλια σου κι ἄν τὰ πες, γιάντα τὰ πες:

Ἐχτίκιασές με ἀγάπη μου καὶ πορπατῶ καὶ βήχω
καὶ μὲ ρωτοῦν ἦντά παθα, ὅπου βρεθῶ καὶ τύχω.

Ὡς καὶ τσῆ κρεβατίνας σου τὰ πράσινα τὰ φύλλα,
ὄντε περνῶ καὶ μὲ θωροῦν τὰ πιάνει ξεραῖλα.

Σκύλα, πῶς τὴν ἐξέχασες τὴ γλύκα τ' ἀχείλιοῦ μου
καὶ τὰ σφιχταγκαλιάσματα, πού κάνες τοῦ κορμιοῦ μου;

Πὲς μου το πῶς δὲ μ' ἀγαπᾶς, μπλιό μου νὰ μὴν ἐλπίζω
τοῦ τάφου μου τὰ λούλουδα ν' ἀρχίσω νὰ ποτιζῶ.

Ἄφοῦ τὸ ξέρεις πῶς πονῶ, γιάντα μὲ δοκιμάζεις;
Τὴν πληγωμένη μου καρδιά, γιάντα τὴν κομματιάζεις;

Ἄδικα ἐμπερδεύτηκα στὸν ψεύτικο ἔρωτά σου·
δὲν ἤμουν ὅμως καὶ Θεὸς νὰ ξέρω τὴν καρδιά σου.

Ἡ μάνα σου ἢ μάλιστα μοῦ τὰ καμε τὰ μάγια
καὶ δὲν ἀναμαζώνεται ὁ νοῦς μου ἀπὸ τὰ πλάγια.

Δὲ μ' ἀγαπᾶς εἰλικρινά, τὰ μάτια σου τὸ λένε,
γιατί γελάς καὶ μὲ κοιτᾶς, σὰν τὰ δικά μου κλαῖνε.

Μὰ ἐγὼ βαρέθηκα νὰ ζῶ μὲ μιὰ ξερὴ ἐλπίδα·
τὴ γνώμη σου κατάλαβα καὶ τὸ σκοπὸ σου εἶδα.

Παίζεις μὲ τοῖ φτωχὲς καρδιές γιὰ νὰ γλεντᾶς τὰ νιάτα
κι ὕστερα τοῖ ξελησιμονᾶς καὶ παίρνεις ἄλλη στράτα.

Εἶναι βαρὺ παράπονο, εἶναι καημὸς μεγάλος,
ν' ἀνοίγω ἐγὼ τὸ στόμα μου, νὰ μεταλάβῃ ἄλλος.

Ἐχάρισά σου τὴν καρδιά τὴ ζήση τοῦ κορμιοῦ μου
καὶ δὲν εὐχαριστήθηκες κι ἐπήρες καὶ τὸ νοῦ μου.

Ἐπλήγωσές μου τὴν καρδιά κι ἀδύνατο νὰ γιάνη,
γιατί στὰ φύλλα τσῆ καρδιάς τὸ φάρμακο δὲ φτάνει.

Ἐμάρανές μου τὴν καρδιά καὶ μοῦ πρηξες τὸ σκότι
κι ἐσκλάβωσες κι ἐπαίδεψες τὴν ἀκριβὴ μου νιότη.

Κουράστηκα νὰ σ' ἀγαπῶ καὶ νὰ σὲ περιμένω
καὶ σὰ βαρὺς κατάδικος, πάντα μονάχος μένω.

Ἐνύσταξά κι ἐπλάγιασα, κόρη, στὰ γόνατά σου·
δὲ μ' ἄφηκαν νὰ κοιμηθῶ τὰ γαργαλισματά σου.

Παράπονα στη Μοίρα

11

Κι δσον ή μοίρα στά ψηλά τόν άνθρωπο καθίζει,
τόσο καί πίοτερα πονεί όντε τόν-ε-γκρεμίζει. (Ε)

Γιατ' έτσι τό χει φυσικό τση μοίρας τό παιγνίδι,
νά παίρνη από την μία μεριά στην άλλη νά τά δίδη. (Ε)

Θέλω νά ζήσω εύτυχής, μά ή τύχη δέν μ' αφήνει
κι όντε ζητήσω τή χαρά, φαρμάκι αυτή μου δίνει.

"Αντε νά πᾶ νά κάνωμε συμβόλαιο τσι Μοίρες
κι άπ' άρνηθη τόν άλλο μας νά δώση χίλιες λίρες.

Τήν τύχη μου θά βλαστημῶ, δέ βλαστημῶ κιανένα
δι,τι κι αν πάθη τό κορμί, τά χει ό Θεός γραμμένα.

Μοίρα, γιάντα μ' έδίκασες νά περπατῶ με λύπη,
τό άχ άπο τά χείλη μου ποτέ νά μη μου λείπη;

Τύχη μου, άκαρπο δεντρί, μέλισσα δίχως μέλι,
Κορμι μου, πόσα τράβηξες κι άκόμη τί σοῦ μέλλει!

Ψεύτη ντουινιά, παλιόκοσμε, καί πῶς θά σέ περάσω,,
πού μου γραψε ή μοίρα μου τσι πρίκες νά γεράσω.

Τύχη, γιατί δ' έδίκασες έτσα νά κανταντήσω,
τ' άπάνου κόσμου τή χαρά ποτέ νά μη γνωρίσω;

Ἡ τύχη μου μ' ἐδίκασε νά μαι πάντα κλαμένη
καί νά μαι ἀπ' ὅλες τσι χαρές τοῦ κόσμου ἀποκλεισμένη.

Μάνα, σάν ἦσουν ἄτυχη, μάνα, γιάντα μ' ἐγέννας,
καί δέ με πλάντας στά πανιά νά μὴ με δέ δη κανένας;

Μοίρα δέ σέ φοβοῦμαι μπλιό κι ὅ,τι θελήσης κάμε'
κι ἀνέ γυρεύης νά με βρῆς, λέω σου πὼς ἐπά μαι.

Μοίρα, δέ σέ φοβοῦμαι πιά, ὅπως κι ἂν με γυρίσης'
δὲν ἔχω ἀγάπες ἄλλες πιά, γιὰ νά με ξεχωρίσης.

Ἐμάλωσα τὴν τύχη μου κι ἐκείνη πάλι ἐμένα'
ὅσα τραβᾷ ὁ ἄνθρωπος τάχει ὁ Θεός γραμμένα.

Τὸν κόσμο ἀποχαιρετῶ στὴν ἔρημο πηγαίνω,
νά πάω νά βρῶ τὴ μοίρα μου κι ὅ,τι μοῦ πῆ, νά γένω,

Ὁ κόσμος ἔχει βάσανα, μὰ ἐγὼ χω τὰ μεγάλα
καί περιμένω ἡ μοίρα μου, πὼς θὰ μοῦ δώση κι ἄλλα.

Σὰ βράχος στὴν ἀκρογιαλιά, πού τὸν χτυπᾷ τὸ κύμα,
ἔτσα με δέρνει ἡ μοίρα μου! Θέ' μου, δὲν εἶναι κρίμα;

Ἀπού ναι καλορίζικος, γεννᾷ κι ὁ πετεινός του
κι ἀπού ναι κακορίζικος, ψοφᾷ κι ὁ γάϊδαρός του.

Εὐχαριστῶ τὴν τύχη μου καί τὸ Θεό δοξάζω,
πού βρῆκ' ἀγάπη μπιστικιά καί δὲν ἀναστενάζω.

Μαίσιδες τὴν εὐρήκανε τὴν τύχη μας γραμμένη,
πὼς θὰ περάσωμε τὰ δυὸ ζωὴ εὐτυχισμένη.

Ἀνάθεμά σε, μοίρα μου, μοίρα μου ἀνάθεμά σε'
εἰς τὸ καλὸ, δέ βρίσκεσαι καί στὸ κακό, γιαντά σαι;

Μοίρα μου, ὄντε μ' ἐμοίρανες ἦσουν αμνισμένη
καί ἐμοίρανές με νά περνῶ ζωὴ τυραννισμένη.

Μοίρα μου, ὄντε με μοίρανες, φτωχὸ δωκες μοιράσι
κι ἔκαμες τ' ἀχειλάκι μου ποτὲ νά μὴ γελάση.

Ἄψε ὁ λύχνος κι ἔσβησε, γιατί δὲν εἶχα μοίρα'
γιατί δὲν εἶχα ριζικό, γιὰ κείνο δέ σέ πῆρα.

Ἡ μοίρα μου τὰ βάσανα τὰ χει ἀναμαζωμένα
μιάν ὥρα πρίχου γεννηθῶ καί τάδωκε σέ μένα.

Κι ἀπῆτις καί γεννήθηκα, ἦρθε νά με μοιράνη,
στά βάσανα καί τοοὶ καημοὺς καθημερινς* με βάνει.

Τὴν τύχη μου θὰ πάω νὰ βρῶ στὰ ὄρη πὸς γυρίζει,
νὰ τὴν ρωτήξω νὰ μοῦ πῆ, γιάντα μὲ βασανίζει;

Φεγγάρι μου, πὸς περπατεῖς μὲ τοῦ βοριά τὰ νέφη,
ἄμε νὰ πῆς τῇ μοίρας μου, νὰ μὴ μὲ καταστρέφῃ.

Τοῦ κακομοίρη τὸ κερὶ κι ἂν ἄψῃ πάλι σβῆνει,
γιατὶ τοῦ καλορίζικου ἡ μοίρα δὲν τ' ἀφήνει.

Ἡ μοίρα δὲν ἐδίκασε ἄλλον ὡσὰν ἐμένα,
νὰ περπατῶ σκυφτά-σκυφτά καὶ παραπονεμένα.

Μοίρα, τὰ χαμηλά κλαδιὰ γιὰ μένα τὰ ψηλῶνεις
καὶ πάλι τὰ ψηλότερα σ' ἄλλους τὰ χαμηλῶνεις!

Ὁ κακομοίρης ἄνθρωπος κεῖνος καὶ μοναχὸς του,
ὅ,τι τοῦ κάνει ἡ μοίρα του, δὲν τοῦ τὸ κάνει ἐχθρὸς του.

Ποτές του μὴν τὸ πῆ κιανεῖς, ὅποια ἀγαπᾷ θὰ πάρῃ
ἡ μοίρα καὶ τὸ ριζικὸ εἶναι πὸς κουμαντάρει.

Ἐχει τὸ ἐμένα ἡ μοίρα μου κι ὅπου κιὰν ἀγαπήσω
κι ὅπου κι ἂν μπέψω προξενιὸ μοῦ τὸ γυρίζουν πίσω.

Τύχη σκληρὴ, τύχη πρικιά, τύχη μου ἐναντία,
σὲ μένα τὴν ἀπόδειξες ὅλη σου τὴν κακία.

Ἡ τύχη μου τὸ θέλησε στὰ πάθη νὰ μὲ βάλῃ,
μά χω τσ' ἐλπίδες μου στὸ Θεὸ νὰ μὲ γλιτώσῃ πάλι.

Ἀπὸ μικρὸ στὰ βάσανα ἡ μοίρα μ' ἔχει μάθει
κι ἀπὸ μικρὸ μπερδεύτηκα στοῦ Ἐρῶντα τὰ πάθη.

Ὅσο τῇ φεύγω τῇ φωτιᾷς ἡ φλόγα τῇ μὲ καίει
τίνος νὰ παραπονεθῶ, πὸς ἡ μοίρα μου τὰ φταίει.

Παραπονοῦμαι, μοίρα μου, γιατί μὲ βασανίζεις
τρία πρικιά κι ἓνα γλυκὸ τὴν ὥρα μὲ ποτίζεις.

Μοίρα μου, καὶ ἦντα σοῦ καμα καὶ τὰ χεῖς μὲ τὰ μένα,
καὶ θέλεις πάντα νὰ θωρῆς τὰ μάτια μου κλαμένα;

Μοίρα, κακὰ μ' ἐμοίρανες καὶ ξαναμοίρανε μὲ
βγάλε μ' ἀπὸ τὰ βάσανα καὶ παρηγόρησέ με.

Ἐτσά μοῦ δούδει ὁ λογισμὸς, τοῦ ἡλίου ν' ἀκλουθήξω,
νὰ πάω νὰ βρῶ τὴ μοίρα μου νὰ τῆν ἐβλαστημήξω.

Τύχη μου, πρὰμ' ἂν σοῦ χρωστῶ, ἔλα νὰ σὲ πλερώσω
καὶ πάψε νὰ μὲ τυραννᾷς, νὰ μὲ παιδεύῃς τόσο.

Μοίρα δέ σέ φοβοῦμαι πιά, σάν ἔσβησε τό φῶς μου
κι ἄν ἔχης κι ἄλλα βάσανα, μὴ λυπηθῆς καί δός μου.

Ἄπονη μοίρα, μὴ χτυπᾶς, γιατί μέ φτάνει ὁ πόνος
πού δέ γιατρεύεται ποτέ, γιατί τόν ἔχω μόνος.

Μὰ ἐμένα τό χει ἡ μοίρα μου καί τό καλὸ ἐμποδίζει.
βροχάδα στένω τ' ἀηδονιοῦ κι ὁ κόρακας καθίζει.

Ἄναστενάζω καί πονῶ εἰς τῆ καρδιάς τόν τόπο,
γιατί δέ μοιάζ' ἡ μοίρα μου τῶν ἄλλωνῶ ἀνθρώπω.

Ἐμένα τό χει ἡ μοίρα μου στὰ ξένα νά γυρίζω
νά κάνω φίλους ὅποιους βρῶ καί πού δέν τσι γνωρίζω.

Πόσες καημένες κοπελιές κάθονται κι ἀγρυπνοῦνε,
γιὰ τὰ παντέρημα προυκιά καί μοίρα δέ θωροῦνε!

Παρηγορίες - Ξηπίδες

12

Καρδιά μου, αναπετάρισε, πάρε λιγάκι άέρα,
γιατί πολλά ύπόφερες τή σημερινήν ήμέρα.

Και τά πουλάκια του βουνοϋ θά τά χω συντροφιά μου
κι αυτά θά ξαλαφρώνουνε τον πόνο τση καρδιάς μου.

Ήλπίδα και παρηγοριά βρίσκω στή συντροφιά σου
και παγουργιάεινι ο πόνος μου, σά βρίσκωμαι κοντά σου.

Μέσ' στήν καρδιά μου φύτρωσε ένας πανσές στήν άκρη
και τον ποτιζ' όλημερνίς με τση καρδιάς τó δάκρυ.

Ή μένη μου παρηγοριά είναι τó μαυρο χώμα
έκειά θά βρη άνάπαψη τó ξηρό μου σώμα.

Τίνος νά πώ τον πόνο μου, νά με παρηγορήση,
πού νά ναι φίλος μπιστικός νά μή με λησμονήση;

Π' άνέ τον πώ του φίλου μου κι εκείνος φίλον έχει,
φίλος του φίλου θά τó πη κι ο κόσμος τó κατέχει.

“Όσοι όνομάζετε Θεό κι όσοι τον προσκυνάτε,
άγάπης λόγια λέτε μου, νά με παρηγοράτε.

Συλλογισμένο σέ θωρῶ κάνω νά σ' έρωτήσω,
άν είν τσ' άγάπης ο καημός, νά σέ παρηγορήσω.

Πέρασ' ή μαύρη καταχινιά, πέρασ' ή-γι-άγρια μπόρα
και τά πρικιά γινήκανε μέλι και γάλα τώρα.

Τίνος νά πώ τον πόνο μου νά με παρηγορήση,
άπού ναι τόσο-να-βαρύς και δέ θά νταγιαντίση;

Νά χε ὁ ἥλιος πρόσωπο, στόμα νά σοῦ μιλήσῃ,
γιὰ νά σοῦ πῆ πῶς σ' ἀγαπῶ, νά σέ παρηγορήσῃ.

"Οντε θά πάρω γράμμα σου μέ τῆ δική σου χέρα,
εὐτυχισμένος (ἦ) τὴν περνῶ ἐκείνη τὴν ἡμέρα.

Τὰ γράμματά σου ἀγάπη μου, πολλές φορές διαβάζω·
βρίσκω σ' αὐτά παρηγοριά, καὶ δὲν ἀναστενάζω.

"Ἐχει ὁ Θεὸς ἀπὸς μπορεῖ, γιὰτ' ἄλλοι δὲ μποροῦνε,
οἱ πρίκες καὶ τὰ βάσανα χαρὲς νά μοῦ γενοῦνε.

"Ἐχει ὁ Θεὸς γυρίσματα νά γιάνουν τὰ φτερά μου
καὶ νά γυρίσω νά τὰ βρῶ πάλι τὰ πρωτινά μου.

"Ἐχει ὁ Θεὸς γυρίσματα νά γιάνουνε κι ἐμένα
τὰ πρωτινά μου τὰ φτερά, πού τὰ χουνε κομμένα.

"Ἐχει ὁ Θεὸς ἀπὸς μπορεῖ, γιὰτ' ἄλλοι δὲ μποροῦνε
νά σμίξουνε τὰ δυὸ βουνά, ταιράκια νά γενοῦνε.

Μά γιάντα νά μαραίνωμαι γιὰ τὸ μελαχροινό μου,
πού φέτο ναι τση μάνας του, τοῦ χρόνου ναι δικό μου;

Κιανεὶς γιαιτρός δὲ βρίσκεται, τί πάσχω, νά γνωρίση
μόν' ὁ Θεὸς, ἀπὸς μπορεῖ, ἄς μὲ παρηγορήσῃ.

"Ἄν ἔχη ὁ τάφος ὄνειρά, σὺ θά σαι τ' ὄνειρό μου
κι ἀποθαμένη (ος) θά θαρρῶ, πῶς σ' ἔχω στὸ πλευρό μου.

Ψυχὴ, ζωὴ καὶ φῶς καὶ νοῦ ἐσένα ἔχω μόνο
ἐλπίδα καὶ παρηγοριά, θάρρος, γιαιτρεία στὸν πόνο.

Τὸ φεγγαράκι πάει ὀμπρὸς καὶ τ' ἄστρα τ' ἀκλουθοῦνε,
δίδει γλυκειὲς παρηγοριὲς σέ ὅσους ἀγαποῦνε.

'Εσύ φεγγάρι, μυστικός το' ἀγάπης ταχυδρόμος,
πές τση (του), πῶς θά τὴν ἀγαπῶ, ὡς τε νά στέκη ὁ κόσμος.

"Ἀνοιξε τ' ἀχειλάκι σου καὶ πές μου τ' ἀγαπᾷς με·
θαρρῶ ὁ λόγος δὲ βαρεῖ, μὰ σκιάς παρηγορίας με.

Παρηγοριά μου τό χα ἐγὼ τὸ συχνοπέρασμά σου·
τώρα μοῦ τό παφες κι αὐτό, πῶς τὸ βαστᾷ ἡ καρδιά σου;

Παρηγοριά στὸν ἄρρωστο ὡς τε νά βγῆ ἡ ψυχὴ του
κι ὡς τε νά κατεβάσουνε στὸν "Ἄδη τὸ κορμί του.

Ποῦ ναι τὸ φῶς, πού μοῦ διδε παρηγοριά στὰ πάθη;
'Ὡσάν τὸ φῶς τῆς ἀστρατῆς ἀνάλαμψε κι ἐχάθη.

—Καρδιά μου ἀπαρηγόρητη, μόνη παρηγορήσου
κι ἄλλες πολλές τὸ πάθανε, δὲν εἶσαι μοναχὴ σου.

—Σώπα παραπονιάρικο κι ὁ ἥλιος πάντα βγαίνει
κι ὁ,τ' εἶν' ἀπ' τὸ Θεὸ γραφτὸ, ὀπίσω δὲ γαέρνει.

Σώπα παραπονιάρικο κι ὁ κόσμος δὲν ἐχάθη
σιγά-σιγά, μὲ τὸν καιρὸ, γιατρεύονται τὰ πάθη.

Εἶδα σε κι ἀναγάλλιασα κι ἐχάρηκα λιγάκι,
ἀπού 'τονε τ' ἀχείλι μου νὰ στάξη τὸ φαρμάκι.

Παρηγορῶ τὴν καρδιά, μὰ δὲν παρηγορᾶται
λέω τῆ χίλια ψώματα, μ' αὐτὴ κακαφορᾶται.

"Ὅντε σοῦ θέλω θυμηθῆ, ξανοίγω τὸ φεγγάρι
καὶ δούδει μου παρηγοριά, ἄλλος δὲ θὰ σὲ πάρη.

Κακὴ καρδιά: 'χα σήμερα, μὰ πάλι ἐπέρασέ μου,
σάν εἶδα τὴν ἀγάπη μου κι ἐχαμογέλασέ μου,

Τὰ παραθύρια τοῦ σπιτιοῦ νὰ δῶ παρηγοροῦμαι
μοῦ παγουργιάεινι ὁ σεβντάς καὶ δὲ στενοχωροῦμαι,

Μὰ ἐσύ θαρρεῖς πὼς σ' ἀγαπῶ ψεύτικα καὶ φοβᾶσαι
μεσ' στὴν καρδιά μου, βρῖσκεσαι, στὰ σπλάχνα μου κοιμᾶσαι.

"Ἐχε, παιδί μου ὑπομονή, ἔχε, μικρὴ μου θάρρος,
μὰ νὰ σὲ πάρω θέλω ἐγώ, ἀνὲ μ' ἀφήση ὁ χαρος.

Σὲ πέλαγος κιντύνεα, μὰ ἐδὰ πιασα λιμιώνα
μουδὲ νερά φοβοῦμαι πιά, μουδὲ βαρὺ χειμώνα.

"Ἡ μόνη μου παρηγοριά, εἶναι τὰ δάκρυά μου,
ποὺ τρέχουν ἀπ' τὰ μάτια μου καὶ σβήνουν τὴ φωτιά μου.

Μικρὴ μικρὴσαι κοπελιά, μὰ σὰ θὰ μεγαλώσης,
στὴν πονεμένη μου καρδιά παρηγοριά θὰ δώσης.

Εἶδα κι ἐχαμογέλασες κι ἐπέταξα στὰ νέφη
κι ἔδιωξα τὴν κακὴ καρδιά κι ἔχω μεγάλο κέφι.

Τὸν πόνο μου τὸν εἶπα ἐγὼ εἰς ἓνα ρημοκλήσι
κι εἶδα τὴ μάνα τοῦ Χριστοῦ γιὰ μένα νὰ δακρῦση.

Μὲ τὴ ζωὴ σου 'χα ζωὴ καὶ μὲ τὸ φῶς σου ἐθώρουν
καὶ μὲ τοὺς ἀναστεναγμοὺς ἐπέρνου ὡς ἡμπόρου. [E]

Κατασταλάξαν τὰ νερά τὰ πολυθολαμένα
κι ἐδὰ θὰ ξανασιμίζωμε τὰ πολυαγαπημένα.

Ρόδο μου, μὴ μαραίνεσαι μὴ χάνεις τὴ θωριά σου,
μ' ἀνάθεμά με ἂν ἀγαπῶ ἄλλη καλύτερά σου.

Ποτὲ δὲν ἀπολπίζομαι· μὴ μ' ἀπολπίσσης, Θεέ μου!
Σκέψου πῶς εἶμαι πλάσμα Σου, Μεγαλοδύναμέ μου!

"Ἐκλίνα ἐγὼ κι ἀπόκλινα, δὲν ἔχω πιά πού κλίνω·
στά χέρια σου ἀγάπη μου τσ' ἐλπίδες μου τσ' ἀφήνω.

Τὶ νὰ τὸ κάνω τὸ νερό πού τρέχει στάλες στάλες·
λίγες ἐλπίδες μοῦ δωκες, καὶ περιμένω κι ἄλλες.

Νά χεν ὁ ἥλιος ἀναπνιά, στόμα νὰ σοῦ μιλήση,
νά σοῦ τὸ πῆ πῶς σ' ἀγαπῶ, νὰ σέ παρηγορήση.

Πολλὲς φορές στὸν ὕπνο μου γίνεσαι σύντροφός μου
καὶ μοῦ γιατρεύεις τσι πληγές π' ἄνοιξα μοναχός μου.

Χάθηκαν οἱ-γι-ἐλπίδες μου, δὲν ἔχω μπλιό ἐλπίδα
κι ἄς τάξω, πῶς δὲ σ' ἤξερα κι ἄς τάξω, πῶς δὲ σέ εἶδα.

Πέσανε οἱ-γι-ἐλπίδες μου, σάν τῶν δεντρῶ τὰ φύλλα,
ἀπού τὰ ρίχνουν οἱ χιονιές καὶ μένουνε τὰ ξύλα [Ε],

Εὐχαριστῶ στά ὄνειρα, πού μέ παρηγοροῦνε
καὶ φέρνουν τὴν ἀγάπη μου στὴν κλίνη ἀπού κοιμοῦμαι.

—'Ἐλπίζα, μὰ τσ' ἐλπίδες μου τσι θεωρῶ χαμένες
κι ἐδά θά πάω νὰ γραφτῶ μ' οὔλες τσ' ἀπολπισμένες.

—'Ἐτσά ναι μωρὲ μάτια μου, ἀπ' ἀγάπᾶ καὶ χάσει
τοῦ ῥχεται νὰ κουζουλαθῆ καὶ τὰ βρυνά νὰ πιάση.

Πόντοι - "Ονειρα

13

Βάλε βουλή νά σμίξωμε, πόθο ν' ανταμωθοῦμε,
σὲ τόπο καὶ κρυφὴ μεριά τὸν πόνο μας νά ποῦμε.

Δὲ θέλω ἐγὼ παράδεισο, μουδὲ ψυχὴ·ν' ἀγιάσω,
μὰ θέλω τὸ κορμάκι σου νά τὸ σφιχταγκαλιάσω.

"Ἦθελα νά μαι ὁμορφος νά χω πολλοὺς παράδες
κι ὅλο σὲ γλέντια καὶ χαρὲς νά λέω μαντινάδες.

Θωρῶ σε καὶ μὲ συντηρᾶς, κάτι καταλαβαίνω·
κι ἂν ἔχης λόγο νά μοῦ πῆς, στὸ σπίτι σ' ἀνημένω.

Ξανθὴ καὶ ροδοκόκκινη, μικρὴ μου, βοσκοπούλα·
ἄχι νά βόσκαμε μαζὶ σ' ἐνιοῦς βουνοῦ τὴν τρούλα.

Οὔλα τ' ἀηδόνια τσῆ Φραγκιάς καὶ τὰ πουλιά τσῆ Δύσης
θ' ἀρχίσουνε νά κελαηδοῦν, ὄντε θὰ μοῦ μιλήσης!

Σὰ θέλης χηδεμένο μου νά μὴν κατηγορᾶσαι,
στά παραθύρια τοῦ βοριά νά στρώνης νά κοιμᾶσαι.

Χαιρέτα μου τὴ μάννα σου καὶ τὴ φιλῶ τὸ χέρι,
γιὰ θὰ τὴν κάμω πεθερὰ καὶ σὲ δικὸ μου ταίρι.

Ἄχι γιαλένια κάμερα, κλειδί μαλαματένιο,
νά κλείσω τὴν ἀγάπη μου, γιὰ νὰ τὴνε χορταίνω.

Σκίσετε τὴν καρδούλα μου καὶ βάλετ' ἕνα βράχο,
γιὰ νὰ μπορῶ κι ἐγὼ καρδιά, σὰν τὴ δική σου νάχω.

Πῶς λαχταρῶ, μὰ δὲ μπορῶ νὰ σμίξω μὲ τὰ σένα,
σὰ μάννα ἀπὸ καρτερᾶ τὸ γιὸ τῆς ἀπ' τὰ ξένα.

Ἦθελα νὰ μουνε δεντρί, σκιά νὰ σοῦ χαρίζω,
πουλάκι νὰ σοῦ κελαηδῶ κι ἀνθὸς νὰ σὲ μυρίζω.

Ἦθελα νὰ μουν δάκρυ σου εἰς τὰ ματόκλαδά σου
κι ἂν θές μικρὴ μου, κι ἂν δεῖθές, νὰ βρίσκωμαι κοντὰ σου.

Ἦθελ' ἀέρας νὰ μουνε νὰ μῶ στὰ σωθικά σου
νά μάθω ποῖξ ν' ἡ-γι-ἀφορμή, πού καίγεται ἡ καρδιά σου.

Ἦρθε καιρὸς νὰ παντρευτῶ καὶ νὰ σὲ κάνω ταίρι
κι ἔλα, μικρὴ μου, φίλησε τὴ μάννας μου τὸ χέρι.

Στὸν οὐρανὸ κι ἂν ἀνεβῆς νὰ κάτσης μὲ τ' ἀστέρια,
πάλι δὲ θάχης γλιτωμὸ ἀπ' τὰ δικά μου χέρια.

Μὰ μὲ τὰ σένα ἤθελα φιλιά νὰ καταστέσω,
μὰ ντρέπομαι νὰ σοῦ τὸ πῶ, δὲν ξέρω ἀνὲ σ' ἀρέσω.

Δυὸ λόγια, φῶς μου, γράψε μου μὲ τὸ δικὸ σου χέρι,
νά λένε πῶς θὰ μ' ἀγαπᾶς καὶ θὰ μὲ κάνης ταίρι.

Νὰ σκίσω θέλω τὴν καρδιά καὶ μέσα θὰ σὲ βάλω
καὶ θὰ τὰ σπάσω τὰ κλειδιά, πῦρ νὰ μὴ σὲ βγάλω.

Μὴ μ' ἐρωτᾶς ἂν σ' ἀγαπῶ τ' ἀναστενάγματά μου
σοῦ μαρτυροῦν τὸ μυστικὸ, ἀπὸ χω στὴν καρδιά μου.

Σιγανοπερπατούσα μου, τὰ ζάλα σου μετρῶ τα
καὶ σοῦ κρατῶ λογαριασμὸ τὰ ζάλα σου χαρῶ τα.

Σκίσε τὴν τὴν καρδούλα μου, πού εἶναι χάρισμα σου,
νά δῆς μὲ γράμματα χρυσὰ γραμμένο τ' ὄνομά σου.

Νά δῆς παλάτι τοῦ σεβντᾶ, πού σοῦ χω ἐκεῖ χτισμένο,
βασιλίτσα νὰ θρονιαστῆς μέσα σ' αὐτὸ ἀνημένω.

Λιανολιδάκι θὰ γενῶ μὲ τὰ λιανολιδάκια,
νά μὲ μαζώνη ἡ-γι-ἀγαπῶ μὲ τ' ἄσπρα τῆς χεράκια.

Κι ὄντε δὲ θά χωμε ἐλιές, ἦντ' ἀφορμὴ θά-ν-ἔχης;
 νά παίρνης τὸ καλάθι σου μανίτες νά ξετρέχης.

Ἐσένα μόνο ἀγαπῶ στὸν κόσμον τὸν ἀπάνω
 καὶ ἂν ἐσύ δὲ μ' ἀγαπᾷς, δὲν ξέρω τί θά κάνω.

Ἀγάπα με, νά σ' ἀγαπῶ θελέ με νά σὲ θέλω,
 γιατί θά-ν-ἔρθῃ ἕνας καιρὸς, νά θές καὶ νά μὴ θέλω.

Ἀγάπα με ἀγάπη μου, γιατί κι ἐγὼ ἀγαπῶ σε
 μίαν ὥρα μον' ἅ δὲ σὲ δῶ, κλαίω κι ἀναζητῶ σε.

Ἄν μ' ἀγαπᾷς μὲ τὴν καρδιά, δείξε μου σημαδάκι
 ὄντε κρατοῦμε στὸ χορὸ, σφίξε μου τὸ χεράκι.

Γίνου στὸν κάμπο λεμονιά κι ἐγὼ στὰ ὄρη χιόνι.
 νά λιώνω νά ποτίζούνται οἱ δροσεροὶ σου κλώνοι.

Δέκα φορές τὸ λιόγιασα νάρθω νά σὲ φιλήσω,
 μά ἡ τιμὴ κι ἡ ἀνθρωπιὰ μὲ σέρναν ἴσια πίσω.

Δὲν εἶναι πόνος νά πονῇ, πόνος νά θανατῶνῃ,
 σάν τὴν ἀγάπη τὴν κρυφὴ, ποὺ δὲν ξεφανερώνῃ.

Τρέχει νερὸ στὸν ποταμὸ, μά τρέχει λίγο λίγο
 ἄχι καὶ νά τρεχε πολὺ, νά μὴ μπορῶ νά φύγω.

Ἦθελα καὶ νά κάτεχα, ποιὰ κοπελιά μου μέλλει,
 νά τὴν ταῖζω ζάχαρη, καρύδια μὲ τὸ μέλι.

Ἦθελα καὶ νά κάτεχα τρεῖς μέρες ἀπὸς λείπω,
 ἀνέ δροσίζεσαι ψωμί κι ἀνέ χορταίνης ὕπνο.

Θαμάζομαι τὸν οὐρανὸ πῶς στέκει χῶρις στύλο
 θαμάζομαι, ἀγάπη μου, πῶς δὲ μὲ κάνεις φίλο.

Θέλεις, δὲ θέλεις, θέλεις με, θέλεις με, μά φοβᾶσαι
 νά μ' ἀγαπᾷς, δὲ μ' ἀγαπᾷς νά μ' ἀρνηθῆς, λυπᾶσαι.

Καλλιὰ νά δῶ τὸ αἷμα μου νά τρέξῃ σάν τὴ βρῦση,
 παρὰ νά δῶ τὴν ἀγαπῶ ἄλλος νά τὴ φιλήσῃ.

Καλλιὰ χω, μάνα, νά μοῦ πῆς ν' ἀδικοθανατήσω,
 παρὰ νά μοῦ τὸ ξαναπῆς, τὴν ἀγαπῶ ν' ἀφήσω.

Μάθια καὶ φρύδια παίζουνε, μά σά δ' ἐγγίξῃ χέρα,
 κορμί δὲ θεραπεύγεται, καρδιά δὲν παίρν' ἀέρα.

Νά μουνε τὸ σκυλάκι σου νά τρεχ' ὄμπρὸς ὄμπρὸς σου,
 νά γύριζα νά δάγκανα τὸν ποδαστράγαλό σου.

Νά τανε μπορεζόμενο, νά δένουνταν τὰ δάκρυα,
νά τάδενα νά σ' τὰ μπεμπα στοῦ μαντηλιοῦ τὴν ἄκρια.

Νά μπόρειες μὲ τὰ μάθια μου, νά δῆς τὴν ὁμορφιά σου!
νά δῆς τὸ πῶς μοῦ φαίνεσαι, νά μὲ πονῆ ἢ καρδιά σου.

Ξανοίγεις με, ξανοίγω σε, πράμα χομε στό νοῦ μας
ἔλα νά τὸ θαρρέψωμε, καλή μου ὁ-γ-εῖς τ' ἄλλοῦ μας.

Στὸν οὐρανὸ κι ἂν ἀνεβῆς, στὰ νέφη κι ἂν κοιμᾶσαι,
φτερά κι ἂν κάμης νά πετᾶς, πάλι δικιά μου θά σαι.

"Ανοίξε τὰ χεράκια σου καὶ σφιχταγκάλιασέ με
καὶ τὸ δαχτυλιδένιο σου στόμα καὶ φίλησέ με.

Ἐπῆρες μού τονε τὸ νοῦ, πάρε με δά καὶ μένα,
γιά δέ μὲ θέλει ἄλλη καμιά κι ἡ μάνα ποῦ μ' ἐγέννα.

Τάζω σου Παναγία μου ὀκάδες τὸ λιβάνι,
νά μᾶς-ε-βάλουν τῶ δυονῶ στὴν κεφαλὴ στεφάνι.

Τι νά μοῦ κάμη μίαν καρδιά; "Ηθελα νά χω κι ἄλλη,
νά σ' ἀγαπῶ καὶ μὲ τοῖ δυὸ καὶ λίγο νά ναι πάλι.

Ἡ μάνα σου κι ἡ μάνα μου στ' ἄλῶνι ἐκουβεδιάζα
ἄχι νά συμφωνούσανε, νά μᾶς ἀρραβωνιάζα.

Χίλια μαχαίρια καὶ σπαθιά χάμαι στὴ γῆ στρωμένα
τσαλοπατιῶ τα καὶ περνῶ κι ἔρχομαι μὲ τὰ σένα.

"Οντε τὰ μάτια δέ θωροῦ, τ' αὐτιά, σά δέν γροικοῦνε,
τὸ γράμμα καὶ τὸ μήνυμα, ἦντα μποροῦν νά ποῦνε;

Ἔως τρέμει τὸ πευκόφυλλο ὄντε φυσᾶ τ' ἀέρι,
τρέμει κι ἐμέ ἡ καρδούλα μου, μὴν κάμης ἄλλο ταίρι.

Μιά σ' εἶδα, μιά σ' ἀγάπησα καὶ στὴν καρδιά μου ἐμπήκες
καὶ πῶς μπορῶ να σ' ἀρνηθῶ, ἀποῦ καημὸ μ' ἀφήκες.

Σέ ἀγαπῶ, σέ λαχταρῶ καὶ πάντα σέ θυμοῦμαι,
ἂν κάθωμαι κι ἂν περπατῶ, ἀκόμη κι ἂν κοιμοῦμαι.

Τὸ ὄνειρό μου εἶσ' ἐσὺ, μὲ σέ θέλω νά ζῆσω
καὶ ἡ καρδιά μου χαίρεται, ὄντε θά σ' ἀντικρύσω.

Τὰ μάτια μου θαμπώθηκαν, σάστισε τὸ μυαλό μου,
ὄντε σ' ἀντίκρυσσ μακριὰ ψιλομελάχροινό μου.

"Αχι καὶ νά ταν μπορετό νά σ' ἔβλεπα μικρὴ μου,
νά γλυκοκουβεντιάσωμε κι ἄς ἔβγαине ἡ ψυχὴ μου.

Μέρα καὶ νύχτα κάθομαι καὶ φιλολογοαριάζω
 νὰ βρῶ ρεμέδιο νάρχωμαι καὶ νὰ σοῦ κουβεντιάζω.

Πολλές φορές τὸ λόγιασα νὰ σοῦ τὸ πῶ μὲ πόνο,
 πὼς ἔχω μέσα στὴν καρδιά τὸν ἔρωντά σου μόνο.

Καὶ μιά πού τ' ἀποφάσισα νὰ σοῦ τὸ φανερώσω,
 δὲ βρῆκα λόγια νὰ σ' τὸ πῶ, τὸν πόνο ν' ἀλαφρώσω.

Γι' ἄλλη καρδιοχτυπήματα δὲν ἔνωσα στὰ στήθεια'
 μόνο γιὰ σένα δάκρυσσα καὶ πόνεσα στ' ἀλήθεια.

"Ἄς ἤμουνα ὁ δυστυχῆς. ... τί νὰ μαι; δὲ γνωρίζω'
 ἤθελα νὰ μαι ὕπνος σου ναρθῶ νὰ σὲ κοιμίζω.

"Υπνος δὲν εἶναι μπλιὸ γιὰ μέ, κοιμήσου ἐσύ γιὰ μένα,
 τὸν ὕπνο νὰ χορτάσετε ματάκια ζηλεμένα.

Μὲ τὸ σιγὸ-σιγὸ νερὸ φυτρώνει τὸ ροδίκιο'
 μὲ τὴ σειρὰ του θὰ γενῆ καὶ τὸ δικό μου δίκιο.

Πουλάκι μου ἀκυνήγητο, ποιὸς θὰ σὲ κυνηγήσῃ;
 ποιὸς θὰ σὲ βάλῃ στὸ κλουβί νὰ σὲ γλυκοφιλήσῃ;

Δὲ θέλω ἐγὼ νὰ μ' ἀγαπᾶς, ὅπως τὸ λές, περίσσια'
 νὰ μ' ἀγαπᾶς, ὡς σ' ἀγαπῶ, νὰ πηαίνωμ' ἴσια καὶ ἴσια.

'Αγάπα με, μικρούλα μου, ὡς μ' ἀγαποῦσες πρῶτα'
 λόγια τοῦ κόσμου μὴν ἀκοῦς, μὰ τὴν καρδιά σου ρῶτα.

Κι ὁ οὐρανὸς κι ἡ θάλασσα κι ὅλα τσῆ γῆς τὰ μέρη
 τὸ ξέρουνε πὼς σ' ἀγαπῶ καὶ θὰ σὲ κάμω ταίρι.

Τὸ ρόδο βάνω στὸ νερὸ κι ἐλπίζω νὰ φουντώσῃ'
 ἐλπίζω κι ἡ-γι-ἀγάπη μας νὰ ξανακαινουργιώσῃ.

Ρόδα καὶ τριαντάφυλλα νὰ βλέπω φουντωμένα,
 τὸ πρόσωπό μου δὲ γελᾶ, σάν δὲ σὲ δῶ ἐσένα.

Τὰ μάγια θὰ τὰ βάλω ἐγὼ, μικρὴ μου, στὸ ποτήρι,
 νὰ σοῦ τὰ δώσω νὰ τὰ πιῆς, νὰ μοῦ βαστᾶς χατήρι.

'Εγὼ μαι να μικρὸ δεντρό κι ἐσύ πουλάκι ἄν εἶσαι,
 πέταξε στὰ κλωνάρια μου καὶ τὴ φωλιά σου χτίσε.

Μίλιε μου, λέω, μίλιε μου στὸ δρόμ' ὄντε σὲ σμίξω
 ἄγριο θεριὸ δὲν εἶμαι ἐγὼ κι ὄφισ νὰ σὲ ρουφήξω.

Στὴν πόρτα σου θὰ πάω νὰ βγῶ πράσινο χορταράκι,
 γιὰ νὰ περνᾶ νὰ μὲ πατῆ τ' ἄσπρο σου ποδαράκι.

Θάλασσα μπλάβη κι άρμυρή κι ώς πότε δέ γλυκαίνεις;
κι ώς πότε τήν άγάπη μου κοντά μου δέν τή φέρνεις;

“Αν άποθάνω κι άκουστή φτερούγισμα κοντά σου,
θάνατι ή ψυχή μου, πού ζητᾶ νά μπή στήν άγκαλιά σου.

Καλώς τήν κόρη π’ άγαπῶ, τό μήλο τό δροσάτο’
δόσε μου τό χεράκι σου τό παχουλό, τ’ άφράτο.

Τό ένα σου χέρι νά κρατῶ, δντε θά βγῆ ή ψυχή μου,
χαρούμενο θά κατεβῆ στόν “Αδη τό κορμί μου.

“Ανοιξε τό παράθυρο τό κρυσταλλένιο τζάμι,
πού χω δυό λόγια νά σοῦ πῶ κι ἔπειτα κλείσε πάλι.

Ψηλά·ν·τά παραθύρια σου σάν карабиουδ κατάρτια’
κρέμασε τᾶ ξανθά μαλλιᾶ, νά κάμω σκαλοπάτια.

Χτένισε τᾶ μαλλάκια σου καί ρίξε τα ἴσια πίσω,
νά κάμω σκάλα ν’ άνεβῶ, νά σέ γλυκοφιλήσω.

“Ως τρέμει τ’ ἄστρο τ’ οὐρανοῦ, σάν ἔβγη τό φεγγάρι,
τρέμει κι ἐμέ ή καρδούλα μου, ἄλλος νά μή σέ πάρη.

“Αχι καί νά τον μπορετῶ νά μαστε πάντα ὁμάδι,
ἔτσι πού εἶναι στό πανί στημόνι με τό φάδι.

Βάστα καρδιά μου μαχαιριές καί στήθος μου μολύβια,
ἴσως καί τᾶ κερδίσωμε τοῦτα τᾶ μαῦρα φρύδια.

Βασίλισσά μου, ἄγγελε, άγάπη μου, στοχάσου,
πῶς μέσ’ στόν “Αδη θᾶ με δῆς, ἄν δέ με δῆς κοντά σου.

—Βραδιάζει καί βραδιάζομαι καί πού θά πάω νά μείνω;
βάλε με στ’ άγκαλάκια σου άπόψε νά ξομείνω.

—Θά σ’ ἔβανα τσ’ άγκάλες μου, μά δέ σέ βάνω τώρα,
για θά τό πάρης μάθημα νάρχεσαι κάθε ὥρα.

—Μά δέν τό παίρνω μάθημα, δέν παίρνω ἐγώ ἄερα’
μόνο τό χρόνο μιά φορά, τόν μήνα μιάν ἡμέρα.

Τό γιασεμί στήν πόρτα σου ν’ άνθίση καί νά δέση
καί τό λιγνό σου τό κορμί στά χέρια μου νά πέση.

Στόν οὐρανό θά·ν·άνεβῶ, πού ναι ὁ Κριτής τοῦ κόσμου,
νά κάμω δέηση σ’ Αὐτόν, νά σέ κερδίσω, φῶς μου.

Στή στράτα κειά πού περπατεῖς, νά μουνε δεντρούλακι
καί νά θετες στόν ἴσκιο μου νά κοιμηθῆς λιγάκι.

Ν' ἀγκαλιάζα τὴ μέση σου, νά σοῦ παίρνα ξαμάρι
καί νά κανα τὴ ζώνη σου ὄλο μαργαριτάρι.

Ν' ἀγκάλιαζα τὴ μέση σου, νά φίλουν τὸ λαιμὸ σου
καί ν' ἀκουμποῦν στοὶ στήθος μου οἱ ρόγες τῶ βυζιῶ σου.

"Αχι καί νά βγαινα ψηλά, σάν τὸν ἀποσπερίτη,
νά θώρουν τὴν ἀγάπη μου, Παρασκευὴ καὶ Τρίτη.

Περιπλοκάδι νά μουνε ψηλά νά σκαρφαλώσω,
νά βγῶ στοὶ παραθύρι σου τσοὶ κλώνους μου ν' ἀπλώσω.

Ν' ἀνοίγεις τὸ παράθυρο, τσοὶ κλώνους μου νά γέρνης
κι ἀπὸ τὰ λουλουδάκια μου τὴ μυρωδιά νά παίρνης.

Δέ θέλω ἐγὼ παράδεισο, μουδέ ψυχὴ ν' ἀγιάσω,
μά θέλω τὸ κορμάκι σου νά τὸ σφιχταγκαλιάσω.

Νά μouna καί τί νά μouna, νά μouna 'να γαρδέλι
νά πήγαινα τσ' ἀγάπης μου, τὴν ὥρα πού μέ θέλει.

Νά μoun πουλί κι ἐσύ δεντρό σ' ἓνα μεγάλο δάσο
καί στὰ πυκνά σου τὰ κλαδιά νά ρχωμαί νά κοιτάσω.

Νά χα τοῦ φύλλου τὴν ἐξά νά βγαίνω στὰ σεντόνια,
νά τσίμπουν τὰ βυζάκια σου, τὰ δίφορα λεμόνια.

"Αχι καί ν' ἀνταμώναμε, φιλή μελαχροινή μου,
γιὰ νά σοῦ πῶ τὰ βάσανα, πού σέρνει τὸ κορμί μου.

"Αχι καί νά περπάτουνα πιτήδεια σάν τὸ γάτη,
ναρχόμενε νά σ' ἔβρισκα τὴ νύχτα στοὶ κρεβάτι.

'Απὸ μακριὰ νά σέ θωρῶ, κοντά νά μὴ σιμώνω,
τὴν ὁμιλιά σου νά γροικῶ, αὐτὸ μέ φτάνει μόνο.

Γιὰ σέ λαήνι θά γενῶ, νερό νά μέ γεμίζης,
νά πίνης νά δροσίζεσαι, νά μέ καληνώρίζης.

Γαρυφαλιά ρίξε τσ' ἀνθοὺς καὶ κανελιά τσοὶ κλώνους,
γιατρέψετε μοῦ τὴν καρδιά καὶ δὲ βαστῶ τσοὶ πόνους.

"Ἦθελα καί ν' ἀπόθαινα κι ὁ Χάρος νά κοιμάται
μά πάλι νά ναι φόματα, νά δῶ ποιὸς μέ λυπάται.

Πότε καὶ πότε καὶ ποτέ θά νάρθη αὐτὸς ὁ χρόνος,
νά γίνω στοὶ κορμάκι σου ὁ μόνος κληρονόμος.

Πότε καὶ πότε καὶ ποτέ δυὸ λόγια νά πωθοῦνε
καὶ πότε τ' ἀδερφάκια σου κουνιαδο-θά μέ ποῦνε.

“Αχι και ν’ ανταμώναμε σ’ ένα στενό τὰ δυό μας
και τὸ στενό νά ναι πλατὺ νά βάνη τὸν ἴσημό μας.

“Αχι και γινότανε καβγάς στὴ γειτονιά σου
νά τρέξουν ὅλοι στὸν καβγά κι ἐγὼ στὴν ἀγκαλιά σου.

“Αχι και ν’ ανταμώναμε σ’ ἕνα μεγάλο δάσο,
νά μή μᾶς-ε-θωρῆ κιανεῖς, νά σέ σφιχταγκαλιάσω.

Τὸ χέρι σου τὸ παχουλὸ νά βανα μαξελάρι,
ποτέ δὲν ἐφοβούμουνε ὁ χάρος νά με πάρη.

Τὸ χέρι σου τὸ παχουλὸ μέ τὸ πλατὺ (στενό) μανίκι
νά τὸ βανα προσκέφαλο κι ἄς πλήρωνα τὸ νοῖκι.

“Αχι και νά με βάνετε τσι κοπελιές νά ὀρίζω.
νά παίρνω ἀπὸ τσι δέκα μιά και τσ’ ἄλλες νά χαρίζω.

Στὴ μέση σου τὴ λιγερή, πού ναι σά δαχτυλίδι,
νά μοῦ διδες τὴν ἄδεια νά τυλιχτῶ σά φίδι.

“Ἦθελα νά μουνε πουλί κι ἀητοῦ φτερά νά φόρου,
τὴν ἑβδομάδα μιά φορά νάρχουμουν νά σέ θώρου.

Στὴν τελευταία μου στιγμή, στὴν ὕστερη ἀναπνιά μου
ἄλλος δὲ θέλω νά βρεθῆ, παρὰ ἐσύ κοντά μου.

“Ἄλλο δὲ σέ παρακαλῶ, παρὰ νά τὸ ζητήσης,
σάν παραδώσω τὴν ψυχὴ, τὰ μάτια μου νά κλείσης.

Σά μάθης πὼς ἀπόθανα, ντύσου στὰ μαῦρα κι ἔλα
και δέσε στὰ χερᾶκια μου τὴν νεκρικὴ κορδέλα.

Τρέμει τὸ ψάρι στοῦ ψαρᾶ, τ’ ἀρνὶ στοῦ μακελάρη
τρέμει κι ἐμὲ ἢ καρδούλα μου, ἄλλος νά μὴ σέ πάρη.

Θέλω νά πέσης ἄρρωστη, μὰ ὄχι νά πεθάνης,
νά βρῶ ἀφορμὴ τσῆ μάνας σου, νάρθω, νά δῶ τί κάνεις.

“Αγάπα με ὅσο μπορείς, γιατί κι ἐγὼ ἀγαπῶ σε:
μέρες νά κάμω νά σε δῶ, ποθῶ κι ἀγαζητῶ σε.

“Ἦθελα νά μαι ἀδέρφι σου μικρὸ νά με μαλώνης,
πού γίνεσαι πιά ὁμορφη, μικρὴ μου, ὄντε θυμώνης.

“Ἐχε τὸν πόνο μέσα σου, μὴν τὸν μεταδηγᾶσαι
θάρθ’ ἢ γι-ἀγάπη νά σέ βρῆ στὴν κλίνη ἀπὸ κοιμᾶσαι.

Νά χα μιά φίλη μπιστικιά, νά τὴν ξεμοναχέψω
τὸν πόνο πού χω στὴν καρδιά, νά τσῆ τονε θαρρέψω

Ἦθελα νά σαι ἄγγελος, νά πάρης τὴν ψυχὴ μου,
νά πάσουνε οἱ πόνοι μου κι οἱ-γι-ἀναστεναγμοί μου.

Ὡς κι ἀνέ πολεμᾶ κιανεῖς τὸν πόθο του νά χώνη,
τὰ μάτια του, τὸ φέρσιμο, τὸν-ε-ξεφανερώνει.

Ἐλα βαθιὰ στὴν ἔρημιά, νά πᾶμε νά κρυφτοῦμε
κι ἐκεῖ νά σμίξωμε τὰ δυὸ ταιράκι νά γενοῦμε.

Λένε μου νά σ' ἀπαρνηθῶ, λένε μου νά σ' ἀφήσω·
μά ἐγὼ μιά ὥρα δίχως σου, δὲν εἶμπορῶ νά ζήσω.

Ἦθελα νά σαι θάλασσα κι ἐγὼ νά μαι βαπόρι
νά σοῦ ξεσκίζω τὴν καρδιά μέ πρύμνη καὶ μέ πλώρη.

Κι ὡς πότε τὴν ἀγάπη μου κρυφά θά τὴ λατρεύω;
νά την-ε- φανερώσω πιά, καιρὸς εἶναι, πιστεύω.

Κάνε μου τὰ χατήρια μου, σά μπιστεμένοι φίλοι
κι ἀνέ διψᾶς, ἔλα νά πιῆς, ἀπ' τὰ δικά μου χεῖλη.

Ἡμέρες ἔχω νά σέ δῶ, μήνας, θαρρῶ, κοντεύει·
καὶ τὸ κορμί μου εἶν' ἐδῶ, μά ὁ νοῦς μου ταξιδεύει.

Θέλει νά δῆ, ἂν μ' ἀγαπᾶς νά δῆ, ἂν με θυμᾶσαι
καὶ σ' ἀκλουθᾶ, ὅπου κι ἂν πᾶς κι ἀκόμ' ὄντε κοιμᾶσαι.

Στῶν ἀματιῶ μου τὸ σκιανιὸ κάθεσαι φαίνεται μου
κι ἀγάπη πιὸ γλυκύτερη, δὲν ἔκανα ποτέ μου.

Βλέπω τα ἐγὼ τὰ μάτια σου ποὺ παίζουν καὶ γελοῦνε,
πῶς τὸ ζητοῦνε τὸ φιλί, μά δὲν τὸ μαρτυροῦνε.

Ἐλα νά τὰ μοιράσωμε, μικρὴ μου, τὰ βυζιά σου
καὶ χάρισέ μου τὸ ζερβό, ἀπού ναι τση καρδιάς σου.

Πάντα μονάχη μίαν καρδιά περνᾶ ζωὴ μέ πόνους·
ἔλα νά σμίξωμε τὰ δυὸ, νά ζήσης χίλιους χρόνους.

Δὲ θέλω ἐγὼ νά μ' ἀγαπᾶς, μόνο νά με λυπᾶσαι·
τὰ δάκρυα ποὺ χύνω ἐγὼ γιὰ σένα, νά θυμᾶσαι.

Στὸ θάνατό μου νά βρεθῆς τὰ μάτια μου νά κλείσης
κι ὅσο θά ζῆς, ἀγάπη μου, νά μὴ με λησμονήσης.

Τὰ πόδια μου νά κόψουνε, ὡς καὶ τὴν κεφαλὴ μου.
σάν τὴν καρπούζα θά τσουρῶ νά σ' ἀκλουθῶ, πουλί μου.

Δὲ θέλω νά πικραίνεσαι, δὲν τὸ βαστᾶ ἡ ψυχὴ μου,
γιατ' ἡ καρδιά ποὺ μέσα κλεῖς, εἶναι καρδιά δική μου.

Μιάν παντρεμένη ἀγαπῶ κι ὁ Θεός νά τῆ φωτίση,
νά χωριστῆ τὸν ἄντρα τση κι ἐμένα ν' ἀγαπήση.

Δίπλα θά πάρω τὰ βουνά, νά βρῶ Μαγιοῦ χορτάρι,
γιὰ νά σοῦ κάμω μαϊκά ἄλλη (ος) νά μὴ σέ πάρη.

"Αχι καὶ νά σ' ἀγκάλιαζα, νά πιανα τὰ βυζιά σου
κι ἄς ἤθελε μὲ κάμουνε κομμάτια στὴν ποδιά σου.

"Αχι κρυγιότη, πῶς ἐργῶ! νά θελε σοῦ κολλήσω,
νά μ'πῶ στὸ φουστάνάκι σου, πρίχου ξετουρτουρίσω.

Βαρέθηκα νά καρτερῶ κι ἐσένα ν' ἀνημένω
κι ἄ δὲ σέ δῶ καὶ σήμερο, μὲ δίχως νοῦ ἀπομένω.

Βραδιάζει κι εἶναι ὥρα μου, νά φύγω νά σ' ἀφήσω·
πρέπει νά πάω νά κοιμηθῶ, μά μάτι δὲ θά κλείσω.

"Ἐδωκε ὁ νοῦς μου ἀπάνω σου, σάν τὸ λαγὸ ὄντε δώση
στά πόδια τση λαγοναράς καὶ δὲ θά τση γλιτώση.

"Ἦντα ναι δά καὶ τοῦτο να, ὄντε σέ δῶ ν' ἀράσω,
νά θέλω σώνει καὶ καλά νά σὲ σφιχταγκαλιάσω.

"Αχι καὶ νά γυρίζανε τὰ νιάτα τρία ζάλα
καὶ νά τὸ ξαναβύζαινα τση μάνας μου τὸ γάλα.

Δώδεκα χρόνους τ' ἀγαπῶ τὰ μαῦρα σου ματάκια,
ἀπ' τὸν καιρὸ ποῦ παίζαμε, μικρά-μικρά παιδάκια.

Τση μαντζιοράνας τὸν ἀνθὸ στέκω καὶ ξεφυλλίζω
καὶ τὸν ρωτῶ, ἂν μ' ἀγαπᾶς ἀκόμη, νά ἐλπίζω.

Μελαχροινὴ μου κήπερη, δάφνη μου μυρισμένη,
ἢ νιότη μου στά χέρια σου εἶναι παραδομένη.

"Ὀμορφη εἶναι ἡ βραδιά, μά ναι μικρές οἱ ὄρες
καὶ δὲ σ' ἀποχορταίνουνε τῶν ἀματιῶ μου οἱ κόρες.

Τι μ' ὄφελει κι ἂν βρίσκωμαι μέσ' τὸ ὄμορφιές τοῦ Κόσμου;
Ἐσένα θέλω νά θωρῶ, ματάκια μου καὶ φῶς μου.

Καὶ σάν ἐσένα δὲ θωρῶ, ἀδύνατό ναι φῶς μου
νά βρῶ καμιὰ εὐχαρίστηση, μεσ' τὸ ὄμορφιές τοῦ κόσμου.

Σά δὲ σέ δῶ, δὲ χαίρομαι, καλὴ καρδιά, δὲν κάνω,
μουδ' ἀπὸ τ' ἀχειλάκι μου, μιάν ὀμιλιά, δὲ βγάνω.

"Ἦθελα τὴν ἀγάπη μας κιανεὶς νά μὴν τῆ μάθη
κι ἄς τὴνε κρῦψωμε κι οἱ δυὸ μέσ' τση καρδιάς τὰ βάθη.

“Αν ἀποθάνω καί θλιφτῆς, χάρη δέ σοῦ γνωρίζω·
τώρα πού ζῶ, θέλω νά δῶ τά πεθυμῶ κι ἐλπίζω.

Τά μάτια σου, τά μάτια μου, ὄντε συναντηθοῦνε,
ἄχ! τί γλυκιές εἶν’ οἱ στιγμές, μόνο γοργά περνοῦνε.

Ρόδο ἐσύ, ρόδο κι ἐγώ, μαζί νά φυτευτοῦμε,
νά σμίξωμε τσοῖ κλώνους μας νά μήν ξεχωριστοῦμε.

Καί μέ τήν ἄκρη τῶ ματιῶ γυρίζω καί θωρῶ σε,
ὄχι γιατί σέ ντρέπομαι, μόνο γιατί’ ἀγαπῶ σε.

Τῆ θάλασσα τήν ἄρμυρή οὔλη θά τῆ μολώσω
καί θά τῆ στρώσω μάρμαρα, νάρθω νά σ’ ἀνταμώσω.

“Ὅσ’ ἄστρα χει ὁ οὐρανός, τόσες λίρες θά δώσω,
νά κάμω τρόπο νά διαβῶ, ναρθῶ νά σ’ ἀνταμώσω.

Στόν οὐρανό θέ ν’ ἀνεβῶ, πού ν’ ὁ Κριτής τοῦ Κόσμου,
νά κάμω παρακάλεση νά σέ κερδίσω, φῶς μου.

Ἄποψε σ’ ὄνειρεύτηκα, εἶδα σε σ’ ὄνειρό μου
καί μεγαλύτερη χαρά, δέν εἶδα στόν καιρό μου.

Τά ὄνειρά μου πλέκονται, μέ τ’ ὄνομά σου μόνο
καί μοῦ τόν ἀλαφραίνουνε τῶ σωθικῶ τόν πόνο.

Παράξενος ὁ ὕπνος μου στήν κλίνη μου ἀπάνω,
κλειστά τά μάτια, σέ θωρῶ, τ’ ἀνοίγω καί σέ χάνω.

Ἄχι καί γιάντα σέ πονῶ καί γιάντα σέ θυμοῦμαι
καί γιάντα σ’ ὄνειρεύομαι στήν κλίνη ἀπού κοιμοῦμαι.

“Αν μ’ ἀγαπᾶς κι εἶν’ ὄνειρο, ποτέ νά μήν ξυπνήσω
μέ τῆ γλυκάδα τ’ ὄνειρου θέλω νά ξεψυχήσω.

Κοιμοῦμαι κι ὄνειρεύομαι κι ἀληθινά νομίζω,
πῶς σ’ ἔχω στήν ἀγκάλη μου καί σέ γλυκοκοιμίζω.

Ἄποψε σ’ ὄνειρεύτηκα πῶς σ’ εἶχα ἀγκαλιασμένη,
ἀνάθεμά το τ’ ὄνειρο, ἀπού δέν ξεδηλιαίνει.

Κοιμοῦμαι κι ὄνειρεύομαι, πῶς σέ φιλῶ στό στόμα·
ξυπνῶ κι ἀκούγω μυρωδιές στό στόμα μου ἀκόμα.

Σάν ἔρθῃ ὁ ὕπνος καί μέ βρῆ, τά μάτια μου νά κλείσω,
ἔρχεσαι, φῶς μοί, καί μοῦ λές νά μὴ σέ λησμονήσω.

Καί μοῦ πληθαίνει ὁ λοῖσμός, ὡς τε νά ξημερώσῃ
ψυχῆ μου, ἡ-γι-ἀγάπη σου νά μέ κακαποδώσῃ.

Κοιμῶμαι κι ὄνειρεύομαι, πῶς σέ σφιχταγκαλιάζω
καί σάν τελειώση τ' ὄνειρο, σάν τὸν τρελό φωνιάζω.

Πολλές φορές, στὸν ὕπνο μου, μ' ἔσενα κουβεδιάζω
καί μόνο ἐκείνη τῆ χαρά, στὸν κόσμο, δοκιμάζω.

Τὸ ὄνομά σου τὸ γλυκό συνήθισα νὰ λέω
καί μὲ τὸ στόμα τὸ μιλῶ, μὰ μὲ τὰ μάτια κλαίω.

Θέτω γιὰ ν' ἀποκοιμηθῶ κι ὁ νοῦς μου ὀμπρός σέ φέρνει,
γλυκοχαράζει ἡ-γι-αυγή κι ὁ ὕπνος δὲ μὲ παίρνει.

Γαρυφαλιά μου ἀπότιστη, ἀπού σαι σὸ μπαλκόνι,
θέλω νὰ σέ ποτίσω ἐγώ, μὰ ἡ μανά σου μαλώνει.

Τὰ μάτια μου πονέσανε, νὰ σοντηρῶ τσι στράτες,
τὸ στόμα μού βγαλε μαλλιά, ν' ἀναρωτῶ περάτες.

Τ' ἀχείλι σου ναι κόκκινο, θέλω νὰ τὸ φιλήσω,
μὰ ἐκεῖνο στάζει τὸ κρασί, φοβοῦμαι μὴ μεθῶσω.

Ὅντε σέ βλέπω καί περνᾷς ἀπὸ τῆ γειτονιά μου,
βαστάς στά χέρια σου κλειδιά κι ἀνοίγεις τὴν καρδιά μου.

Δὲ θέλω κόσμο νὰ θωροῦν τὰ μάτια τὰ δικά μου
κι ἄς εἶν κι ἐκεῖνα σκοτεινά, ὡς εἶναι κι ἡ καρδιά μου.

Ψυχὴ μου, νὰ μουν δάκρυ σου νὰ βγαίνω ἀπ' τὴν καρδιά σου,
νὰ πέρνουν ἀπ' τὰ μάτια σου κι ἀπού τὰ μάγουλά σου.

Βρυσούλα ἤθελα νὰ μουνε γῆ ἓνα ποταμάκι,
νὰ πότιζα μιὰ λεμονιά μὲ δροσερὸ νεράκι.

Ἀπόψε σ' ὄνειρεύτηκα κι ὁ ὕπνος μου ἐχάθη
δὲν τ' ὄλπιζα, τόσο νωρίς, νὰ βουτηχτῶ στὰ πάθη.

Πῶς ρέγομαι τὸν ἀργαλιὸ κι ὄντε χτυπᾷ τὸ χτένι
καί μιὰ κοπέλα ὁμορφὴ νὰ τραγουδῆ, νὰ φαίνη:

— «Πέρνα σαῖτα μου ἀστραπῆ, νὰ φάνω τὰ προυκιά μου,
νὰ παντρευτῶ τὸν ἀγαπῶ, γιὰ νὰ χαρῆ ἡ καρδιά μου».

Οἱ πέτρες, πού θὰ χτίσουνε τὸν τάφο τὸ δικό μου,
τσι θέλω νὰ ναι σιντεριές ν' ἀντέχουν στὸν καημό μου.

Στὸν τάφο μου φυτέψετε πένθιμο κυπαρίσι,
ἢ πονεμένη μου ψυχὴ ἐκεῖνο ν' ἀγαπήση.

Νὰ τονε τρόπος νὰ γενῆ ὁ τάφος μου κοντά σου,
νὰ μὲ θωροῦν τὰ μάτια σου, νὰ μὲ πονῆ ἡ καρδιά σου.

Κι ἄν ἔχη ὁ τάφος δνειρα, σὺ θά σαι τ' ὄνειρό μου
κι ἀποθαμένος θά θαρρῶ, πῶς βρίσκεσαι ὄμπρὸς μου.

Στὴν πόρτα σου θά κρεμαστῶ, μικρὴ μου, σάν τὸ ψάρι,
ν' ἀκούσω ἀπὸ τὰ χεῖλη σου, «Κρίμα στὸ παλικάρι».

Ψαράς θά γίνω στὴ στεριά, μὲ δίχτυα δολωμένα,
γιά νὰ ψαρέψω μιάν καρδιά, ἀνέ πονῆ γιά μένα.

Ἔνα πουλάκι κυνηγῶ κι ἄν ἴσως καὶ τὸ πιάσω,
θά πάψω πιά νὰ κυνηγῶ καὶ τὸν τσιφτέ θά σπάσω.

Νὰ χαμηλώναν τὰ βουνά νὰ βλεπα τὴν αὐλή σου,
νὰ θῶρουν τὰ λυγίσματα πού κάνεις στὸ κορμί σου.

Ἔνα πουλάκι ἀγαπῶ καὶ θά τὸ κυνηγήσω
γὴ θά μὲ βγάλῃ φθισικὸ, γὴ θά τὸ ἀποχτήσω.

Τέσσερα χρόνια κυνηγῶ ἕνα ζιγαρδελάκι,
νὰ τ' ἀποχτήσω δὲν μπορῶ κι εἶμαι νὰ πιῶ φαρμάκι.

Δέ εἶναι κρίμα κι ἄδικο, ἡ βρῦση νὰ ναι ὄμπρὸς μου
κι ἡ κοπελιά στὸ πλάϊ μου, νὰ θέτω μοναχός μου;

Ἄχι, καὶ νὰ μουνε κι ἐγὼ ἀπόψε στὸ χωριό μου,
νὰ δῶ ποιος παίζει καὶ γελᾷ μὲ τὸ μελαχροινὸ μου.

Σάν θές ἐσύ, θέλω κι ἐγὼ, κιανεὶς δὲ μᾶς ὀρίζει
κι ὅποιος ἐνῶνει ὁ Θεός, ἄνθρωπος δὲ χωρίζει.

Ἄπου πεινᾷ, θωρεῖ ψωμιά κι ἀπου διψᾷ βρυσοῦλες
κι ἐγὼ θωρῶ στὸν ὕπνο μου, πῶς μὲ φιλοῦνε οὔλες.

Παράδεισος ἡ κλίνη σου, γλυκά τὰ δνειρά σου
καὶ νὰ μὲ δῆς στὸν ὕπνο σου, μέσα στὴν ἀγκαλιά σου.

Πέρδικα εἶσαι μάτια μου, σὲ βλέπω καὶ ζηλεύω
Ἄχι καὶ νὰ μουν πέρδικος, γιά νὰ σὲ συντροφεύω.

Πέρδικα, πετροπέρδικα, ἤθελα νὰ σ' ὀρίζω,
νὰ γίνω κι ἐγὼ πέρδικος, γιά νὰ σοῦ κακαρίζω.

Νὰ χα φωνὴ σάν τὴ βροντὴ, λαλιά σάν τὴν καμπάνα,
νὰ τραγουδῶ νὰ μὲ γροικᾷ ἡ γλυκομαντζιοράνα.

Νὰ πάω θέλω νὰ γενῶ ἕνας καλὸς ζωγράφος,
νὰ ζωγραφίζω τσι ὁμορφες χωρὶς νὰ κάνω λάθος.

Πότε ὁ νοῦς σου θ' ἀνοιχτῆ, πού ἔχει νύχτα τόση,
καὶ περπατεῖ στὰ σκοτεινά ὡς τε νὰ ξημερώση;

Μέρες θά πάρω δανεικές, νά νυχτοπερπατήσω
 νάρθω στό γλυκοῦπνο σου νά σέ γλυκοφιλήσω.
 Σιγανοπερπατούσα μου τά ζάλα σου γνωρίζω
 καί σκύφτω νά τα καλοδῶ καί δάκρυα τά γεμίζω.
 Βαστῶ τὸ δαχτυλίδι σου πού τ' ὄνομα σου λέει,
 μά τὸ κορμί σου δέ θωρῶ καί ἡ καρδιά μου κλαίει.
 Νά ταν ἡ θάλασσα στεριά, δρόμος νά περπατοῦσα,
 ναρχόμουν νά σέ θώρουνα κι εὐθύς ἄς ξεψυχοῦσα.
 Θάλασσα μπλάβη κι ἀρμυρή κι ὡς πότε δέ γλυκαίνεις;
 κι ὡς πότε τὸ ταιράκι μου στήν Κρήτη δέν τὸ φέρνεις;
 Ὅταν σέ συλλογίζομαι, τὸ αἷμα μου παγώνει
 κι ὁ νοῦς μου διασκορπίζεται, σάν τ' ἄχερα σι' ἀλώνι.
 Ποῦ ἦσουν καί σέ γύρευα, πουλί μου ἀγαπημένο;
 Δέ σ' ἔβλεπα καί ἤμουνα λουλούδι μαραμένο.
 Νά ξερα τὸ πουλάκι μου σέ τί δεντρό κοιμᾶται,
 σέ τί δεντρό κάνει φωλιά κι ἐμένα δέ θυμᾶται!
 Νά μουνα καί τί νά μουνα; γυρί τοῦ φουστανιοῦ σου,
 κορδέλα τοῦ καπέλου σου, κλειδί τ' ὠρολογιοῦ σου.
 Στὸ πονεμένο στήθος μου γιατροῦ δέν πιάνει χέρι
 τὰ γιατρικά δε μ' ὠφελοῦν, ἄ δέ σέ κάμω ταίρι.
 Μάτια, καρδιά, ψυχὴ καί φῶς, χαρὰ, ζωὴ κι ἐλπίδα,
 θάρρος μου καί παρηγοριά, τόσον καιρὸ δέ σ' εἶδα.
 Ἦθελα νά σου θάλασσα κι ἐγὼ τὸ περιγιάλι
 τὰ κύματά σου νάρχουνται στήν ἰδική μου ἀγκάλῃ.
 Θέλω στὸν τάφο μου σταυρὸ μαῦρο, σάν τὴν καρδιά μου,
 νά γράφῃ τὰ παράπονα κι οὐλα τὰ βάσανά μου.
 Πές μου καί ξαναπές μου το, μὲ τὸ γλυκό σου στόμα,
 πές μου, πὼς δέ μ' ἀρνήθηκες καί μ' ἀγαπᾶς ἀκόμα,
 Ὡς λαχταροῦνε τὸ νερο τοῦ Μᾶη τὰ σπαρμένα,
 ἔτσά λαχτάρησα κι ἐγὼ νά ζήσω μὲ τὰ σένα.
 Τοῦ κόσμου τὰ πουλιά θωρῶ τοῦ κόσμου τὰ γεράκια
 καί τὸ δικό μου δέ θωρῶ, πού ναι τὰ δυό μου μάτια.
 Στάλα καί στάλα τὸ νερὸ τὴν πέτρα ἔξεκουφώνει
 δές, ξαναδές τὴν κοπελιά, ὁ πόθος ξεφουντώνει.

Ρωτοῦνε με ἂν σ' ἀγαπῶ, μ' ἀπάντηση δὲ δίδω
δὲ μαρτυρῶ τὸ θησαυρό, πού σ' τὴν καρδιά μου κρύβω.

Μὲ τὴ φωτογραφία σου τὰ βράδυα μου κοιμοῦμαι
καὶ μοῦ κρατεῖς τὴ συντροφιά, τῶρα πού τὴ στεροῦμαι.

Κάθε πρωὶ πού σηκωθῶ, ξυπνῶ μὲ τ' ὄνομά σου,
καὶ λαχταρῶ, σὰ μιὰ φορα, νὰ ῥθῶ σ' τὴν ἀγκαλιά σου.

"Ἄν κάθωμαι, θυμοῦμαι σου ἂν στέκω, λαχτάρῶ σε
κι ἂν πέσω στὸ κρεβάτι μου, στὸν ὕπνο μου θωρῶ σε.

Θωρῶ σε μέσ' στὸν ὕπνο μου, θωρῶ σε στ' ὄνειρό μου
καὶ σὰν ξυπνήσω στέκομαι καὶ κάνω τὸ σταυρό μου.

'Απόψε σ' ὄνειρεύτηκα δυὸ ὄρες νὰ ξημερώση
καὶ μεσημέρι γίνηκε ὁ νοῦς μου νὰ μερώση.

'Απόψε τό δα τ' ὄνειρο, χαρῶ το τ' ὄνειρό μου!
πὼς ἦταν τ' ἀχειλάκι σου ἓνα μὲ τὸ δικό μου.

'Απόψε τό δα τ' ὄνειρο χαρῶ το τ' ὄνειρό μου!
πὼς ἦταν τὰ μαλλάκια σου δεμένα στὸ λαιμό μου.

'Απόψε τό δα τ' ὄνειρο κι ἦντα γλυκό μου ἐφάνη!
πὼς εἴμαστε σ' τὴν ἐκκλησιά κι ἐβάναμε στεφάνι.

Μέρα, γιάντα ξημέρωσες; καὶ ἥλιε, γιάντα βγῆκες
καὶ σ' τὴ γλυκάδα τ' ὄνειρου νὰ μείνω δὲ μ' ἀφήκες;

Μικρὴ μου, ὡς καὶ στ' ὄνειρο, παιδεύεις τὸ κορμί μου
ξυπνῶ καὶ τίνος νὰ τὴν πῶ τὴν παραπόνεσή μου;

"Ἐνα πουλί θαλασσινὸ θέλω νὰ τὸ πλερώσω,
γιὰ νὰ μοῦ δώση τὰ φτερά ναρθῶ νὰ σ' ἀνταμῶσω.

"Ὅρη παραμερίσετε καὶ σεῖς βουνά καὶ δάση
κι ἀφήστε τὴν ἀγάπη μου πού ῥχεται, νὰ περάση.

"Ἦθελα νὰ μαι ἀναίσθητος, νὰ μοιάζω μὲ τὸ βράχο
κι ὄντε μὲ δέρνουν συμφορές, χαρὲς καὶ κέφια νὰ χῶ.

Νά ξερα πού κοιμᾶται ὁ Θιὸς, πού βασιλεύει τ' ἄστρο,
πού μεροξημερώνεται τὸ γιασεμί μου τ' ἄσπρο.

"Ἦθελα νὰ μουνε νερὸ στὸν ποταμό, πού πλύνεις
καὶ νάναι κάψα δυνατὴ, νὰ σκύβης νὰ μὲ πίνης.

Ξεφουντωμένο γιασεμί, δάφνη μου μυρισμένη,
ἡ νιότη μου σ' τὰ χέρια σου εἶναι παραδομένη.

Ἄπου παε ὡς ἔτουδά, ὁ νοῦς μου χαιρετᾷ σε
κι ἂν ἤμουνα καὶ πιό κοντά, ἐσφιχταγκάλιαζά σε.

Διαμάντι μου πολύτιμο, κι ἀτίμητῆ μου πέτρα,
πὼς ἤθελε νὰ σμίξωμε, τό μάτι μου ξεπέτα.

Πότε θά σμίξωμε τὰ δυο τὰ πάθη μας νὰ ποῦμε!
Νὰ σμίξωμε τ' ἀχείλη μας νὰ σφιχταγκαλιαστοῦμε!

Μόλις τὸ ἰδῶ τὸ γράμμα σου καὶ νύχτα τὸ γνωρίζω·
σκύφτω καὶ τὸ γλυκοφιλῶ καὶ δάκρυα τὸ γεμίζω.

Ὅσες φορές τὰ κύματα τὴν ἄμμουδιὰ χτυποῦνε,
τόσες φορές ρωτῶ κι ἐγώ, πού εἶσαι νὰ μοῦ ποῦνε.

Πείσματα - Πειράγματα

14

Ἀγάπη δίχως πείσματα, δίχως καημό καὶ πόνο,
εἶναι ἀγάπη ψεύτικη, ψευτιάς ἀγάπη μόνο.

Ἀγάπη δίχως πείσματα δὲν ἔχει νοστιμάδα·
μοιάζει τῆ ὑροποταμιᾶς, ποῦ λείπ' ἢ πρασινάδα.

Παίζεις με, μὰ δὲν παίζομαι, γελᾶς, μὰ δὲ γελιοῦμαι·
ὅσα κατέεις ξυπνητός (ἢ) κατέω ὄντε κοιμοῦμαι.

—Θάρθη καιρός τὰ μάτια σου νὰ τρέχουνε γιά μένα,
μὰ κάτεχέ το, πῶς ἐγὼ δὲν εἶμαι μπλιό γιά σένα.

—Μά βρῆκα ἐγὼ κι ἀγάπησα κι ἔχει καί τ' ὄνομά σου·
θὰ τὸ φωνιάζω, νὰ γροικᾶς, νὰ καίγεται ἡ καρδιά σου.

Δώσε μου, πίσω τὴν καρδιά, ποῦ σοῦ χα χαρισμένη,
γιατί, γι' ἀγάπη μπιστικιά, δὲν εἶσαι καμωμένη.

Ἔφυγα, δὲ γυρίζω μπλιό πίσω στὴν ἀγκαλιά σου,
γιατί, σάν ἀνεμόμυλος, γυρίζουν τὰ μυαλά σου.

Σὰ νὰ μ' ἀγάπα ὁ Θεὸς καὶ μοῦ πε: «μὴ σιμώσης,
γιατί, στά παραῦστερα, σκληρὰ θὰ μετανιώσης».

Ὡς πότε μὲ τὰ δάκρυα θὰ λέω τ' ὄνομά σου;
κι ὡς πότε θὰ με τυραννᾶς μὲ τὰ πεισματικά σου;

Πάλι στά χέρια μου πεσες, στά δίχτυα τὰ δικά μου,
πού δὲν ἐκαταδέχουσιν ν' ἀκούσης τ' ὄνομά μου.

Μὰ ἐσύ μὲ τὰ ἰνάτια σου καὶ τὸ Θεὸ θυμώνεις·
κάνει σεισμό καὶ τρέμ' ἡ γῆ, μὰ ἐσύ δὲ μετανιώνεις.

Μὴ σοῦ πανε πῶς σ' ἀγαπῶ καὶ τύχη νὰ ξεγνοιάσης;
γιατὶ μπορεῖ νὰ σ' ἀρνηθῶ κι αὐτὸ νὰ τὸ λογιᾶσης.

Μὴν τότε κλαίης τὸ μπαξέ, πού τοῦ φύγε τ' ἀηδόνι,
γιατ' ὁ μπαξές μοσκοβολᾷ, τ' ἀηδόνι μετανιώνει.

Ἐμίσειψες κι ἐμίσησες, μὰ θὰ τὸ μετανιώσης·
σ' ἄλλου ἀγκάλῃ θὰ μὲ δῆς καὶ σάν κερὶ θα λιώσης.

Λεονταριοῦ καρδιά βαστᾶς, δὲ θέλεις νὰ μερώσης·
ἐγνοια σου, ἀφιλότιμε, καὶ θὰ τὸ μετανιώσης.

Βρῆκα ἐγὼ κι ἀγάπησα κοντὰ στὴ γειτονιά σου,
νὰ μὲ θωρῆς νὰ τσῆ μιλῶ νὰ καίγεται ἡ καρδιά σου.

— Δὲν εἶσαι δὰ καὶ ὁμορφὴ καὶ μὴν ψηλοπετᾶσαι,
μὰ τό χει τὸ πλανέτο σου κι ἀπού σέ δῆ, ἀγαπᾶ σε.

— Σάν τόχη τὸ πλανέτο μου κι ἀπού μὲ δῆ ἀγαπᾶ με,
δὲ θέλω περισσότερο καὶ τοῦτο-να-δικᾶ με.

Ξανθὰ ναι τὰ μαλλάκια σου κι ἡ μύτη σου μεγάλη·
τ' αὐτιά καὶ τὸ σαγόνι σου δὲν τάχει κιαμιάν ἄλλη.

Ξερνῶ κάθα πού σέ θωρῶ νὰ σαι ἀλειμμένη μπουντρα·
εἶσαι σωστὴ μαυροσουπιὰ κι ἔχεις ἀρκούδας μούτρα.

Πεῖσμα καὶ πείσμα μὲ λαλεῖς, γιὰ νὰ κακαποδώσω,
μὰ ἐγὼ, γιὰ τὸ ἰνάτι σου, σὰ ρόδο θὰ φουντώσω.

Ἐμίλησες κι ἐμύρισες κι ἡ μυρωδιά σου βγῆκε
κι ἀπ' οὐλα τὰ σουσούμια σου, ἡ γλώσσα παραβγῆκε.

Πάψε τὰ τὰ πεισματικά, γιατί ὁ Θεὸς μανίζει
κι ἀπὸ μέγαλον-ε- γρεμνὸ, σὰ θέλη, σὲ γρεμίζει.

Σκύλα, καὶ δὲν ἐσκέφτηκες, πῶς ἁμαρτία κάνεις;
Καλὰ ναι τὰ πεισματικά, μὰ ἐσύ τὸ παρακάνεις.

Σάν ἄργιες νάρθης νὰ μὲ δῆς, μὴν εἶχες ἔρθει μπλιό σου,
μὰ ἐγὼ τονὲ νταγιάντιζα, πουλί μου, τὸν καημό σου.

Ἄπὸ μακριὰ, καμῶματα μοῦ κάνες καὶ παιγνίδια
κι ἀπὸ κοντὰ πεισματικά, σὰ νὰ μὴν εἶσαι ἡ-γι-ἴδια.

Τὸ ξέχασα πὼς σ' ἀγαπῶ κι ἀγάπησα μιὰν ἄλλη,
μὰ ἐδᾶ, ποῦ τὸ θυμήθηκα, θὰ σ' ἀγαπήσω πάλι.

Παντρέψου, μὰ δὲν ντρέπομαι, ντρέπεσαι ἀπατῆ σου,
τὰ γράμματα ποῦ μοῦ γραφες μὲ τὴν ὑπογραφή σου.

Μὴ μοῦ μηνᾶς πεισματικά, φτάνει μ' ὁ χωρισμός σου
καὶ μὴ μοῦ στραβομουτσουνιάς, χαλᾶς τὸ πρόσωπό σου.

Θέ μου, καὶ δώσε μου καρδιά κι ἀπομονή λιγάκι,
γιατί, ἐκείνη π' ἀγαπῶ, ἔχει λίγο πεισματάκι.

Σὰν ἀγαπῶ, καλ' ἀγαπῶ, μ' ἀλήθεια, σὰ μισήσω,
ὄμπρὸς μου νάρθης νὰ σφαῖς, βαστῶ νὰ μὴ μιλήσω.

Σὰν τὸ λεμόνι κίτρινο μ' ἔκαμε ὁ σεβντάς σου
κι ἐδᾶ χω καὶ τὰ λόγια σου καὶ τὰ πεισματικά σου.

Δίχως ἄερα καὶ νερὸ δὲ βγαίνει πρασινάδα
κι ἀγάπη, δίχως πείσματα, δὲν ἔχει νοστιμάδα.

Μέσ' στὴν καρδιά μου σ' εἶχα ἐγὼ, μὰ θελες κι ἔβγαλά σε
καὶ δὲ σὲ ξαναβάνω μπλιό, ὅσο κι ἂν τυραννάσαι.

Βαρέθηκα νὰ σ' ἀγαπῶ μὲ μιὰ μικρὴ ἐλπίδα.
κατάλαβα τὴ σκέψη σου, τὴ γνώμη σου τὴν εἶδα.

"Ὅλα τὰ δικαστήρια τοῦ κόσμου νὰ γυρέψης,
νὰ σ' ἀγαπῶ, δὲν ἠμπορεῖς, νὰ μοῦ τ' ἀπαγορέψης.

"Αχι, νὰ κάμω μιὰ φορά, αὐτὸ μόνο σὲ φτάνει
κι ἂν εἶσαι στὸν Παράδεισο, στὴν Κόλαση σὲ βάνει.

Θὰ σ' ἀγαπῶ, θέλεις δὲ θές, φτάνει νὰ ξέρω μόνο,
πὼς δὲν ἀπαγορεύεται νὰ χω κρυφὰ τὸν πόνο.

"Ἄν μ' ἀγαπᾶς, ἀγάπα με, μὰ κι ἂν δὲ θές, ἄς λείπη
δὲν εἶσ' ἐσὺ καλύτερη, νὰ σοῦ ἀξίζη λύπη.

"Ἐπλήγωσές μου τὴν καρδιά μὲ τὰ πεισματικά σου
κι ἀφοῦ θωρεῖς κι ἀρρώστησά, στείλε τὰ γιατρικά σου.

Πρόβαλε, σκύλα, νὰ μὲ δῆς, νὰ λυπηθῆ ἡ καρδιά σου,
νὰ δῆς πὼς μ' ἐκατάντησες μὲ τὰ πεισματικά σου.

Πάντα ἐγὼ θὰ σ' ἀγαπῶ καὶ μὲ τὰ πεισματά σου
κι ἀδιάφορο, πὼς δὲν πονεῖ, γιὰ μένα ἡ καρδιά σου.

Γιὰ πείσμα σὲ ἀγάπησα, γιὰ νὰ σὲ τυραννήσω,
νὰ κάμω αὐτό, ποῦ θέλω ἐγὼ κι ὕστερα νὰ σ' ἀφήσω.

Κι ἂν παντρευτῆς, δὲ χάνομαι, καλύτερος θὰ γίνω·
καί τῆ φωτιά, πού μ' ἀναψες μ' ἄλλη φιλιὰ τῆ σβήνω.

Μὰ ἐσὺ θαρρεῖς, πὼς σ' ἀγαπῶ καὶ χάνομαι γιὰ σένα·
νά δῆς τὸ νιό (νιὰ) πού μ' ἀγαπᾶ, τρεῖς κάνει σὰν ἐσένα.

Μα ἐσὺ θαρρεῖς, πὼς σ' ἀγαπῶ καὶ κάνεις τόσο νάζι·
νά μὴ χαρῶ τὰ μάτια μου, ἀνέ σέ κάνω χάζι.

Στὴ μέσα τσέπη μου βαστῶ ἓνα κομμάτι σπάο
καὶ βγάνω καὶ μετρῶ τονε κι ὅπου μ' ἀρέσει πάω.

Κατέχω το, πὼς μ' ἀγαπᾶς, ἀπ' ὄξω τσ' ὄρεξῆς σου,
μὰ δὲν πολυσκοτίζομαι κι ἐγὼ γιὰ ὄνομή σου.

Πεῖσμα καὶ πείσμα μὲ λαλεῖς, πεισματικά μοῦ κάνεις
πρίσμα νὰ βγάλῃς στὴν καρδιά μ' ἐκεῖνο ν' ἀποθάνῃς.

Πείσματα καὶ πεισματικά σὲ μένα δὲ χωροῦνε,
γιατ' εἴμ' ἐλεύθερο πουλί καὶ μὲ παρακαλοῦνε.

Πείσματα καὶ πεισματικά ἐμένα μὴ μοῦ κάνῃς,
γιατ' εἴμ' ἐγὼ περήφανος καὶ γλήγορα μὲ χάνεις.

Ἄλᾳργο σου κι ἄλᾳργο μου, μακριὰ σου καὶ μακριὰ μου·
φωτιά παίξεις στὰ χέρια σου, μὴν κάψουν τὴν καρδιά μου.

Καρδία ναι τούτῃ καὶ πονεῖ ψυχὴ ναι καὶ λυπᾶται
καὶ μὴν τῆς κάνῃς πείσματα, γιατί παραπονᾶται.

Τριάντα μῆνες σ' ἀγαπῶ, δύο μιση χρόνια πᾶνε·
τὰ πείσματά σου, ἄπονη, τὴ νιότη μου θὰ φᾶνε.

Πεῖσμα ἐσὺ, πείσμα ἐγὼ, ἦντα θὰ φεληθοῦμε;
ἔλα νὰ μπαριστήσωμε καὶ νὰ συχωρεθοῦμε.

Ἦντα τὸ θέλω νὰ τὸ λές, πὼς μ' ἀγαπᾶς περίσσια
κι ὕστερα πᾶς καὶ γίνεσαι μὲ τοὺς ἐχθροὺς μου ἴσια.

Ἄν μ' ἀρνηθῆς, χάνεις ἐσὺ, ἐγὼ δὲ χάνω πράμα
τοῦτα τὰ μάτια, πού θωρεῖς κι ἄλλες ἀγάπες κάμα.

Ἄν μ' ἀρνηθῆς χάνεις ἐσὺ, ἐγὼ ἦντα θὰ χάσω·
δυσὸ μέρες θὰ σ' ἀναζητῶ, τσί τρεῖς, θὰ σοῦ ξεχάσω.

Ἐσὺ θαρρεῖς, ἂν μ' ἀρνηθῆς, θὰ πέσω ν' ἀποθάνω·
ὅσα μπορῶ πείσματα θάρχωμαι νὰ σοῦ κάνω.

Ἄν μ' ἀρνηθῆς, ἀγάπη μου, μιὰν ὄρνιθα θὰ σφάξω,
νά κάτσω νὰ χαροκοπῶ, ὥς τε νὰ σοῦ ξεχάσω.

Ἔμαθα πὼς μ' ἀρνήθηκες, καλὰ καμες πουλί μου
ἕνα κακὸ μελά βγαλα ἀπὸ τὴν κεφαλὴ μου·

Ἐσὺ μοῦ κάνεις πείσματα, γιὰ νὰ με καταλύσης,
μὰ ἐγὼ σοῦ λέω, ἀγάπη μου, πράμα δὲ θὰ κερδίσης.

Ὅσο μοῦ κάνεις πείσματα, χαίρομαι καὶ γλεντίζω·
ξέρω το ἐγὼ πὼς μ' ἀγαπᾶς καὶ δὲν κακοκαρδίζω.

Μὰ δὲ μὲ γνοιάζει ἐμένα μπλιό, ἀγάπη μου, καὶ ξιάσου·
ἀγάπες δεκατέσσερεις βάλει στὴν ἀγκαλιά σου.

Ξέρω τα ἐγὼ τ' ἀμπέλια σου, ξέρω τσι καὶ τσ' ἐλιές σου
καὶ δὲν μπορῶ νὰ βλέπω πιά τσι περηφάνειές σου·

Ποτὲ μοῦ δὲν τὸ λόγιαζα, μουδὲ στὸ νοῦ μου τόχα.
ν' ἀφήσης τὸ βασιλικό, νὰ πάρης τὴ μολόχα.

Ἄρνηθης τὸ βασιλικό κι ἀγάπησες τὸν τσόχο
ἄμε νὰ πᾶς νὰ δέρνεσαι, χαμπάρι κι ἀποῦ τό χω.

Πολλὰ ναι τὰ πεισματικά, πού μοῦ χεις καμωμένα
κι ἄν δὲν ἀλλάξης κεφαλὴ, δὲν εἶσαι μπλιό γιὰ μένα.

Σάν δὲ κατέεις ν' ἀγαπᾶς, καρδιές μὴν ἀγκυλώνεις·
σάν ἀρχινίζης μιὰ δουλιά, νὰ τὴν-ε-τελειώνης.

Οἱ τοῖχοι κάμανε αὐτιά καὶ τὰ σοκάκια πόδια
κι ἤρθανε καὶ μοῦ τὰ πανε τὰ δίμουρά σου λόγια.

Μὰ βρηκα ἐγὼ κι ἀγάπησα καλύτερη στὸ μπότι·
καλύτερη στὴν ὁμορφιά, καλύτερη στὸ σότι.

Σιάζει ὁ ἀέρας καὶ λιχνᾶς κι ἔχεις χαρὰ μεγάλη
καὶ παίζεις μὲ τὴ μιὰ μεριά καὶ παίζεις μὲ τὴν ἄλλη.

Σιάζει ὁ ἀέρας καὶ λιχνᾶς βγαρτίζουν οἱ δουλειές σου,
μὰ θὰ γυρίση καὶ νοτιά νὰ δῶ τσι προκοπές σου.

Ἄλλὰ λεγες κι ἄλλὰ κανες κι ἄλλὰ πες κι ἄλλα κάνεις,
ἄλλα λογιάζεις κι ἄλλα λές κι ἄλλα στὸ νοῦ σου βάνεις.

Τὰ λόγια σου ναι μπερδεχτά, ὡς εἶναι τὰ κεράσια
κι εἶσαι καὶ γλυκανάλατη, σάν καὶ τὰ κολοκλάσια.

Δὲν θέλω τὴν ἀγάπη σου τὴν καταφρονημένη,
γιατ' ὅπου δοῦν τὰ μάτια σου, ὁ νοῦς σ' ἐκεῖα ἵπομένει.

Δίμουρε καὶ διπρόσωπε, νὰ σοῦ τὸ πῶ κι ὀμπρός σου·
σήμερο τὸ κατάλαβα, πὼς μ' ἀγαπᾶς στανιό σου,

Τσῆ Μπάρμπαριᾶς τὴν ἔρημο θὰ πάω νὰ κατοικήσω,
νάχω κουβέντες μὲ θεριά νὰ σοῦ ξελησμονήσω.

Θαρρεῖς πὼς εἶσαι μοναχὴ στὸν κόσμο γεννημένη,
γιὰ νὰ πληγῶνης τσί καρδιές ἀναθεματισμένη;

Δὲν εἶμαι σκαμπιλόχαρτο, σκύλα, γιὰ νὰ μὲ παίζης,
οὔτε κι ἀνήλικο παιδί, γιὰ νὰ μὲ περιπαίζης.

“Ἦντα τσί θέλεις τσ’ ὀμορφιές πού χεις στὸ πρόσωπο σου
καὶ νὰ μὴν ἔχης δράμι νοῦ μέσα στὸ καύκαλό σου.

Μ’ ἄφηνες καὶ σ’ ἀγκάλιαζα κι ἐτσιμποφίλουνά σε’
ἔλεγα δὲ σὲ χόρταινα, μὰ ἐπαραχόρτασά σε.

Κρίμα στὰ κάλλη πού βαστᾶς καὶ γνώση νὰ μὴν ἔχης
καὶ μιὰν ἀγάπη τσ’ ἀνθρωπιᾶς, νὰ κάμης, δὲν κατέχεις.

— Λόμπης θαρρεῖς πὼς σ’ ἀγαπῶ καὶ χαιρετ’ ἡ καρδιά σου;
Εἶχα δουλειὰ καὶ πέρασα ἀπὸ τὴ γειτονιά σου.

— “Ἔτσι τὸ λὲς πὼς δὲ μὲ θὲς καὶ λὲς πὼς δὲ σ’ ἀρέσω
τὰ μάτια μου νὰ μὴ χαρῶ κι ἄν σὲ παρακαλέσω.

— Ἐσὺ θαρρεῖς ἡ θάλασσα, οἱ βάρκες καὶ τὰ πλοῖα,
πὼς εἶναι τοῦ πατέρα σου καὶ κάνεις μεγαλεῖα.

Παράξενο μοῦ φαίνεται μέρα μὲ δίχως ἥλιο
καὶ κοπελιά ἀνύπαντρη καὶ νὰ μὴν ἔχη φίλο.

— Περνᾶς καὶ δὲ μὲ χαιρετᾶς. Βαριέσαι νὰ μιλήσης;
Δυὸ λόγια μόνο φτάνουνε νὰ μὲ παρηγορήσης.

— Περνῶ καὶ δὲ σὲ χαιρετῶ, τὸ ξέρεις πὼς μ’ ἀρέσεις
τὸ κάνω γιὰ τὴ γειτονιά καὶ νὰ μὲ συχωρέσης.

Θαρρεῖς ἐδᾶ, ἄν μ’ ἀρνηθῆς, θὰ πέσω ν’ ἀποθάνω
καλύτερό σου γιασεμί στέκει στὸ πόδι ἀπάνω.

Ξέρεις το πὼς ὁ “Ἐρωντας δὲ θέλει παρακάλια
εἶναι κι ἄλλοῦ πορτακαλιές κι ἔχουν καὶ πορτοκάλια.

“Ὀλο μοῦ λὲς, θὰ μ’ ἀρνηθῆς· κάμε το νὰ ξεγνοιάσω
δὲν τὴ βαστῶ τέτοια ζωὴ, νὰ τρέμω μὴ σὲ χάσω.

Νὰ μὴ βιαστής νὰ μ’ ἀρνηθῆς, ὡς τε ν’ αὐτοκτονήσω
τότε σὲ γλέντια καὶ χοροῦς, ποτὲ μὴ μένης πίσω.

“Ἐκλαιγα, μὰ δὲν κλαίω μπλιό, γιατί θὰ βερεμιᾶσω
καὶ εἶναι κρίμα ἔτοιο κορμί, γιὰ σένα νὰ τὸ χάσω.

“Όσο κι ἄν παίζης κι ἄν γελᾷς, θάρθη καί σέ ἡ σειρά σου·
καί πρίκες κι ἀναστεναγμοί θά κάψουν τήν καρδιά σου.

—“Οντε θά σμίξωμε τά δυό, τά μότια χαμηλώνεις·
τό κάνεις γιά πεισματικό, γιά νά μέ θανατώνης;

—Πεισματικό των τῶν ἐχθρῶν τῶν πίβουλω γειτόνω,
τήν καινουργιώνω τή φιλιά καί δέ τό μετανιώνω.

Καί ποῦ θά βρῶ παλιό χαρτί καί σκουριασμένη πέννα,
νά γράψω τά πεισματικά, ποῦ μοῦ χεις καμωμένα;

Καρδιά ναι τούτη καί πονεῖ, ψυχή ναι καί λυπᾶται
καί μή τση κάνεις πείσματα, γιατί παραπνῶνται.

Ἐσὺ θαρρεῖς, ἄν μ’ ἀρνηθῆς, πῶς θά κακοκαρδίσω·
καρνάδα βιόλα θά γενῶ, θ’ ἀνθιῶ, θά λουλουδίσω.

Μαῦρά ναι τά ματάκια σου, ξανθά ναι τά μαλλιά σου·
μαύρή ναι κι ἡ καρδούλα μου ἀπό τά πεισματά σου.

“Ἄφησε τό βρωμόχορτο κι ἀνθό φαρμακεμένο
καί πάρε ρόδο ὁμορφο καί μοσκομυρισμένο (Ε).

Ἄπάνω στὸν παρά πατεῖς, ἀπάνω στοῖ τσικίνι·
ἐκεῖα σοῦ στέκεται ἡ-γι-ἀξιά κι ἡ παλικαροσύνη.

Γιὰ δέτε ποῦ βαλά τό νοῦ κι οὔλη μου τήν ἀγάπη!
τση μαντηλίδας τὸν ἀθὸ καί τση ταῆς τή ράπη.

Θαρρεῖς τὰ λές δέν τὰ γροικῶ, θαρρεῖς δέν τὰ μαθαίνω;
Ξέρω τα ἐγὼ νά σοῦ τά πῶ, μά τὸν καιρὸ ἀνημένω.

Σάν τὸν πανωχειρόμυλο γυρίζει τό μυαλό σου
κι ἄ δέν τό δῆς τό λάθος σου, δέν εἶναι γιά καλό σου.

Δέν τό χει χρεῖα ὁ μπαξές, πῶς ἔφυγε τ’ ἀήδονι
γιατί ὁ μπαξές μέ τ’ ἄνθη του βραδιᾶ καί ξημερώνει.

“Όπου ἀγαπῶ, καλ’ ἀγαπῶ κι ὅπου ὀργιστῆ ἡ καρδιά μου,
μαχαίρ’ εἶναι τὰ λόγια μου καί τά πεισματικά μου.

Στῆ γειτονιά μου ἀγαπῶ, πειράζει, δέν πειράζει,
γιατί κι ὁ κάθε πετεινὸς εἰς τήν αὐλή του κράζει.

Ἐθάρριες πῶς ἀγάπησες κιανένα κυπαρίσσι·
μ’ ἀγάπησες τὸν πλάτανο καί θά γοργομαδήση.

Κριμά τονε τ’ ἀσπρόσταρο νά μπῆ στοῖ μαυραθέρα
κριμά τον κι ἡ-γι-ἀγάπη μου νά μπῆ σ’ ἄλλοῦ τῆ χέρα.

Ματάκια μαύρα και γλυκά, πού τάχει τὸ πουλί μου!
μά χει και πείσμα δυνατό κι ἔφαιε τῆ ζωῆ μου.

Ἐνύσταξα κι ἀκούμπησα, κόρη, στὰ γόνατά σου.
δέ μ' ἄφηκες νὰ κοιμηθῶ μὲ τὰ πειράγματά σου.

Τοῦτο τὸ δρόμο ρέχτηκα και θὰ περνοδιαβαίνω
κι ἄ δὲν ἀρέσει κιανενοῦς, στὸ σπίτι του δέ μπαίνω.

Δέ θέλω ἀπὸ τὰ ρόδα σου, ἔχω τὸ γιασεμί μου
κι ἂν θάρρεψες πὼς σ' ἀγαπῶ, γελάστηκες, μικρὴ μου.

Ποιὰ μαύρη μοίρα σ' ἔφερε στὸ δρόμο τῆς ζωῆς μου
και θέλεις μὲ τὸ πείσμα σου νὰ λιώνης τὸ κορμί μου;

Ἐπίλησά σε ἐγὼ κι ὀψές, τὸ σάλιο σου ἔφαγά το
κι ἂν μ' ἀρνηθῆς κι αμιὰ φορά, τὸ κέφι μου ἔκαμά το

Ἄραγες δὲν τὸ σκέβεσαι μὲ τὰ πεισματικά σου,
πὼς θὰ μὲ χάσης κάποτε ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά σου;

Ἄραγες δὲν τὸ σκέβεσαι, πὼς ἀμαρτία κάνεις;
Καλά ναι τὰ πεισματικά, μὰ ἐσὺ τὸ παρακάνεις.

Ἐθάρριες πὼς σ' ἀγάπωνα, πὼς ἤσούνα τὸ φῶς μου;
μὰ ἐγὼ, μικρὴ μου, σ' ἔπαιζα, γιὰ νὰ περνᾷ ὁ καιρὸς σου.

Ἐγὼ γι ἀγάπες δέ χτικιῶ, δὲν πάω ν' ἀρρωστήσω,
γιατί μαι παρακαλετός, ὅπου κι ἂν ἀγαπήσω.

Γιατί σαι ἀκατάδεχτη ἔφυγ' ἀπὸ κοντά σου
κι οὔτε ν' ἀκούσω θέλω μπλιὸ μουδὲ και τ' ὄνομά σου.

Σοῦ τό χα πῆ δυὸ τρεῖς φορές, πρόσεξε, μὴ μὲ χάσης,
γιὰ δέ θὰ ξαναπουληθῶ νὰ μὲ ξαναγοράσης.

Μὴ μ' ἀρνηθῆς, γιὰ θὰ τὸ πῶ πὼς σ' ἔχω φιλημένη
και σ' ἔχω στὴν ἀγκάλη μου πολλές φορές βαρμένη.

Μίλιε, μὰ δὲν τὸ ράψανε τὸ στόμα σου μ' ἀσήμι,
μουδὲ μὲ τὴ χρυσοκλωνιά, μουδὲ μὲ τὸ μπρισίμι.

Στὸ μάρμαρο τοῦ τάφου μου ἔλα νὰ γονατίσης,
νὰ χύσης δάκρυα πικρά, ἴσως και μ' ἀναστήσης.

Τὰ πείσματα πού μου κανες καλά νὰ τὰ θυμᾶσαι,
ἴσως και κάμω τα κι ἐγὼ νὰ μὴν παραπονᾶσαι.

Ἐχουν καιρὸ τὰ μάτια μου νὰ δοῖνε τὰ δικά σου
κι ἐξέχασα, μὰ τὸ Θεό, πὼς λένε τ' ὄνομά σου.

Ἄρνησου με κι οἱ διμουριές καθόλου δὲ μ' ἄρέσου
βρίσκονται κι ἄλλες στὸ χωριὸ κι εἶναι καλύτερες σου.

Ἄν μ' ἀρνηθῆς, χάνεις ἐσύ, μὰ ἐγὼ δὲ χάνω πράμα,
μόνο λυποῦμαι τὸ χαρτί, πού σοῦ μπεσα τὸ γράμμα.

Ἔμαθα πὼς μ' ἀρνήθηκες κι ἐκαλοχάρηκά το
βαρὺ γομάρι βάστουνα κι ἐξεφορτώθηκά το.

Σὰν τὸ λεμόνι κίτρινη μ' ἔκανε ὁ σεβντὰς σου
κι ἐδὰ χω καὶ τὰ λόγια σου καὶ τὰ πεισματικά σου.

Ὅπου θὰ πᾶς δὲν ἔρχομαι κι ὅπου σαι δὲν πηγαίνω
μὰ ὅ,τι λόγια κι ἀνὲ πῆς ἀμέσως τὰ μαθαίνω.

Κρίμα στὴν ὁμορφάδα σου, κρίμα στά τόσα κάλλη,
νάχης καρδιά τόσο σκληρὴ καὶ κούφιο τὸ κεφάλι.

Σὰ νὰ μ' ἀγάπα ὁ Θεὸς καὶ μοῦ πε: «μὴ σιμώσης,
γιατὶ στά παραῦστερα πικρά θὰ μετανιώσης».

Ἀγάπουνά σε κι ἔλεγα ἀέρας μὴ σὲ γγίξη,
μὰ ἐδὰ τὸ λέω νὰ γενῆ ρέφουλας νὰ σὲ πνίξη.

Ἄν μ' ἀγαπᾶς μὲ τὴν καρδιά, πείσματα μὴ μοῦ κάνης,
γιατ' εἶν' τὰ μάτια σου γλυκά καὶ θὰ μὲ κουζουλάνης.

Μὴ μοῦ μηνᾶς πεισματικά, φτάνει μ' ὁ χωρισμὸς σου
γιατὶ σ' ἀγάπησα πολὺ καὶ τρώει μ' ὁ καημὸς σου.

Πείσματα καὶ πεισματικά, πείσματα καὶ ἰνάτια,
ἐγὼ τὰ πρωτοφίλησα τὰ δυὸ σου μαῦρα μάτια.

Τὸν ῥοκο πού μοῦ ἔκανες, θυμήσου, ἓνα βράδυ·
ῥοκίστηκες νά μ' ἀγαπᾶς ἀκόμη καί στὸν "Αδη.

Ἐγὼ λεγα, βρυσούλα μου, πῶς τρέχεις γιὰ τὰ μένα·
μὰ σὺ τρεχες καί πότιζες οὐλα τὰ διψασμένα.

Οὐλο τὸν κόσμο ν' ἀρνηθῶ, ἐσένα δὲν ἀρνοῦμαι,
γιατ' ἔχουν τὰ ματάκια σου μαγνήτη καί τραβοῦνε.

- Ὁ οὐρανὸς νά κατεβῆ κι ἡ γῆς νά πάη ἀπάνω
δὲ σ' ἀπαρνοῦμαι, μάτια μου, ὄξω καί ν' ἀποθάνω.
- Ὅποιος τὰ λόγια σου γροικᾶ καί τσ' ῥοκούς σου πιστεύει
στὴ θάλασσα πιάνει λαγούς καί στά βουνὰ ψαρεύει.
Ποιὸς εἶδε ψάρια στά βουνὰ καί θάλασσα σπαρμένη;
Ποιὸς εἶδε τούτους τσοὶ καιροὺς ἀγάπη μπιστεμένη;
"Ἄν ἴσως καί σ' ἀπαρνηθῶ καί κάμω ἄλλο ταίρι,
νά καίγωμαι ὡς καίγεται ἡ γῆς τὸ καλοκαίρι.
- Χρόνοι πολλοὶ κι ἀνέ διαβοῦν, δὲ θά σέ ἴλησμονήσω,
μουδὲ ποτὲ τὰ μάτια μου σ' ἄλλη θ' ἀναντρανίσω.
- Δὲν εἶμαι βασιλόπουλο, γιὰ νά σοῦ δώσω θρόνο·
μόνο σοῦ τάσσω μιαν καρδιά, πού χει γιὰ σένα πόνο.

- Θυμᾶσ' ὄντε-ν-ἐμνόγαμε στοῦ φεγγαριοῦ τῆ λάμψη,
κι' εἶπαμε ὅποιος ἀρνηθῆ φωτιά νά τότε κάψη;
Θυμᾶσαι ὄντε μοῦ χάρισες μιὰ μέρα τὴν ψυχὴ σου
καὶ μοῦ περ, φύλαξέ τὴνε μαζί μὲ τῆ δική σου.
- Τὴν πῆρα καὶ τὴν φύλαξα μὲ φόβο καὶ μὲ πόνο
κι ἄλλος κανεὶς δὲν τὸ ξερε, παρά οἱ δυό μας μόνο.
Κι ἐδᾶ, κακέ καὶ ἄπονε, μοῦ τῆ ζητᾶς ὀπίσω!
Μὰ οἱ δυὸ ψυχές γινῆκαν μιὰ, πῶς θά τσί ξεχωρίσω;
Ὁ κόσμος νά ξαναπλαστῆ, ἄλλη δὲ θ' ἀγαπήσω·
ἐσένα μόνο θ' ἀγαπῶ, ὥσπου νά ξεψυχήσω.
Σάν ἀποθάνω καὶ θαφτῶ, λιώσω καὶ γίνω χῶμα,
ὡς καὶ τὰ κοκαλάκια μου θά σ' ἀγαποῦν ἀκόμα.
Ὅσα σπυριά στὴ φλούδα του ἔχει τὸ πορτακάλι,
τόσα κομμάτια νά γενῶ, ἂν ἀγαπήσω ἄλλη.
Ὅλοι μοῦ λέν νά σ' ἀρνηθῶ, μὰ ἐγὼ δὲ σ' ἀπαρνοῦμαι,
γιατὶ σ' ἀγάπησα πολὺ καὶ τὸ Θεὸ φοβοῦμαι.
Ρόδο μου μὴ μαραίνεσαι, μὴν καταλῆς τὰ κάλλη·
γιὰ λίγο σ' ἀπαρνήθηκα, θά σ' ἀγαπήσω πάλι.
Ὅρκίζομαι στὸν οὐρανὸ, στὸν ἥλιο, στοῦ φεγγάρι
νά μὴν ἀφήσω ἄλλο γαμπρὸ γυναίκα νά σὲ πάρῃ.
Πάντα μου θά σὲ καρτέρῶ ζώντας ἢ πεθαμένη,
γιατ' ἡ-γι-ἀγάπ' ἢ μπιστικιά στά κόκαλ' ἀπομένει. (Ε)
Ἄπου μοῦ πῆ νά σ' ἀρνηθῶ, μεγάλος εἶν' ἐχθρὸς μου·
μὲ τὸ μαχαίρι τὸν χτυπῶ, ἂν εἶναι κι ἀδερφός μου.
Βάτους κι ἀγκάθια πάτησα ὡς τε νά σ' ἀγαπήσω·
καὶ τώρα ποῦ σ' ἀγάπησα, πῶς θά σὲ λησμονήσω;
Χίλια μαχαίρια καὶ σπαθιά θά βάλω στὴν καρδιά μου
καλλιὰ, παρά νά σ' ἀρνηθῶ, ὁμορφὴ κοπελιά μου.
Τὰ λόγια ποῦ μιλήσαμε λόγια ναι τιμημένα
καὶ σάν τὸ θέλωμε τὰ δυό, ὅλα ναι τελειωμένα.
Αὐτὸς ποῦ ναι στὸν οὐρανὸ κι ὀρίζει ὅλη τὴ χτίση,
αὐτὸς καὶ μόνος εἰμπορεῖ νά μᾶς-ε-ξεχωρίση.
Σάν τὴν ἀμμούτσα στοῦ γιαλὸ, τόσες κι ἂν ἀγαπήσω,
μόνο ἐσένα θ' ἀγαπῶ καὶ τὸ' ἄλλες θά τὸ' ἀφήσω,

Δέν τό λυπούμαι τό κορμί τοῦ Χάρου νά τό δώσω,
ἀνέ βρεθῆ ἄλλος κιανείς νά σ' ἀγαπήσῃ τόσο.

Πόσες φορές γλυκά γλυκά μέ μάτια δακρυσμένα,
μοῦ πες πῶς ἡ καρδούλα σου πονεῖ μόνο γιά μένα!

Σαρανταβέργινο κλουβί μοῦ σιάξαν οἱ γονιοί μου
καί μέσα μέ κλειδώσανε νά σ' ἀρνηθῶ πουλί μου.

*Επλήγωσές μου τήν καρδιά, μά γιατρικό δέ βάνω
μέ τό δικό σου τό σεβντά βάλθηκα ν' ἀποθάνω.

Μά τ' ἄστρο, μά τόν οὐρανό, μά τοῦ σεβντά τή λόχη,
ἐγώ γιά σένα χάνομαι, μά ἐσύ γιά μένα, ὄχι.

Κι ὅλα τά φίδια τσ' Ἀραπιᾶς ἐχθροί μου νά γενοῦνε,
μά τό Θεό δέν παραιτῶ τό αἷμα μου κι ἄν πιοῦνε.

*Οντε στειρέψη καί χαθῆ τό αἷμα τοῦ κορμιοῦ μοῦ,
ἐτότε κι-γι-ἀγάπη σου, θά βγῆ ἀπού τό νοῦ μου.

Τῶν ἀματιῶ μου τό νερό νά θελε μοῦ ζητήσης,
ἔβγανα κι ἔδιδά σου το, νά μὴ μέ λησμονήσης.

Βάστα τή μπιστοσύνη σου κι ἐγώ τήν ἰδική μου
κι ἄν σ' ἀρνηθῶ, καλλιὰ φωτιά νά κάψῃ τό κορμί μου.

Βάστα τήν μπιστοσύνη σου νεραντζολεμονιά μου
κι ὡς τε νά ζιῶ θά σ' ἀγαπῶ, θά σ' ἔχω στήν καρδιά μου.

Τό ὄνειρό μου εἶσαι σὺ, γιά σένα θέ νά ζήσω
κι ἀπάνω στό στήθάκι σου τά μάτια μου θά κλείσω.

Τόν ἥλιο βάνω μάρτυρα τόν οὐρανό κριτή μου,
πῶς σ' ἀγαποῦσα μπιστικά κι ἔφθειρα τή ζωῆ μου.

Ὡς κι ἄν τό φέρῃ ἡ τύχη μου, ἐγώ δέ σ' ἀπαρνοῦμαι
στόν κόσμο πού γεννήθηκα γιά σέ θά τυραννιοῦμαι.

Μὴ μαραζώνης, μὴ χτικιάς, πῶς ἄλλαξε ἡ γνώμη
μέσ' στήν καρδιά μου κλειστήκες κι εἶσαι κλειστή ἀκόμη.

Σά δώσω ἐγώ τό λόγο μου, σιντερινῆ θελιά ναι
σά θές κι ἐσύ νά μ' ἀγαπᾶς, παντοτινῆ φιλιὰ ναι.

Ἐσύ σαι τ' ἄνθι τῶν ἀνθῶ καί τσῆ μηλιάς τό μῆλο
σ' ἐσένα τόν πατέρα μου, προξενητῆ θά στείλω,

*Ὅποιος πιστεύει τσ' ὄρκους σου, πίστη δέν τ' ἀπομένει,
γιατί κρατεῖς τή διμουριά στά χέρια σου γραμμένη.

Τρίχ' από τὰ μαλλάκια σου τὰ μάτια μου θά ράψω
κι ὄρκο σοῦ παίρνω στό Θεό, ἄλλη νά μήν κοιτάξω.

Στόν οὐρανό κι ἄν ἀνεβῆς καί στ' ἄστρα κι ἄν καθίσης,
ἄλλο δέ θάβρης μπιστικό σά μένα ν' ἀγαπήσης.

Ὁ κόσμος νά ξαναπλαστή, δέ θ' ἀγαπήσω ἄλλη'
νά τελειώσ' ἡ ζήση μου μέ τὰ δικά σου κάλλη.

Δέν ἀπαρνιοῦμαι, δέν ξεχνῶ κι ἄλλη δέ θ' ἀγαπήσω'
χωρίς ἐσέν' ἀγάπη μου, ἀδύνατο νά ζήσω.

"Ὡς τε νά στέκουν τὰ βουνά θά σ' ἀγαπῶ, μικρή μου
καί σά χαλάσουν τὰ βουνά, θά σ' ἀρνηθῶ πουλί μου.

Θά σ' ἀγαπῶ ὡς τε νά ζιῶ κι ἄς μὴ σέ κάμω ταίρι'
μέ τήν ἀγάπη σου θά ζιῶ, ἄσπρα μου περιστέρι.

Πάρε τὸ δαχτυλίδι μου, νά τὸ κρατᾶς σημάδι
κι ἄν δέ παρθοῦμε ζωντανοί, παιρνόμαστε στόν "Αδη.

Ὡς εἶν' σπιθα λαμπερῆ στή χόβολη κρυμμένη,
έτσά ναι ἡ-γλ-ἀγάπη μου, κρυφή, μά μπιστεμένη.

Μέσ' στήν καρδιά μου σ' ἔγραψα καί ἡ γραφή δέ λιώνει'
θά μένη ἐκεῖ παντοτινά τὰ φύλλα νά πληγῶν.

Δέ σ' ἀπαρνιοῦμ' ἐγώ ποτέ καί γνώμη δέν ἀλλάσω'
γῆ θά σέ κάμω ταίρι μου, γῆ τῆ ζωῆ θά χάσω.

Σάν κύμα στήν ἀκρογιαλιά, ὄντε χτυπᾶ στό βράχο.
τά λόγια πού μιλῆσαμε εἰς τήν καρδιά μου τά χω.

Καταμεσῆς στή θάλασσα μουρέλα θά φυτέψω
καί σά θά κάμουνε καρπὸ, τσ' ἀγάπης θά πιστέψω.

Δέν εἶμ' ἐγώ βασίλισσα, γιά νά σοῦ τάξω θρόνο'
μόνο χω μιὰ φτωχὴ καρδιά κι αὐτὴ σοῦ τάσσω μόνο,

'Εσύ σουνα πού μοῦ λεγες: «μὴ φοβηθῆς φοβέρες'
μά ἐγώ γιά σένα δέ δειλιῶ τοῦ! τουφεκιοῦ τσί σφαῖρες».

'Εσύ 'σουν ἀπού μοῦ λεγες, πῶς θά μέ μεγαλώσης,
πῶς θά μέ κάμης οὐρανὸ ἄστρα νά μέ γεμώσης!

"Ὀντε θ' ἀσπρίση ὁ κόρακας, τὸ χιόνι σά μαυρίση,
τότες καί ἡ καρδούλα μου θά σοῦ ξελησμονήση.

Ὁρκίστηκα, πῶς θ' ἀγαπῶ παντοτινά, αἰώνια,
τόν ἄγγελο π' ἀγάπησα στά παιδικά μου χρόνια.

Ποῦ ν’ οἱ σταυροὶ ποῦ μοῦ κανες οἱ ὄρκοι σου οἱ τοσοὶ;
καὶ τοὺς ἐπίστευα κι ἐγώ, σὰ νὰ μὴν εἶχα γνώση.

Δάσο ἄν-ε-δῆς χωρὶς κλαδιά, θάλασσα δίχως ἄμμο,
τότες κι ἐγώ θὰ σ’ ἀρνηθῶ κι ἄλλη φιλιὰ θὰ κάμω.

“Οντε θὰ δῆς τὸ αἷμα μου χάμαις νὰ κολυμπιάση,
τότες καὶ μόνο θὰ μπορῆ ἄλλος νὰ σ’ ἀγκαλιάση.

Σαράντα χρόνια θάλασσα, στεριά νὰ μὴν πατήσω,
θὰ μένω στὴν ἀγάπη σου κι ἄλλη δὲ θ’ ἀγαπήσω.

—“Ορκο θὰ κάμω στὸ σταυρὸ, θὰ μνῶξω στὴ Θεότητ’
δέν κάνω μπλιὸ ἀγαπητικιά, σὰν ἔχασα τὴν πρώτη.

—Μὴν κάμης ὄρκο στὸ σταυρὸ μὴ μνῶξης στὴ Θεότητ’
κι ἄλλη ἀγάπη βρίσκεται καλλιὰ ἀπὸ τὴν πρώτη.

—Τρακοσιες ἀγαπητικὲς δέν εἶναι, σὰν τὴν πρώτη
σ’ αὐτὴν πρωτομπιστεύτηκε τὰ μυστικὰ τῆς ἡ νιότη.

‘Ως ἐσταυρῶσαν τὸ Χριστό, τὸν Ποιητὴ τοῦ Κόσμου,
ἔτσα νὰ μὲ σταυρῶσουνε, δὲ σ’ ἀπαρνιοῦμαι, φῶς μου.

“Οπου κι ἂν πάω, ὅπου βρεθῶ καὶ τὸν καιρὸ ποῦ ζήσω,
τάσσω σου ἄλλη νὰ μὴ δῶ μουδὲ ν’ ἀναντρατίσω. (E)

Καὶ πῶς μπορῶ νὰ σ’ ἀρνηθῶ, κι ἂν θέλω δὲ μ’ ἀφήνει
τούτῃ ἡ καρδιά, ποῦ σὺ ἔβαλες τσ’ ἀγάπης τὸ καμίνι. (E)

Ἐπίστεψα στοὺς ὄρκους σου καὶ στὰ γλυκόλογά σου!
τὰ λόγια σου ἦταν ψεύτικα, ψεύτικη κι ἡ φιλιὰ σου.

Κι ἀφοῦ χες ἄλλο στὴν καρδιά, τί μ’ ἤθελες ἐμένα;
γιατί μὲ κάνεις καὶ πονῶ, ὡς τε νὰ ζιῶ, γιὰ σένα;

Θὰ σ’ ἀγαπῶ, ὡς τε νὰ ζιῶ· καὶ ὅταν θ’ ἀποθάνω,
θὰ σὲ ζητήξω γιὰ σταυρὸ στὸν τάφο μου ἐπάνω.

Λένε μοῦ νὰ σ’ ἀπαρνηθῶ καὶ νὰ σὲ παραιτήσω·
καλλιὰ μαχαίρι νὰ σφαγῶ, τὸ αἷμα μου νὰ χύσω!

Κανόνια νὰ μοῦ παίζουνε μὲ βόλια πιριντσένια, (1)
δὲ σ’ ἀπαρνιοῦμαι μάτια μου, μόνο μὴν ἔχης ἔγνια

Τό να μου χέρι στὴ φωτιά καὶ τ’ ἄλλο στὸ μαχαίρι·
γὴ θὰ καῶ, γὴ θὰ σφαγῶ γὴ θὰ σὲ κάμω ταίρι.

(1) μπρούτζινα

Σε ἀγαπῶ, μὰ δὲ μπορῶ νὰ σοῦ τὸ φανερώσω·
σάν τὸ λιβάνι θὰ καῶ, σάν τὸ κερί θὰ λιώσω.

Στὰ σίδερα νὰ μ' ἔχουνε καὶ νὰ μὲ τυραννοῦνε,
καὶ τὸ μαχαίρι στὸ λαιμό, φῶς μου, δὲ σ' ἀπαρνιοῦμαι.

Μὰ μιά ναι μένα ἢ γνώμη μου, ποτέ δὲν τὴν ἀλλάσσω·
καλλιὰ τὸ καίω τὸ κορμί, παρά νὰ σοῦ ξεχάσω.

Κλαῖνε τὰ δέντρα γιὰ νερὸ καὶ τὰ πουλιά γι' ἀέρα·
κλαῖνε καὶ τὰ ματάκια μου, γιὰ σένα νύχτα μέρα.

Θάνατο νὰ μοῦ δώσουνε, νεκρός νὰ πέσω χάμαι
κι ὄλο τὸ αἷμα νὰ χυθῆ, ἐγὼ μὲ σένα θά μαι.

Ρόδο μου μὴ μαραίνεσαι, μὴ φυλλοκιτρινιάζης.
μ' ἀνάθεμά με ἂν ἀγαπῶ στὸν τόπο πού λογιάζεις.

"Ὅσο μακριὰ κι ἂν βρίσκωμαι τὰ χροιν' ἀποῦ θὰ ζήσω
σ' ὀρκίζομαι στὴν Παναγιά ἄλλη δέθ' ἀγαπήσω.

"Ἐχω ἀγάπη στὰ μακριὰ πολυκανακισμένη
καὶ ὄσα χρόνια κι ἂν διαβοῦν, πάντα πιστὴ μου μένει.

Ἐγὼ μικρὴ μου σ' ἀγαπῶ κι ἂν θέλῃς, πιστεψέ με·
ἂν μ' ἀρνηθῆς-θὰ λυπηθῶ, μὰ δὲ σε καταριέμαι.

Ἐγὼ τουφέκια δὲ δειλιῶ, τσί μπάλες καταπίνω,
τὴν κοπελιά π' ἀγάπησα κιανούς δὲν τὴν ἀφήνω.

Κι ἂν ἀποθάνω καὶ θαφτῶ, λιώσω καὶ γίνω χῶμα,
θέ ν' ἀπομείνῃ μιά σκιά νὰ σ' ἀγαπᾶ ἀκόμα.

Μὰ ἐσύ θαρρεῖς πὼς σ' ἀγαπῶ ψεύτικα καὶ φοβᾶσαι·
ἐγὼ γιὰ σένα χάνομαι, μα ἐσύ δὲν μὲ λυπᾶσαι.

Ἐγὼ μικρὴ μου σ' ἀγαπῶ, μὰ δὲν τὸ φανερώνω
καὶ τὸ λιγνό σου τὸ κορμί κρυφὰ τὸ καμαρώνω.

"Ἄν μ' ἀγαπᾶς, θὰ σ' ἀγαπῶ καὶ μὲ τὸ παραπάνω.
μ' ἂν μ' ἀρνηθῆς, θὰ σ' ἀρνηθῶ, στὸ νοῦ μου δὲ σε βάνω.

Χίλιους νὰ δοῦν τὰ μάτια μου νὰ λάμπουν σάν ἀγγέλοι,
ἢ πονεμένη μ.υ καρδιά, ἐσένα μόνο θέλει!

Ψηλή, λιγνή μου κύπερη, δάφνη μου μυρισμένη,
ἢ νιότη μου στὰ χέρια σου εἶναι παραδομένη,

"Ἀσπρη μου, μαυρομάτα μου, κλειδί τοῦ λογισμοῦ μου,
παρηγοριά τῆ νιότης μου, πάντα σ' ἔχω στὸ νοῦ μου.

Ἐγώ εἶμαι ὁ περβολάρης σου, ρόδο μου μυρισμένο,
κι εἶν’ ἡ καρδιά μου γάστρα σου, πού σ’ ἔχω φυτεμένο.

Νά χε ὁ ἥλιος ὀμιλιά, θά τοῦ λεγα γλυκιά μου,
γιά νά σοῦ πῆ, πῶς σ’ ἀγαπῶ μέ ὅλη τήν καρδιά μου.

“Ὅπως ἐλπίζω, ἐλπίζε· κι ὡς ἀγαπῶ, ἀγάπα
καί μὴν κακαφορεύεσαι, κακά γιά σέ νά πα.

Μέ ποιὰ καρδιά, μέ ποιὰ ψυχή, μοῦ λές νά σέ ἀφήσω,
νά πάω νά βρῶ νά παντρευτῶ καί νά σέ λησμονήσω;

Σαρανταπέντε κυνηγοί τὸ νοῦ μου κυνηγοῦνε,
μὰ ἐγώ τὸν ἔχω ἀπάνω σου καί δὲ θά τόνε βροῦνε,

Ὡς τρέχει γρήγορα τὸ φῶς, ἔτσι κι ὁ νοῦς μου τρέχει
κι ὅλο μαζί σου βρίσκεται κι ὅλο κοντά του σ’ ἔχει.

Τόσο πολὺ σ’ ἀγάπησα! Χριστέ μου, σέ καλὸ μου
μὴ σ’ ἀγαπήσω πιὸ πολὺ καί χάσω τὸ μυαλό μου.

Τὰ μάτια μου τῆς ὀρφανῆς νά θελε μοῦ ζητήσης,
ἔβγανα κι ἔδιδά σοῦ τα, νά μὴ μοῦ λησμονήσης.

Ἄνοιξε τὴν καρδούλα μου καί καλοκοίταξέ τη
κι ἂν μέσα βρῆς ἄλλοῦ φιλιὰ, κατακομμάτιασέ τη.

Ἄν παντρευτῆς, παντρεύομαι, κι ἂν μείνης ἔτσι, μένω
κι ἀνέ γενῆς καλόγερος κι ἐγώ στὰ ράσα μπαίνω.

Ἐσὺ σαι τῆς ψυχῆς ψυχὴ καί τῆς καρδιάς μου ὁ στύλος
ἐσὺ σαι ὁ πιὸ καλύτερος κι ὁ πιὸ πιστὸς μου φίλος.

Μιά ν’ ἡ-γι-ἀγάπη π’ ἀγαπῶ, κι ἓνα Θεὸ δοξάζω
μέ τσ’ ἄλλες παίζω καί γελῶ, γιά νά διασκεδάζω.

Μιά ν’ ἡ-γι-ἀγάπη π’ ἀγαπῶ ἓνας εἶν’ ὁ Θεὸς μου
μέ τσ’ ἄλλες παίζω καί γελῶ, γιά νά περνᾷ ὁ καιρὸς μου.

Γράψω δὲ γράψω στὸ χαρτί, μπέψω δὲ μπέψω γράμμα,
ἡ-γι-ἀγάπη, πού χω μέ τὰ σέ, εἶναι μεγάλο πράμα.

Κλαίω κρυφά καί σ’ ἄνθρωπο ποτὲ δὲ θά μιλήσω
τὸ μυστικὸ τοῦ πόνου μου στὸ μνήμα μου θά κλείσω.

Τὰ χεῖλια μου μέ νεκρικὸ σταυρὸ νά τὰ σφραγίσουν,
ἂν ἀπὸ σέν’ ἄλλη κιαμιὰ, δεχτοῦνε νά φιλήσουν.

Τὸ ἔρμηδὸ μου τὸ κορμί ἡ γῆς μὴν τὸ χωνέψη,
ἄλλην ἀγάπη ἀπὸ σέ, ἀνίσως καί γυρέψη,

"Αν πάψη νά ναι ἡ θάλασσα καρφίχτης στὸ φεγγάρι
κι ἐγὼ θὰ πάψω ν' ἀγαπῶ τ' ἄμορφο παλικάρι.

Τὴ μάνα μου τὴν ἀγαπῶ κι ἐκείνη πάλι ἐμένα,
μά ὄχι ἀγάπη μου, γλυκιά, ὡς ἀγαπῶ ἐσένα.

Τὴ μάνα σου τὴν ἀγαπῶ καὶ τσὴ φιλῶ τὸ χέρι,
γιὰ θὰ τὴν κάμω πεθερά καὶ σέ γλυκὸ μου ταίρι.

Μὴ μ' ἐρωτᾷς ἂν σ' ἀγαπῶ καὶ ξάνοιξέ με πρῶτα
τὰ δυὸ μου χεῖλη μὴ ρωτᾷς, τὰ δυὸ μου μάτια ρῶτα.

Τώρα μόνο κατάλαβα, πῶς μ' ἀγαπᾷς στ' ἀλήθεια,
πῶς ἡ καρδιά σου σπαρταρᾷ, μόνο γιὰ μέ στά στήθια.

Σ' ἓνα σπηλιάρι σκοτεινὸ καὶ σ' ἓνα βράχο ἀπάνω,
σάν εἴμαστε τὰ δυὸ μαζί, τὴ ζῆση μου ὄλη κάνω.

Χάνομαι στὴν ἀγάπη σου καὶ καίγομαι καὶ λιώνω
καὶ μὲ ρωτοῦν ἦντὰ παθα καὶ δέν τὸ φανερώνω.

Μέσ' στὴν καρδιά μου σ' ἔγραψα μὲ κόκκινο μελάνι
κι ὅποιος μοῦ πῆ νὰ σ' ἀρνηθῶ, μόνο τὸν κόπο χάνει.

Μιά (μοδιτρούλα) ἀγαπῶ χρονῶ δεκατεσσάρω
κι ὄντε θὰ γίνῃ (δεκοχτῶ), ἐτότες θὰ τὴν πάρω.

Γιὰ σένα παίρνω ρίζωμα, νιὰ σένα παίρνω χύτη,
γιὰ σένα τ' ἀπαρνήθηκα τοῦ κύρη μου τὸ σπίτι.

Στὸν κόσμον μιὰν ἀγάπησα, ἄλλη δὲ θ' ἀγαπήσω
καὶ ἂν αὐτὴ μὲ ἀρνηθῇ, μονάχος μου θὰ ζήσω.

Ὡς εἶν' ὁ δρυὸς ψηλὸ δεντρό κι ἔχει γερούς τσοὶ κλώνους,
ἐτσά ναι κι ἡ-γι-ἀγάπη μου καὶ θὰ βαστάξῃ χρόνους.

"Αν ἤξερα πῶς μ' ἀγαπᾷς, κι ἐγὼ θὰ σ' ἀγαποῦσα
καὶ εἰς τὸν κόσμον ἐτοῦτο-νε-, μόνο γιὰ σέ θὰ ζοῦσα.

Θὰ ξεκλειδώσω τὴν καρδιά καὶ μέσα θὰ σέ βάλω,
καὶ θὰ πετάξω τὰ κλειδιά μπλιό μου νὰ μὴ σέ βγάλω.

Μὰ ἐσύ θαρρεῖς πῶς σ' ἄφηκα, μικρὸ μου, καὶ φοβᾷσαι.
μὰ ἐγὼ χω μέσα στὴν καρδιά κρεβάτι καὶ κοιμάσαι.

"Οντε στερέψη καὶ χαθῇ τὸ αἷμα τοῦ κορμιοῦ μου,
τότες θὰ βγῇ ἡ-γι-ἀγάπη σου, μικρὴ μου, ἀπὸ τὸ νοῦ μου.

Ἐφίλησα μίαν κοπελιά κι ἐκείνη ἐφίλησέ με
κι ἡ γλύκα ἦτανε πολλή κι ἐλιγομάριασέ με.

Μ' ἐφίλησες, σ' ἐφίλησα' ἔδωκες κι ἔδωκά σου·
δὲ μοῦ χρωστεῖς, δὲ σοῦ χρωστῶ, πὲς το στὰ γονικά σου.

Πίνω το πάλι τὸ κρασί, πίνω το νὰ μεθύσω,
πίνω το νὰ ξεκουρνιαστῶ, νάρθω νὰ σὲ φιλήσω.

Ἄ δὲν ἀστράψη, δὲ βροντᾶ· κι ἄ δὲ βροντᾶ, δὲ βρέχει·
κι ἄ δὲ φιλήση ἀπ' ἀγαπᾶ, ποτ' ὄφελος, δὲν ἔχει.

Σάν τ' ἔλεγε δὴς τὴν κοπελιά καὶ χαμηλοξανοίγει.
σκύψε καὶ φίλησέ την, μὰ ἐκείνη δὲ θὰ φύγει.

Ἐφίλησα κι ἐτσιμπήσα τὸ ροδομάγουλό τση
τὸ σάλιο μου τση τάϊζα κι ἐκείνη τὸ δικό τση·

Μαῦρό ναι τὸ γαρέφαλο καὶ μπλάβος ὁ ἀθός του·
κι ἀπ' ἀγαπᾶ καὶ δὲ φιλεῖ, ἦντά ναι τ' ὄφελος του;

Τὰ μάτια μου βλαστήμουνα, τὸ νοῦ μου ἐκατηγόρου,
πὼς δὲ σὲ γλυκοφίλουνα τσί μέρες ἀπὸ μπόρου.

Δὲ θέλω ἀπὸ πάνω σου πράμα, πὸυ νὰ χη πόνό,
παρ' ἀπὸ τ' ἀχειλάκι σου ἓνα φιλάκι μόνο.

Ὁ ἥλιος τζάμι δὲν τρυπᾶ, τὸ ρόδο τὸ μαραίνει
κι ἀπὸ φιλεῖ μελαχροινὸ, φιλεῖ, μὰ δὲ χορταίνει.

Σάν τή κοκκινόπιπεριά μ' ἔκαψε τὸ φιλί σου
κι ὁ νοῦς μου πάει νὰ σκορπιστῆ γιὰ γάπη ἐδική σου.

Μ' ἐφίλησά σε μιά καὶ δυὸ, πάλι θὰ σὲ φιλήσω·
σάν ἔφαγα τὸ σάλιο σου, πῶς θὰ σοῦ λησμονήσω;

Κι ἂν πέσω ν' ἀποκοιμηθῶ, τὰ μάτια μου κι ἂν κλείσουν,
βλέπω τὰ χεῖλη ποῦ ποθῶ νάρθουν νὰ μὲ φιλήσουν.

Οὔλο τὸν κόσμο γύρευσα νὰ βρῶ γλυκὸ σταφύλι·
γλυκύτερο δὲν ἤβρηκα 'ποῦ τὸ δικό σου ἀχείλι.

"Αχι καὶ πῶς τὴ ρέγομαι τὴν ὄμορφη γυναίκα,
νὰ τὴ φιλῶ πέντε φορές κ' ἐκείνη ἐμένα δέκα.

Νὰ σὲ φιλήσω κιἂν τὸ πῶ, ἢ γλώσσα μου νὰ πέση
κι ἡ κεφαλὴ μου νὰ κοπῆ καὶ τὸ κορμί στὴ μέση.

Νὰ σὲ φιλήσω κι ἂν τὸ πῶ κι ἀνέ τὸ μολοήσω,
σάν τὸν 'Αράπη νὰ γενῶ, νὰ μὴ μπορῶ ν' ἀσπρίσω,

Σ' ἐφίλησα πολλές φορές κι ἐπήρα τὴ γλυκάδα·
κι ἂν σὲ φιλήσῃ ἄλλος κιανεῖς, δὲ θάχῃ νοστιμάδα.

'Εφίλησές με μιά καὶ δυὸ, σώνει, μικρό μου, σώνει
γιὰ θὰ τὸ μάθη ἢ μάνα μου καὶ θὰ μᾶς-ε-μαλώνῃ.

— "Ἦντά ναι δά καὶ τὸ φιλί; σφουγγίζεις το καὶ βγαίνει.

— "Ὅσο κι ἀνέ σφουγγίξῃς το ἢ κοκκινάδα μένει.

Ζωγράφε, ποῦ ζωγράφισες τῇ θάλασσας τὸ χρῶμα,
ζωγράφισέ με νὰ φιλῶ τσ' ἀγάπης μου τὸ στόμα.

"Ανοίξε τ' ἀγκαλάκια σου καὶ σφιχταγκάλιασέ με
καὶ τὸ δαχτυλιδένιο σου στόμα καὶ φίλησέ με.

Τὸ κάστανο θέλει κρᾶσί καὶ τὸ καρῦδι μέλι
κι ἡ κόρη γλυκοφίλημα κι ἄς λῆ, πῶς δὲ θέλει.

"Ασπρη κατάσπρη φίλησα κι ἐκρυσολόγησέ με
κι ἐφίλησα μελαχροινὴ κι ἐμοσκομύρισέ με.

Τὸ μῆλο, ἀπού σοῦ δωκα, ἦτανε δαγκαμένο
κι ἀπάνω στὴ δαγκαματιὰ φιλί 'τανε γραμμένο.

Πολλές φορές τὸ λόγιασα νὰ μπῶ νὰ σὲ φιλήσω,
μά ἡ τιμὴ κι ἡ-γι-ἀνθρωπιὰ πάντα με σέρνει πίσω.

Σαράντι ἅγιοι βοηθάτε με, νὰ μπῶ νὰ τὴ φιλήσω
κι ἄλλοι σαράντα τέσσερεις, νὰ φέγγω νὰ πορίσω.

Ἐφίλιες με κι ἀρρώστησα, φίλιε μ' ἐδά νά γιάνω
καί στήν μπαμπακερή κλωστή στέκομαι ν' ἀποθάνω.

Βασιλιοπούλα νά σουνα δέν θάχες τέτοια χάρη,
νά σοῦ ζυγιάζουν τὸ φιλί μὲ τὸ μαργαριτάρι.

Ὅσ' ἄστρα ναι στὸν οὐρανὸ καὶ φύλλα στὸ σπαρμένο,
τόσες φορές νά σέ φιλῶ καὶ πάλι δέ χορταίνω,

Χελιδονάκι θά γενῶ, νά κάτσω στὰ σγουρά σου,
νά τὰ χορτάσω τὰ φιλιά πάνω στὰ μάγουλά σου.

Χελιδονάκι θά γενῶ, νά κάτσω στὸ λαιμό σου,
νά σοῦ φιλήσω τὴν ἐλιά, πού χεις στὸ μάγουλό σου.

Σάν τὸν κισσὸ στὸν πλάτανο, θά σέ σφιχταγκαλιάσω,
νά σέ φιλῶ γλυκά γλυκά, ὡς τε νά σέ χορτάσω.

Ἐσὺ καλά τὸ λόγιασες, φιλιά νά μὴ μοῦ δώσης·
μά ἐγὼ καλά τὸ λόγιασα καὶ δέ θά μοῦ γλιτώσης.

Καὶ θά σοῦ κάμω μαϊκά μὲ τρία πορτακάλια,
νά σέ φιλῶ ὄντε θέλω ἐγὼ, μὲ δίχως παρακάλια.

Δός μου τὸ κόρη τὸ φιλί, δός μου τὸ τοῦ καημένου
καὶ τάξε πὼς ἐχάρισες ζωὴ τ' ἀποθαμένου.

Δός μου τὸ κόρη τὸ φιλί καὶ ψυχικὸ θά κάνης·
ἀλλιῶς δέ σώνεις τὴ ψυχὴ, ὄντε θά-ν-ἀποθάνης.

Τ' ἀχείλι σου ναι κόκκινο κι ὅποιος κι ἂν τὸ φιλήσῃ
δίχως ρακὴ, δίχως κρασί, μικρὸ μου, θά μεθύσῃ.

Τ' ἀχείλι σου ἀνοιγοκλεῖ, λόμπης μοῦ καταρᾶσαι·
ἓνα φιλάκι μοῦ δωκες κι ἐκεῖνο τὸ λυπᾶσαι.

Ὅποιος φιλεῖ τ' ἀχείλι σου, ζάχαρη πιπιλίζει·
κι ὅποιος κοιμᾶται δίπλα σου, τὸν ὕπνὸ λαχταρίζει.

Κοιμοῦμαι κι ὄνειρεύομαι, πὼς, σέ φιλῶ στὸ στόμα·
ξυπνῶ κι ἀκούγω μυρωδιές στὰ χεῖλι μου ἀκόμα

Χρυσὴ ἀλυσσίδα μὲ σταυρὸ κρέμεται στὸ λαιμό σου
κι οὖλοι φιλοῦνε τὸ σταυρὸ κι ἐγὼ τὸ μάγουλό σου.

Ἀγάπα-με τζαμπί τζαμπί, νά σ' ἀγαπῶ σταφύλι·
φίλιε με σὺ στὸ μάγουλο, νά σέ φιλῶ στ' ἀχείλι.

— Ἐσὺ σαι κόρη μου ὁ γιατρὸς κι ἐγὼ μαι ὁ πληγωμένος·
δός μου, χαρῶ σε, τὸ φιλί νά γιατρευτῶ ὁ καημένος.

—Δέν τό χω ἐγώ γιά τὸ φιλί, σκουπίζω το καί βγαίνει·
 μά τόχω πῶς γλυκαίνεσαι καί ποιός σέ ξεγλυκαίνει;
 Στὴ γειτονιά σου μὲ πουλοῦν σκλάβο κι ἀγόρασέ με·
 γι ἓνα φιλί μὲ δίνουνε, δός το, λευτέρωσέ με.

Καιρό χαμε νά σμίξωμε κορμί καμαρωμένο,
 νά σοῦ φιλῶ τ' ἀχείλι σου τὸ μοσκομυρισμένο.

Ἀγάπησα κι ἐγώ ὁ φτωχός ἓνα κομμάτι χιόνι·
 νά τὸ φιλήσω, δέν μπορῶ, τ' ἀχείλι μου μαργώνει.

Ἀνέβα ἐσύ, πουλάκι μου, κρυφά κρυφά στό δῶμα,
 νά μὲ φιλής, νά σέ φιλῶ, γλυκά γλυκά στό στόμα.

Μὲ τρόπο, ποῦ νά μὴ σέ δοῦν, ἔμπα μέσα στό ρυάκι,
 νά σοῦ φιλήσω μιά καί δυὸ τὸ κόκκινο χειλάκι.

Κι ἂν σέ ρωτήσ' ἡ μάνα σου, ἦντα κανες στό ρυάκι,
 πέ τση, πῶς ἐμετάδεσες τὸ ἔρημο ριφάκι.

Βάλε τὸ μέλι στό γυαλί νά λιώση νά τὸ πιοῦμε,
 ποῦ νά ν' τ' ἀχείλι' μας γλυκό, ὄντε θά φιληθοῦμε.

Νά μουνα καί τί νά μουνα; Νά μουνα χελιδόνι,
 ναρχόμουν νά σέ φίλουνε ὄντε θά ξημερώνη.

Ὅντε θά ξεχωρίσωμε, ἔχω νά σοῦ χαρίσω
 ἓνα φιλί στό μάγουλο, νά μὴ σέ λησμονήσω.

Τ' ἄστρα δέν ἔχουν μετρημό, μά ἐγώ θά τὰ μετρήσω·
 κανένας δὲ σ' ἐφίλησε, μά ἐγώ θά σέ φιλήσω.

Θέλω τὰ μαῦρα μάτια σου νά τὰ φιλῶ μονάχος,
 ὅπως φιλιοῦνται ἀχόρταγα τὸ κύμα καί ὁ βράχος.

Ποτέ μου δέν ἐπίστευα, πῶς θά σαι ὁ θάνατός μου·
 κι ἂν θέλῃς νά χω ἀνάσταση, ἓνα φιλάκι δός μου.

Ἐφίλησά σε μιά καί δυὸ κι ἐπήρα τὸν ἀθό σου
 κι ἔδωκα δέκα σφάκελα τῶν ἐδικολογιῶ σου.

—Θυμήσου πῶς σ' ἐφίλησα, κι ἔπιασα τὰ βυζιά σου
 καί πῶς γλυκοκοιμήθηκα ὄρες στὴν ἀγκαλιά σου.

—Δέν τό χω ἐγώ γιά τὸ φιλί, μὲ τὸ μαντήλι βγαίνει
 καί τὰ βυζιά πῶς τὰ πιασες, πράμα δέν ἀπομένει.

Φίλησε μιά τὸ μάγουλο, φίλησε μιά τὸν μπέτη,
 ὄλο καί χαμηλότερα τὸ μάτι σου ξε πέφτει.

Πράμ' ἄπρεπο, δὲ θά γενῆ κι ὁ νοῦς σου μὴν τὸ βάνη·
φῆρε κουμπάρο καὶ παπᾶ νὰ βάλωμε στεφάνι.

Μήμπας θαρρεῖς καὶ τὸ φιλι φαί ναι νὰ χορτάσης;
"Ὅσο καὶ πιὸ πολὺ φιλεῖς, τόσο καὶ πιὸ λιμάσεις.

Γαρέφαλο κι ἄν καταπιῶ, κανέλα κι ἄν μασήσω,
ἄλλα πρικιά μου φαίνονται, ὡς τε νὰ σὲ φιλήσω.

Μικρὸ κι ἐγώ, μικρὴ κι ἐσύ, ἔλα νὰ φιληθοῦμε,
νὰ σμίξουν τὰ κορμάκια μας, νὰ σφιχταγκαλιαστοῦμε.

Τὸ λεμονάκι τ' ἄγγουρο τρίβε το νὰ μυρίζῃ
καὶ τῆ γειτονοπούλα σου φίλιε νὰ κοκκινίζῃ.

Λιγνὸ κυπαρισσάκι μου, κλίνει νὰ σὲ φιλήσω
καὶ νὰ καῖ τὸ στόμα μου, ἄν-ε-τὸ μαρτυρήσω.

Τ' ἀχείλι σου τὸ κόκκινο μοιάζει μὲ τὸ κεράσι·
κι ἐκεῖνος ποῦ θὰ τὸ φιλή, ποτές δὲ θὰ γεράσῃ.

Νὰ φίλουνα τ' ἀχείλι σου κι ἄς ἔχῃ κοκκινάδι·
δὲ μ' ἔμελε γιὰ τὸ φιλί, νὰ κατεβῶ στὸν "Αδη.

Τὰ μάτια σου τὰ ὁμορφα ρέχτηκα νὰ φιλήσω
κι ἄν τὰ φιλήσω, κάτεχε, δὲ θὰ σὲ λησμονήσω.

"Ενας Θεὸς μᾶς ἐπλασε ἀπὸ τὸ ἴδιο χῶμα·
καὶ πρέπει νὰ φιλιούμαστε τὰ δυὸ στόμα μὲ στόμα.

Κι ἄ δὲ θυμᾶσαι τὰ μικρά, θυμήσου τὰ μεγάλα·
χίλια φιλιὰ σοῦ χάρισα κι εἶπες μου: «Θέλω κι ἄλλα»

Θυμήσου ὄντε σὲ μπέψανε, νὰ πάρῃς τὴν κνισάρα,
κι σοῦ δωκα κρυφὸ φιλί καὶ σουῖρθε λιγομάρα.

Θωρεῖς τὸ μουστακάκι μου, ποῦ βάνει ἀρχὴ νὰ δρώνῃ;
Μιάν κοπελιά μου τὸ φιλεῖ καὶ γοργομεγαλώνει.

"Ἡ μάνα σου μου τὰ μπεψε τὰ μῆλα στὸ μαντήλι
καὶ μου μπεψε παραγγελιά νὰ σὲ φιλῶ στ' ἀχείλι.

Τὴ μάνα σου τὴ μάϊσσα ρακὴ θὰ τὴν ποτίσω,
νὰ πέσῃ ν' ἀποκοιμηθῇ νὰ ῥθῶ νὰ σὲ φιλήσω.

Μὴν τὸ περάσης γιὰ ξινὸ τὸ ἄγγουρο κοπέλι·
τ' ἀχείλι τοῦ ναι ζάχαρη καὶ τὸ φιλί του μέλι.

Σκέφτομαι νὰ μὴ σ' ἀγαπῶ, μιάν κουζουλάδα κάνω
καὶ τὰ φιλιὰ ποῦ μου ταξες, ἄς τάξω πὼς τὰ χάνω.

“Έρχεσαι μέσ’ στὸν ὕπνο μου, γλυκά με κανακίζεις
καὶ με γλυκά γλυκά φιλιά τὸ στόμα μου γεμίζεις

“Αχι! μὴν ἦταν ὄνειρο κι ἄς ἦτανε ἀλήθεια!
δὲ ζῆ κιανεὶς με ὄνειρα μουδὲ καὶ παραμύθια!

Ἐποὺ τῆ βρῆ τὴν ὁμορφὴ καὶ δὲν τὴν-ε-φιλήσῃ,
δὲ θὰ τοῦ δώσῃ ὁ παπᾶς ἄδεια νὰ κοινωνήσῃ.

Θάλασσα δίχως κύματα, θάλασσα δὲ λογατᾷ
κι ἀπ’ ἀγαπᾶ καὶ δὲ φιλεῖ, ἄδικα τυραννᾶται.

Χριστὸς ἀνέστη, κοπελιά, ἔλα νὰ φιληθοῦμε
κι ἔχω τὰ θάρρη μου στὸ Θεό ταιράκι νὰ γενοῦμε.

Δὲ θέλω ἀπὸ πάνω σου πράμα, πού νὰ χη πόνω
μὲ φτάν’ ἀπὸ τ’ ἀχείλι σου ἓνα φιλάκι μόνο.

“Ὅσ’ ἄστρα ἔναι στὸν οὐρανὸ καὶ φύλλα στὸ σπαρμένο,
τόσες φορὲς νὰ σέ φιλῶ καὶ πάλι δὲ χορταίνω.

— Δώσε μου πέντε σφάκελα, πού σ’ ἤβρηκα στ’ ἀλώνι
καὶ δὲ σε γλυκοφίλησα κι ἄς ἤθελες μαλώνει.

— Νὰ μάγοιλο καὶ φίλησε καὶ νὰ βυζιά καὶ πιάσε
δὲν εἶσ’ ἀνεμοκόπελο νὰ πᾶς νὰ τὸ καυχᾶσαι.

Τὸ στόμα σου ναι στρογγυλό σάν καὶ τὸ δαχτυλίδι
κι ἀποὺ τὸ μέλι πιὸ γλυκιά εἶν’ τὰ φιλιά πού δίδει.

Φίλησε μιὰ, φίλησε δυό, φίλησε τρεῖς καὶ δέκα,
μ’ αὐτὸ τὸ παῖξε γέλασε, βρέθηκα με γυναίκα.

*Απούκαμε τὸ χωρισμό, στὸν κόσμο ἂν ὑπάρχη,
Θέ μου, καὶ δός του βάσανα, ὡς τε νὰ ζῆ νὰ τὰ χη.

*Απού μᾶς ἐξεχώριζε, κακό νὰ τοῦ ῥθη κάτι·
νὰ τότε ξεχωρίση ὁ Θεός ἀπ' τὸ δεξί του μάτι,
νὰ τ' ἀπομείνη τὸ ζερβό νὰ παίζη τῶν περδίκων,
γιατὶ μᾶς ἐξεχώρισε ἄδικα τῶν ἀδίκω.

*Απού μᾶς ἐξεχώριζε κι ἂν σπείρη, μὴ θερίση·
κι ὅ,τι καὶ ἂν ἐκόπιασε, ἔρημα νὰ τ' ἀφήση.

*Αλάργο εἶσαι καὶ μακριά, κοντά σαι στὴν καρδιά μου,
κι ἐγὼ θαρρῶ, πὼς τὰ γροικᾶς τ' ἀναστενάγματά μου.

Μακριά μου κι ἂνε βρίσκεσαι, ὁ νοῦς μου εἶναι κοντά σου·
στιγμὴ ἀπὸ τὰ χεῖλη μου δὲ λείπει τ' ὄνομά σου.

*Ανάθεμά τα τὰ μακριά κι ὡς πότε θὰ μὲ καίνε
κι ὡς πότε θὰ τὰ κάνουνε τὰ μάτια μου νὰ κλαῖνε !

*Ἄρα γε τὰ ματάκια σου θὰ κλάψουνε γιὰ μένα,
σὰ μάθης, πὼς ἀπόθανα, πολὺ μακριά στὰ ξένα;

Κλαίνε τὰ μάτια μου γιά σέ, κλαίγε κι ἐσύ γιά μένα,
γιατί μᾶς ξεχωρίσαμε τὰ πολυαγαπημένα.

Ἄποθαμένος (ἠ) νά μουνε καλλιὰ χα πίστεφέ μου
τὸ ζωντανὸ ξεχωρισμὸ μὴν εἶχα δη-ποτέ μου.

Ὁ ζωντανὸς ξεχωρισμὸς καλλιὰ ναι ὁ πεθαμένος,
παρὰ νά ζῆς νά καίγεσαι μόνος, ξεχωρισμένος.

Μαῦρα θά βάψω νά φορῶ, μαύρου κοράκου ρούχα,
γιατί μέ ξεχωρίσανε ἀπ' τὴν ἀγάπη πού χα.

Σά θυμηθῶ τὸ ἀγάπης μου, πόσο μακριὰ μου μένει,
μαῦρος καπνὸς σά σύννεφο ἀπ' τὴν καρδιά μου βγαίνει.

Νά ταν ἀνώτερος Θεός, νά νιώση τὸν καημὸ μας,
γιά νά δικάση το Θεό, πού χώρισε τὰ δυὸ μας.

Ὁ χωρισμὸς εἶναι φωτιά κι ἔχει μεγάλη λαύρα
κι ὁ χωρισμὸς μοῦ τὰ καμε τὰ σωθικά μου μαῦρα.

Σάν ἀποθάνῃ ὁ ἄνθρωπος, ἠ πρίκα του ξεχνᾶται
μὰ ὁ ζωντανὸς ξεχωρισμὸς, ποτέ ἰδέ λησμονᾶται.

Ἄδύνατό ναι δυὸ καρδιές ὄντε θ' ἀγαπηθοῦνε,
νά μὴν ἀναστενάξουνε, ὅτι θά χωριστοῦνε.

• Ὅσον καιρὸ σουνε μακριὰ, εἶχα μεγάλο πόθο
σάν ἦρθες κι ἀνταμῶσαμε, χαρὰ μεγάλη νιώθω.

Μισεύγω κι ἀποχαιρετῶ ἔβγα κι ἐσύ στὸ δῶμα
καί πές-μου, ἄμε στὸ καλὸ, μέ τὸ γλυκὸ σου στόμα.

Ποιὸς θά τ' ἀνάψῃ τὸ κερὶ καί χάμω δέ θά στάξῃ;
Ποιὸς ἔχει ἀγάπη στά μακριὰ καί δέ θ' ἀναστενάξῃ;

Πολὺς καιρὸς ἐπέρασε νά ξανανταμωθοῦμε,
τὰ πάθη μας ὁ γεῖς τ' ἄλλοῦ νά κάτσωμε νά ποῦμε.

Μὰ ἐδὰ ἄνα χρόνο ἤμαστε περισσι' ἀγαπημένοι
καί τώρα πού χωρίσαμε, ἔχω καρδιά θλιμμένη.

Νύχτα βαριά τοῦ χωρισμοῦ, γιατί δέν ξημερώνεις;
γιατί μέ τὴν ἀγάπη μου, σκληρῆ, δέ μ' ἀνταμώνεις;

Ὁ θάνατος εἶναι γιατρός ὁ τάφος ἡσυχία,
ὁ ζωντανὸς ξεχωρισμὸς εἶναι ἀπελπισία.

Μὰ ἐμεῖς κι ἄν ἐχωρίσαμε, δέν ἔκλεισαν οἱ δρόμοι
τὴν ἑβδομάδα τρεῖς φορές περνοῦν οἱ ταχυδρόμοι.

Ἄπῃς κι ἐξεχωρίσαμε, ἄλλη δουλειά δὲν κάνω·
ἓνα ποτήρι δάκρυα τὸ μερονύχτι βγάνω.

Ἐμίσησε τὸ ρόδο μου, τὸ ρόδο τ' ἀνθισμένο
κι εἶναι τ' ἀχείλι μου πικρὸ, τὸ γέλιο μου θλιμμένο.

Ἐμίσησε τὸ ρόδο μου, πάει τὸ γιασεμί μου
καὶ ποιὸς θὰ τὸ παρηγορᾷ τὸ ἔρημο κορμί μου!

Ἀπάνω πού θεμέλιωνα ἀγάπη μὲ τὰ σένα,
ἢ τύχη μου μ' ἐδίκασε νὰ ξοριστῶ στὰ ξένα.

Φεύγεις καὶ μαῦρα σύννεφα τὸν οὐρανὸ σκεπάζουν
κι οἱ πονεμένες μας καρδιές κλαίνε κι ἀναστενάζουν.

Φεύγεις, ἀγάπη μου γλυκιά, κι ἡ-γι-ὀμιλιά δὲ φτάνει·
καὶ δὲ θὰ κουβεδιάζομε παρὰ μὲ τὸ μελάني.

Γράμμα μου, σκίσε τὰ βουνά, πέταξε στὸν ἀέρα,
πήγαινε στὴν ἀγάπη μου καὶ πὲς τῇ καλημέρα.

Μισεύγεις δίχως νὰ σκεφτῆς ἓνα κορμί πού μένει
κι ἔχει στὰ μάτια δάκρυα καὶ τὴν καρδιά θλιμμένη.

Κι ἀφοῦ ἡ μοίρα θέλησε νὰ ζοῦμε χωρισμένοι,
τὸ χάρο ἄς περιμένωμε νὰ ζήσωμ' ἐνωμένοι.

Ἐφυγα καὶ δὲν ἤβρηκα τρόπο νὰ σοῦ μιλήσω,
οὔτε καὶ τόπο νὰ σταθῶ νὰ σ' ἀποχαιρετήσω.

Ἀνάθεμά την τῇ στιγμῇ κι ἀνάθεμα τὴν ὥρα
πού μᾶς ἐξεχωρίσανε καὶ ἦντα θὰ γίνω τώρα;

Καὶ πῶς νὰ σ' ἀποχωριστῶ καὶ πῶς νὰ σοῦ μακρύνω,
καὶ πῶς νὰ ζήσω δίχως σου τὸ χωρισμόν ἐκεῖνο; (Ε)

Ἄς τάξω ὁ κακορίζικος πῶς δὲ σ' εἶδα ποτέ μου·
ἓνα κεράκι ἀφτούμενο ἐκράτουν κι ἔσβησέ μου (Ε)

Ἄχι πῶς ἀλαργάραμε ὁ ἓνας ἀπ' τὸν ἄλλο
καὶ τῶν δυονῶ μας οἱ καρδιές ἔχουν καημὸ μεγάλο.

Κι ἀκόμη δὲν τὸν ἄκουσα τὸ νοῦ μου νὰ σαλέψη,
σάν ὄντε μοῦ πες ἔχε γειά, πῶς ἤθελες μισέψει.

Πορτακαλιά μου μέ τσ' ἀνθούς καὶ μὲ τὰ πορτακάλια,
ἀκόμη δὲν ἐμίσησα κι ἦντα ναι αὐτὰ τὰ χάλια;

Τοῦ ποταμοῦ τὰ σέρματα ἀγκάθια καὶ κλαδιά ναι·
τσ' ἀγάπης ὁ ξεχωρισμὸς μαχαίρια καὶ σπαθιά ναι.

Καί σάν έξεχωρίσαμε, με δνειρα θά ζιοϋμε
κι ίσως νά θέλη ο Θεός νά ξανανταμωθοϋμε.

'Απήτις έχωρίσαμε, μπλιό μου χαρά δέν είδα'
έσένα μόνο λαχταρώ, έσένα 'χω έλπίδα.

"Οντε θά ξεχωρίζωμε, δε θέλω νά δακρύσης'
δε θέλω με τά δάκρυα νά μ' άποχαιρετήσης.

Είηαι πρικύς ο θάνατος κι είηαι βαρύ τό χώμα !
κι ο ζωντανός ξεχωρισμός βαρύτερος άκόμα !

'Αλάργο είσαι και μακριά κι είηαι βαριά ή καρδιά μου
κι έχω τόν πόνο συντροφιά, τό άχ παρηγοριά μου.

Τέσσερα μάτια, δυο καρδιές και δυο ψυχές όμάδι
κι άνέ τών μέλλη χωρισμός, καλλιιά νά μποϋν στον "Αδη.

'Ως ξεχωρίζει τό νερό άπού τσ' έλιās τό λάδι,
έξεχωρίσαμε κι έμεις τήν Κυριακή τό βράδυ.

Κλαίω και κλαίηαι τά βουνά κι οί κάμποι μου μιλοϋνε,
πώς τά ματάκια μου τά δυο δε θά σε ξαναίδοϋνε!

—Φεύγεις και φεύγουνε οί χαρές, τά λούλουδα μαδοϋνε,
μά έλπίζουνε τά μάτια μου, πώς θά σε ξαναδοϋνε.

—Φεύγω κι έλπίζω στο Θεό, πώς θά ξαναγυρίσω,
τήν κοπελιά που φίλησα, θά τήν ξαναφιλήσω.

Κι άν μάθης, πώς άπόθανα, λυπήσου με και κλάψε'
τά γράμματα, που σου στείλα, μέσ' στη φωτιά νά κάψε.

Μα έμεις κι άν έχωρίσαμε, πάλι θ' άνταμωθοϋμε,
πάλι θά σμιξώμε τά δυο, τόν πόνο μας νά ποϋμε.

Μά έμεις κι άν έχωρίσαμε, άλλοι 'ταν ή-γι-αίτία,
γι' αυτό μιά χάρη σου ζητώ, μή μου κρατās κακία.

Πολύ μ' άρέσει ή μοναξιά, θέλω νά μένω μόνος,
νά με χτυπά κατάκαρδα του χωρισμού ο πόνος.

"Οσο μακριά κι άν βρίσκεσαι, κοντά σαι στην καρδιά μου'
καλλιιά χω έσέν' άπό μακριά, παρ' άλλη άπό κοντά μου.

"Αχι πώς έχωρίσαμε χωρίς τό θέλημά μου!
τέσσερεις βρϋσες τρέχουνε πικρά τά δάκρυά μου!

'Ο χωρισμός σου, άγάπη μου, έκαψε τήν καρδιά μου'
κι ως τε νά ζω θά καίγωνται μέσα τά σωθικά μου.

Ἄπ' ὅταν ἐχωρίσαμε, ἐκλείστηκ' ἡ καρδιά μου
 κι ἔχω τὸ ἄχ στ' ἀχείλι μου τὸ βᾶχ παρηγοριά μου.
 Κι' ἔχει ὁ Θεὸς γυρίσματα κι ἡ τύχη νὰ τὸ φέρη,
 νὰ ξανασμίξωμε τὰ δυὸ καὶ νὰ γενοῦμε ταίρι.

Τῶν ἀματιῶ μου τὸ νερό πάρε, νὰ τὸ στερέψης
 κι ὄντε θὰ πᾶς στὴν ξενητιά, πιέ το νὰ δροσερέψης.

Μάτια, ποῦ μ' ἐξανοίγετε κι ἔφεγγα μὲ τὸ φῶς σας,
 ἄχι καὶ πῶς θὰ δυναστῶ τὸν ἀποχωρισμό σας!

Ἐμίσεψες καὶ μ' ἄφηκες ἔρημὴ καὶ λυπημένη,
 σάν ἐκκλησιά ἀλουτρούητη, σὰ χῶρα κουρσεμένη.

Ἐμίσεψες κι ἐγὼ τῇ γῆ μὲ δάκρυα ποτίζω
 καὶ μόνη μου παρηγοριά τὸ θάνατο ἐλπίζω.

Ὁ χωρισμός σου μ' ἔφασε, γλήγορα θὰ χτικιάσω
 κι ἂν ἔχω καὶ λιγάκι νοῦ, πάει, θὰ τονε χάσω.

Ἀπῆς κι ἐξεχωρίσαμε ἦντα θαρρεῖς πῶς κάνω;
 Ἐνα καντάρι δάκρυα τὴν ἑβδομάδα βγάνω!

Ἀπῆς κι ἐξεχωρίσαμε, φωτιά μὲ τριγυρίζει
 καὶ νὰ μὲ κάψῃ δὲν μπορεῖ, μόνο μὲ βασανίζει.

Ἀπῆς κι ἐξεχωρίσαμε, ποῦ τὸν καιρὸν ἐκεῖνο,
 εἶναι φαρμάκι τὸ νερό, π' ὄντε διψάζω πίνω.

Ἄχι, πῶς ἐχωρίσαμε κι ἐκλείστηκε ἡ καρδιά μου
 καὶ μὲ βαρὺ ἀναστεναγμὸ παίρνω τὴν ἀναπνιά μου.

Ἀπῆς κι ἐξεχωρίσαμε ἔχ' ἡ καρδιά μου λαύρα·
 ὄλα τὰ βλέπω ἀνάποδα καὶ σκοτεινά καὶ μαύρα.

—Κάνε, μοῦ λέν, ὑπομονή, τὸ χωρισμὸ νταγιάντα,
 μὰ τούτοσας ὁ χωρισμός δὲ θὰ βαστάξῃ πάντα.

—Εἶχα τὴν τὴν ὑπομονή, σάν καὶ τῆς γῆς τὸ χῶμα,
 ποῦ τὸ πατοῦν καὶ δὲ μιλεῖ, γιατί δὲν ἔχει στόμα.

Εἶναι πικρὸς ὁ χωρισμός ψυχῶ ἀγαπημένω
 κι εἶναι γλυκιά ἡ ἀντάμωση τῶν ἀποχωρισμένω.

Ὁ χωρισμός ἔχει καημοὺς, τὸ «ἔχε γειά» χει ζάλη·
 καὶ τὸ «καλῶς ὀρίσετε», ἔχει χαρὰ μεγάλη.

Τὸ ρόδο, ποῦ μοῦ μύριζε κι εἶχα χαρὰ μεγάλη,
 τῶρὰ φυγε καὶ μ' ἄφησε πόνους, καημοὺς καὶ ζάλη.

Ἄπῃς κι ἐξεχωρίσαμε τῆ μαύρη ἐκείνη μέρα,
τὸ φαητὸ μου κόπηκε καὶ ζιῶ μὲ τὸν ἀέρα.

Ἐμίσεψε τὸ ρόδο μου, τὸ ρόδο τ' ἀνθισμένο
κι ἐρωντική συνάντηση μπλιό μου δὲν ἀνημένο.

Ὀλημερνὶς στὴν ξενητιά ὄλο γιὰ σένα λέω
ὄλο σὲ συλλογίζομαι καὶ κάθομαι καὶ κλαίω.

Ἄπῃς καὶ ξεχωρίσαμε, ἐφάγανέ με οἱ πόνοι
καὶ τὸ κορμί μου ἀρχίνηξε, σάν τὸ κερί νὰ λιώνη.

Ἄπῃς καὶ δὲν ἐσμίξαμε, δὲν εἶδα τὴν ὑγεία μου
μῆτε καὶ δὲν ἐγέλασα, πού μέσ' ἀπ' τὴν καρδιά μου.

Μῆτε καὶ δὲν ἐγέλασα, μῆτε καὶ θά γελάσω,
παρὰ σὰ σμίξωμε τὰ δυὸ, νὰ σὲ σφιχταγκαλιάσω.

Ἄλάργο εἶσαι καὶ μακριὰ σὲ δυὸ βουνὰ ἀπὸ πέρα
μῆτε τὴ νύχτα σὲ θωρῶ, μῆτε καὶ τὴν ἡμέρα.

Ἡ θάλασσα κι ἄν κυματᾶ, πάντα στὴν ἄμμο ἀράσει
κι ἐμεῖς κι ἄν ἀλαργάραμε, ἡ γνώμη δὲν ἀλλάσσει.

Ἐχει ὁ Θεὸς μὲ τὸν καιρὸ πάλι ν' ἀνταμωθοῦμε,
νὰ μᾶς ἀξιῶση, ὡς θέλουμε, ταιράκι νὰ γενοῦμε.

Πουλάκι εἶχα στὸ κλουβὶ κι ἐβავιοκλάδιζα τὸ
κι ἄνοιξ' ἀέρας τὸ κλουβὶ κι ἔφυγε [κι ἔχασά το.

Πουλάκι μου, πού μ' ἔθρεφες μὲ τὸν κελαηδισμό σου!
καὶ τώρα, πὼς θά δυναστῶ τὸν ἀποχωρισμὸ σου;

Μέρα καὶ νύχτα τρέχουνε τὰ μάτια μου σὰ βρύση
παραπονοῦμαι τοῦ Θεοῦ, γιάντανὰ μᾶς χωρίση.

Ἐχει ὁ Θεὸς γυρίσματα κι ἡ τύχη νὰ τὸ φέρη,
νὰ ξανασμίξωμε τὰ δυὸ καὶ νὰ σὲ κάνω ταιρί.

Μαύρη ζωὴ μὲ τυραννᾶ, μαύρη, σκοτεινιασμένη!
νὰ σ' ἀγαπῶ, νὰ μ' ἀγαπᾶς, νὰ ζοῦμε χωρισμένοι!

Ὅντε θά ξεχωρίσωμε, ὁ ἥλιος θά μαυρίση
καὶ τὸ φεγγάρι θά πιαστῆ κι ἡ γῆ θ' ἀνωκατίση.

Ὅντε θά ξεχωρίζωμε, θέλω νὰ μοῦ χάριση
ἓνα φιλιὸ στὸ μάγουλο, νὰ μὴ μοῦ λησμονήσης,

Σήμερο κι αὔριο' μαι ὄω, τοῦ χρόνου ποιὸς τὸ ξέρει!
γῆ θ' ἀποθάνω, γῆ θά ζιῶ, γῆ θά μαι σ' ἄλλα μέρη.

Ἐπίσης μόνο θά εἶμ' ἐδῶ, ταχιά καί τὸ Σαββάτο
κι ὕστερα ξεχωρίζομε, μήλο μου μυρωδάτο.

Ἀῦριο θά μισέψω ἐγώ, κι ἂν εἶσαι μπιστεμένη,
μείνε δυὸ μέρες νηστική, τέσσερεις διψασμένη.

Ξύπνησε, νυχτοπέρδικα, κι ἔλα κάτω στὸν πρίνο
κι ἐσίμωσε τὸ τέρμενο, ποῦ φεύγω καί σ' ἀφήνω.

Κι ἀνέ μισέψης, μὴν ἀργῆς, μὴ λείψης ἐβδομάδα
καί τὸ ψωμί στὸ στόμα μου δὲν ἔχει νοστιμάδα.

Ἄνέ μισέψης, μὴν ἀργῆς, μὴ λείψης ἓνα χρόνο,
γιατί θά-ν-ἐρθῆς νά μέ βρῆς, σάν τὸ κερί νά λιώνω.

— Μισεύγω κι ἀποχαιρετῶ κι εἶπα νά σοῦ τὸ πῶνε
κι ἔδωκα καί παραγγελιά νά σέ παρηγοροῦνε,

Μισεύγω παραγγέλνω σου παραγγελιά μεγάλη:
«ἀπάνω στὴν ἀγάπη μας, μὴ θεμελιώσης ἄλλη».

Μισεύγω κι ὄλα τὰ πουλιά, κλαῖνε τὸ μισεμό μου,
κλαίγε καί σὺ, πουλάκι μου, στὸν ἀποχωρισμό μου.

— Μισεύγεις, κλαῖνε τὰ πουλιά, μαραίνονται τὰ δάση!
ἄχι, τὸν ἔρημο καιρό, καί πότες θά περάση!

— Ἄχι, τὸν ἔρημο καιρό, τὸ σκοτεινὸ τὸ χρόνο!
ἄχι, πῶς θα βαστάξωμε τοῦ χωρισμοῦ τὸν πόνο!

— Εὐχές σοῦ δίν' ἀπὸ τὴν καρδιά, δὲν ἔχω ἄλλα δῶρα,
ἄμε πουλι μου στὸ καλὸ καί στὴν καλὴ τὴν ὥρα.

Τώρα στὸν ἀπομισεμό, στά ξεχωρίσματά μας,
ἦντα θά δώση ὁ γεῖς τ' ἄλλοῦ γιὰ νά κρατῆ ἡ φιλιά μας;

Ἄλαργο εἶσαι καί μακριὰ καί ποταμοὶ καί δάση
κι ἂν στείλω καί χαιρετισμό, δὲν ἔχει πῶς περάσει.

Ἄλαργοξορισμένο μου, μὴνά μου, νά μαθαίνω,
πῶς ἔχεις στὴν ὑγεία σου, μά γὼ καταλαβαίνω.

Μισεύγω κι οὐρανὸς βροντᾶ κι ἡ θάλασσα μουγκᾶται,
ὡς καί τὸ χῶμα ποῦ πατιῶ κι ἐκεῖνο μὲ λυπᾶται.

Ὅντε θά ξεχωρίζωμε, ποιά πέτρα δὲ θά κλάψη,
ποιά μαυροέρημη κάρδιά δὲ θά ἀναστενάξη!

Τὸ χωρισμό σου ζύγισα μὲ τὰ βουνὰ τοῦ κόσμου,
βαρύτερος μοῦ φάνηκε καί πιστεψέ το, φῶς μου.

Αϊμά τρεξαν τὰ μάτια μου μ' ἐμάρανε ὁ καημός σου,
ἄχι καὶ πῶς θὰ δυναστώ τὸν ἀποχωρισμό σου!

Τὴν ἀπαρνοῦμαι τὴ ζωὴ, θάνατο δὲ φοβοῦμαι!
καλλιὰ ἀποθαινώ καὶ ξεγνοῖω, παρὰ νὰ χωριστοῦμε!

Φεύγεις καὶ φεύγουν οἱ χαρὲς κι ἐμένα, ποῦ μ' ἀφήνεις;
πάρε με σκιάς κρυγιὸ νερὸ στό δρόμο νὰ με πίνης.

Ἄλαργο ναι τὸ ρόδο μου, μὰ πάλ' ἡ μυρωδιά του
ἔρχεται καὶ μυρίζει με, σὰ νὰ μουνε κοντά του.

Ὅντε θὰ ξεχωρίσωμε, ἡ θάλασσα θ' ἀφρίση
καὶ τὸ φεγγάρι θὰ πιαστῆ κι ὁ ἥλιος θὰ μαυρίση!

Τέσσερα μάτια, δυὸ καρδιές, ὄντε θ' ἀγαπηθοῦνε,
καλύτερα στὴ μαύρη γῆς παρὰ νὰ χωριστοῦνε.

Γράμμα μου, σκίσε τὰ βουνὰ καὶ πέρασε σὰν ἄστρο
κι ἄμε, χαιρέτηξέ μου τὸν τὸν κρίνο μου τὸν ἄσπρο.

Ἄμε, χαιρέτηξέ μου τὴν καὶ πὲς τση, πῶς σοῦ τόπα:
«τὰ δυὸ τση μάγουλα φιλω, τὰ μάτια τση, χαρῶ τα».

Στέλνω σου χαιρετίσματα χιλιάδες τὴν ἡμέρα
μὲ τὰ πετούμενα πουλιά, ποῦ σκίζουν στὸν ἀέρα.

Μισεύω κι οὔλα τὰ πουλιά κλαῖνε τὸ μισεμό μου
κι ἓνα πουλί, καλὸ πουλί, τὸν ἀποχωρισμό μου.

Μισεύω, φίλοι, κλαῖτε με· καὶ σεῖς ἐχθροὶ χαρῆτε!
καὶ σεῖς γειτονοπούλες μου, στὰ μαῦρα βουτηχτήτε!

Τοῦ χωρισμοῦ μας τ' ὄνειρο, τό δα 'να μεσημέρι,
πῶς μαῦρο τριαντάφυλλο μοῦ ἔδωκες στό χέρι.

Ἡ θάλασσα μὲ μαύρισε, τὰ χρόνια μὲ λυγίσαν,
ἡ ξενητιά μ' ἀφάνισε κι ὄλοι μὲ λησμονῆσαν!

Οὔλα πικρά μοῦ φαίνονται, οὔλα φαρμακεμένα,
ὄντε θυμοῦμαι πῶς ἐσύ εἶσαι μακρι' ἀπὸ μένα.

Ἐμεῖς κι ἂν ἐχωρίσαμε, πάλι θ' ἀνταμωθοῦμε,
πάλι θὰ ξανασμίξωμε, τὸν κόσμο νὰ χαροῦμε.

Ζηλεύω ποῦ ναι τὰ πουλιά οὔλα ζευγαρωμένα
κι ἐμεῖς τὰ δυὸ ἀγαπιούμαστε, μὰ ζιοῦμε χωρισμένα.

Μὰ ποιὸς κριτὴς τὸ δίκασε καὶ ποιὰ παντέρμη κρίση,
νὰ ξεχωρίση μιά μηλιά ἀπὸ τὸ κυπαρίσσι;

Ἄνάθεμά σε χωρισμέ καί μυριανάθεμά σε,
πού ξεχωρίζεις τσί καρδιές, κιανένα δέ λυπᾶσαι.

Ἄλάργο εἶσαι καί μακριά μέγας εἶνε ὁ δρόμος
κι' ἡ μόνη μου παρηγοριά εἶναι ὁ ταχυδρόμος.

Ἄνάθεμα τὸ χωρισμό τὴν ὥρα πού θά φτάση
ἀναστενάζουν οἱ καρδιές, μαραίνονται τὰ δάση!

Ὁ χωρισμός μου τάκαμε μαῦρα τὰ σωθικά μου
κι' ἀναστενάζει καί πονεῖ ἡ ἔρημη καρδιά μου.

Χαρά στή μοῖρα σας, βουνά, χαρά στό ριζικό σας,
ἀπού δὲν ἀνημένετε ποτέσ τὸ χωρισμό σας.

Ὅντε θά πῶ τὸ «ἔχε γειά», ἤθελα νά ναι βράδυ
τὰ μάτια πού θά κλάψουνε, νά κλάψουν στό σκοτάδι.

— Πῶς θά βαστάξω ἀγάπη μου τόσον καιρό στά ξένα,
νά μή μπορῶ νά σέ θωρῶ καί σὺ τὸ ἴδιο ἐμένα;

— Τῶν ἀμαθιῶ μου τὸ νερό σοῦ δίδω νά στερέψης
κι' ὄντε θά ξεχωρίσωμε, νά πῆς νά δροσερέψης.

Ἄπ' ὄντε ἐχωρίσαμε, εἶναι κλειστή ἡ καρδιά μου
καί πάντα μ' ἀναστεναγμό παίρνω τὴν ἀναπνιά μου.

Ὅσο σιμώνει ὁ καιρός ἀπού θά χωριστοῦμε,
τόσο τὰ φύλλα τῆς καρδιάς βαρύτερα χτυποῦνε.

Βαρὺς εἶναι ὁ θάνατος, βαρὺ ναι καί τὸ χῶμα,
μὰ ὁ χωρισμός σου, μάτια μου, βαρύτερος ἀκόμα.

Δὲν εἶναι κρίμα κι' ἄδικο δυὸ πολυαγαπημένα,
νά ναι στὸν κόσμον τοῦτονέ καί νά ναι χωρισμένα;

Σειστήτε ὄρη καί βουνά, χαράκια ριζωμένα
ἐδά πού ξεχωρίζουνε τὰ δυὸ ἀγαπημένα.

Φεύγεις καί μαῦρα σύννεφα τὸν οὐρανὸ σκεπάζουν
κι οἱ πονεμένες μας καρδιές κλαῖνε κι ἀναστενάζουν.

Οὔλου τοῦ κόσμου τὰ πουλιά ζιοῦνε ζευγαρωμένα
κι ἐμεῖς τὰ δυὸ ἀγαπιούμαστε μὰ ζοῦμε χωρισμένα.

‘Ο Κόσμος είναι ’να δενδρί κι’ ἐμεῖς τ’ ὄπωρικό του
κι ὁ Χάρος εἶναι τρυγητής καὶ παίρνει τὸν καρπὸ του.

Χαίρεστε νέοι, χαίρεστε καὶ καθ’ ἀργά βραδιάζει
κι ὁ Χάροντας τσί μέρες μας καλὰ τσί λογαριάζει.

Χαίρεστε νέοι, χαίρεστε, χαίρεστε παλικάρια,
μὰ ἐγὼ τοῦ Χάρου τοῦ βαλα σίδερα στὰ ποδάρια.

Χαρήτε νιοί, χαρήτε νιές, χαρήτε παλικάρια,
μὰ ἐγὼ βαλα τὸ Χάροντα νὰ κουβαλεῖ δοκάρια.

‘Ο Κάτω Κόσμος νάτονε γλυκὺς, σάν τὸν ἄπάνω,
μὰ τὸ Θεὸ δὲ μ’ ἐγνιαζε ἀμέσως ν’ ἀποθάνω.

Στὸν Ἄδη θεὸ νὰ κατεβῶ κι’ ὄλ’ οἱ νεκροὶ φωνιάζουν:
«ἐμεῖς ἐπὰ δὲ θέλομε καρδιές π’ ἀναστενάζουν».

Τὸ χέρι σου νὰ τὸ βαστῶ, ὄντε θὰ βγῆ ἡ ψυχὴ μου
χαρούμενο θὰ κατεβῆ στὸν Ἄδη τὸ κορμί μου.

‘Ο Κάτω κόσμος εἶν’ κακός, γιατί δὲν ξημερώνει,
γιατί δὲν κράζει πετεινός, δὲν κελαηδεῖ τ’ ἀηδόνι.

Ἐ Χάρε, κι ἦντα γίνηκες, νὰ πάρης τὴν ψυχὴ μου,
νὰ πάψουνε οἱ πόνοι μου κι οἱ-γι-ἀναστεναγμοὶ μου.

Χάρε καὶ ποῦ ναι ὁ τόπος σου, νὰ πάω νὰ κατοικήσω;
γιατί δὲ θέλ’ ἡ μοίρα μου στὸν κόσμον πιά νὰ ζήσω.

“Ολοι τό Χάρο μάχονται, δέ θέλουν νά τόν δοῦνε,
μά έμένα τά ματάκια μου τονέ παρακαλοῦνε.

Πόθανε ἄτυχο κορμί, σά σέ μισοῦνε ὄλοι
καί πήγάινε νά κοιμηθῆς στοῦ Χάρου τό περβόλι.

Τέτοια ζωή βαρέθηκα κι' ἔλα κοντά μου, Χάρε'
γονάτισε στό στήθος μου καί τήν ψυχή μου πάρε.

Κι' ἀφοῦ τό θέλης ἄσπλαχνη, νά μέ παιδεύης τόσο,
στεῖλε μέ μέ τό χέρι σου στόν “Αδη νά γλιτώσω.

Μάνα, θά γίνω φθισικιά καί βρές τό γιατρικό μου,
γιατί θά κάμω γρήγορα τό Χάρο σύντροφό μου.

Πές μου, μπρὲ νύχτα, νά χαρῆς τό μαῦρο σου σκοτάδι,
τῶν πληγωμένων οἱ καρδιές, γιατρεύονται στόν “Αδη;

Πές μού, μπρὲ νύχτα, νά χαρῆς τό μαῦρο σου σκοτάδι,
πῶς τὰ περνοῦν οἱ νιοί κι' οἱ νιές στό βουλισμένον “Αδη;

Πρίκα μου τῶχω γιά νά ζιῶ, χαρά μου ν' ἀποθάνω,
γιατί τόν ἐβαρέθηκα τόν κόσμο τόν ἀπάνω.

“Οποια καρδιά πονεῖ πολύ, γλήγορα θά ραῖση
καί θάρθη ὁ Χάρος νά τῆ βρῆ νά τήν παρηγορήση.

Τά βάσανά μου, χαίρομαι τσί πρίκες μου γλεντίζω'
χαρὲς δὲν ἀνημένω μπλιό, μόνο στό Χάρο ἐλπίζω'.

Κορμί μου κακορίζικο, θάψου γιά νά γλιτώσης
καί πάρε καί τὰ βάσανα τοῦ Χάρου νά τὰ δώσης.

Τό Χάρο, τονε λέν κακό, γιατί κορμιὰ νεκρώνει'
σέ μένα φαίνεται καλός, γιατί μᾶς λευτερώνει.

Καί σέγα γῆς, πού σέ πατῶ, ἀνέ σοῦ φέρνω βάρος
μεσίτεψε εἰς τό Θεό, γιά νά μέ πάρῃ ὁ Χάρος.

Χάρε καί πάρε τό κορμί καί βάλε το στό μνήμα
καί τήν ψυχή δός τοῦ Θεοῦ, γιατί δὲν ἔχει κρίμα.

Θέ μου, ἀπού σαι στά ψηλά, στεῖλε τό Χάρο κάτω,
νά πάρῃ τό κορμάκι μου, πού ναι πληγὲς γεμάτο.

Χάρε, πού παίρνεις τσί ψυχές, Χάρε, γλυκέ μου Χάρε!
χτύπα μέ τό κοντάρι σου καί τήν ψυχή μου πάρε.

’Ελπιδ’ ἀπ’ τήν τύχη μου, μπλιό μου δὲν ἀνημένω,
μόν’ καρτερῶ τό Χάροντα, πού ἔχω καλεσμένο.

Νά χεν ὁ “Αδης γυρισμό, ἤθελα ν’ ἀποθάνω,
νά δῶ αὐτοὺς ποὺ μ’ ἀγαποῦν στὸν κόσμον τὸν ἀπάνω.

“Αχι καὶ νὰ κοιμούμαστε σ’ ἓνα προσκεφαλάδι
κι’ ἄς ἤρχονταν ὁ Χάροντας νὰ μᾶς-ε-πάρη ὁμάδι.

Μαζί νὰ παραδώσωμε, μαζί νὰ βγῆ ἡ ψυχὴ μας
κι’ ἀγκαλιασμένο νὰ βρεθῆ στὸν “Αδη τὸ κορμί μας.

Δὲν εἶν’ στὸν “Αδη ριζικά, δὲν εἶν’ στὸν “Αδη μοῖρες
δὲν εἶν’ στὸν “Αδη κέρδητα φτάνει σε ὅ,τι πῆρες.

“Ανοιξε γῆς, μέσα νὰ μπῶ καὶ σκέπασέ με χῶμα,
νά λειψῶ ἀπὸ τὰ βάσανα καὶ τῶν ἐχθρῶ τὸ στόμα.

“Αφης με, Χάρε, νὰ χαρῶ τρεῖς Τρίτες, τρεῖς Τετράδες,
τρεῖς Παρασκές, τρεῖς Κυριακές τσ’ ἀγάπης τσί γλυκάδες.

Στὸν “Αδη θε νὰ κατεβῶ καὶ κάνετε μου τόπο,
νά πάψουν οἱ ἀθιβολές κι’ οἱ γλῶσσες τῶν ἀνθρώπων.

Πεθαίνω κι’ εἶσαι ἡ-γι-ἀφορμὴ στὸν “Αδη κατεβαίνω
καὶ στό Μεγάλο Δικαστή, ἐκεῖα, θά σ’ ἀνημένω.

“Αψε μου, Χάρε, τὸ κερί αὐτὸ ἀπὸ δικαιοῦμαι,
νά χω τὸ φῶς του συντροφιά στὸν τάφο ποὺ κοιμούμαι.

“Αν ἀποθάνω κι’ ἀκουστῆ φτερούγισμα κοντά σου,
ἦρθε ἡ ψυχὴ, ποὺ πεθυμᾶ νὰ πάρη τὴ δικιά σου.

Σὰν ἀποθάνω θά τὸ δῆς τὸ φοβερό σου κρίμα,
γιατί ἐσύ σαι ἡ-γι-ἀφορμὴ νὰ κατεβῶ στό μνήμα.

Τὸν τάφο μου θέλω βαθύ καὶ στέφανο στὴν πλάκα
ὄχι ἀπὸ δάφνες καὶ μερτιές, μόνο κλαδιά ἀπὸ σφάκα.

Σὰν ἀποθάνω, βάλε μου μιὰ πλάκα μαρμαρένια
καὶ γράψε γράμματα χρυσά, πῶς χάθηκα γιὰ σένα.

Πόθανε, Χάρε, ἀπόθανε, ὥρα σου ναι κι’ ἐσένα,
γιατί στὸν κόσμον τουτονέ πολλὰ χεῖς καμωμένα.

‘Εγὼ ἀποθαίνω καὶ χρωστῶ, χρωστοῦνε μου κι’ ἐμένα,
χαλάλι του, ποὺ μοῦ χρωστεῖ, χαλάλι μου κι’ ἐμένα.

‘Αδέρφια ἔχω καὶ δικούς στοῦ “Αδη τὴν ἀγκάλη
κι’ ἔχω τὸν πόνο στὴν καρδιά καὶ στό μυαλό μου ζάλη.

Χάρε, ποὺ παίρνεις τσί ψυχές, γιὰ πές μου, τί τσί κάνεις;
στό σπίτι σου τσί κουβαλεῖς, γῆ στὴ φωτιά τσί βάνεις;

Δόσε μου, Χάρε, τὰ κλειδιά νά πάω νά ξεραχνίσω
τὸ σπίτι, πού παντοτεινά θά πάω νά κατοικήσω.

Νά ξερα, πὼς στή μαύρη γῆ, θά ναι τὸ γιατρικό μου,
μονάχος μου θά πήγαινα, νά βρῶ τὸ θάνατό μου.

Μαζί νά ξεψυχήσωμε, μαζί νά βγῆ ἡ ψυχὴ μας,
μαζί νά κατεβάσουνε στὸν 'Αδη τὸ κορμί μας.

Στὸν 'Αδη δέ χορεύουνε μουδὲ δὲν τραγουδοῦνε,
γιατ' εἶν' οἱ πλάκες χαμηλές κι οἱ κεφαλές σκουντροῦνε.

"Ἢθελα ἐγὼ τὸ θάνατο, μὰ νάρθη μὲ τὴν μπάλα
νά μπῆ ἀπὸ τὸ ζερβὸ βυζί, νά βγῆ ἀπὸ τὴν κουτάλα.

Δὲ συλλογοῦμαι θάνατο, οὔτε πὼς θ' ἀποθάνω
μὰ συλλογοῦμαι δίχως σου, στὸν 'Αδη, πὼς θά κάνω;

"Ἄν ἀποθάνω, ἀπόθανε καὶ σὺ κοντὰ σέ μένα,
νά κατεβοῦνε δυὸ κορμιά στὸν 'Αδη ταιριασμένα.

"Ἄν ἀποθάνω κι ἀκουστῆ φτερούγισμα κοντὰ σου,
εἶν ἡ ψυχὴ μου πού ζητᾷ νά μπῆ στὴν ἀγκαλιά σου.

Θέλω τὸν τάφο μου βαθύ, βαριά πλάκ' ἀπὸ πάνω,
νά μὴ γροικᾶται ἡ βοή τοῦ κόσμου ἀπὸ χάνω.

Νεκροί, πού ἀναπαύεστε στῆ μαύρης γῆς τὸ χῶμα,
κάμετε τόπο κι ἔρχεται τὸ θλιβερό μου σῶμα.

"Ἐλα κοντὰ στοῦ μνήμα μου, σκύψε, νά δῆς τὸ χῶμα,
νά δῆς στά κοκαλάκια μου τὸν ἔρωντά σου ἀκόμα.

Στὸν 'Αδη δεκοχτῶ σκαλιὰ εἶμαι κατεβασμένος
καὶ ἄλλα δυὸ ἄν κατεβῶ, λέγομαι ἀποθαμένος.

Δὲν τὴν λυποῦμαι τὴ ζωὴ καὶ τὸ κορμί ἀκόμα,
γι' ἓνα χατήρι νά θαφτῆ μέσα στοῦ μαῦρο χῶμα.

Χάρε, πού παίρνεις τσί ζωές, πάρε καὶ τὴ δική μου
ἀγάπην εἶχα κι ἔχασα, δὲ θέλω τὴ ζωὴ μου.

Παρακαλῶ σε, Χάρε μου, ζωὴ νά μοῦ χαρίζης
καὶ σὰν τσί φτάζω τσ' ἑκατό, κάνε ὅπως ὀρίζεις.

Στὸν οὐρανὸ ἐστράφηκα κι εἶδα μίαν πορτοπούλα
κι εἶδα τὸ Χάρο κι ἔστεκε μὲ τὴν Χαροντοπούλα.

Χάρε, πού παίρνεις τσί ψυχές, ἔλα πάρε κι ἐμένα,
γιὰ δὲ μὲ θέλ' ἡ-γι-ἀγαπῶ κι ἡ μάνα πού μὲ γέννα.

Κι ὁ Χάροντας, σάν ἀστραπή, κατέβηκε κοντά μου·
τὰ μάτια μου θαμπώθηκαν τρέμαν τὰ γόνατά μου.

Τὸ ὕστερό σου ἔφτασε· κάνε τὴν προσευχή σου
ἦρθα, γιατί με κάλεσες, νά πάρω τὴν ψυχὴ σου.

”Ἄμε, Χάρο μου, στό καλό, δὲν ἦρθ’ ἀκόμη ἡ ὥρα·
θάρrouνα, πῶς δὲ θ’ ἄκουγες; Λυπήσου με, συχώρα.

Κι’ ἄπλωσε πάλ’ ὁ Χάροντας τὰ μαῦρα τὰ φτερά του
κι ἀνέβηκε στὸν οὐρανὸ κι ἤβρηκε τὴν κερά του.

«Καί με τὰ τόσα βάσανα, πάλ’ ἡ ζωὴ γλυκιά ναι·
κι ἀπού τὸ Χάρο πεθυμᾶ, πρέπει τρελὸς γιὰ νά ναι».

Δ' ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

1. ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑΤΑ

- Χίλια καλῶς τὸ βρήκαμε τοῦ φίλου μας τὸ σπίτι,
ἀπὸ χει τὸν αὐγερινὸ καὶ τὸν ἀποσπερίτη.
- Χίλια καλῶς μᾶς ἦρθανε οἱ φίλοι οἱ-γι-ἔδικοί γας
κι ἄ δὲ χωροῦν στὸ σπίτι μας, πάνω στὴν κεφαλὴ μας.
- Χίλια καλῶς ἐσμίξαμε, χίλια καὶ δυὸ χιλιάδες,
ὁ κάμπος μὲ τὰ λούλουδα καὶ μὲ τσί πρασινάδες.
- Ἔτοῦτο-νε- τ' ἀρχοντικὸ τὸ ρέχτηκα περίσσια,
γιατὶ ναι τὰ δοκάρια του μηλιές καὶ κύπαρίσσια.
- Σὲ τοῦτο-νε- τ' ἀρχοντικὸ τὰ ράφια ναι ἀσημένια
τοῦ χρόνου νὰ ξανάρθωμε νὰ ναι μαλαματένια.
- Μιὰν μαντινάδα θεὸ νὰ πῶ σὲ τοῦτο τὸ σεφέρι:
νὰ ζήση ἢ νύφη κι ὁ γαμπρὸς μαζί κι οἱ συμπεθέροι.
- Εὐκὴ ἄς ποῦμε στὸ Θεὸ μεσ' ἀπὸ τὴν καρδιά μας:
νὰ ζήσουν οἱ νοικοκυροὶ καὶ οὐλὴ ἢ συντροφιά μας.
- Καλῶς ἦρθαν τὰ σύννεφα κι ἔφεραν τὸν ἀέρα
κι ἔφέρανε τσοὶ φίλους μας ἐτούτη τὴν ἡμέρα.
- Πάντα γεροί, καλὸκαρδοί, πάντα σ' ἔτοιες ἀράδες,
νὰ τρῶμε καὶ νὰ πίνωμε, νὰ λέμε μαντινάδες.
- Σὲ τοῦτο-νε- τ' ἀρχοντικὸ ρεχτήκαμε νὰ μποῦμε,
γιατ' ἔχει οὐλα τὰ καλὰ νὰ φᾶμε καὶ νὰ πιοῦμε.
- Στὸ σπίτι σας ἐρέχτηκα νὰ μὲ φιλοξενήση,
ἀπὸ χει βγῆ τὸ νάμι του σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύση.
- Μὰ ἐγὼ γιὰ τσοὶ συντέκνουσ μου, τὰ κάνω οὐλα θυσία,
νὰ φᾶμε νὰ γλεντήσωμε μὲ ὄρεξη κι ὑγεία.
- Εὐχαριστῶ σου, σύντεκνε, στὴ χουβαρνταδοσύνη
καὶ νὰ σοῦ μπέψη ὁ Θεὸς λίρες μὲ τὸ κοφίνι.
- Εὐχαριστῶ τὴν τύχη μου, δοξάζω τὸ Θεὸ μου,
πρὸ μου φερε τσοὶ φίλους μου μέσα στ' ἀρχοντικὸ μου.

Σὲ τοῦτο-νε- τ' ἀρχοντικό, πέτρα νά μὴ ραῖση
κι ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χρόνια πολλά νά ζήση-

Πέτρες καὶ ξύλα τοῦ σπιτιοῦ, πού παίρνετε τὸ βάρος-
βλέπετε' τσί νοικοκυρούς νά μὴ τσοὶ βλάψη ὁ Χάρος.

Μιά μαντινάδα θεὸ νά πῶ ἡ-γι- ὦρα νά περάση
τ' ἀντρόγυνο, πού γίνηκε, νά ζήση νά γεράση.

Μιά μαντινάδα θεὸ νά πῶ, εὐκὴ νά δώσωμ' οὔλοι
νά ζήση ἡ νύφη κι ὁ γαμπρὸς κι ἡ συντροφιά μας οὔλη-

Μιά μαντινάδα θεὸ νά πῶ, πού δὲ θάχη ψεγάδι,
νά ζήση ὁ νεοφώτιστος κι ἀπού βανε τὸ λάδι.

Μιά μαντινάδα θεὸ νά πῶ στήν καστανοκουβάρα:
νά ζήση τὸ ἀντρόγυνο, νά ζήση κι ἡ κουμπάρα.

Νά ζήση τὸ ἀντρόγυνο νά ζήση κι ὁ κουμπάρος
καὶ νά βρεθῆ ἀκριμάτιστος, σά θά τὸν πάρη ὁ Χάρος.

2

Εύχαριστῶ στὸ χέρι σου στὸ χρυσοκαπνισμένο,
στ' ἀσήμι καὶ στὸ μάλαμα τὸ χεῖς συνηθισμένο.

Εύχαριστῶ σου, μάτια μου, καὶ νὰ πολυχρονίσης
καὶ νὰ σοῦ στείλῃ ὁ Θεὸς πολλὰ νὰ κουλαντρίσης.

Εύχαριστῶ σου μάτια μου, πολὺ εὐχαριστῶ σου,
τά πλούτη καὶ τὰ ἔχη σου γρήγορα νὰ διπλώσου.

Εύχαριστῶ στὸ λόγο σου, δὲν ἦσαν πληρωμένοι,
μὰ μίλησες εὐγενικά, ὡς εἶσαι μαθημένος.

Εύχαριστῶ τὴ μοίρα μου καὶ τὸ Θεὸ δοξάζω,
ἀπού καμα καλοὺς δικοὺς καὶ δὲν ἀναστενάζω.

Εύχαριστῶ σου, μάτια μου, ἀπού βαλες μπαξίσι
κι ὅ,τι ποθ' ἦ καρδούλα σου, ὁ Θεὸς νὰ σοῦ χαρίσῃ.

Εύχαριστῶ τὸν οὐρανὸ, τ' ἄστρα καὶ τὸ φεγγάρι.
πού βλέπουν τὴν ἀγάπη μου ἄλλος νὰ μὴν τὴν πάρῃ.

Εύχαριστῶ σου, σύντεκνε, καὶ νὰ πολυχρονίσης
καὶ νὰ σ' ἀξιῶσῃ ὁ Θεὸς διακόσια νὰ βαφτίσης.

Εὐκὴ θὰ κάμω στὸ Θεὸ μεσ' ἀπὸ τὴν καρδιά μου:
ὕγεια πλούτη καὶ χαρὰ εἰς τὴ συντέκνισσά μου.

Εὐχαριστῶ σου, φίλε μου, πολὺ εὐχαριστῶ σου
καὶ στοὶ δικές σου τσί χαρές, ἀντάμειψη χρωστῶ σου.

3. ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ

— Μάνα, ἡ Πατρίδα με καλεῖ, στρατιώτη θὰ με ντύσου·
σ' ἀφήνω, μάνα μου γλυκιά, καὶ δός μου τὴν εὐκὴ σου.

— Ἄμε παιδί μου στὸ καλὸ πάρε καὶ τὴν εὐκὴ μου,
ποὺ σοῦ τὴ δίδω φυλαχτὸ μεσ' ἀπού τὴν ψυχὴ μου.

— Κι ἂν εἶν τσὴ τύχης μου γραφτὸ, νὰ μὴν ξαναγουρίσω
μὲ τ' ὄνομα σου τὸ γλυκὸ τὰ μάτια μου θὰ κλείσω.

— Τάσσω στὴν Παναγία μας, ὀκάδες τὸ λιβάνι,
νάρθης, παιδί μου, νὰ κρατῆς τσὴ νίκης τὸ στεφάνι.

— Στρατιώτη σὲ καλέσανε, τρέξε καὶ τ' ὄπλο πιάσε,
στὴ μάχη δείξου ἥρωας, θάνατο μὴ φοβάσαι.

— Στρατιώτη με καλέσανε χαρὰ μου καὶ τιμὴ μου·
πάω νὰ πάρω τ' ὄπλο μου νὰ βάλω τὴ στολὴ μου.

Ἄεροπόρος θὰ γενῶ νὰ πάρω ἀεροπλάνο
καὶ θάρθω νὰ προσγειωθῶ στὸ στηθός σου ἀπάνω.

Ἄν σκοτωθῶ στὸν πόλεμο, μὴν κόψης τὰ μαλλιά σου
καὶ πὲς πὼς ἤμουνε πουλί κι ἔφυγ' ἀπὸ κοντὰ σου.

Ἄν σκοτωθῶ στὸν πόλεμο, δὲ θέλω νὰ με κλάψης,
μόνο νὰ πᾶς στὴν ἐκκλησιά, ἔνα κεράκι ν' ἄψης.

Ἄν σκοτωθῶ στὸν πόλεμο, ἄμε στὴ λουτρογιά μου
κι ἄψε κερὶ στὸ δίσκο μου, φάε τὰ κόλυβά μου.

Κι' ὕστερ' ἄμε στὸ σπίτι σου, μόνη παρηγορήσου,
γιατί ἡ δόξα τοῦ νεκροῦ, θάν' ἢ μισὴ δική σου.

Κάνε, μικρὴ μου, ἀπομογὴ κι ἀπόλυση θὰ πάρω
κι ἔχω γραμμένα στὸν παπά, βρῆκα καὶ τὸν κουμπάρο.

Κάνε μικρὴ μου ἀπομονή καὶ θά γυρίσω πάλι
κι ἡ μάνα σου στοῦ σπίτι σας γαμπρὸ τῆς θά μὲ βάλῃ.

— Δὲ βρίστεις χαρτοφάκελλο; γιάντα μαθῶς δὲ γράφεις;
γιά τὴν ψυχὴ, ποὺ λαχταρᾷ, γιά δὲ ρωτᾷς νὰ μάθῃς;

— “Ἀφῆσε τὰ παράπονα καὶ πάψε τοὶ μурμοῦρες,
γιατί χομε γυμνάσια κι ἄλλες πολλὲς σκοτοῦρες.

Ποιὸς θά τ’ ἀνάψῃ τὸ κερὶ καὶ χάμαις δὲ θά στάξῃ;
Ποιὸς θά τὸ βάλῃ τὸ χακὶ καὶ δὲ θ’ ἀναστενάξῃ;

“Ἐχω νὰ πῶ τοῦ λοχαγοῦ καὶ τοῦ ἐπιλοχία:
ὄντε ζητήξω ἄδεια μὲ βάνουν ἀγγαρεία.

Κοιμοῦμαι κι ὄνειρεύομαι, πὼς εἶμαι ἀπολυμένος
καὶ τὸ πρωὶ σηκώνομαι εἰς τὸ χακὶ ντυμένος.

Εἶναι στιγμὲς ποὺ ὁ λοχαγὸς μᾶς ἀγριοφωνιάζει,
μὰ ναι στιγμὲς ἀπὸ θαρρεῖς μέλι ἀπ’ τὸ στόμα στάζει.

Ἄπ’ ὄλα τὰ σαλπίσματα μ’ ἀρέσουνε τὰ τρία:
ἀνάπαυση, συσσίτιο καὶ ἡ μισθοδοσία.

Εἰς τὸ στρατῶνα μπαίνουνε πολλῶ λογιῶ ἀθρῶποι
κι οὐλοὶ, μὲ τὴν ἀράδα των, πᾶνε στὴν Καλλιόπη.

4. ΤΟΥ ΦΕΓΓΑΡΙΟΥ

Τὸ φεγγαράκι πάει ὀμπρὸς καὶ τ’ ἄστρα τ’ ἀκλουθοῦνε,
δούδει γλυκὲς παρηγοριές, σὲ ὄσους ἀγαποῦνε.

Φεγγάρι μου λαμπρότατο, ζηλεύει σου ἡ καρδιά μου,
γιατί θωρεῖς τὴν ἀγαπῶ κι ἐμένα ναι μακριά μου.

“Ὅποιος δὲν ἐπορπάτηξε τὴ νύχτα μὲ φεγγάρι,
καὶ τὴν αὐγὴ μὲ τὴ δροσιὰ, τὸν κόσμο δὲν ἐχάρῃ.

Ἐσὺ φεγγάρι μυστικὸς τσ’ ἀγάπης ταχυδρόμος,
πὲς του, πὼς θά τὸν ἀγαπῶ, ὡς τε νὰ στέκῃ ὁ κόσμος.

“Ὀντε σοῦ θέλω θυμηθῆ, ξανοίγω τὸ φεγγάρι
καὶ δούδει μου παρηγοριά, ἄλλος δὲ θά σὲ πάρῃ.

Θυμᾶσαι ὄντε-ν-έμνώγαμε στοῦ φεγγαριοῦ τῆ λάμψη
κι εἶπαμε, ὅποιος ἀρνηθῆ, φωτιά νά τόνε κάψῃ;

Φεγγάρι μου (Αὐγουστιανό), 'πού σένα θά γυρέψω:
δός μου τὸ φῶς σου σύντροφο, νά πάω νά τὴν κλέψω.

Φεγγάρι, πού σουν μάρτυρας, στὸν ὄρκο τὸ δικό μας,
πές τῆ πῶς ἦταν ἀφορμὴ αὐτῆ, στὸ χωρισμό μας.

Φεγγάρι μου, πού περπατᾶς, μὲ τοῦ βοριά τὰ νέφη,
ἄμε νά πῆς τῆ μοίρας μου, νά μὴ μὲ καταστρέφῃ.

Στῆ γέμωση τοῦ φεγγαριοῦ δεντρό ποτέ δὲν πιάνει
μόνο τσ' ἀγάπης τὸ δεντρό κλαδιὰ καὶ ρίζες βγάνει.

Φεγγάρι μου λαμπρότατο, στά βασιλέματά σου,
θά σ' ἀκλουθήξω ἐκεῖά πού πᾶς νά κοιμηθῶ κοντά σου.

Φεγγάρι, φεγγαράκι μου, φέγγε μου νά περάσω,
γιατί σ' αὐτῆ τῆ γειτονιά τὸ νοῦ μου θά τὸν χάσω.

Φεγγάρι μου, πού περπατεῖς καὶ τσ' οὐρανοὺς γυρίζεις,
ἄμε χαιρέτα μού τηνε, μὰ ἐσύ τήνε γνωρίζεις.

Φεγγάρι μου, πού κρύφτηκες εἰς τὰ Λευκὰ τὰ Ὅρη,
ἄμε χαιρέτα μού τηνε τὴν ἀκριβὴ μου κερῆ.

Φεγγάρι μου, πού περπατεῖς στοῦ Κόσμου τὸ ταβάνι,
ἄμε νά πῆς τσ' ἀγάπης μου ὑπομονὴ νά κάνῃ.

"Ἄμε χαιρέτα μού τηνε σκύψε καὶ πές στ' αὐτὶ τῆ
πῶς γλήγορα θά πάσουνε οἱ-γι-ἀναστεναγμοὶ τῆ.

Φεγγάρι μου λαμπρότατο, φέγγε μου νά περάσω
καὶ τὸ χωριό τῆ ναι μακριά, τὸ δρόμο νά μὴ χάσω.

Φέγγε μου, φεγγαράκι μου, φέγγε μου νά περάσω
νά πάω νά βρῶ τὴν ἀγαπῶ νά παίξω, νά γελάσω.

5. ΤΟΥ ΚΛΗΔΩΝΑ

Κλειδώνουμε τὸν κλήδωνα μὲ τ' Ἁγιαννοῦ τῆ χάρη
κι ὅποια χει καλὸ ριζικό νά δώση, καὶ νά πάρῃ.

Ἄνοιγουμε τὸν κλήδονα μὲ τ' Ἁγιαννιοῦ τῆ χάρη
κι ὅποιά χει καλὸ ριζικὸ σήμερα νὰ τὸ πάρη.

Ἄνοιξαμε τὸν κλήδονα στ' Ἁγιαννιοῦ τῆ χάρη
καὶ ὅ,τι ναι τσῆ τύχης μας, θὰ πῆ τὸ ριζικάρι.

Σάν μπέης θάρθη μ' ἄλογο, σάν τσελεπῆς μὲ σέλα,
σάν κόκκινο γαρύφαλο, γιὰ τὴν γλυκιά κοπέλα.

Ξεκίνησε καὶ ἔρχεται, γιὰ τῆ δική σου μούρη
καὶ καβαλάρη θὰ τὸν δῆς, ἀπάνω σὲ γαϊδούρι.

Τὸ κυπαρίσσι τὸ ψηλό, τὸ μεσιακὸ κλωνάρι,
τὸ κοντογειτονόπουλο γυρεύει νὰ σὲ πάρη.

Σὰ μάθη ὁ σκύλος γράμματα κι ἡ γάτα νὰ διαβάζη,
τότεσ καὶ σὺ θὰ παντρευτῆς νὰ κάνῃ ὁ κόσμος χάζι.

Σημ.—Ἡ συνέχεια γίνεται μὲ διάφορες μαντινάδες, ἐρωτικὲς
πειραχτικὲς, ἀστεῖες κλπ. γιὰ νὰ εὐθυμῆσῃ ἡ παρέα.

6. ΤΗΣ ΑΠΑΓΩΓΗΣ

Ὅμορφες, πλούσιες κοπελιές καλὰ φυλάγετέ τες,
γιατὶ παραμονεύουνε παντοῦ γυναικοκλέφτες.

Μὰ νὰ σὲ κλέψω θέλω ἐγὼ νὰ πᾶμε τσ' ἀζίλάκους,
νὰ σὲ γυρεύῃ ἡ μάνα σου μὲ τσοῖ χωροφυλάκους.

Μὰ θὰ σὲ πάρω νὰ διαβῶ τσί Σφακιανές μαδάρες,
νὰ πιάσουνε τῆ μάνα σου λογιῶ, λογιῶ τρομάρες.

Μὰ νὰ σὲ κλέψω θέλω ἐγὼ, σάν τὸν Κεφαλογιάννη,
στοῦ (Ψηλορείτη) τσί κορφές νὰ κάνωμε σεργιάνι.

Μὰ νὰ σὲ κλέψω θέλω ἐγὼ, σάν τὸν Κεφαλογιάννη,
καὶ ἄς πηδᾷ ὁ κύρης σου νὰ βρίστη τὸ ταβάνι.

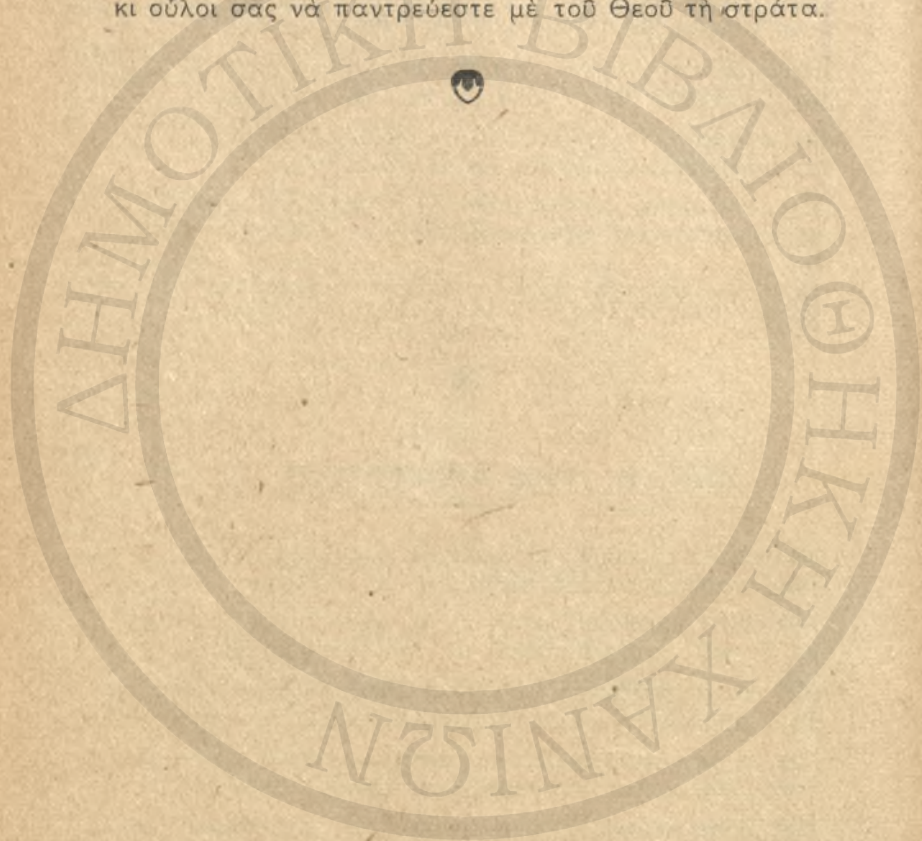
Ἄπαγωγέας θὰ γενῶ, σάν τὸν Κεφαλογιάννη
καὶ στοῦ Δισκούρη τῆ μονῆ θὰ βάλωμε στεφάνι.

Ἄχι καὶ νὰ μὲ κλέβανε κι ἐμὲ σάν τὴν Τασούλα
καὶ νὰ μάς στεφανώνῃνε σὲ μιά ρημοκλησοῦλα

Ἄχι καὶ νὰ μὲ κλέβανε, μιὰ νύχτα, ἓνα βράδυ,
νὰ γλιτων' ἀπού τὰ προυκιά κι ὁ κύρης μου ἀπ' τὸ λάδι.

Τάσσω σου, Παναγία μου, μισὴ ὀκά λιβάνι,
νὰ μ' ἔκλεβεν ὁμορφονιός, σάν τόν Κεφαλογιάννη.

Δὲν εἶν' οἱ κοπελιές ὡς νὰ παίρνουνται κλεφτάτα
κι οὔλοι σας νὰ παντρεύεστε μὲ τοῦ Θεοῦ τὴ στράτα.

Ε' ΑΝΤΙΛΟΓΙΕΣ

- Ἡ σιωπὴ ναι μάλαμα, τὸ φρόνιμο στολίζει,
μὰ ὁ λόγος εἰς τὴν ὥρα του, χίλια τσικίνι' ἀξίζει.
- Τὰ κάλλη σου παινούσανε κι ἦρθα νὰ σὲ γνωρίσω
καὶ δὲ μοῦ δούδει ὁ νοῦς μου πιά, νὰ φύγω νὰ σ' ἀφήσω.
- Ἄμε, ξένε, στὸ σπίτι σου, πήγαινε στοῦ κυροῦ σου,
δὲν εἶμαι γὼ γιὰ λόγου σου, βγάλε το ἀπὸ τὸ νοῦ σου.
- Τρέχει νερὸ στὸν ποταμὸ, μὰ τρέχει λίγο λίγο
ἄχι καὶ νὰ τρεχε πολὺ, νὰ μὴν μπορῶ νὰ φύγω.
- Δὲ σὲ κρατεῖ ἡ-γι-ἀγάπη τση, μουδέ καὶ τὸ ποτάμι,
μὰ σὲ κρατεῖ ἡ προῦκα τση, πού χει βγαρμένο νάμι.
- Νοσοκομούλα μου γλυκιά, πολὺ πολὺ μ' ἀρέσεις
ἄχι καὶ νὰ μουν ἄρρωστος, νὰ μοῦ περνᾷς ἐνέσεις.
- Ἄν ἄρρωστήσης, μάτια μου, ἐγὼ θὰ μαι ὁ γιατρός σου
καὶ σὰ μὲ ρέχτηκες πολὺ, γίνομαι σύζυγός σου.
- Ὅποιος μ' ἀκούει καὶ τραγουδῶ λέει, χαρὰ σ' ἐμένα,
γιατὶ δὲ βλέπει τση καρδιᾶς τὰ φύλλα μαραμμένα.
- Σῶπα παραπονιάρικο κι ὁ κόσμος δὲν ἐχάθη
μὲ τὸν καιρὸ γιατρεύονται καὶ τση καρδιᾶς τὰ πάθη.
Μὲ τὸν καιρὸ τὰ δύσκολα καὶ τὰ βαριά 'λαφραίνουν
καὶ τῆς ἀγάπης οἱ πληγὲς γιατρεύονται καὶ γαίνουν.
- Κάτσε καλά λογάρισε καὶ πρίχου ν' ἀγαπήσης,
γιατὶ δὲν εἶναι μπάλωμα νὰ τό ξεπαραλύσης.
Ἡ ἀγάπη δὲν εἶναι δεντρί, δὲν εἶν' ἄδὸς νὰ δέση,
μονὸ ναι βάτος μὲ κλαδιά κι ἀλίμονο ὅποιος πέση.
Θέλ' ἡ-γι-ἀγάπη φρόνεψη, θέλει ταπεινοσύνη,
θέλει λαγοῦ περπατησιά κι ἀητοῦ γληγοροσύνη.
- Τὸ μερακλίδικο πουλί ποτέ φωλιά δὲν κάνει,
μόνο στῶν ἄλλων τσι φωλιές τ' αὐγὰ του πάει καὶ κάνει.
- Στὸν ψεύτη κόσμ' ὁ ἄνθρωπος τίποτε δὲν κερδαίνει
γεννᾶται μὲ τὸ κλάψιμο, μὲ κλάψιμο ἀποθαίνει.
- Καὶ μὲ τα τόσα βάσανα, πάλ' ἡ ζωὴ γλυκιά ναι
καὶ ἀποὺ τὸ Χάρο πεθυμᾷ, πρέπει τρελός γιὰ νὰ ναι.

- Τὰ μαῦρα μάτια ρέγουμαι, σκλαβώνουν τὴν καρδιά μου·
τὰ μπλάβα καὶ τὰ γερακά νά μὴν τὰ δῶ μπροστά μου.
- Τὰ μαῦρα μάτια τὰ χουνε τὰ βούγια κι οἱ γαϊδάροι
τὰ θαλασσιά τὰ γερακά τὰ χουν οἱ κοπελιάροι.
- ✓ —Οὐλα τὰ μάτια ὁ Θεὸς τὰ ἔχει καμωμένα
κι οὐλά χουνε τσί χάρες των καὶ μάθε το ἀπό μένα.
- Καρδιά μου ἀπαρηγόρητη, παρηγορήσου ἀτή σου·
κι ἄλλες πολλές τὸ πάθανε, δέν εἶσαι μοναχή σου.
- ✓ —Σῶπα παραποινιάρικο κι ὁ ἥλιος πάντα βγαίνει
κι ὅ,τι εἶν' ἀπ' τὸ Θεὸ γραφτό, ὀπίσω δὲ γαέρνει.
- Ἡ μόνη μου παρηγοριά εἶναι τὰ δάκρυσά μου,
ποῦ τρέχουν ἀπ' τὰ μάτια μου καὶ σβήνουν τὴ φωτιά μου.
- Βραδιάζει καὶ βραδιάζομαι καὶ ποῦ θά πάω νά μείνω;
Βάλε με στ' ἀγκαλάκια σου ἀπόψε νά ξωμείνω.
- Θά σέ βανα στ' ἀγκάλες μου, μὰ δὲ σέ βάνω τώρα,
γιὰ θά τὸ πάρης μάθημα, νάρχεσαι κάθε ὥρα.
- Μὰ δέν τὸ παίρνω μάθημα, δέν παίρνω ἄερα
μόνο τὸ μήνα μιὰ φορά, τὸ χρόνο μιὰν ἡμέρα.
- Καινούρι' ἀγάπη καὶ παλιά μ' ἐβάλανε στὴ μέση·
δῶσε καινούρια τσὴ παλιᾶς μιὰν ἀμπωσιά νά πέση.
- Φᾶ' το τὸ πικραμύγδαλο νά πικραθῆς περίσσια,
μὰ μένα μὲ παρακαλοῦν μηλιές καὶ κυπαρίσσια.
- Ὁ νοῦς μου γίνηκε νερό στ' αὐλάκι κι ἀκλουθᾶ σου
καὶ μαχαιριές νά μοῦ χτυπᾶς, δὲ φεύγω ἀπὸ κοντά σου.
- Θωρῶ το ἐγὼ πῶς μ' ἀγαπᾶς κι ἄς μὲ παιδεύης τόσο,
θέλεις κι ἐγὼ νά σοῦ τὸ πῶ καὶ νά στοῦ φανερώσω;
- Τῶν ἀματιῶ σου τὸ νερό νά πιῶ νά μεταλάβω,
σὰ δὲ μοῦ πῆς, πῶς μ' ἀγαπᾶς, δὲ θά τὸ καταλάβω.
- Πές μου νά ζοῦν τὰ μάτια σου καὶ νά χαρῆς τὸ φῶς σου:
πόσες ἀγάπες ἔκαμες, μικρέ μου, στὸν καιρὸ σου;
- Ἀγάπες δέκα-τέσσερεις ἔκαμα στὸν καιρὸ μου,
μὰ τούτη-νε ἡ-γι-ῦστερη θά ναι ὁ θάνατός μου.
- Μὴν τὸν πολυπιστεύετε, γιατί ναι ψωματάρης·
διάλε τσ' ἀγάπες τσί χει αὐτός, μόνο ναι καυχησιάρης.

- Σὰ θέλω ἐγὼ ἀγαπητικὲς κάνω καὶ πεντακόσες,
μόνο ν' τὰ ἔξοδα πολλὰ· τί νὰ τοὶ κάνω τόσες;
"Ἄν ἤθελ' ἀγαπῶ ἐγὼ, ὅσες μὲ ἀγαποῦνε
σάν τὰ πουλάκια τῆ κλωσσοῦς ἤθελε μ' ἀκλουθοῦνε.
- Οὐλές μὲ λέν ὁμορφονιό, πάνω χωριό καὶ κάτω
καὶ μὲ τὸ πὲς καὶ ξαναπὲς, ἀλήθεια, ἐπίστεψά το.
- Νὰ μὴν πιστεύης, ὅσ' ἀκοῦς πολλὰ ναι παραμύθια·
κοίταξε τὸν καθρέφτη σου νὰ μάθης τὴν ἀλήθεια.
- "Ἦντα περνᾶς καὶ τριγυρνᾶς καὶ ρίχνεις τὴ ματιά σου:
Δὲν τοὶ γελᾶς τοὶ κοπελιές μὲ τὴν παλιόβρακά σου.
- Πῶς εἶν ἡ βράκα μου παλιά, τὸ ξέρει ἡ-γι-ἀφεντιά σου,
πῶς ἐκεῖά μέσα βρίσκονται τὰ λαχταρᾶ ἡ καρδιά σου.
- Ἄνάθεμά σε τύχη μου, ποῦ μοῦ πες ν' ἀγαπήσω
ἓνα κορμί, ποῦ δὲν μπορῶ, ποτὲ μου ν' ἀποχτήσω.
- Δεντρὸ ποῦ δὲ σαῦ μέλλεται, νὰ φᾶς ἀπ' τὸν καρπὸ του
μὴν κοιμηθῆς στὸν ἴσκιο του νὰ πάρης τὸν καημὸ του.
- Συλλογισμένο σὲ θωρῶ, θέλω νὰ σ' ἐρωτήσω,
ἦντα ναι ἡ τόση συλλογή, νὰ σὲ παρηγορήσω.
- Παλέβω μὲ τὴ θάλασσα μὲ κύματ' ἀφρισμένα
κι ἂν δὲν ἀλλάξουν οἱ καιροί, ἀλίμονο σ' ἐμένα.
- Σεβντὰ χεῖς κακορίζικο, μὰ ἦντα' μπορῶ νὰ κάνω,
ἀπού τονε βαστῶ κι ἐγὼ στὴν κεφαλή μου ἀπάνω.
- Οἱ κοπελιές κι οἱ πέρδικες εἶναι καλὸ κυνήγι
κι ἂν εἶν' ὁ κυνηγὸς καλὸς, κιαμιὰ δὲ θὰ τοῦ φύνη.
- "Ἦντα τὸ θέλ' ὁ κυνηγὸς νὰ χη καλὸ τουφέκι,
νὰ κυνηγᾷ ἓνα πουλί κι αὐτὸ νὰ μὴν τοῦ στέκει.
- Μὴν τονε πάρης δάσκαλο, γιατί κρατᾷ τὴν πένα,
τὸ νοῦ του χεῖ στὰ γράμματα καὶ σὲ ξεχνᾷ ἔσένα.
- Δάσκαλο τότε θέλω ἐγὼ, νὰ μοῦ μιλή μὲ χάρη,
περίττου νὰ ναι κι ὁμορφος, νὰ ναι καὶ παλικάρι.
- Πολὺ ἀέρα σοῦ δωκα, πατεῖς καὶ δὲν ἀγγίζεις,
μὰ θὰ σοῦ κόψω τὰ φτερά, νὰ χαμηλαρμενίζης,
- Σὰ θὰ μοῦ κόψης τὰ φτερά, νὰ χαμηλαρμενίζω,
θὰ τονε βρῶ καλύτερο καὶ θὰ σὲ δαιμονίζω.

- Νά μουνε ψύλλος νά χωθῶ στό στήθος τὸ δικό σου
νά μεροξημερώνουμαι στ' αὐλάκι τῶ βυζιῶ σου.
- Μά ἐγὼ τσοὶ ψύλλους πιάνω τσοὶ καὶ τσοὶ πετῶ στό λύχνο
καὶ τὸ φυλλολυχνόλαδο στσι κότες μου τὸ ρίχνω.
- Θωρῶ το πῶς μὲ γαλυφιές γυρεύεις νά μὲ σύρης
μά ναι ὁ ἀφέντης σου φτωχός κι ἐμένα νοικοκύρης.
- Νά χαίρεται τὰ πλοῦτη του καὶ τὰ νοικοκυριά του
μοῦ δέ τόν ἴδιο ρέγομαι, μουδὲ τὴν κοπελιά του.
- Μά ἐσύ θαρρεῖς, πῶς σ' ἀγαπῶ καὶ χάνομαι γιὰ σένα
νά δῆς τὴν κόρη π' ἀγαπῶ, τρεῖς κάνει σάν ἐσένα.
- Εἶδα τὴν τὴν ἀγάπη σου τὴν πολυπαινεμένη
καὶ σάν τὴν ὄρθα τὴν κλωσοῦ, ἐτσά ναι μαδισμένη.
- Σάν εἶσαι νέος κι ὁμορφος κι εἶσαι καὶ παλικάρι,
σέ κυνήγοῦν οἱ κοπελιές, ποιά νά σέ πρωτοπάρη.
- Μὴν πέτεσαι στά νιάτα σου, μουδὲ στὴν ὁμορφιά σου
ὅσο καὶ νά σαι ὁμορφος, εἶν ἄλλοι πιό καλλιὰ σου.
- Ἄφοῦ τὸ ξαίρεις πῶς πονῶ, γιάντα μὲ δοκιμάζεις;
τὴν πληγωμένη μου καρδιά, γιάντα τὴν κομματιάζεις;
- Ἐγὼ, μικρὸ μου, σ' ἀγαπῶ, μὰ δὲν τὸ φανερώνω
καὶ τὸ λιγνὸ σου τὸ κορμί κρυφά τὸ καμαρώνω.
- Θάρθη καιρὸς νά τρέχουνε τὰ μάτια σου γιὰ μένα,
μὰ κάτεχέ το, πῶς ἐγὼ, δὲν εἶμαι μπλιό γιὰ σένα.
- Μά βρῆκα ἐγὼ κι ἀγάπησα κι ἔχει καὶ τ' ὄνομά σου
θὰ τὸ φωνιάζω νά γροικᾶς νά καίγεται ἡ καρδιά σου.
- Ψηλά τὴ χτίζεις τὴ φωλιά καὶ θὰ σοῦ γύρη ὁ κλῶνος
καὶ θὰ σοῦ ρίξη τὰ πουλιά καὶ θὰ σοῦ μείνη ὁ πόνος.
- Σάν τὸ τοπῶσω τὸ κλαδί καὶ τὴ φωλιά μου χτίσω,
δέ μοῦ τὴν ἐχαλᾶ κίανεις ὄξω καὶ νά μσήσω.
Ἐγὼ τὴ χτίζω τὴ φωλιά στὴν πλατανοκουτσούρα
κι ὅ,τι ἀέρας κι ἄν φυσᾶ, κάθομ' ἐγὼ σιγοῦρα.
- Οὔλος ὁ κόσμος κι ὁ ντουνιάς στέκει στό πόδι ἀπάνω
κι οὔλοι μοῦ λέν νά σ' ἀρνηθῶ καὶ πές μου, τί νά κάνω;
- Μὴ μ' ἀρνηθῆς, ἄ δὲν τὰ δῆς τὰ μάτια μου κλεισμένα,
τὴν Παναγιά στό στήθος μου, τὰ χέρια σταυρωμένα.

- Στὸν οὐρανὸ θά-ν-ἀνεβῶ, νὰ δῶ ὁ Θεὸς, πῶς κρίνει·
ἀπ' ἀγαπήση κι ἀρνηθῆ, ποιά παιδομὴ τοῦ δίνει.
- Στὸν οὐρανὸ κι ἂν ἀνεβῆς κι ἐγὼ ν' ἀνέβω θέλω,
νὰ πᾶμε νὰ ξωμείνωμε στὸ σπίτι τῶν ἀγγέλῳ.
- Ὁ πετεινὸς τσῆ γειτονιάς παίζει μὲ τσ' ὄρνιθές μου·
ἄχι καὶ νὰ παιζα κι ἐγὼ μὲ τσοὶ γειτόνισσές μου.
- Ἦσουνε κράχτης μιὰ φορὰ, μὰ ἐδὰ στὰ γερατειὰ σου,
νὰ σέ τσιμποῦν οἱ ὄρνιθες, πῶς τὸ βαστᾶ ἡ καρδιά σου;
- Ἀνάθεμά με ἂν ἔκαμα ἀγάπη μὲ παράδες,
παρὰ μὲ τὸ λυράκι μου καὶ μὲ τσί μαντινάδες.
- Οἱ μαντινάδες λόγια ναι, τὰ λέν' οἱ παθιασμένοι,
νὰ βρίσκουνε παρηγοριά, οἱ μαυροκεντημένοι.
Οἱ μαντινάδες κι οἱ σκοποὶ καὶ τὰ πολλὰ τραγοῦδια,
ἐκάμανε τσί κοπελιές καὶ κουτουλοῦν τὰ βούγια.
- Ἄχι κι ἐκουζουλάθηκα! Προξενητὴ θὰ μπέψω
κι ἄ δέ μοῦ την-ε-δώσουνε θὰ πάω νὰ τήν-ε-κλέψω.
- Δὲν εἶν' ἡ κοπελιά ἀρνὶ γῆ ρίφι νὰ τὸ κλέψης
μουδὲ ματζέτα δίχρονη νὰ πᾶς νὰ τήν-ε-ζέψης.
Ὅποιος θα κλέψη κοπελιά ἔχει μεγάλο κρίμα,
γιατὶ δὲν εἶν' ἡ κοπελιά ἀρνί, κατσίκα, χτήμα.
Ἄν-ε- σ' ἀρέση ἡ κοπελιά στείλε νὰ τὴ ζητήσης
κι ἄ δέ σοῦ την-ε-δώσουνε, φεύγα καὶ μὴ γυρίσης.
Φά τηνε τὴ χυλόπητα, φά τηνε νὰ χορτάσης,
γιατὶ ναι καλοχώνευτη καὶ δὲ θὰ στομαχιάσης.
Πάρε καὶ τὴν πετσέτα σου τὴν καλοδιπλωμένη
κι ἄλλοι πολλοὶ τὴν πήρανε κι εἶν' εὐχαριστημένοι.
- ✓ —Περνᾶς καὶ δὲ μὲ χαιρετᾶς, χαρὰ στὴν περηφάνεια,
σὰ νὰ βαστᾶς στὰ χέρια σου βασιλικά φερμάνια.
- ✓ —Περνῶ καὶ δὲ σέ χαιρετῶ, κάνω τὴ μανισμένη·
τὸ κάνω γιὰ τὴ γειτονιά τὴν κακομάθημένη.
- Περνᾶς καὶ δὲ μὲ χαιρετᾶς· ἦντὰ χεὶς μὲ τὰ μένα;
Βρίστεις χαρὰ νὰ τὰ θωρῆς τὰ μάτια μου κλαμένα;
- ✓ —Περνῶ καὶ δὲ σέ χαιρετῶ, τὰ μάτια χαμηλώνω·
τὸ κάνω γιὰ τὴ γειτονιά, μὰ ἐγὼ σέ καμαρώνω.
- Θωρεῖς την-ε-τὴν κοπελιά, ποῦ πάει ἴσι' ἀπάνω;
εἶπα τσῆ νὰ μὲ πάντρευτῆ κι εἶπε μου, δὲν τσῆ κάνω.

Διάλε τσ' ἀποθαμένους μου, ἄ δὲ τὴν κυνηγήσω,
νά τὴ στριμώξω στὸ στενὸ καὶ νά τὴν-ε-φιλήσω.

- Ἄφης τση τσί περνεβελιές, καλὸ μου παλικάρι,
γιατὶ θά φάη ἡ ράχη σου ξύλο μὲ τὸ καντάρι.
Παραίτα τσι τσί μουνταριές, γὴ κάνε οἰκονομία,
γιατὶ θά φάη ἡ ράχη σου σαράντα παρὰ μία.
- Βουβὸ κουνούπι θά γενῶ νάρθω νά σέ τσιμπήσω,
μὰ θά ν' τὸ τσίμπημ' ἀλαφρὸ, γιὰ νά μὴ σέ ξεπνήσω.
- Κουνούπια, ψύλλους καὶ κοργιούς ἐγὼ δὲν τσοί φοβῶμαι
γιατὶ τῶν ρίχνω ντί-ντί-τί καὶ ἤσυχη κοιμοῦμαι.
- Μαῦρο ψυλλάκι θά γενῶ νάρθω νά σέ τσιμπήσω
δίπλα στὴ ρόγα τοῦ βυζιοῦ σημάδι νά σ' ἀφήσω.
- Μὰ ἐγὼ τσοί ψύλλους πιάνω τσοι καὶ τσοί στριφτουλιδιάζω
τσοί ρίχνω στὸ λυχνόλαδο καὶ δὲν τσοί λογαριάζω.
- Ἄχι νά μὴν ἐντρέπουμουν, τὴν πόρτα νά τσακίσω,
τὴν πόρτα καὶ τὴν κλειδαριά, νά μῶ νά τὴ φιλήσω.
- Φοβᾶσαι, μὰ δὲν ντρέπεσαι, ξύλο θά φᾶς κοπέλι
κι ἀπὸ τὸ στόμα τσ' ἄκουσα κι εἶπε, πῶς δὲ σέ θέλει.
- Μὲ βλέπεις κοντομπίθιαχτο καὶ μὲ περνᾶς κοπέλι
μονημερίς ἔσκαψα ἐγὼ, δυὸν ἐργατῶ ἀμπέλι;
- ✓ — Δὲν εἶν' ἀμπέλ' ἡ κοπελιά, νά θέλῃ καλὸ σκάφτη,
μουδὲ καῖκι στὸ γιαλὸ νά θέλῃ καλὸ ναύτη.
- Ἡ κοπελιά ναι ἄγγελος καὶ φτερουγᾶ κοντὰ μας
καὶ δὲ ζητᾶ παλικάριες παρὰ τὸν ἔρωντά μας.
- ✓ — Σ' ἄκουσα κι ἀναστέναξες, θέλω νά σ' ἐρωτήσω,
μὴν εἶναι ἡ πίκρα σου πολλὴ νά σέ παρηγορήσω.
- Δὲν τὸ κατέεις, ἄπونه, ἦντά ναι ἡ-γι-ἀφορμὴ μου;
Ἔμαθα ἄλλην ἀγαπᾶς κι ἔλιωσε τὸ κορμί μου.
- Ὅχι μαλαματένια μου καὶ κρουσταλλένια βρῶση!
Ἀγάπην ἄλλη νά σκεφτῶ, ὁ Θεὸς νά μὴ μ' ἀφήσῃ.
- Ἡ πόρτα εἶναι ἀνοιχτὴ κι ἔβγα, καλέ μου, ἔβγα
ἓνα φιλάκι δόσε μου κι ὕστερα πάλι φεύγα.

Σημ. Οἱ ἀντιλογίες μπορεῖ νά συνεχιστοῦν μὲ διάφορες μαντινάδες τῆς συλλογῆς, ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχη μεταξὺ τους κάποια ἀντίθεση.

ΣΤ'

Μιά μαντινάδα θά σοῦ πῶ, καλή κακή ὡς λάχη'
Πόσο πουλεῖς τὸ τύρακο ἀπού βαστᾶς στή ράχη;

Τοῦ παρασιτιάς μου τῆ γωνιά θά σπέρνω τὸ κριθάρι
κι ἄς κάνη τὸ λογαριασμό αὐτῆ, ποῦ θά μὲ πάρη.

Ἡ πρώτη μου ἀγαπητικιά μοῦ ζήτηξε λεμόνι
κι ὥστε νὰ βγῶ στή λεμονιά, τὴν πήραν οἱ δαιμόνοι.

Δέν τονε θέλω ἐγὼ βοσκό νὰ περπατῆ στὰ χιόνια,
μόνο τόν θέλω δάσκαλο στὰ καθαρά σεντόνια.

Ἡ μάνα ποῦ σέ γέννησε, καλλιά τονε νὰ κάνη
ἕνα κατσούλι παρδαλό τσοῖ ποντικούς νὰ πιάνη.

Ἀπολπισμένος ἦμουνε τὸ πῶς δὲ βλέπω μοίρα
μὰ δά δοξάζω τὸ Θεό, ἀπαλλαγῆ τὴν πήρα.

Ἐπήρα γιὰ γυναῖκα μου μιὰ ξαναπαντρεμένη
πάω νὰ πιάσω τὰ βυζιά, βρίσκω προβιά γναμένη.

Κατέω πάω στὸ νερό κατέω παρασέρνω
κι ὅ,τι δουλεῖα κι ἀνὲ μοῦ πῆς, θαρρῶ, τὰ καταφέρνω.

Εἶπα το ἐγὼ τοῦ μάνας μου κι' εἶπε μου: «Ξεκουμπίσου,
ἄμε ἀναμάζωξέ τηνε, χτύπα τὴν κεφαλὴ σου».

Εἶσαι μικρὴ, μικρούτσικη, στὴν τσέπη μου σὲ βάνω
κι ἀνὲ τρυπήση ἢ τσέπη μου, μοῦ πέφτεις καὶ σὲ χάνω.

'Εσύ πού ξέρεις τὰ πολλὰ κι ὁ νοῦς σου κατεβάζει,
ἕνα καντάρι σίδερο, πόσες βελόνες βγάζει;

"Ἦντα τσί θέλω τσ' ὁμορφιές καί τὰ περίσσια κάλλη,
ἀπού δὲν μπαίνουν γιά φαΐ καί λάδι στό τσικάλι;

'Απόψε κάτης θά γενῶ νά βγῶ νά κατσουλιζῶ
κι ὄπου μοῦ ποῦνε ψί, ψί, ψι, θά πηαίνω νά καθίζω.

Πότες θά παντρεφτῶ κι ἐγώ, νά κλίνουνε τ' αὐτιά μου,
νά καμπουριάση ἡ ράχη μου, νά τρέχουν τὰ νερά μου.

Σάν τὸν ὀφτεινὸ καιρὸ κι ὁ κόσμος ἔτσα πού ναι,
καλλιὰ ναι νά χρωστῆ κιανεῖς, παρὰ νά τοῦ χρωστοῦνε.

Δὲν ἔχω ἀμπελοχώραφα κι ὡς μέ θωρεῖς μέ γράψε'
κι ἀνέ μέ θέλης, πάρε με κι ἄ δέ μέ θέλης, γκάψε.

Θέ μου μεγαλοδύναμε, ἀγάπη σοῦ τὴν εἶχα!
καί γιά νά σέ κουκουλωθῶ, ἐλείφτηκε μιὰ τρίχα!

Σάν ἀποθάνω βάλτε μου στὴν κεφαλὴ στεφάνι,
στὰ χέρια ἕνα βασιλικό, στό (στόμα) ἕνα ραπάνι.

'Ο κάτης στὸν ἀντήλιορο, τ' ἀτζάκι του κορδιζει,
τ' ἀμάτι του κουτσοκανεῖ καί δὲν ἀναντρανιζει.

'Εφίλησα μιὰν κοπελιά κι εἶχε μπογιές στό στόμα'
μιὰ σαπουνόπλακά λιωσα καί δὲν ἐβγήκε ἀκόμα.

Διάλε τσ' ἀποθαμένους του κι ἀπού θά τὸ βαστάξη,
νά σκάσω ἐγώ νά τζιριτῶ κι ἄλλος νά τὴν ἀρπάξη.

'Ὡς καί τὸ γεροντόβουιδο στὴν πρασινάδ' ἀράσει'
ντόδια δὲν ἔχει νά μασῆ, μὰ σκιάς ἀναχαράσσει.

Τοῦτος ὁ κόσμος, πού θωρεῖς, τροχός εἶν' καί γυρίζει
κι ἄλλοι τρῶνε ξερὸ ψωμί κι ἄλλοι πιλάφι ρύζι.

Τοῦτος ὁ κόσμος, πού θωρεῖς, ἄλλοι τὸν εἶχαν πρῶτα
κι ἄλλοι τὸν ἔχουν σήμερο κι αὔριο, τρέχα, ρῶτα.

"Ὅποιος στεριά καλὰ πατεῖ καί θάλασσα γυρεύει,
ὁ διάλογος τοῦ κώλου του, κουκιά τοῦ μαγερεύει.

Μιά μαντινάδα θέ νά πῶ κι εἶναι αὐτοῦ τοῦ τόπου:
τὸ φάε, πιέ καί γλέντισε εἶν' ἡ ζωὴ τ' ἀνθρώπου.

Μιά μαντινάδα ἄκουσα κι εἶναι αὐτοῦ τοῦ τόπου
τὸ χέ.. τὸ φά.. τὸ κλά.. τὸ πιέ, εἶν' ἡ ζωὴ τ' ἀνθρώπου.

Οί πέρδικες γλυκολαλοῦν κι οί κοπελιές γελοῦνε
καί σιγοροζονάρουνε, πότες θά παντρευτοῦνε.

Ἔτσά μου δούδει ὁ διάλογος, νά παίξω ἕνα σάλτο,
νά σοῦ πετάξω ἕνα φιλι εἰς τὸ λαιμὸ ἀπὸυ κάτω.

Τσῆ παντρεμένης τὸ φιλι εἶναι ξεθυμασμένο
καὶ ἄνοστο, σάν τὸ φαΐ τὸ ξαναζεσταμένο.

Βάλε στὸ ραδιόφωνο μιὰ μερακλήνα πλάκα,
γιὰ νά χορέψη ὁ χορευτῆς μὲ τὴν τσοχένια βράκα.

Δέστε το τὸ κορμάκι του πῶς τὸ στριφογουρίζει,
τ' ἀτζιά του λαλαδίζουνε κι ἡ βράκα του πλουστρίζει.

Ὡς καὶ τὰ στιβανάκια του κι ἐκεῖνα ναι καμάρι,
γιατί χουνε ἀπάνω τους, πέντε λογιῶ τομάρι.

Ὅλοι μὲ λένε ὁμορφονιὸ, ἀσίκη, παλικάρι
διάλε τὴ μιὰ πού βρίσκεται νά πῆ, πῶς θά μὲ πάρη.

Ἄπ' ἀγαπᾶ τσί κοπελιές, γῆ θέλει ν' ἀγαπήση,
καλλιὰ του νά βρεθῆ γρεμνὸς νά πέση νά τσουρίση.

Κι ἂ δὲ μπορέσω νά χαρῶ τὰ δυὸ σου μαῦρα μάτια,
θὰ κάνω τρύπες στὸ νερὸ καὶ τ ἄχερα κομμάτια.

Νά μουν τὸ Μᾶη γάϊδαρος, τὸν Αὔγουστο κριγιὰρι
οὔλο τὸ χρόνο πετεινὸς καὶ κάτης τὸ Γενάρη.

Ἄγγελος ἀπὸυ τσ' οὐρανοὺς ἐβγήκε καὶ φωνιάζει:
«Τσί κοπελιές τσ' ἐλεύθερες κιανεῖς νά μὴν πειράζη».

Κι ἀπάντησά του θαρρετὰ: «Ἐγὼ θά τσί πειράζω
κι ὅπου τσί βρίστω μοναχὸς στὰ στήθια των θ' ἀράζω».

Ἄσπαλαθάκι θά γενῶ καὶ τσίτα νά τσιτώνω
κι ὅπου θωρῶ τσί κοπελιές, θά πάω νά ξεφυτρώνω.

Καλή των ἡ-γι-ἀγάπη μας μά χε κακὰ θεμέλια,
ὡσάν τὸν ξεροτρόχαλο, πού χτίζουνε τὰ κοπέλια:

Ἄνίσως καὶ δὲ σ' ἀγαπῶ, νά κακοθανατήσω
ἀπὸυ τ' αὐγὸ νά γκρεμιστῶ στ' ἄχερα νά χτυπήσω.

Διάλε τὴν τρίχα πού θελε, νά ξεψυχῆσω μπρὸς τση,
ὄντε-ν-ἐπέρνα κι ἔδειξε ὁ ποδοστράγαλός τση.

Νά χαμε ἀρνιά-νά τρώγαμε καὶ ροῦχα νά φοροῦμε,
δουλειὰ νά μὴν ἐκάναμε, μόνο νά τραγουδοῦμε.

Νάταν ἢ θάλασσα κρασί καί τὰ καράβια κοῦπες
καί τ' ἄρμπουρα τῶν καραβιῶν τηγανισμένες βοῦπες.

Τῆ μαντινάδα δυὸ φορές ποτέ σου μὴν τὴν λές,
γιατί θαρροῦνε οἱ κοπελιές, πῶς ἄλλες δὲν κατέεις.

Χίλια καληωρίσματα στὴν ἀμπελοκουρμούλα,
ἀπὸ τσοί κάνει τσοί φτωχοὺς καί τὰ ξεχνοῦνε οὔλα.

“Ὅντε θ' ἀθίσῃ ὁ πλάτανος καί κάμη ἐλιές τσουνάτες,
τότες θ' ἀπαρνηθῶ κι ἐγὼ ξανθές καί μαυρομάτες.

Ἄπο τὴν πόρτα σου περνῶ, βήχῳ καί ξεροβήχῳ
κι ἂν δὲν προβάλης νὰ σέ δῶ, σοῦ λαντουρῶ τὸν τοῖχο.

Ἄποψε εἶδα ὄνειρο, πῶς σ' εἶχα στὸ κρεβάτι
κι ἐπῆγα νὰ σ' ἀγκαλιαστῶ κι ἀγκάλιασα τὸν κάτη.

Ἄγάπα, ἀγάπα, πήρανε οἱ κοπελιές τὸ νοῦ μου
καί δὲ μ' ἀφήνουν νὰ σταθῶ στὸ σπίτι τοῦ κυροῦ μου.

“Ὅλοι ἔχουνε ἀγαπητικὲς δέκα καί δέκα πέντε
κι ἐγὼ τὸ κακορίζικο δὲν ἔχω παρά πέντε.

Ἐμάθαν το πῶς σ' ἀγαπῶ οὔλοι μικροὶ μεγάλοι,
ὅπου νὰ φέρῃ ὁ διάολος καράβι νὰ τσοί βάλῃ.

Μὴν τόνε λές τὸ Διάολο, ψηλά θὰ σέ σηκώσῃ
καί θὰ σέ βγάλῃ στὰ ψηλά καί χάμαις θὰ σέ δώσῃ.

Οὔλα τὰ ντέρτια ναι κακά κι οὔλοι καημοὶ κακοὶ ναι
μὰ σάν τὴν ἀναπαραδιά, ἄλλο κακὸ δὲν εἶναι.

Ἄγάπη μου κι ἀγάπη μου, ἴσαμε νὰ σέ πάρῳ
κι ὕστερα, μὲ τὸν κόπανο, ἐγὼ σοῦ ροζονάρῳ.

Δὸς μου μιά μούντζα τοῦ στραβοῦ, πού σ' ἤβρηκα στὸ δῶμα
καί δὲ σέ γλυκοφίλησα στ' ἀχείλι καί στὸ στόμα.

Καί πάλι ξαναδός μου τὴν, πού σ' ἤβρηκα στ' ἄλῳνι
καί δὲ σέ γλυκοφίλησα κι ἄς ἤθελες μαλῳνει.

Διάλε τσ' ἀποθαμένους μου, ἄ δὲ καταχανέψῳ,
νὰ μπῳ ἀπὸ τὸν ἀνηφορὰ μιά νύχτα, νὰ σέ κλέψῳ.

Δώδεκα χῆρες ἀγαπῳ καί πέντε παντρεμένες
καί δέκα πέντε κοπελιές καί δυὸ ἄρραβωνιασμένες.

Εἶπα το ἐγὼ τσῆ μάνας μου, εἶπα το καί τοῦ γέρο
μὲ τὸ καλὸ, μὲ τὸ κακὸ, μίαν κοπελιά θὰ φέρῳ.

Ὅποιος στὸν κόσμον γεννηθῆ κι ἀγάπη νὰ μὴν κἀνῃ,
μουσκάρι ἐγεννήθηκε καὶ βούι θ' ἀποθάνῃ.

Ξεφτύλισε τὸ λύχνον σου καὶ βάλῃ του καὶ λάδι
κι ἄφῃς τὴν πόρταν σου ἀνοιχτὴ κι ἐγὼ θαρθῶ τὸ βράδυ.

Καλὰ καμὰ κι ἀγάπησα δίπλα στὴ γειτονιά μου
κι ἔχω τὸν ὕπνον διάφορον καὶ τὸ φιλὶ κοντὰ μου.

Στὴ γειτονιά μου σ' ἔχω ἐγὼ, στὸ σπίτι μου ἀπὸ πάνω
μὴτε παπούτσι καταλυῶ, μὴτε τὸν ὕπνον χάνω.

Σεβντὰ χεῖς, κακορίζικο κι ἐγὼ τότε γνωρίζω
γιατὶ τὸν ἔχω συντροφιά τσι πόρτες καὶ γυρίζω.

Σεβντὰ χεῖς, κακορίζικο, σεβντὰ καὶ σεβνταλίκι
κι ἐγένηκε τ' ἀτζάκι σου, σάν τ' ἀπιδιοῦ τὸ λίκι.

Τσαχπίνῃ μὲ φωνιάζουνε κι ἦντὰ ναι ἢ τσαχπινιά μου;
πῶς κυνηγῶ τσι ὄμορφες, πού ναι στὴ γειτονιά μου.

Τσ' ἀσκορδαλοὺς τὰ ξόδιασα τὰ μπαρουτάσκαγά μου
κι ἐδὰ θωρῶ τσι πέρδικες καὶ καίγετ' ἡ καρδιά μου.

—Εἶπα το ἐγὼ τῆς μάνας μου, μὰ δὲ σὲ θέλει νύφη,
γιατὶ σαι, λέει, μισιαλή, σάν κατσιασμένο ρίφι.

—Δὲ μπαίνω ἐγὼ στὸ σόι σου μουδὲ καὶ στὴ γενιά σου
καλλιὰ φιλῶ τὸ γάϊδαρον, παρὰ τὴν ἀφεντιά σου.

Χαλίνωσε τὸ χτένι σου καὶ πιάσε τὴ δουλειὰ σου,
γιατὶ θωρῶ κι ἀσπρίζουνε κόνιδες στὰ μαλλιά σου.

Τὸ γάϊδαρό σου νὰ χαρῆς καὶ καλομοίρης 'νὰ σαι'
στὴν πλάτη του τὴν πλουμιστὴ, νὰ στρώνῃς νὰ κοιμᾷσαι.

Σάν κάμῃ ὁ σκύλος τὸ λαγὸ σύντεκνον καὶ κουμπάρον,
ἐτότε σας θὰ τὸ σκεφτῶ γυναίκα νὰ σέ πάρω.

Μήμπας θαρρεῖς κι ἡ θάλασσα ἐγένηκε δική σου;
Τὸ παντελόνι πού φορεῖς, εἶν' ἡ κατάστασή σου.

Μιὰν πιθαμὴ τὸ μπόι του καὶ πέντε ἢ γελέκα'
γιὰ δὲς, τὸν παλιομασκαρά, νὰ θέλῃ καὶ γυναίκα!

Μὰ ἐσεῖς οἱ ἄντρες τὸ χετέ νὰ στε λίγο μπερμπάτες
καὶ νὰ νυχτογυρίζετε σὰ φουρεμένοι κάτες.

Σώπασε, μὰ τὴν πίστη σου, λουλούδικον μουσκάρι
κι ὀψὲς ἀργὰ σὲ τάισα μισὴ ὀκὰ κριθάρι.

Κλειῖσε τὴ στοματάρᾳ σου καὶ σάλια μπλιό μὴ χύνῃς
κι ἡ βράκα σοῦ χει κουτσουλιές κι ἄμε νὰ τήνε πλύνῃς.

Ξανοίξετε τὸ μπόι του καὶ δέστε τὴ θωριά του
καὶ θέλει κι ἀγαπητικιά, διάλε τὴν ἀνθρωπιὰ του.

Ἦλεγα πὼς ἀγάπησες κι αμιὰ καλύτερῃ μου,
μ' ἀγάπησες τ' ἀπάθουδα, ποῦ ρίχνω στὴν αὐλή μου.

Ἦλεγα πὼς ἀγάπησες κι αμιὰ ποῦ νὰ χη γνώση,
μ' ἀγάπησες μιὰν κουζουλή καὶ θὰ σέ κερατώση.

Ἄμε στὸ γέρο διάολο μπιστόλα φκαιρεσμένη,
γιατὶ κατέχω νὰ σοῦ πῶ ποιοί σ' ἔχουν φιλημένη.

Μ' ἀρνήθῃς τὸ τριαντάφυλλο κι ἀγάπησες τὸν πρίνο,
ἀποῦ δὲ βγάνει μυρωδιά, διάλε καὶ σέ καὶ κείνο.

Τό παν σέ οὔλα τὰ χωριά, τό παν καὶ στὸ χωριό σου:
«δυὸ σκάφες δὲν τσι βάνουνε τσι κάσες τῶν ποδιῶ σου».

Ἔκαμες πὼς ἐντράπηκες, πὼς ἔδειξε τ' ἀτζί σου
κιτρινοκολοκύθα μου, δὲν εἶμαι μουστερῆς σου.

Ἐθάρρουν κι ἀλληθώριζες, μὰ σὺ μπίτι στραβίζεις
τὸ βουί ἀπὸ τὸ γάϊδαρο, δὲν τὰ ξεκαθαρίζεις.

Ἄλάργο σου κι ἀλάργο μου, ψώρᾳ χεις καὶ φοβοῦμαι,
νὰ μὴν τὴν κολληθῶ κι ἐγὼ καὶ δὲ μπορῶ νὰ ξουῦμαι.

Κοίταξε τὸ σουλούπι σου, ὀπίσω σου κι ὀμπρὸς σου,
κι ἂ θέλῃς ἀγαπητικιά, πάρε ἀπ' τὸ χωριό σου.

Κλειῖσε τὰ παραθύρια σου καὶ θέλω νὰ περάσω,
νὰ μὴ σέ δοῦν τὰ μάτια μου καὶ μούρθη καὶ ξεράσω.

Ἄμε νὰ πῆς τσῆ μάνας σου, νὰ σέ καλοστολίση
καὶ νὰ σέ πάη στὴν ἀγορὰ ἴσως καὶ σέ πουλήση.

Ποτέ μου νὰ μὴν παντρευτῶ, μίρα νὰ μὴ γνωρίσω,
δὲν παίρνω ἀπὸ τὸ σόι σου, γιατί θὰ μαγαρίσω.

Ὅντε θ' ἀσπρίση ὁ κόρακας καὶ θὰ μαυρίση ὁ γλάρος,
ἐτότεσας θὰ παντρευτῆς, νὰ μπῶ κι ἐγὼ κουμπάρος.

Μὴ μοῦ πολυξεντώνεσαι, γιατί ψηλὸς δὲν εἶσαι
καὶ τὸ χωριό σου ναι κοντὰ καὶ ξέρω τίνος εἶσαι.

Κρομμύδι, λάδι καὶ ψωμί γεμίζεις τὴν κοιλιὰ σου,
μὰ βάνεις πούντρα καὶ μπογιὰ, κορδέλλες στὰ μαλλιὰ σου.

Μιά μαντινάδα θά σοῦ πῶ, ἄλλος δὲν εἶναι τρόπος·
νά φύγης γλήγορ' ἀπὸ πᾶ, νά ξεβρωμέση ὁ τόπος.

Κοντὴ σαι σάν τὸν κόπανο, χοντρή σάν τὰ βαρέλια
κι ὅποιος γυρίσει καὶ σέ δὴ λιγώνεται στὰ γέλια.

'Ἀσπρὴ σαι σάν τὸ χάρκωμα καὶ σάν τὸ μαγερεῖο μας·
μελαχροινὴ καὶ νόστιμη, σάν καὶ τὸ γαῖδαρό μας.

Κοντὴ σαι, σάν τὸ στούμπωμα, χοντρή, σάν τὸ πιθάρι,
ἀχαμνοβύζα κι ἀχειλοῦ, χαράς τον, πού σέ πάρει.

Τὰ μάτια σοῦ ναι, σάν τ' αὐγά, τ' αὐτιά σου, σάν τοῦ χοίρου
κι ἡ μύτη σου καμπουρωτὴ ὡσάν τοῦ κατσόχοιρου.

Τὰ μάτια σου ναι σάν τ' αὐγά, τ' αὐτιά σου, μὴν παλάμη,
τὰ πόδια καὶ τὰ χέρια σου χοντρά σάν τὸ καλάμι.

Τὰ μάτια σου γυαλίζουνε τὴ νύχτα στὸ σκοτίδι·
ἡ μύτη σου σάν πιπεριά καὶ βάλει τὴν στὸ ξύδι.

Μοῦ πανε πῶς ἀγάπησες καλύτερη στὰ κάλλη,
μ' ἀγάπησες τὴν παρασιὰ πού στένω τὸ τσικάλι.

Στὰ κασταναμαζώματα θά-ν-ἔρθω στὸ χωριό σου,
γιὰ νά μαζώνω κάστανα εἰς τὸ μαζωχτικό σου.

Καὶ στὰ ἐλιδομαζώματα θά-ν-ἔρθω στὸ χωριό σου,
νά τσί μαζώξω ἐγὼ τσ' ἐλιές, πού χεις στὸ μάγουλό σου.

'Ἀπ' οὐλα τὰ πετούμενα, ὁ ψύλλος ἔχει χάρη·
στῶν κοπελιέδω τὰ βυζιά πάει καὶ βυζιτάρει.

'Ἀνάθεμα τὴ βοσκικὴ κι ἀπὸ τὴν ἰπεθυμήσει,
γιατὶ δὲ βρίσκει κοπελιά, στὰ πλάγια, νά φιλήση.

'Ἀπ' ἀστραπὴ κι ἀπὸ βροντὴ κι ἀπὸ νερό καὶ χιόνι
κι ἀπὸ κασίδη καὶ σπανό, ὁ Θεὸς νά σέ γλιτώνη.

'Αγάλι' ἀγάγια σφίξε με, γιατί μαι γαστρωμένη,
μὴν καταλύσω τὸ παιδί καὶ πάω κολασμένη.

'Ἀπὸ παέ, ὡς ἐτουδά, μοῦ παίζεις μὲ τὸ μάτι,
ἔτσά πού κάνει ὁ μποντικός, ὄντε θωρεῖ τὸν κάτη.

'Απόψε κάτης θά γενῶ, τὰ δώματα νά πιάσω,
νά μῶ πού τὸν ἀνηφορά, νά σέ σφιχταγκαλιάσω.

Διάλε τὰ κοκαλάκια μου, ἅ δὲ σέ μολοήσω·
κάθε πού πάω στὸ νερό, μὲ παίρνεις ἀπὸ πίσω.

Οὐλα τ' ἀμπέλι' ἀμπέλια μου, κι οὐλες ἐλίες δικές μου
κι οὐλου τοῦ κόσμου οἱ κοπελιές εἶναι καταδικές μου.

"Ομορφη την-ε-θέλω ἐγώ, γιατί στο πανηγύρι,
θά μ' ἐρωτοῦν οἱ φίλοι μου: «ποῦ βρες τὸ κελεπίρι»;

'Εμεῖς τὰ τσαγκαρόπουλα τὴν ἔχομε τὴ χάρη,
νά πιάνωμε τῶν κοριτσιῶν τὸ πόδι στοῦ ξαμάρι.

Τσῆ πέρδικας τὸ κούνημα ἄρχισες νά μοῦ κάνης,
γιατί θαρρεῖς, μὲ τσί ψευτιές, πὼς θά μὲ κουζουλάνης.

Μικρὴ μικρὴ σ' ἀγάπησα, μεγάλη δὲ σὲ πῆρα'
νά μοῦ τ' ἀξιῶση ὁ Θεὸς καὶ νά σὲ πάρω χήρα.

'Ο γέρος κι ἂν ἐγέρασε κι ἄσπρισε τὸ μαλλί του,
μουδὲ τὴν γνώμη τ' ἄλλαξε, μουδὲ τὴν κεφαλὴ του.

'Εγέρασα καὶ ζάρωσα κι ἔχω ψαρά τὰ γένια
καὶ μὲ θωροῦν οἱ κοπελιές καὶ σκοῦν ἀπὸ τὰ γέλια.

Διαόλοι τῆς ἐδώκανε τσῆ γράς καὶ μουρμουρίζει,
γιατί δὲν τσῆ μαγέρεψαν σπανάκι μὲ τὸ ρύζι.

Καὶ σάν ἀνθίση ὁ πλάτανος καὶ κάμ' ἐλίες τσουνάτες
τότες θ' ἀπαρνηθῶ κι ἐγὼ ξανθές καὶ μαυρομάτες.

Καλλιὰ ναι οἱ κοφτές ἐλίες παρὰ τσί κολυμπάδες'
καλλιὰ ναι πέντε κοπελιές παρὰ σαράντα γράδες.

Τσῆ τύχης μου ἦτανε γραφτὸ, νά πάρω ἓνα χωριάτη,
νά βγάνη τὰ στιβάνια του ἀπάνω στοῦ κρεβάτι.

Σωπάσετε τὰ ψώματα νά πῶ κι ἐγὼ ἄλλο ἓνα:
Εἶδα τα ἐγὼ σαράντ' αὐγά σὲ μιά κλωστή δεμένα.

Εἶσαι καλὸς γραμματικὸς, μὰ ὁ νοῦς σου δὲν τὸ βάνει.
"Ἐνα καντάρι σίντερο, πόσες βελόνες κάνει;

Νά πάω θέλω νά γραφτῶ μὲ τσοῖπραματευτάδες,
γιὰ νά νταλαβερίζωμαι μὲ τσοῖνοικοκεράδες.

Τσῆ χήρας τὸ προσκέφαλο μυρίζει, σάν κυδῶνι.
καὶ τὸ μυρίστηκα, κι ἐγὼ κι ὁ νοῦς μου δὲν μερώνει.

Σάν τσοῖ μεσάτους ἀραγοῦς, ἔτσά ναι τὰ βυζιά σου'
καὶ σάν τὸν ἀρδαχτύλινα εἶναι χοντρά τ' ἀτζιά σου.

Ποιὸς εἶδε κάτη νά γελᾷ καὶ γαῖδαρο νά κλώθη;
ποιὸς ἀγαπᾷ τσί κοπελιές καὶ δὲν τὸ μετανιώθει,

Ἡ γι-ἀγάπη μου μ' ἀρνήθηκε κι ἔχω μεγάλες πίκρες
κι ἔχω καούρα στὴν καρδιά κι ἔχω στὰ μάτια τσίγκρες.

Τσοὶ μερακλήδες τοῦ ντουνιά, Θέ μου, ξεμίστευέ τσοι
βάλε τσοι στὸν Παράδεισο καὶ κρασοπότιζέ τσοι.

Μπερμπάτη μὲ φωνιάζουνε. Καὶ ποιά ν' ἦ μπερμπατιά μου;
Μιάν κοπελιά ἐφίλησα κι ἐβγήκε τ' ὄνομά μου.

Θέ μου, καὶ στεῖλε μού τηνε μιὰ χήρα νά μὲ θέλῃ
καὶ μέλισσες πολλές πολλές, γιὰτ' ἀγαπῶ τὸ μέλι.

Μὰ ἐμένα μοῦ τὸ εἶπανε ἀνθρώποι μερακλήδες,
πὼς τὴν καλύτερη ζωὴ τηνε περνοῦ οἱ μπεκρήδες.

Καρδιές ἄς εἶχα ἑκατὸ κι ἐκεῖνες νά ναι λίγες
κι οἱ κοπελιές μοῦ πέσανε, σάν καὶ στὸ μέλ' οἱ μύγες.

Ἄκούσετε κιαμιὰ φορὰ γιὰ πράσινες φοράδες;

Ἄκούσετε στὴ ζήση σας γιὰ καλοπεθεράδες;

Δὲν ἔχεις λάδι καὶ προουκιά, ἡ μοίρα σου τὸ γράφει;
οἱ-γι-ἄλλες νά παντρεύονται καὶ σύ νά σαι στὸ ράφι.

Μελαχροινὴν ἐφίλησα γιὰ τὸ Χριστὸς ἀνέστη
κι ἐκάηκε ἡ καρδούλα μου, σάν τὸν ἀκράτο ἀσβέστη.

Νά τὸ φωνιάξω θέλω ἐγὼ δώδεκα παρά δέκα
πὼς ἄλλο δὲ σιχαίνομαι σάν τὴ (γλωσσού) γυναίκα.

Καὶ παλι θὰ τὸ ξαναπῶ τσί δώδεκα καὶ δέκα
πὼς τ' ἀγριότερο θεριό εἶν' ἡ κακὴ γυναίκα.

Οὔλοι ἀγαποῦνε τσ' ὀμορφες, μὰ γὼ τὴν ἐδική μου,
τὴ θέλω μαύρη κι ἄσκημη, νά ναι μοναχική μου:

Ζ' ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ ΤΟΠΙΚΕΣ

1. ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Κρήτη μου δμορφο νησί άνθόσπαρτο περβόλι,
άλλο δέν εΐναι σάν έσέ, στην Οΐκουμένη δλη.

Κρήτη μου, εΐσαι δμορφη, κι έχεις περίσσια κάλλη·
τσι χάρες σου και τσ' όμορφιές δέν τσι χει καμμιά άλλη..

“Ένα πουλάκι τραγουδεΐ πάνω στόν Ψηλορείτη:
«άλλο νησί δέ βρΐσκεται, στόν κόσμο σάν τή Κρήτη».

Κρήτη, νά σαι περήφανη για τ' άξια τά παιδιά σου·
θώριε τα και καμάρωνε νά χαιρεται ή καρδιά σου.

Πρώτα στη γνώση, στην άντρεία, πρώτα στην άξιοσύνη..
πρώτα στη μάχη τή φωτιά, πρώτα στην καλοσύνη.

“Όποιος δέν εΐναι μερακλής και στ' άρματα τεχνίτης
δέν λογαριάζεται πώς ζή εις τó νησί τση Κρήτης.

Κρήτη μ' ό κόσμος σ' άγαπα, γιατί καλά τó ξέρει,
πώς γέννησες κι άνάθρεψες τόν ξακουστό Λευτέρη.

Σάν πās στην Κρήτη, Κρητικέ, εις τών Χανιω τά μέρη.
άμε νά ρίξης λούλουδα στόν τάφο του Λευτέρ^ς

Σάν πās στην Κρήτη Κρητικέ, χαιρέτα μου τήν Κρήτη
χαιρέτα μου και τó βουνό τó γέρο Ψηλορείτη.

Τά χώματα τση Κρήτης μας, όπου και νά τά σκάψης,
αΐμα θά βρης παλληκαριών, κόκκαλα θά ξεθάψης.

Πάρε τση Κρήτης τά βουνά κι άνέβα πέτρα-πέτρα
σε κάθε πέτρα και βουνό κι έναν άγώνα μέτρα.

Κλαΐνε τά Σφακιανά βουνά, τó Κέντρο, ό Ψηλορείτης
γιατί σκοτώσα οι Γερμανοί τή λεβεντιά τση Κρήτης.

Θά κόψω δάφνες και μερτιές από τόν Ψηλορείτη
νά στεφανώσω τσοι νεκρούς, που δόξασαν τήν Κρήτη.

2. ΓΙΑ ΕΠΑΡΧΙΕΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ**Α') ΚΙΣΑΜΟΣ**

Κίσαμο είσαι ὁμορφη, σάν τοῦ Μαγιοῦ τὰ ρόδα·
καί τὸ δικό σου τὸ κρασί ἄλλοῦ ποθές δέν τό δα.

Κίσαμο μέ γ' ἀμπέλια σου, Σέλινο μέ τσ' ἐλιές σου,
Σφακιά μέ τσοῖ λεβέντες σου καί μέ τσι κοπελιές σου.

Καστελλιανό ναι τὸ νερό, Καστελλιανή κι ἡ βρύση,
Καστελλιανή κι ἡ κοπελιά, πού πάει νά γεμίση.

"Αχι Καστελλιανό νερό καί νά χα ἕνα φλιντζάνι,
νά πλύνω τὴν καρδούλα μου, ἀπού πονεῖ, νά γιάνη.

Στὴν Κίσαμο στά Ντελιανὰ πιδὼ ἀπού τὴν Καμάρα,
μ' ἀπάντηξε μιὰ κοπελιά καί μοῦρθε λιγομάρα.

'Επέρασά καί ξώμεινα στὴν Κάτω Ποταμίδα·
τέτοιες κοπέλλες ὁμορφες, ἄλλοῦ ποθές δέν εἶδα.

Περβόλια μου 'Εννιαχωριανὰ μέ τὴν ψηλὴ τὴ Μάχα·
ἀπ' οὐλές σου τσι κοπελιές μ' ἀρέσει μιὰ μονάχα.

'Επέρασα κι ἐξώμεινα στὸν Κάτω "Αη-Κύρ-Γιάννη
κι ἐκάμανέ μου οἱ κοπελιές, πού ὁ νοῦς σας δέν τὰ βάνει.

'Αγάπη ἔχω ἀκριβὴ κάτω στὸν Κορφαλώνα
κι ἔχει δυὸ μάτια γαλανὰ μόνο στραβίζει τό να.

Μοῦ πανε μιὰ νά παντρευτῶ ἀπ' τὸ Σφακοπηγάδι,
μά ναι οἱ γάμπες τση λιανές καί κίτικο τὸ λάδι.

Εἰς τῷ Ρουμάτῳ τὸ λαγγὸ εἶν ὁμορφες κοπέλλες,
μά εἶναι σοβαρὲς πολὺ καί δέ σηκώνουν τρέλες.

Εἰς τὰ Μεσόγεια μοῦ πανε μιὰν κοπελιά νά πάρω
κι ἐδοῦδανέ μου γιὰ προυκιά κρομμύδια ἕνα κάρω.

Φεγγάρι μου, σταμάτησε, γιὰ νά σοῦ πῶ δυὸ λόγια,
γιὰ νά τὰ πῆς τσ' ἀγάπης μου, πού διάει στά Μεσόγεια.

Λουσακιανό μου πέραμα καί πῶς θὰ σέ περάσω!
Λουσακιανὴ μου κοπελιά καί πῶς νά σοῦ ξεχάσω!

'Ανέβηκα μιὰν πρωινὴ πάνω στὸ "Αη-Δίκιο
κι εἶδα μί' 'Αερινιώτισσα κι ἐμάζωνε ροδίκιο.

Πέρδικα Ζυμπραγιώτισσα, σιγανοπορπατοῦσα,
 ἐπήρες μού τονε τὸ νοῦ ἐκειά πού πορπατοῦσα·
 καί σάν ἐπήρες μου τὸ νοῦ, πάρε μ' ἐδὰ κι ἐμένα,
 γιά δέ με θέλει ἄλλη κιαμιά κι ἡ μάνα, πού μ' ἐγέννα.

Ἔλος, Στροβλές, Κουφή Καρά, Λίμνη, Ρωγδιά καὶ Βλάτος
 εἶναι ὁ κόσμος κασταγιές καὶ κοπελιές γεμάτος.

Βλάτος, Στροβλές, Κουφή Καρά, Λίμνη Ρωγδιά καὶ Ἔλος
 ὅποιος θὰ κάμη μουνταριές, τρώει ραβδές στο τέλος,

Ἔλος καὶ Λίμνη καὶ Ρωγδιά, Ἀερινὸ καὶ Λούχι
 τὰ μάτια μου δὲν εἶδανε τέτοιες κοπέλες πού χει.

Ἄχι Ἐλιώτικο χυλό, Πλοκαμιανὰ λαθούρια,
 νὰ τρωγα, γιά νὰ γιατρευτῶ ἀπ' τοῦ σεβντᾶ τῆ φούρια.

Ἀπάνω στά Καλλεργιανὰ θὰ πέσω ν' ἀποθάνω
 καὶ στο Καστέλλι τ' ὄμορφο τὸν τάφο μου θὰ κάνω.

Ἄστρα πού βασιλεύετε, στὴν Κίσαμο ἀνέ πᾶτε
 καὶ δῆτε τὴν ἀγάπη μου, νὰ μοῦ τῆ χαιρετᾶτε

Ἐμένα ἡ-γι-ἀγάπη μου στο Δραπανιὰ κονεῦει
 κι ὄντε περάσω καὶ με δῆ, φιλιὰ μοῦ διακονεῦει.

Ἐμένα ἡ-γι-ἀγάπη μου εἶναι ἀπὸ τὸ Λούχι
 τὰ κάλλη καὶ τσί χάρες τση, διάλε τῆ μιά ἀπού χει.

Ἐμένα ἡ-γι-ἀγάπη μου εἶναι ἀπὸ τὸ Βλάτος
 καὶ μ' ἔκαμε καὶ πορπατῶ σὰ φουρεμένος γάτος.

Κι' ἐμένα ἡ-γι-ἀγάπη μου εἶναι ἀπὸ τὸ Ἔλος
 κι ὅποιος μοῦ βάλει σπιουνιές, κακό θὰ χη τὸ τέλος.

Ἀγάπησα στά Ροδωποῦ μιά στρουμπουλή κοπέλλα
 κι ὄλο μηνᾶ καὶ γράφει μου: ἔλα, πουλί μου, ἔλα.

Ἡ Κίσαμὸ χει τὸ κρασί τὸ Σέλινο τὸ πίνει
 πίνει το τὸ παντέρημο κι ἄς γίνη ὅ,τι γίνει.

Ἡ Κισαμίτιστα κρασί στο ἄστόμα τση δέ βάζει,
 μά, πίσω ἀπού τὴν πόρτα τση, κανάτες κατεβάζει.

Γιά νὰ γνωρίζουν τὰ ὠζά, σαμώνουνε τ' αὐτιά τους
 στὴν Κίσαμο σαμώνουνε κάτι στά πισινὰ τους.

Β') ΣΕΛΙΝΟ

Στό Σέλινό ναι να χωριό τὸ λὲν Ἄνησαράκι
 ἐκεῖα τσι βρίστεις τὶς ἐλίες τέσσερεις στό τζαμπάκι.

Στό Σέλινό ναι ἄνα χωριό πὸν χει πολὺ μπακίρι
 μ' ἀλήθεια τὰ κορίτσια του δὲ σοῦ χαλοῦν χατήρι

Ἄποὺ μικροί, στό Σέλινο, ξέρουν καὶ πετραδίζου,ν
 μ' ἀλήθεια καὶ τὴν πέτρα τους καλὰ τὴνὲ σταφνίζου,ν.

Γιατ' εἶμαι ἀποὺ τὸ Σέλινο κι ἀποὺ τὸν Πελεκάνο,
 ὅ,τι δουλειὰ κι ἀνὲ μοῦ πῆς, κατέω νὰ τὴν κάνω.

Στὴν Κάντανό ναι μιαν ἐλιά τῶ δεκοχτῶ μιστάτω
 κείνη θὰ πάρω γιὰ προυκιὸ μέ φτάνει πάνω κάτω.

Γιὰ νὰ μὲ δοῦν οἱ κοπελιές βγῆκα στ' Ἄποπηγάδι
 διάλε τὴ μιὰ πὸν βρέθηκε γιὰ νὰ μοῦ βρῆ ψεγάδι.

Ἐτόπωσα καὶ μιὰ ξανθιά κάτω στ' Ἄνησαράκι
 Θέ μου νὰ συβαζότανε νὰ γίνωμε ταιράκι.

Μιὰν κοπελιά μ' ἐρέχτηκε ἀποὺ τὸ Κακοδίκι
 κι εἶναι οἱ γάμπες τση χοντρές, σάν τ' ἀπιδιοῦ τὸ λίκι.

Ἐρέχτικὰ τὴνε κι ἐγὼ κι ἄς ἔχη καὶ ψεγάδι
 γιὰτὶ τση δούδει ὁ ἀφέντης τση πῶλλὰ βαρέλια λάδι.

—Καλὸ χωριό ναι οἱ Στροβλές, μὰ τὸ νερὸ μαργώνει
 κι ὅποιος θὰ πάη μιὰ φορὰ ἀγάπη θεμελιώνει.

—Καλὸ χωριό ναι οἱ Στροβλές καὶ τὰ νερὰ κρυγιά ναι
 μ' ὅποιος περάση ἀποὺ κειὰ, φρόνιμος πρέπει νὰ ναι.

Θὰ πάρω τὸν ἀνήφορο νὰ βγῶ στ' Ἄποπηγάδι
 νὰ δῶ ποιά Σελινιώτισσα θὰ μὲ δεχτῆ τὸ βράδου.

Θὰ πάω ἐγὼ στό Σέλινο νὰ δῶ τὴν πετραδίχτρα
 νὰ πάρω καὶ γυναίκα μου μιὰ δοκαροτσουρίστρα.

Ἄγια Ἐρήνη, Καμπανοῦ, Πρινές καὶ Ροδοβάνι,
 ἔχου κοπέλλες ὁμορφες ἔτοιμες γιὰ στεφάνι.

Ὅποιος ἐκεῖνος δὲν μπορεῖ νὰ κάμη τὸ φιλό του,
 εἰς τὸ νερὸ τῶν Τεμενιῶ θὰ βρῆ τὸ γιαιτρικό του.

Τεμένια, Σκάφες, Λειβαδάς, Μάζα, Μονή, Μαράλια,
 βρίστεις νυφάδες ὁμορφες, μὲ δίχως παρακάλια.

Μιά Κουστογερακιώτισσα μοῦ μῆνυσε νά πάω
καί στό τραπέζι μοῦ βαλε στακόχυλο νά φάω.

Γ') ΚΥΔΩΝΙΑ-ΧΑΝΙΑ

“Οντε θά πᾶς εἰς τὰ Χανιά ἔχεις σπουδαῖο δῶρο:
ἓνα γλυκὸ μῖαν κουταλιά κι ὄξω ἀποῦ τόν πόρο.

Μά στό χωριό, δὲ σέ ρωτοῦν, πότ' ἦρθες, πότε φεύγεις;
κάτσε νά φᾶς κάτσε νά πιῆς καί ὄντε θές μισεύγεις.

“Ἦντά θελα νά παντρευτῶ ἐγὼ ἀποῦ τ' Ἀκρωτήρι;
Ἄπῃς κι ἐστεφανώθηκα, δὲν εἶδα μπλιό χᾶτρι

Στὰ χέρια ἡ-γι- Ἀκρωτηριανὴ ἔλιωσε τσί σαρδέλες,
σᾶν εἶδε τὰ γαϊδούρια τση κι ἐκάναν κάτι τρέλες.

Εἰς τὸ Φουρνὲ καί στό Σκηνὲ πορτακαλιὲς μυρίζουν;
μὲ πορτακαλοπέρβολα τσί κοπελιὲς προυκίζουν.

Φουρνε-Σκηνε-Βατόλακκο πορτακαλιὲς φυτεῦουν
μὲ πορτακαλολέμονα τσί κοπελιὲς παντρεύουν.

Περβόλια μου Χανιώτικα, νερά καί πρασινάδες;
χαρῶ τσι τσί κοπέλλες σου, πού χουνε νοστιμάδες.

Μουρνιὲς τὸ λένε τὸ χωριό δροσιά καί πρασινάδα
κι ἓνα Μεγάλο Πρόσωπο ἔδωκε στήν Ἑλλάδα.

“Ομορφος εἶν' ὁ Γαλατάς, μά ναι μακριά ἢ βρύση
καί τυραννᾶται ἡ κοπελιά πού πάει νά γεμίση.

“Ομορφος εἶν' ὁ Γαλατάς κι ἔχει ὁμορφες κοπέλλες
γιατί χει τὸ νερό βληχὸ καί μέσα πλὲν' ἀβδέλες.

Στὸν Πύργο τὸν Ψηλόνερο θά πάω νά ψουνίσω;
Πυργὸψηλονερίτισσα μ' ἄρέσει ν' ἀγαπήσω.

Θέ μου, πού τὸ γεράντισες (1) κι ἐκεῖνο τὸ Γεράνι!
μικρὲς μεγάλες κοπελιὲς γυρεύουνε στεφάνι.

Ἐμένα ἡ-γι-ἀγάπη μου στὸν Πλατανιά ποτίζει
κι ὄντε περάσω καί τῆ δῶ ντομάτες μὲ ταΐζει.

(1) φανέρωσες

Στόν 'Ομαλό έσπειρανε τ' άλάτσι οί Λακκιώτες
κι έπήγαν κι έθερίσαν το οί 'Αγιοερηνιώτες.

Σουδιανοπούλ' άγάπησα και ένα από τά δύο:
γή μέσ' στο' άγάλες τση θά μπώ, γή στο φρενοκομείο.

Τση Κρήτης τά ψηλά βουνά, Θέ μου, χαμήλωνέ τα,
νά μοϋ βγορίζουν τά Χανιά κι ύστερα ψηλώνέ τα.

Γιατί σαι άπού τά Κεραμειά, γιατί' είσαι άπού τσ' Αχλάδες
έχεις λεβέντικο κορμί και λίγους τσοί παράδες.

- Είς τó Λακκιώτικο Σελί θά πάω νά γλεντίσω
κι όσες περάσουν από κεϊ θά τσί καλημερίσω.
- "Όποιος τσοί Λάκκους θ' άνεβή, φρόνιμος πρέπει νά ναι
περνεβελιές και μπερμπατιές τσοί Λάκκους δέν περνάνε.
- Λακκιωτοπούλα μ' όμορφη, πολύ πολύ μ' άρέσεις
κι έχω τά θάρρη στο Θιό, τσ' άγκάλες μου νά πέσης.
- 'Αρέσω σου κι άρέσεις μου, μπέψε τó προξειό σου
άνήβουλα δέ γίνεται γονιώ μου και γονιώ σου.
- 'Εμένα ή-γι-άγάπη μου, Κεραμειανοϋ ναι κόρη
κι έχει άμπέλια κι άπιδιές πολλές στο Κατωχώρι.

Δ') ΑΠΟΚΟΡΩΝΑΣ

Στόν 'Αποκόρωνα φοροϋν ένα μόνο στιβάνι
κι ένα ζευγάρι άπ' αυτά, διπλόν καιρό τσοί φτάνει.

°Ω Παναγιά μου Φρεδιανή, ικανε μ' αύτή τή χάρη:
τήν κοπελιά πού διάλεξα, άλλος νά μñ τήν πάρη.

Πήγα στοϋ Φρέ κι ήπια νερό άπού τή βαθιά πηγάδα
κι είδα κοπέλες όμορφες και μοϋρθε κουζουλάδα.

°Ηταν αύτός Καλι βιανός κι εκείνη άπού τó Στύλο
μέρα και νύχτα τρώγονταν σάν κάτης με τó σκύλο.

'Επάντρεπέ μ' ό άφέντης μου με μία από τήν Πλάκα
κι άναρωτοϋνε με πολλοί, δέν ηϋρες άλλη βλάκα;

Οϋλης τση Κρήτης τά χωριά άξια και τιμημένα,
μά σάν τοϋ Βάμου τó χωριό, δέν είναι άλλο κιανένα.

"Εχω ἀγάπη ἀκριβὴ εἰς τὸ χωριὸ τὸ Βάμο
κι ἂν δὲ μοῦ τηνε δώσουνε κατέω ἦντα θά κάμω.

"Ἦθελα νὰ χω δυὸ καρδιές· θὰ πῆς τί νὰ τοῖ κάμω;
Τὴ μιὰ θὰ χω στοῦ Κεφαλαῖ τὴν ἄλλη εἰς τὸ Βάμο.

Καλυβιανὴ μου κοπελιά, ἔχεις περίσσια χάρη·
θάρθω νὰ πῶ τῆ μάνας σου σιὸγαμπρο νὰ μὲ πάρη.

Καλυβιανὴ μου κοπελιά, καίγομαι στὸ σεβντά σου·
γὴ χύσε μου κρυγιὸ νερό, γὴ πάρε με κοντὰ σου.

Ἄλικαμπο καὶ Μπρόσνερο ἔκαμα μιὰν ἀγάπη
ποῦ βοσκε τὰ γουρούνια τῆ πιὸ πάνω ἀποῦ τὴν Κράπη.

Ἀρμένοι μου, καλὸ χωριὸ καὶ πῶς νὰ σοῦ ξεχάσω;
Ἦπια νερο ἀπ' τὸ κόλυμπο καὶ κόντεψε νὰ σκάσω.

Στὸ Νιὸ Χωριὸ δὲν τρῶν ψωμί ποτέ στὸ φαητὸ τους
χαλαῖ τσοι τὸ παντέρημο· ἔτσά ν' τὸ φυσικὸ τους.

Ε΄) ΣΦΑΚΙΑ

Μὴ θαρρευτῆς τὸ Σφακιανὸ νὰ τονὲ κάμης φίλο·
κι ἂν γελαστῆς καὶ φιλευτῆς, βάστα κομμάτι ξύλο.

Ἐτόπωσα μιὰ κοπελιά στ' Ἀσκύφου στ' Ἀμμουδάρι
κι ἂ δὲ μοῦ τηνε δώσουνε, διάολος θὰ τσοῖ πάρη.

Ἐμένα ἡ-γι-ἀγάπη μου εἶναι στὸν Καψοδάσο
καὶ βόσκει χοίρους καὶ σφαχτὰ, φορεῖ γαμπὰ καὶ ράσο.

Στοῦ Σαπημένου τὰ γρεμνά, στὸ Ἀγκαθωπῆς τὰ πλάγια,
θὰ πάω νὰ βρῶ τσ' ὄξ' ἀπὸ δῶ, γιὰ νὰ σοῦ κάνω μάγια.

Σὰ θέλῃς τὸν-υ-γιούκα σου, νὰ τὸν καλοπαντρέψῃς
Σφακιανοπούλ' ἀποῦ σειρὰ νύφη νὰ τοῦ γυρέψῃς.

ΣΤ΄) ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

Κρητικοποῦλες λυγερές, χορεύετε γλεντιᾶτε
κι ἀφήστε τὴν κακὴ καρδιά στὰ ὄρη νὰ πλανᾶται.

Μιά Μυλοποταμίτισσα μιὰ Καστρινή μαργιόλα
μου κάμανε τὰ μαϊκά κι ἐπιάσανέ με κιόλα.

Νάμουν στο' Ἀρχάνες δάσκαλος, τσοί Λάκκουρ τυροκόμος
καί στὰ βυζάκια σου τὰ δυό ὁ μόνος κληρονόμος.

Οὐλος ὁ κόσμος νά καῖ μαζί μὲ τσί ἀστιβίδες,
κι Ἄης-Βασίλης μὴν καῖ, γιατί χει μερακλήδες.

Τὸ Σπήλι ναι καλὸ χωριό, μά ἐμένα δέ μ' ἀρέσει,
γιατί χει τὸ ψηλὸ βουνό, πού κρέμεται νά πέση.

Τὸ Μάη ρόδα μάζευα καί κρίνους τὸν Ἀπρίλη
καί τὰ μπεμπα τὸ ἀγάπης μου χαιρετισμὸ στὸ Σπήλι.

Περβόλια Ρεθεμνιώτικα μὲ τσί γαρυφαλιές σου,
μὲ τ' ὄμορφο ἀκρογιάλι σου καί μὲ τσί κοπελιές σου.

ὦ πετραμυγδαλάκι μου, ἀπὸ τὸ Μεραμπέλο,
ἦντα ψεγάδι θά σοῦ βρῶ, νά πῶ πῶς δέ σέ θέλω;

Εἰς τὰ Χανιά ναι οἱ γι-ὄμορφες στὸ Κάστρο οἱ προυκάτες
καί στὸ μικρὸ τὸ Ρέθυμνο οἱ καμαροφρυδάτες.

Πανωμερίτικα πουλιά στὸν κάμπο κατεβήτε,
νά γράψω στίσι φτεροῦγες σας δυό λόγια νά τὰ πῆτε.

Ἀπὸ τὰ ὄρη τὰ Λευκά νά πάη στὸν Ψηλορείτη
τὸ ξέρουνε πῶς τὰ Χανιά στολιζουε τὴν Κρήτη.

Μὴν τόνε πάρης Καστρινό, μουδὲ καί Ρεθεμνιώτη,
μὰ πάρ' ἀπὸ (τὸ Σέλινο) νά τῆ χαρῆς τῆ νιότη.

Γιὰ νά μὲ δοῦν οἱ κοπελιές, βγῆκα στὸν Ψηλορείτη
«εἶσαι καλὸς μοῦ εἶπανε, μά χτίσε πρῶτα σπίτι».

Ἀποῦ τσῆ Κρήτης τὰ χωριά τ' Ἀνώγεια χουν τῆ χάρη
ἔποῦ τὸ πηγάδι σύρανε δεμένο τὸ φεγγάρι.

Ἄχι καί νά βγαίνα ψηλά, σάν καί τσ' ἡμέρας τ' ἄστρο,
νά βλεπα τὴν ἀγάπη μου, πού κάθεται στὸ Κάστρο.

Ἄχι καί νά βγαίνα ψηλά, σάν τὸν Ἀποσπερίτη,
νά θώρουν τὴν ἀγάπη μου στὸ Θέρισσο στὴν Κρήτη.

Δὲν εἶμαι ἀποῦ τὸ Πέραμα κι ἀπὸ τοῦ Δαμαβόλου,
μόνο μαι ἀποῦ (τὰ Σφακιά), τῆ μάνα τοῦ διαόλου.

Ζ'

“Υπνε πού παίρνεις τὰ μωρά ἔλα πάρε καί τοῦτο
μικρό μικρό σοῦ τό δωκα μεγάλο φέρε μού το.

Μεγάλο σάν ψηλό βουνό, ἴσιο σάν κυπαρίσι,
ν' ἀπλώσουνε οἱ κλώνοι του σ' Ἀνατολή καί Δύση.

“Ἐλα, ὕπνε, καί πάρε το κι ἄμε το τσοῖ μπαξέδες
καί γέμισε τσί τσέπες του ρόδα καί μενεξέδες.

“Υπνε μου, ἔλα, πάρε το κι ἄμε το στὰ περβόλια
καί γέμισε τσί τσέπες του τριαντάφυλλα καί ρόδα.

Κοιμήσου σὺ πουλάκι μου κι ἐγὼ σέ ναναρίζω
κι ἐγὼ σοῦ λέω νάναρα, γιὰ νά σ' ἀποκοιμίζω.

Νανάκια θὰ τό κάμω ἐγὼ νὰ γοργομεγαλώσω,
νὰ σύρη κλώνους καί βλαστοὺς τὸν κόσμον νὰ γεμώσω.

Κοιμήσου, πού νὰ σέ χαρῆ ἡ μάνα πού σέ γέννα
κι ὁ κύρης σου πού καρτερεῖ, νὰ δῆ καλό ἀπὸ σένα.

Κοιμᾷτ' ὁ ἥλιος στὰ βουνά κι ἡ πέρδικα στὰ δάση
καὶ μένα τὸ πουλάκι μου τὸν ὕπνο νὰ χορτάση.

Κοιμήσου ἐσὺ πουλάκι μου, ἀπὸ δὲν ἔχω ἄλλο,
μουδὲ καὶ πιὸ μικρότερο, μουδὲ καὶ πιὸ μεγάλο.

Κοιμήσου ἀστρί, κοιμήσου αὐγή, κοιμήσου νιὸ φεγγάρι,
νὰ σὲ χαρῆ μανούλα σου κι αὐτὸς (ἡ) ποὺ θὰ σὲ πάρη.

Κοιμήσου, ποὺ ν' ἀναθραφῆς μὲ μάνα καὶ μὲ κύρη
καὶ νὰ σὲ κάμη ἡ Μοίρα σου μεγάλο νοικοκύρη.

Νύσταξαν τὰ ματάκια του θέλουν νὰ κοιμηθοῦνε,
ὕπνο γλυκὺ νὰ πάρουνε, γλυκιά νὰ σφαλιχτοῦνε.

Ὁ ὕπνος μου στὰ μάτια σου κι ἡ γειὰ στὴν κεφαλὴ σου
κι ἡ Παναγία καὶ ὁ Χριστὸς νὰ βλέπουν τὸ κορμί σου.

Ἡ Παναγία κι ὁ Χριστὸς, παδί μου, κι Ἀη-Γιάννης
νὰ σοῦ τὴ δίδουν τὴν ὑγεία κι ὅπου πονεῖς νὰ γιάνης.

Ἡ Παναγία κι ὁ Χριστὸς κι οἱ δώδεκ' Ἀποστόλοι,
νὰ σοῦ τὴ δίδουν τὴν εὐκὴ καθημερινὴ καὶ σκόλη.

Ὁ ὕπνος θρέφει τὰ μωρά κι ὁ ὕπνος τὰ μερώνει
κι ἡ Παναγία κι ὁ Χριστὸς τὰ γοργομεγαλώνει.

Ὁ ὕπνος θρέφει τὰ μωρά κι ὁ ὕπνος τὰ μερώνει
καὶ τὸ βυζι τῆς μάνας των τὰ γοργομεγαλώνει.

Κοιμήσου καὶ παράγγειλά στὴν Πόλη τὰ προυκιά σου,
στὴν Πόλη καὶ στὴ Βενετιά ράβουν τὰ νυφικά σου.

Κοιμήσου αὐγή, κοιμήσου ἀστρί, κοιμήσου νιὸ φεγγάρι,
ποὺ σὲ κρατοῦσε ἡ μάνα σου ἐννιά μηνῶ γομάρι.

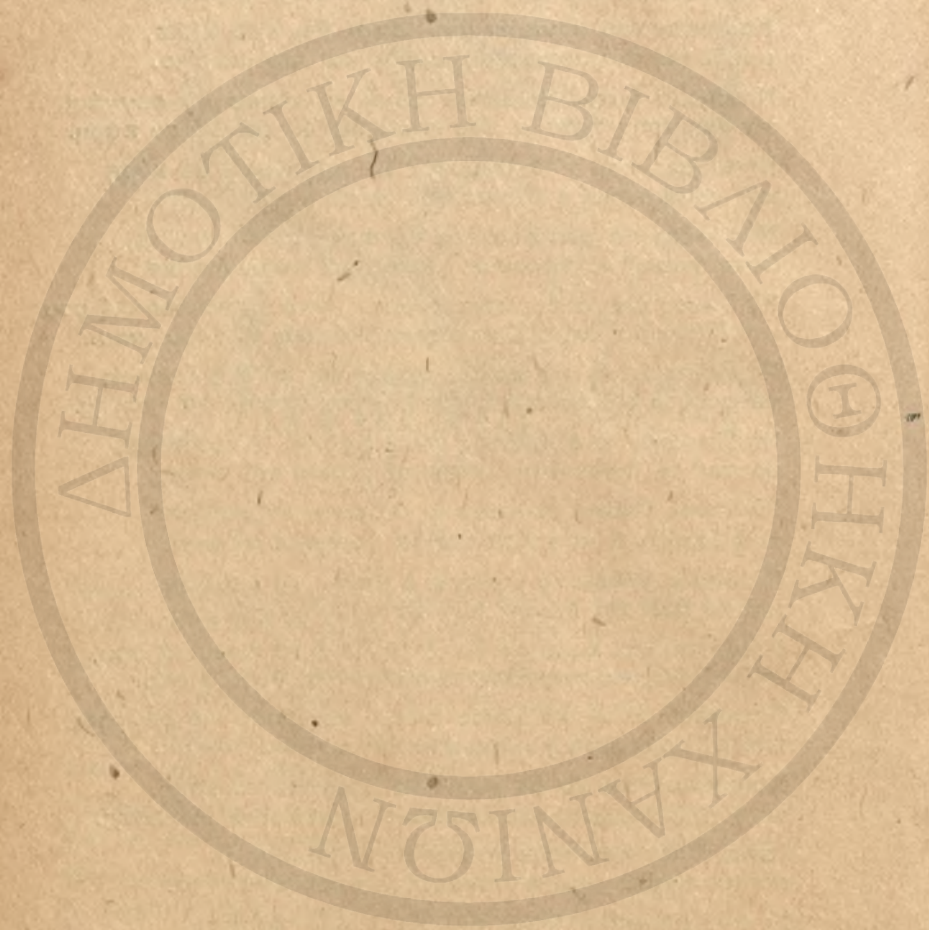
Κοιμήσου, ποὺ νὰ σὲ χαρῶ νὰ γοργομεγαλώσης.
νὰ σύρης κλώνους καὶ κλαδιά τὸν κόσμον νὰ ἰσκιώσης.

Ἐλα, ὕπνε καὶ πάρε το καὶ γλυκοκοιμήσέ το
σὲ πρασινάδες καὶ σ' ἀθούς ἄμε συργιάνισέ το.

Κι ἂν ἔχης μῆλο, δῶσε του, κουλούρι τάισέ το
κι ἂν ἔχης καὶ ροδόσταμο, βγάλε καὶ μύρωσέ το.

Ὑπνε, ποὺ παίρνεις τὰ μωρά, ἔλα, πάρε καὶ τοῦτο
ἄμε το στὰ παλάτια σου καὶ πάλι φέρε μού το.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

1. Ἡ καλοστρωμένη τάβλα

(ἔχει δικό του σκοπό)

Ἐγὼ θεωρῶ τὴν τάβλα μας κι εἶναι καλὰ στρωμένη
μὲ μόνους καὶ μὲ ζάχαρες καὶ μὲ τὰ κυπαρίσσια·
ἢ ζάχαρή ναι τὸ ψωμί καὶ τὸ κρασί ναι ὁ μόνος,
τὰ κυπαρίσσια τοῦ σκαμνιοῦ εἶναι τὰ παλικάρια.

2. Παρακίνηση

(τραγουδιέται ὅπως τὸ προηγούμενο)

Ἦντά χετέ γυροῦ-γυροῦ κι εἶναι βαριά ἡ καρδιά σας·
Δὲν τρώτε καὶ δὲν πίνετε καὶ δὲ χαροκοπάτε,

πρὶν νάρθη ὁ Χάρος νά μᾶς βρῆ, νά μᾶς-ε-διαγουμίση,
νά διαγουμίση ἰσὶ γενιές καὶ νά διαλέξη τσ' ἄντρες
νά πάρη νιές σάν τσὶ μηλιές καὶ νιούς σάν κυπαρίσσια
νά πάρη καὶ τσοὶ γέροντες τῶν περβολιῶν τοῦ φράχτες
νά πάρη καὶ μωρὰ παιδιὰ, πού τὸ βυζὶ τσῆ μάνας.

3. Ἡ Συντροφιά

(τραγουδιέται ὅπως τὸ προηγούμενο)

- A' Μὲ συντροφιάν ἐκάθουμον, ἄξια καὶ τιμημένη,
κι ἡ συντροφιά 'γκανάρει με νά πῶ 'να τραγουδάκι,
μὰ ἐγὼ δὲ θέλω νά τὸ πῶ, γιατί δὲν τὸ κατέχω,
μὰ πάλι γιὰ τὴ συντροφιά θά πῶ 'να τραγουδάκι,
νά πῶ τραγούδι τοῦ σκαμνιοῦ, τὴν τάβλα νά πρεπίσω,
τὴν τάβλα καὶ τὴ συντροφιά.
- B' Τὴν συντροφιά σας χαίρομαι τὴν ἄξια, τιμημένη,
τὴν ἄξια καὶ τὴ φρόνιμη καὶ τὴ μπεγεντισμένη·
ζηλεύουσι τὴ οἰ-γι-ἄρχοντες, ζηλεύει ὁ [κόσμος οὖλος
μὰ σὰ ζηλεύει μὰ ξανθή...

4. Παίνια στὸν οἰκοδεσπότη

(τραγουδιέται ὅπως τὰ προηγούμενα)

'Εγὼ θωρῶ τὴν τάβλα μας κι εἶναι καλὰ στρωμένη,
μὲ μόσκους καὶ μὲ ζάχαρη εἶναι τριγυρισμένη·
ἄς εἶν' καλὰ, π' τὴν ἔστρωνε κι ἀπού βανε μαντήλι
κι ἀπού τὴν ἐμαργέλωνε ⁽¹⁾ τρεῖς γύρους μὲ τὰ πιάτα
καὶ μὲ κανάτες δεκοχτῶ καὶ μὲ ψωμί 'πιτήδειο·
στὴ μέσ' ἔβαλε βάρσαμο, στοὶ γύρους βαλε μόσκο.

(1) ατόλιζε

Καί τό φαί ναι ἡ ζάχαρη καί τό κρασί ναι ὁ μῆσκος.
Νά τρώμε καί νά πίνωμε.

5. Τὸ πρέπισμα τῆς τάβλας

(τραγουδιέται ὅπως τὰ προηγούμενα)

Πέστε το λί-γι-ἄντρες, πέστε το, τῆς τάβλας τὸ τραγούδι,
γιατί κι ἡ τάβλα θέλει το κι ἡ συντροφιά ἀγαπᾶ το
κι ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χαρὰ μεγάλη τὸ χει,
νά ποῦν τραγούδι τοῦ σκαμνιοῦ, τὴν τάβλα νά πρεπίσουν
τὴν τάβλα καί τὴ συντροφιά,

6. Βασιλικός πόθος

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

Ἄποῦ τὴν ἄκρη τῶν ἀκριῶ, ὡς τε νά πάη στὴν ἄλλη,
ἔχουσι τάβλες ἀργυρῆς, στρωμιὰ μαλαματένια,
ποτήρια μὲ τίς ἐρωτιῆς κι ἀποῦ τὰ δὴ πλανᾶται
κι ἐπέρασ' ἕνας βασιλιάς κι εἶδε τα κι ἐπλανέθη:
— «Χριστὲ μὴν ἤμουν βασιλιάς, Χριστὲ μὴν ἤμουν Ρήγας,
νά πέζευγα νά χόρευα μὲ νιῆς καί μαυρομάτες».

7. Ὁ πόθος τῆς Λευτεριᾶς

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

Σὲ ψηλὸ βουνό, σὲ ριζιμιὸ χαράκι
κάθετ' ἕνα (ς) ἀητὸς βρεμένος χιονισμένος
καί παρακαλεῖ τὸν ἥλιο ν' ἀνατείλῃ:
«Ἦλιε ἀνάτειλε, ἦλιε λάμψε καί δός μου,

γιὰ νὰ λιώσουνε χιόν' ἀπὸ τὰ φτερά μου,
καὶ τὰ κρούσταλλ' ἀπὸ τ' ἀκράνυχά μου».

8. Ὁ στερριανὸς καὶ ὁ θαλασσινὸς ἐπαναστάτης

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

Ἔνα πουλί θαλασσινὸ κι ἕνα πουλί βουνίσιο,
τὰ δυὸ πουλιά μαλώνανε στοῦ σταυραητοῦ τὸν τόπο.
Γυρίζει τὸ θαλασσινὸ καὶ λέει τοῦ βουνίσσιου:
«Μὴ μὲ μαλώνης σταυραητὲ στὸν ἔδικό σου τόπο
κι ἔλα καὶ σὺ στὸν τόπο μου».

9. Ἡ ζωὴ τοῦ Ἐπαναστάτη

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

Ἄητέ, ποὺ κάθεσαι ψηλά στ' ὄρος τὸ χιονισμένο,
τρῶεις τὸ δρόσος τοῦ χιονιοῦ, πίνεις νερὸ κατάκρυο,
λαγὸ κι ἄν πιάσης γεύεσαι, περδίκι καὶ δειπνᾶς το
φιλεῖς καὶ κόρην ὁμορφη.

10. Ὁ πόθος τοῦ Ἐπαναστάτη

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

Πότε θὰ κάμη ξεστεριά, πότε θὰ φλεβαρίση,
γὰ πάρω τὸ τουφέκι μου τὴν ὁμορφη πατρώνα, ⁽¹⁾
γὰ κατεβῶ στὸν Ὀμαλὸ στή στράτα τῷ Μουσσούρω,
γὰ κάμω μάνες δίχως γιούς, γυναῖκες δίχως ἄντρες,

1. Πατρώνα=πιστόλα

νά κάμω καὶ μωρὰ παιδιὰ νά ναι δίχως μανάδες·
νά κλαῖν τὴ νύχτα γιὰ νερὸ καὶ τὴν αὐγὴ γιὰ γάλα
καὶ τ' ἀποδιαφωτίσματα, γιὰ τὴν καημένη μάνα.

11. Ἡ ζωὴ τοῦ ἀγριμιοῦ (ἐπαναστάτη)

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

- Ἀγρίμια κι ἀγριμάκια μου, λάφια μου μερῶμένα,
πέτε μου, ποῦν' οἱ τόποι σας καὶ ποῦ 'ν' τὰ χειμαδιὰ σας;
- Γρεμνά ναι μας οἱ τόποι μας, λέσκες τὰ χειμαδιὰ μας,
τὰ σπηλιάρακια τῶ γρεμνῶ εἶναι ἡ κατοικιά μας.

12. Ὁ ἀντρειωμένος

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

Τὸν ἀντρειωμένο μὴν τὸν κλαῖς ὄντε κι ἂν ἀστοχήση,
μ' ἂν ἀστοχήση μιὰ καὶ δυὸ, πάλι ἀντρειωμένος εἶναι,
πάντα ναι οἱ πόρτες· του ἀνοιχτὲς κι ἡ τάβλα του στρωμένη
καὶ τ' ἀργυρὸ του τὸ σπαθὶ ὁμορφα στολισμένο.
Χαροκοποῦν οἱ φίλοι του, χαρὰ στὸν ἀντρειωμένο.

13. Ὁ Διγενῆς

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

Ὁ Διγενῆς ψυχομαχεῖ κι ἡ γῆ τονε τρομάσει
κι ἡ πλάκα τὸν ἀνατριχιᾶ, πῶς θὰ τονε σκεπάση,
γιατ' ἐκεῖα ποῦ ψυχομαχεῖ, λόγι' ἀντρειωμένου λέει:
«Νά χεν ἡ γῆς πατήματα κι ὁ οὐρανὸς κερκέλια.
νά πάτιουν τὰ πατήματα, νά πιανα τὰ κερκέλια,

ν' ἀνέβαινα στὸν οὐρανὸ, νὰ διπλωθῶ νὰ κάτσω,
 νὰ δώσω σεισμά τ' οὐρανοῦ, νὰ βγάλη μαῦρα νέφη,
 νὰ βρέξη χιόνι καὶ νερὸ κι ἀμάλαγο χρυσάφι·
 τὸ χιόν' νὰ ρίξη στὰ βουνά καὶ τὸ νερὸ τοῖς κάμπους,
 στὴν πόρτα τῆ πολυαγαπῶς τ' ἀμάλαγο χρυσάφι.

15. Ὁ ὄρειβάτης

(Τραγουδιέται ὅπως τὸ 10)

Αὐγὴ τσ' αὐγῆς θὰ σηκωθῶ ποῦ τοῦ βουνοῦ τῆ ρίζα
 νὰ σύρω νὰ ξημερωθῶ, βουνό μου, οτὴν κορφή σου·
 νὰ κάμω κύκλο στὸ βουνό, βόλιτα στὴ μαδάρα,
 νὰ βρῶ μιὰν πέτρα ριζιμιά, νὰ διπλωθῶ νὰ κάτσω,
 ν' ἀκούσω γερακιοῦ φωνὴ καὶ φάλκο νὰ λαλήση,
 ν' ἀκούσω καὶ τὴν πέρδικα τὴν ὠριοπλουμισμένη.

16. Ὁ ἀγριμοκυνηγός

(ἔχει δικό του σκοπό)

Σὰ δροσιανιάσουν τὰ λαγγὰ καὶ βασιλέψη ὁ ἥλιος,
 βόσχετε ἀγρίμια, βόσχετε, λαγοὶ δροσολογάστε,
 μ' ἀπόθανε ὁ κυνηγὸς ἀποῦ σᾶς ἐκυνήγα
 κι ἄφησε καὶ παραγγελιά τῶν ἄλλω κυνηγάρω:
 «Μωρέ κι ἂν πᾶτε στοὶ λαγοὺς καὶ πᾶτε καὶ στ' ἀγρίμια,
 περάστε ἀπὸ τὸ μνήμα μου καὶ πάρετε κι ἐμένα.
 Τρεῖς πόρους ἔχουν τὰ λαγγὰ κι ἀφήστε μου τὸν ἕνα.
 Κι ἂν ἔρθη ἀγρίμι παίζω του, λαγός, βαρεῖ τοι θέλω
 κι ἂν ἔρθη πετροπέρδικα, νὰ τὴνε πιάσω θέλω»,

17. Οἱ Θεριοκυνηγοῖ

(Τραγουδιέται ὅπως τὸ 9)

Μαῦρον καπνὸ ἴδα κι ἔβγαине ἀπὸ ἴναν καλαμιώνα
 κι ὁ καλαμιώνας εἶν' πολὺς κι ἔχει θεριὸ στὴ μέση.
 Τρεῖς κυνηγοὶ βαρθῆκανε νὰ πᾶν' νὰ τὸ σκοτώσουν.
 Στὴ στράτα πού πηγαίνανε ἐπεριροζονάραν:
 «Σάν τὸ σκοτώσωμ' τὸ θεριὸ πού ναι στὸν καλαμιώνα,
 νὰ πᾶμ' εὐτύς στοῦ βασιλιᾶ μιστὸ νὰ μᾶς-ε-δώση,
 γιατί τὸν ἐγλιτώσαμε».

18. Πανωμερίτες—Κατωμερίτες

(ἔχει δικὸ τοῦ σκοπὸ)

Καημὸς σσοὶ νιοὺς πού γεύγονται κάτω στά Κατωμέρια:
 καὶ τρῶν τοῦ κόσμου τὰ καλὰ, τῆ χώρας τὰ ξαρέσια
 κι ἔχουν τὴν ὄψη κίτρινη, σάν καὶ τὴν κολισαύρα.
 Χαρὰ σσοὶ νιοὺς πού γεύγονται ἀπάνω στὴ μαδάρα
 καὶ τρῶν τὴν πάχνη τοῦ χιονιοῦ, στὸ δροσερὸ τ' ἀέρι
 κι ἔχουν τὴν ὄψη ρόδινη, ὡς εἶν' τὸ πορτακάλι.

19. Τὸ θεριὸ τῆς Κρήτης

(τραγουδιέται ὅπως τὸ 13)

Τρία βουνὰ μαλώνουνε κι εἶναι νὰ σκοτωθοῦνε
 τὸ Κέντρος καὶ τὸ Σφακιανὸ καὶ τ' ἄλλ' ὁ Ψηλορείτης.
 κι ἐμίλησε τὸ Σφακιανὸ κι εἶπε στὸν Ψηλορείτη:
 «Σταθῆτε σεῖς τὰ δυὸ βουνὰ μὰ ἐγὼ μαι τὸ θεριὸ σας».

20. Τὸ χτίσιμο τῆς Πόλης

(Τραγουδιέται ὅπως τὸ 8)

+

Ὅντε τῆ θεμελιώνανε οἱ-γι-᾿Αγγελοι τὴν Πόλη,
 ποῦ τ' ᾿Αγιον Ὅρος τό νερό κι ἀποῦ τῆ Χιὸ τό χῶμα
 κι ἀπὸ τὴν ᾿Αντριανόπολη παίρνουν τὰ κεραμίδια.

Κι ἀπῆς τὴν ἀποχτίσανε ο -γι-᾿Αγγελοι τὴν Πόλη,
 στέκουν καὶ συντηροῦν τὴνε κι ἀποθαμάζουνέ τη:

- «Καὶ πῶς νά τὴνε βγάλωμε καὶ πῶς νά τὴνε λεμε;»
- «Πόλη, Κωνσταντινόπολη, τοῦ Κωνσταντίνου Πόλη».

•

21. Ὁ Κωνστ. ὁ Παλαιολόγος

(ἔχει δικό του σκοπό)

Ὅντεν ἐδικονίζετο ὁ Κωνσταντῆς στὰ ξένα,
 στὰ ροῦγες-ροῦγες πορπατεῖ καὶ στὰ στενά γυρίζει.

Βάνει τὰ ράσα κούντουρα κι ἐφάνη τό σπαθί του
 κι ἐφάνη τ' ἀλαφρό σπαθί καὶ τ' ἀργυρὸ φουκάρι.

Βασιλοπούλα τὸν θωρεῖ ἀπὸ ψηλὸ παλάτι:

- «Δὲν εἶναι αὐτὸς καλόγερος, μουδὲ καὶ διακονιάρης,
 μονὸ ναι βασιλόπουλό, μεγάλου Ρήγα γέννα».

•

22. Τὸ πάρσιμο τοῦ Κάστρου (Ἡρακλείου)

(τραγουδιέται ὅπως τὸ 12)

- «Κάστρο καὶ ποῦ ναι οἱ πύργοι σου καὶ τὰ καμπαναριά σου;
 Καὶ ποῦ ναι οἱ-γι-ἀντρειωμένοι σου, τ' ὄμορφα παλικάρια;».

- «Μὰ ἐμένα οἱ-γι-ἀντρειωμένοι μου, τ' ὄμορφα παλικάρια,
 ἢ μαύρη γῆς τὰ χαίρεται κι ἀραχνιασμένος (N) ᾿Αδης.
 Δὲν ἔχω ἀμάχη τῶν Τουρκῶ, μουδὲ κακιὰ τοῦ (N) ᾿Αδη,
 μόνο χω ἀμάχη καὶ κακιὰ τοῦ σκύλου τοῦ προδότη,
 ἀποῦ μου τὰ κατάδωκε».

23.

Συναγερμὸς

(ἔχει δικό του σκοπό)

Προβάλετε, φωγιάξετε σσοί Λάκκουσ καί στ' Ὁρθούνι νάρθουν τοῦ Λαμπαθέν οἱ γιοί καί τοῦ Μπιμποσταμάτη κι ἓνα λαγόν ἐτόπωσα στοῦ Κάτω Δρυ τόν πόρο. Καί μὴ θαρροῦν, πῶς εἶν' λαγός, νά περμαζεύουν σκύλους· ἀπ' ἔχει ἄρματ' ἄς τὰ βαστᾶ κι ἀπού δέν ἔχει, ἄς εὔρη.

24.

✓ Ὁ Πατερογιώργης

(ἔχει δικό του σκοπό)

Ὁ Γιώργης μὲ τόν Ἄρχοντα ἐβγήκαν στό κυνήγι καί παίρνει ὁ Γιώργης τόν τσιφτέ κι Ἄρχοντας παίρνει σκύλους. Τ' Ἄρχοντα οἱ σκύλοι ἤρθανε κι ὁ Ἄρχοντας δέν ἐφάνη. Μπαινὸ βγαίνει ἡ-γι-Ἄρχόντισσα τὸ Γιώργη ἀναρωτοῦσε:

- «Γιὰ πές μου, Γιώργη Πάτερε, Γιώργη Πατερογιώργη, ἦντά κανες τόν Ἄρχοντα, τόν κύρη τῶν παιδιῶ μου; Κι ἂν εἶν' ὄμπρός, νά γδέχωμαι καί πίσω, ν' ἀνημένω. Πάλι καί τόν ἐσκότωσης, νά τονε μνημονεύω».
- «Δέν εἶναι ὄμπρός νά γδέχεσαι καί πίσω, ν' ἀνημένης, μόνο σοῦ τόν ἐσκότωσησ καί νά τόν μνημονεύησ».

25.

Ὁ ἐρωτευμένος

(ἔχει δικό του σκοπό)

Πίνω το μάνα τὸ κρασί, πίνω το νά μεθύσω, νά μ' εὔρη ἡ νύχτα κι ἡ-γι-αύγῃ στῆς ἀγαπῶς τὴν πόρτα. Ἦπια κι ὄψές καί βρέθηκα στὴν πόρτα τῆς καλῆς μου. Βρίστω τὴν πόρτα σφαλιχτὴ καί τὰ κλειδιά παρμένα καί τὰ πορτοπαράθυρα σφιχτομανταλωμένα.

Σκύφτω φιλω τὴν κλειδονιά ἀντίς ὀγιά τὴν κόρη.

26. Τ' ἄμορφο περβόλι

(ἔχει δικό του σκοπό)

Γιὰ ἰδές περβόλιν ἄμορφο, γιὰ ἰδές κατάκρυσ βρύση!
 "Ὅσα δεντρά ἔμπεψεν ὁ Θιός, μέσα ναι φυτεμένα
 κι ὄσα πουλιά πετούμενα, μέσα ναι φωλεμένα.
 Μέσα σ' ἐκεῖνα τὰ πουλιά βρέθηκ' ἕνα παγόνι
 καὶ χτίζει τὴ φωλίτσα του σὲ μιᾶς μηλιάς κλωνάρι.

27. Ἡ ἐρωτικὴ φωτιά

(ἔχει δικό του σκοπό)

Ἄπόψε κρύο ἔκαμε καὶ τὰ πουλάκια ἐρίγασαν
 κι ἐγὼ μείνα σ' ἄκρογιαλιά, γυμνός καὶ δὲν ἐρίγου.
 Καὶ γιάντα δὲν ἐρίγασα καὶ γιάντα δὲν ἐρίγου;
 Λιγνὸ κορμάκι ἀγκάλιαζα κι ἄσπρα βυζάκια ἐκράτου
 κόκκινα χεῖλη ἐφίλουνα, γιὰ ἐκεῖνο δὲν ἐρίγου.

28. Ἡ σπλαχνικὴ κόρη

(ἔχει δικό του σκοπό)

- «Μάνα, χιονίζει στὰ βουνά καὶ βρέχει στὴ μαδάρα·
 ξένος περνᾷ στὴν πόρτα μας ὄγρός καὶ χιονισμένος·
 μάνα μου, ἄς τ' ἀνοίξωμε τοῦ ξένου νὰ μπη μέσα».
- «Μωρὴ, ψωμί δὲν ἔχομε, τὸν ξένο, τί τὸν θέλεις;»
- «Μάνα στὸ φοῦρνο τὸ πουλοῦν καὶ μπέψε με νὰ πάρω».
- «Κόρη, κρασί δὲν ἔχομε, τὸν ξένο τί τὸν θέλεις;»

- «Μάν' στὴν ταβέρνα τὸ πουλοῦν καὶ μπέψε με νὰ πάρω».
 —«Κόρη, ροῦχα δὲν ἔχομε, τὸν ξένο τί τὸν θέλεις;»
 —«Μάνα τὸ φουστανάκι μου σκεπάζει καὶ τσοὶ δυὸ μας».

29. Ἡ φρόνιμη κόρη

[ἔχει δικὸ του σκοπὸ]

Μιά λιγερὴ κατέβαινε στὴ βρύση νὰ γεμίση
 στὸ δρόμο Δράκος κάθονταν τὴν κόρη νὰ φιλήση.
 Μὰ ἡ κόρη, ὡς ἦταν φρόνιμη, φρόνιμ' ἀπηλοήθη:
 —«Δράκο, κι ἂν τὸ βουλήθηκες, ἐμένα νὰ φιλήσης,
 φιλήσεις με, τσιμπήσεις με, νὰ τὸ πλερώση θέλεις,
 γιατί χω δώδεκ' ἀδερφοὺς καὶ δεκοχτῶ ξαδέρφους
 κι ἔχω καὶ κύρη δῆμαρχο».

30. Ὁ τραγουδιστῆς

(Τραγουδιέται ὅπως τὸ 27)

Σὲ σμερουλάκι κάθομουν κι ἔλεγα 'να τραγούδι,
 τραγούδι τσῆ πολυαγαπῶς καὶ τσῆ γλυκειᾶς μου ἀγάπης
 κι ἡ-γι-ἀγαπῶ 'ταν στ' ὄβγορο, στ' ὄβγορο κι ἄκουσέ με:
 «Παιδιά, ⁽¹⁾ ποιὸς εἶν' ποὺ τραγουδεῖ-στὸ σμερουλάκι ἀπάνω
 καὶ μοιάζει τοῦ πολυαγαπῶ εἰς τ' ὄριό του τραγούδι;
 Χριστέ νὰ τόλεγε ἄλλη μιά.

31. Ἀμφιβολία—Πίστη

(ἔχει δικὸ του σκοπὸ)

—Τριανταφυλλάκι μου κόκκινο, μήλο μου μυρωδάτο,

¹ παιδιὰ=ἄραγε

- κρατῶ σε καὶ μαραίνομαι, φιλῶ σε καὶ χλωμαίνω,
βάνω σε στ' ἀγκαλάκια μου καὶ λαχταρᾷ ἡ καρδιά μου·
λένε μου κι ἄλλον ἀγαπᾶς, λένε μου, κι ἄλλο θέλεις»
— «Σὰ δὲ πιστεύης, ἄπιστε, καὶ σὰν κακαφορᾶσαι,
μπέψε νὰ φέρης τοῖς γιατροῦς, τῇ Πόλης τὰ ξυράφια.
νὰ σκίσουν τὴν καρδούλα μου, νὰ τὴ φυλλολοῖσης
κι ἂν εὔρης ἀλλοῦνοῦ φιλιὰ κι ἂν εὔρης ἄλλου ἀγάπη,
κόψε μου τὸ κεφάλι μου».

32.

Παζάρεμα

[ἔχει δικό-του σκοπὸ]

- Ξένο κι ἐγώ, ξένο καὶ σὺ, ξένο καὶ τὸ περβολι.
ξένο μου κι ἄς τὰ παίξωμε ἐμεῖς τὰ δυὸ τὰ ξένα».
— «Ξένο καὶ ποῦ ναι τ' ἄσπρα σου κι ἤρθες ἐπὰ νὰ παίξης;»
— «Ἐκατὸ δυὸ φλουριά βαστῶ στὴν τσέπη μου δεμένα,
μον' ἔλα νὰ παίξωμε καὶ τὰ μισὰ δικά σου».

33.

Τὸ γινωμένο μῆλο

[Τραγουδιέται ὅπως τὸ 31]

- Τὸ μῆλον ὅπου κρέμεται εἰς τὴ γλυκομηλίτσα
ψήγεται γιὰ μαραίνεται, γιὰ τὰ πουλιά τὸ τρῶνε,
γιὰ πέφτει στὸ περίστρατο καὶ τρῶνε τὸ οἱ διαβάτες.
Ἔτσά ναι δὰ κι ἡ κοπελιά, σὰν ἔρθη τοῦ καιροῦ τση.
Βρίσκει ἀφορμὴ τῇ μάνας τση κι αἰτία τοῦ κυροῦ τση.
— «Μάνα στὴν ἄκρα δὲ χωρῶ, στὴ μέση τρῶνε οἱ φύλλοι.
στὸν πάγκο ἀνὲ μοῦ στρώσετε, γέρνω καὶ πέφτω κάτω,
στρώσε μου ὄξω στὴν αὐλή, ὄξω στὸ φεγγαράκι,
γιὰ νὰ γροικῶ καὶ τὸ βοσκό, ὄντε διπλοσφυρίζη
κι ὄντε λαλῆ τὰ πρόβατα κι ὄντε τ' ἀποτσακίζη».

—«Μωρή, βοσκὸν ἀγάπησες, μωρή, βοσκὸ θά πάρης,
ἀπού χουν τὰ στιβάνια του ἐννιά λογιῶ τομάρι;»

34

Ὁ ταχυδρόμος

(τραγουδιέται ὅπως τὸ 21)

Χελιδονάκι μου γοργό, γοργό μου χελιδόνι,
μπέψω θέλω κι ἄγομαι, ⁽¹⁾ μπέψω σε θέλω κι ἄμε
κειὰ πού χω μίαν παλιά φιλιὰ καὶ μίαν καινούργι' ἀγάπη
κι ἔχω ζαμάνια νά τῆ δῶ, χρόνια νά τήν νταμώσω
νύχτα νά πάω δέ μπορῶ, μέρα δέ μοῦ ταιριάζει,
φοβοῦμαι τὰ περάματα καὶ τσοὶ κακοὺς ἀνθρώπους.

35

Πόθος κοριτσιῶν

(τραγουδιέται ὅπως τὸ προηγούμενο)

Δώδεκα βεργολυγερές ξανθές καὶ μαυρομάτες
βασιλικούς ποτίζανε καὶ τοὺς βαγιοκλαδίζαν.
Κι ἐκειά πού τσοὶ ποτίζανε ἐπεριροζονάραν.
—«Χριστὲ νά ξεπροβαίνανε δώδεκα καβαλάροι
νά παίρνε ὁ καθενεὶς τῆ μιά κι ἡ καθεμιὰ τὸν ἕνα».

36

Ἡ ζηλιάρα

(Τραγουδιέται ὅπως τὸ 8)

Αὐγερινὸς θεὲ νά γενῶ νερθῶ στήν κάμερά σου,
νά δῶ τὴν τάβλ' ἀπού δειπνᾶς, τὴν κλίνη ἀπού κοιμᾶσαι,
τὴν κόρη ἀπ' ἀγκαλιάζεσαι, ἂν εἶν' καλλι' ἀπό μένα,

1. ἄγομαι=ἐλπίζω νά δεχτῆς.

ἄν εἶναι γαΐτανόφρυδη κι ἄλυσσιδοπλεμένη
 κι ἄν ἔχη τὰ μαλλάκια τση πολιτικά πλεμένα
 κι ἄν ἔχη ἀχείλι κόκκινο, ὡσάν και τὸ δικό μου.

37. Ἡ νύφη

(τραγουδιέται ὅπως τὸ: Σὲ ψηλὸ βουνό...)

Τρέχουν τὰ νερά θολά, τρέχουν οἱ βρύσες τρέχουν,
 τρέχου οἱ-γι-ἄρχοντες νά πᾶν' νά δοῦν τό γάμο
 κι οἱ -γι- ἀρχόντισσες νά πᾶν' νά δοῦν τὴ νύφη,
 πῶς τὴ σιάζουνε και πῶς τὴνε στολίζουν'
 νύφη ὀλόχρωση κι ἀσημοκουκλωμένη.

38. Παινέματα στὴ νύφη

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

"Ἄς παινέσωμε τὴ νύφη
 ποὺ ν' τοῦ κόσμου τό στολίδι

"Ἐχει τὰ μαλλιά κορώνα
 και κορμί σάν τὴν κολώνα"

"Ἐχει κούτελο μικράκι
 στρογγυλὸ σὰ νεραντζάκι.

"Ἐχει φρύδια σὰ γαϊτάνι,
 ποὺ ζωγράφος δὲν τὰ κάνει.

"Ἐχει μάτια ζαφειρένια
 ὄμορφα και ζαχαρένια.

"Ἐχει πρόσωπο ὦραϊο
 ποὺ τρελαίνει κάθε νέο.

"Ἐχει μύτη σάν κοντύλι,
 στόμα σάν τό δαχτυλίδι.

Ἔχει ἀχείλια μερτζανένια
κντόδια μαργαριταρένια.

Ἔχει μπέτη μαρμαρένιο
καὶ κορμί κυπαρισσένιο
καὶ βυζάκια σὰ λεμόνια
καὶ εἶναι ἄσπρα σάν τὰ χιόνια,
δαχτυλάκια σάν κοντούλια
διαμαντένια δαχτυλίδια.

Ἔχει πόδια μαρμαρένια
χέρια μαργαριταρένια.
καὶ χαρὰ στον στήν ἀγκάλη
πού θά βάλῃ τέτοια κάλλη.
Τὸ ἀντρόγουνο νὰ ζήσῃ
καὶ νὰ μᾶς πολυχρονίση.
Νὰ μᾶς ζήσῃ χίλια χρόνια,
μὲ παιδιά καὶ δισεγγόνια.

39. Παινέματα τοῦ γαμπροῦ

(τραγουδιέται ὅπως τὸ προηγούμενο)

Νύφ' ἦντά χεις καὶ γκρινιάζεις,
πού χεις ἄντρα παλικάρι;

Ἔχει μπόι σάν τὴ βίτσα
σάν τὴ γλυκολεμονίτσα,
νὰ τονέ θωρῇ τὸ φῶς σου,
νὰ γελᾷ τὸ πρόσωπό σου.

Σάν τὸν ἄγγελο θά μπαίνη
σάν τὸ ἀητὸ θά βγαίνη.

Οὐρανὸς εἶναι, φεγγάρι
ὁ γαμπρὸς τὸ παλικάρι.

Ἡ νύφη ναι παράδεισος,
ὁ γαμπρὸς κυπάρισσος.

Τό ἀντρόγυνο νά ζήση
καί νά μᾶς πολυχρονίση.
Νά μᾶς ζήση χίλια χρόνια
μέ παιδιά καί δισεγγόνια.

40.

Καλωσορίσματα

(Τραγουδιέται ὅπως τῶ 20).

- Χίλια καλῶς τὸ βρήκαμε, τοῦ φίλου μας τὸ σπίτι
τοῦ φίλου, τοῦ συντέκνου μας τοῦ πιά καλκιά μας φίλου
καί τοῦ καιροῦ νά ναι καλὰ καί τοῦ καιροῦ καί πάντα
νάρχουνται οἱ καλεσμένοι του.
- Κι ἐμᾶς καλῶς μᾶς ἤρθανε οἱ φίλοι οἱ-γι-ἔδικοί μας,
οἱ φίλοι κι οἱ συντέκνοι μας, ⁽¹⁾ οἱ πιά καλοί μας φίλοι
καί τοῦ καιροῦ νά ναι καλὰ καί τοῦ καιροῦ καί πάντα
νάρθουνε πάλι νά μᾶς βροῦν
ἢ πάλι νά ξανασιμίζωμε.

41.

Εὐχή γονιοῦ

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

Εἰς τσί χαρὲς σου γιούκα μου καί τσί ξεφάντωσές σου
τὰ ὄρη γίδια νά γενοῦν καί τὰ βουνὰ κριγιάρια
κι ἡ θάλασσα γλυκὸ κρασί, νά πιοῦν τὰ παλικάρια
κι ἡ-γι-ἄμμος καί τὰ βότσαλα χρουσάφια καί διαμάντια.

(1) ἢ οἱ φίλοι συμπεθέροι μας ἢ οἱ καλόφιλοι

42. Τὸ κάλεσμα τοῦ συντέκνου

(ἔχει δικό του σκοπό)

Ἐμήνωσέ μου ὁ σύντεκνος παιδί νὰ τοῦ βαφτίσω
 καὶ ἐμήνωσά του το κι ἐγὼ μὲ τὸν ἀμπασιαδόρο.
 «Δὲν τὸ κατέεις, σύντεκνε, πὼς σὲ χωριὸ δὲ μπαίνω
 μουδὲ σὲ χώρα σὲ χωριὸ, μουδὲ σὲ μαναστήρι;
 Μὰ φέρετέ μου τὸ παιδί κάτω στὸν Ἄη Γιώργη,
 Ἄποῦ ναι τὰ χωριὰ μακριὰ, ἀλάργο ἀποὺ τὸ Κάστρο,
 γιὰτὶ φοβοῦμαι τὴν Τουρκιά.

43. Εὐχὲς στὸ νεοφῶτιστο

(Τραγουδιέται ὅπως τὸ 11)

Ἀποβαφτίστη τὸ παιδί, νὰ ποῦμ' ἓνα τραγούδι.
 Νὰ τὸ χαροῦ οἱ γονεῖσι του κι ἡ συντροφιά μας οὐλη,
 νὰ τὸ χαρῆ καὶ ὁ νονὸς καὶ νὰ τοῦ μεγαλώσῃ
 καὶ νὰ τὸ μπέψῃ στὸ σκολεῖθ, γράμματα νὰ τοῦ μάθῃ,
 νὰ τοῦ βαφτίσῃ καὶ παιδί.

Συνέχεια μαντινάδες:

- Ἀποβαφτίστη τὸ παιδί ὄλοι νὰ τ' εὐχηθοῦμε
 νὰ ζήσῃ καὶ νὰ παντρευτῆ στὸ γάμο του ναρθοῦμε.
- Νὰ τὸ χαρήνῃ ὁ νονὸς καὶ νὰ τοῦ μεγαλώσῃ
 καὶ νάρθῃ πάλι μὲ καιρὸ στεφάνια νὰ τοῦ δώσῃ.
- Νὰ τὸ χαροῦνε κι οἱ γονιοὶ μεγάλο νὰ τὸ δοῦνε
 καὶ νὰ τοῦ μπέψῃ ὁ Θεὸς ὅ,τι καλὰ ποθοῦνε.

44. Ὁ Φρόνιμος

(ἔχει δικό του σκοπό)

Μυρίζουν οἱ βασιλικοὶ, μυρίζουν κι οἱ βαρσάμοι,
 μὰ σὰ μυρίζῃ ὁ φρόνιμος, βαρσάμια δὲ μυρίζουν,

βαρσάμια καὶ βασιλικοί, μουδὲ καρεφυλάτα.
Μυρίζει ἐκεῖα πού πορπατεῖ, μυρίζει ἐκεῖα πού στέκει,
μυρίζει ἐκεῖα πού κάθεται.

45. Πατρικὴ συμβουλὴ

(ἔχει δικό του σκοπό)

Γροϊκάτ' ἦντα παράγγενε γεῖς φρόνιμος τοῦ γιοῦ του:
«Γιέ μου, κι ἂν πᾶς στὸ καπηλειὸ καὶ βρῆς τσοὶ χαροκόπους,
ντήρα, διαντήρα τὸ σκαμνί, τὴν τάβλα νὰ καθίζης.
Μὲ τὸν καλλιὰ σου κάθιζε καὶ νηστικός σηκώνου,
Τὸ φρόνιμο νάτιμαζε, ⁽¹⁾ τὸν κουζουλό χαιρέτα,
νὰ σ' ἐπαινοῦν οἱ-γι-ἄρχοντες, νὰ σ' ἐπαινᾷ ὁ κόσμος».

46. Ὁ ξενητεμένος

(Τραγουδιέται ὅπως τὸ 8)

Ὅντε μ' ἐγέννα ἡ μάνα μου κι ὄντε μ' ἐκοιλιοπόννα
ἦταν ἀντάρα καὶ βροχὴ καὶ καταχνιά μεγάλη,
κι ἐπέρασεν ἡ μοίρα μου, νὰ μὲ χρυσομοιράνη
κι ἐγλίστηξεν εἰς τὰ πηλά κι ἔπεσε μὲσ' στὰ βουρκα,
κι ὀργίστηκέ μου ἡ μοίρα μου κι ἐκαταρίστηκέ μου,
νὰ πορπατῶ στὴν ξενητεῖα καὶ στὸν ἀλάργο κόσμο.

47. Τὰ παράπωνα τοῦ ξενητεμένου

(ἔχει δικό του σκοπό)

Πάνω σὲ πρύμνη карабиоῦ, δυὸ ἀδέρφια ναι θαμμένα
κι ἀνάμεσα στὰ μνήματα, ἐβγῆκεν ὠριο κλῆμα,

1. ἀτίμαζε=τίμο

κάνει σταφύλι ροζακί, κάνει κρασί μοσχάτο
 πίνουν το οί μάνες οί καλές, μπλιό τους παιδιά δὲν κάνουν.
 νά τό πινε κι ἡ μάνα μου, νά μὴ μ' ἔκανε μένα,
 νά πορπατῶ στήν ξενητειά, στά ξένα νά γυρίζω.
 Ξένοι πλύνουν τὰ ροῦχα μου, ξένοι μοῦ τ' ἀναρράφτουν.
 Πλύνουντα μιά, πλύνουν τα δυό, πάνω τσί τρεῖς μὲ διώχουν.
 Κι ἐγὼ μουνε βαριάρρωστο καὶ βαριαρρωστημένο:
 «Ἄχι νερό τοῦ τόπου μας, μῆλο ἀπού τῆ μηλιά μας».

48.

Ἡ ξενητειά

(τραγουδιέται ὅπως τὸ 31)

Τοῦτες οἱ μέρες τό χουνε, τοῦτες οἱ-γι-ἑβδομάδες
 κι ἀπού χει φίλο τὸν καλεῖ, δικό τὸν περμαζώνει
 κι ἀπού χει ἀγάπη στά μακριά, γράφει γραφή καὶ μπέμπει
 καὶ γράφει καὶ στ' ἀπόγραμμα δυὸ λόγια καὶ τοῦ λέει:
 «Ξένο δὲν τὰ βαρέθηκες τὰ ξένα νά γυρίζης;
 τὰ χαμηλὰ πρόσκέφαλα, τ' ἀνύπλυτα σεντόνια
 καὶ τ' ἀκοσκίνιστο ψωμί; τσ' ἀγκάλης δὲ θυμᾶσαι;».

49.

Ἡ κακοπαντρεμένη

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

Ἦλιε κι ἄν πᾶς στὸν τόπο μου καὶ δῆς τὰ γονικά μου,
 χαιρέτα μου τῆ μάνα μου καὶ τὰ γλυκά μου ἀδέρφια·
 κι ὁ ἄντρας ποῦ μοῦ πήρανε, ἐβγῆκε βερεμιάρης.
 Ψωμί τοῦ δίδω, δὲν τό τρῶ, κρασί καὶ δὲν τό πίνει.
 Στρώνω του τρία στρώματα, χρυσές προσκεφαλάδες:
 «Σήκω, βερέμη, πλάγιασε, σήκω βερέμη, πέσε
 καὶ γγίξε καὶ στὸν κόρφο μου, νά βρῆς δυὸ λεμονάκια
 νά βρῆς τ' Ἀπρίλη τσί δροσιές, τοῦ Μᾶη τὰ λουλούδια».

50. Διαθήκη τοῦ παλικαριοῦ

[Τραγουδιέται ὅπως τὸ 12]

Μάνα, κι ἂν ἔρθου οἱ φίλοι μας κι ἂν ἔρθου οἱ-γι-ἔδικοί μας,
μὴν τῶνε πῆς κι ἀπόθανα νὰ τσοὶ βαροκαρδίσης.
Στρῶσε τῶν τάβλα νὰ γευτοῦν καὶ κλίνη νὰ πλαγιάσουν,
στρῶσε καὶ παραπέζουλα, νὰ θέσουν τ' ἄρματά τους·
καὶ τὸ πρωὶ σὰ σηκωθοῦν, νὰ σ' ἀποχαιρετοῦνε,
πὲς τῶνε πῶς ἀπόθανα.

51 Οἱ-γι-ἔδικοὶ κι οἱ ξένοι

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

Ἄνάθεμα πού χει δικούς καὶ πορπατεῖ μὲ ξένους
κάνει τσοὶ ξένους ἔδικοὺς καὶ τσοὶ δικούς του ξένους.
Γιατί κι ὁ Γιάννης ὁ Πλανάς μὲ ξένους ἐπορπάτιε,
μὲ ξένους τρῶγε κι ἔπινε, μὲ ξένους χαροκόπα,
τσοὶ ξένους ἔκανε δικούς καὶ τσοὶ δικούς του ξένους.
Κι ὄντε τὸν τριγυρίσανε οἱ δεκοχτῶ ἀξαδέρφοι
ξερβά δεξιά σοντήριξε καὶ βαριαναστενάζει:
—«Ποῦ ν' ἀδερφοὶ καὶ συγγενεῖς!».

52 Τὸ πάθημα τοῦ κυνηγοῦ

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

Γεῖς κυνηγὸς ἀνάτειλε ὄξω ἀπὸ τσ' ὄξω χῶρες,
[Χανιώτικες μου βιόλες]
Ἐκατὸ δυὸ σκουντιὰ σερνε οὔλα μανιατωμένα
[τὰ ἔρημοκαημένα]
Τὰ ἑκατὸ σαν κουργιαλά καὶ τ' ἄλλα δυὸ σαν μαῦρα
[ξανθὴ καὶ μαυρομάτα]

Πάνω σέ πλάκαν ἔκατσε ὁ νιὸς νά τὰ μετρήσῃ.
 [καὶ νά τ' ἀποτσακίσῃ]
 Μὰ ἦταν ἡ πλάκα ἀπὸ βροχὴ κι ἦτονε γλιτσιασμένη.
 [ἢ ἐρημοκαημένη]
 Κι ἐπαραπάτησεν ὁ νιὸς κι ἔπεσε μὲς' στὸν νταῦκο. ⁽¹⁾
 [ἀποῦ νά μὴ σὲ χάσω].
 Σαράντα μέρες ἔκαμε ὁ νιὸς μέσα στὸν νταῦκο
 [ἀποῦ νά μὴ σὲ χάσω].

53.

Τὸ κακὸ ὄνειρο

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

- «Ὁνειρο τό δα λιγερὴ νά μοῦ τὸ ξεδιαλύνης:
 Ἄποψε χῶρες ὄριζα καὶ πράσινα ἐφόρου
 καὶ λεφτοκάρυα ἐτσάκιζα κι ἀνθούς ἐκορφολόγου».
- «Δέν τὸ θωρεῖς, βαριόμοιρε, μόνος καὶ μοναχός σου;
 Οἱ χῶρες εἶναι χωρισμοί, τὰ πράσινά ναι πίκρες
 τὰ λεφτοκάρυα μπαλωτιές, ξεχωρισμός γιὰ πάντα».

54.

Οἱ πίκρες

(τραγουδιέται ὅπως τὸ 8)

Ἦλεγα οἱ πίκρες δὲ γερνοῦν, τὰ δάκρυα δὲν τυφλαίνουν,
 ἦλεγα οἱ-γι-ἀναστεναγμοί, πὼς δὲν κατηγοροῦνε.
 Θωρῶ τσοὶ πίκρες καὶ γερνοῦν, τὰ δάκρυα καὶ τυφλαίνουν.
 θωρῶ καὶ τσ' ἀναστεναγμούς πολλὰ κατηγοροῦνε,
 γιὰτ' εἶχα ἡ μαύρη τρεῖς-ὕ-γιούς κι οἱ τρεῖς καλ' ἀντρειω-
 μένοι;

Τὸ Γιάννη πιάσαν στὰ βουνά, τὸ Μῆτρο στὰ λαγγάδια,
 καὶ τὸν καημένο Κωνσταντὴ σὲ Τουρκοπούλας πόρτα.

νταῦκας=ρωγμὴ ἐδάφους, σκίσμα

55. Τὸ ἐρημοκλήσι

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

Μηλίτσα, πού σαι στο γρεμνὸ τὰ μῆλα φορτωμένη
 τὰ μῆλα σου λιμπίστηκά, ^{μυρίσματα} μὰ τὸ γρεμνὸ φοβοῦμαι.

- «Μὰ σὰ φοβᾶσαι τὸ γρεμνὸ, πάρε τὸ μονοπάτι».
 Τὸ μονοπάτι μ' ἔβγαλε σ' ἕνα ρημοκλησάκι.
 Βρίστω σαράντα μνήματα, ἀδέρφια καὶ ξαδέρφια.
 Μὰ ἕνα μνήμα παράμνημα, ξεχωριστό ἀποῦ τ' ἄλλα,
 δὲν τὸ δα καὶ τὸ πάτησα πάνω στο κεφαλᾶρι.
 Γροικῶ τὴν πλάκα καὶ βροντᾶ, τὸ νιὸ κι ἀναστενάζει:
 — «Ποιὸς εἶσαι σὺ, πού μὲ πατεῖς καὶ δὲ μὲ λογαριάζεις;
 Πεζὸς δὲ τὴν μπεγέτιζα τὴ γῆ νὰ τὴν πατήσω
 κι ἐδᾶ τὴν ἔχω πάπλωμα, σεντόνια καὶ κοιμοῦμαι».

56. Τὸ τραγούδι τοῦ Χάρου

(ἔχει δικό του σκοπὸ)

- Ἄ Χάρος ἔκατσε ψηλά καὶ τραγουδεῖ πανώρια:
 — «Γιὰ ἰδὲς σπίτια τὰ ρήμαξα, κι αὐλὲς ἀράχνιασά τσι
 κι ἀδέρφια, πού ξεχώρισα, πού ταν ἀγαπημένα
 κι οἱ στράτες καμαρώναν τα κι ὁ κόσμος ἔτρεμὲ τα.
 Χώρισα μάνες ἄπο παιδιὰ, παιδι' ἀπο τσι μανάδες!
 Ἐχώρισα κι ἀντρόγυνα, πού ταν ἀγαπημένα!»

57. Μετάνιωμα τοῦ Χάρου

[τραγουδιέται ὅπως τὸ προηγούμενο]

Ἄ Χάρος ἔκατσε ψηλά καὶ τραγουδεῖ πανώρια,
 λέει τραγούδι θλιβερό καὶ παραπονεμένο:

—«Γιὰ ἰδὲς κρίματα ἵπὸ καμα κι ἄδικα ποὺ τὰ κάνω!
Γιὰ ἰδὲς σπίτια τὰ ρήμαξιά, γιὰ ἰδὲς κορμιὰ ποὺ πῆρα!

58. Ὁ ἄδης

(τραγουδιέται ὅπως τὸ 54)

Στὸν οὐρανὸ χορεύουνε στὸν ἄδην γάμο κάνουν
κι ἐμπέψα κι ἐκαλιούσανε οὐλοὺς τσοὶ πρικαμένους.
Χριστέ, νὰ μ' ἐκαλιούσανε κι ἐμέ τὸν πρικαμένο,
νὰ κάμω πράσινα κεριά κι ἄλεξινές¹⁾ λαμπάδες.
νὰ τσ' ἄφτα, νὰ τὸν γύριζα τὸν ἄδην, γύρω-γύρω,
νὰ δῶ τσοὶ νιοὺς, πῶς κοίτουνται, τσ' ἄγγουρους, πῶς
[κοιμοῦνται.
νὰ δῶ καὶ τὰ μωρὰ παιδιὰ, πῶς κάνουν δίχως μάνα.

59. Μήνυμα ἀπὸ τὸν ἄδην

(ἔχει δικὸ του σκοπὸ)

Ἄκοῦστε κι ἦντα μῆνυσε γεῖς νιὸς ἀπὸ τὸν ἄδην:
«Χαρήτε σεῖς οἱ ζωντανοὶ εἰς τὸν ἀπάνω κόσμῳ
γιατὶ ἐπὰ ποὺ μαστ' ἐμεῖς, στενὸς μᾶς πέφτει ὁ τόπος.
Δὲν ἔχει ὁ-ν-ἄδης καπηλειὰ, μουδὲ καὶ χαροκόπους,
μουδὲ καὶ σημαδότοπους, νὰ σημαδεύου οἱ-γι-ἄντρες
μονὸ ναι βοῦρκα καὶ πηλά»,

1) ἄλεξανδρινές

60. Τὸ Χαροκυνήγημα

[ἔχει δικό του σκοπὸ]

Ὅμορφοιὸν ἐζύγωνε ὁ Χάρος στὴ Μαδάρα,
 μὰ ἔταν ὁ νιὸς ὀγλήγορος κι ὁ Χάρος κουρασμένος.
 Καὶ παίρνει ὁ νιὸς τὸ ρίζωμα κι ὁ Χάρος τὴν πλαγιάδα.
 Πάνω σὲ πλάκαν ἔκατσε ὁ Χάρος διπλοπόδης
 κι ἐσφύριζε κι ἐφώνιαζε ὁ Χάρος τοῦ στρατιώτη:

- «Στρατιώτη, ἀνήμενέ κι ἐμέ, γιὰ νά σοῦ παραγγείνω.
- «Χάροντα κι ἦντα μοῦ βαστᾶς κι ἐγὼ νά σ' ἀνημένω;
- «Βαστῶ σου ντάργα¹ καὶ σπαθί καὶ κόκκινο λουρίσκο,
 βαστῶ καὶ τῆ γυναίκα σου ὀλόμαυρα γὰ βάλῃ».

61. Τὸ διάβα τοῦ Χάρου

[τραγουδιέται ὅπως τὸ] 9)

Γιάντᾶ ναι μαῦρα τὰ βουνά, καὶ στέκουν βουρκωμένα;
 Μουδ' ἄνεμος τὰ πολεμᾶ μουδὲ βροχὴ τὰ δέρνει,
 μόνο διαβαίνει ὁ Χάροντας, σέρνει τσ' ἀποθαμένους,
 σέρνει τσοὶ νιούς ἀπὸ μπροστά, τσοὶ γέρους ἀπὸ πίσω
 καὶ τὰ καημένα τὰ μωρὰ στὴ σέλα ἀραδιασμένα.

- «Κόνεψε, Χάρο, σὲ χωριό, κόνεψε σὲ μιὰ βρύση,
 νά πιοῦν οἱ γέροντες νερό, οἱ νιοὶ νά παίξουν βόλι
 καὶ τὰ μικρὰ παιδόπουλα λουλούδια νά μαζώξουν.
- «Μὰ δὲν κνεύω σὲ χωριό, δὲ στέκομαι σὲ βρύση
 κι ἔρχοντ' οἱ μάνες γιὰ νερο, γνωρίζουν τὰ παιδιὰ των,
 γνωρίζονται τ' ἀντρώγυνα, ξεχωρισμὸ δὲν ἔχουν».

¹. ντάργα—ἀσπίδα

62. Ὀπόθος τοῦ σκλάβου

[ἔχει δικό του σκοπό]

Τοῦ φεγγαριοῦ θά·ν·ἀκλουθῶ, νά πάω νά βασιλέψω
 νά πάω νά βρῶ τῆ μάνα του, νά τὴν ἀναρωτήξω,
 ποῦ κάνει ὁ ἥλιος κολατσιό, ποῦ κάνει μεσημέρι
 καὶ ποῦ κάνει τὸ δεῖπνο του.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ**63. Τὸ πέσιμο τῶν Γερμανῶν**

(τραγουδιέται ὅπως τὸ «Ἐνα πουλί θαλασσινὸ ἀριθ. 8)

“Ἐνα πουλί Καμπίτικο πετᾶ στ’ Ἀπανωμέρι·

φέρνει μαντάτα θλιβερά, μαντάτα πικραμένα:

—«Οἱ Γερμανοὶ πλακώσανε μὲ χίλι’ ἀεροπλάνα·
 ρίχνουν κανόνια, μονετσιά, στρατιῶτες μὲ τσ’ ὀμπρέλες,
 τὴν Κρήτη γιὰ νά πάρουνε καὶ νά τὴνε σκλαβώσουν».

—«Πέτα, πουλί, στὸν Κάμπο σου καὶ πὲς τῶν ἐδικῶ σου,
 ν’ ἀντέξουνε στὸν πόλεμο, ὡς τε νά κατεβοῦμε,
 νά δοῦν οἱ κουρσάροι οἱ Γερμανοὶ, πῶς πολεμᾷ ἡ Κρήτη,
 πῶς μάχεται καὶ πῶς χτυπᾷ γιὰ τὴν Ἐλευθεριά τση».

**64. Τὸ πάρσιμο τῆς Κρήτης ἀπὸ
 τοὺς Γερμανοὺς**

(τραγουδιέται ὅπως ὁ Διγενής)

Τὴν Κρήτη πῆρα οἱ Γερμανοὶ εἰς τὰ σαράντα ἕνα·

Ξαρμάτῳτῳ τῆ βρήκανε κι οἱ -γι-ἄντρες τῳ ἔλειπαν.
 πόλεμο κάνανε βαρὺ στὰ σύνορά μας πάνω.
 μὰ πάλι πολεμῆσανε γέροι, παιδιά, γυναῖκες
 καὶ τ' ἄκριβοπληρώσανε τὸ πάρισμο τῳ Κρήτης,

65

Ἡ θλίψη δυὸ βουνῶν

[τραγουδιέται ὅπως τὸ παραπάνω]

Θλιμμένες εἶναι οἱ κορφές στὴν Ἄγριμοκεφάλᾳ
 τ' Ἄποπηγάδι ἔναι βουβὸ καὶ παραπονεμένο.
 —Βουνὰ ἦντὰ ἔν' ἡ θλίψη σας κι ἡ παραπόνεσή σας,
 ἦντὰ ἔν' ἡ μαύρη κατάχινιά κι ἡ ἔρημιὰ στὰ πλάγια;
 —Ρούματα καὶ Κακόπετρος, Μαλάθυρος καὶ Φλώρια,
 Ἄγιὰ Εἰρήνη, Κάντανος εἶναι χωριά δικὰ μας,
 περήφανα καὶ ξακουστὰ, μὰ πέσαν οἱ κουρσάροι
 σὰ λούπηδες, οἱ Γερμανοί, κι ἐρήμαξαν τὸν τόπο,
 λεβέντες ἔσκοτῶσανε, παιδιά, γυναῖκες, γέρους.
 Για κείνους εἶν' ἡ θλίψη μας.

I. Γ. ΚΟΥΜΗΣ

66.

Ὁ θρῆνος τῆς Ἄγιᾳς

(τραγουδιέται ὅπως «Στὸ Θέρισσο ψυχομαχεῖ»)

- «Φωνές καὶ κλάψεις ἄκουσα πρὸς τῆς Ἄγιᾳς τὸν κάμπο.
 Ἦντὰ ναι αὐτὸ τὸ σύθρηνο, τοῦτο τὸ μοιρολόι;
 —«Κλαῖν' οἱ μανάδες τὰ παιδιά καὶ τὸ ἄντρες τῶν οἱ χήρες
 κι οἱ-γι-ἄδερφές τ' ἄδέρφια τῶν καὶ τὰ παιδιά τὸν κύρη,
 Βρύσες τὰ δάκρυα τρέχουνε καὶ κολυμπιοῦν στὸ χῶμα.
 Κι ἀπὸ τὴν τόση λύπησι καὶ τὸν καημὸ τὸν τόσο,
 τὰ δέντρα γέρνουν τὰ κλαδιά, μαραίνονται τὰ χόρτά».
 —«Ἀνάθεμά σας Γερμανοί κι ἐκάψετε τὴν Κρήτη.»

67. Ἡ καταστροφή τῶν χωριῶν
Κουστογέρακου, Λιβαδᾶ καὶ Μονῆς

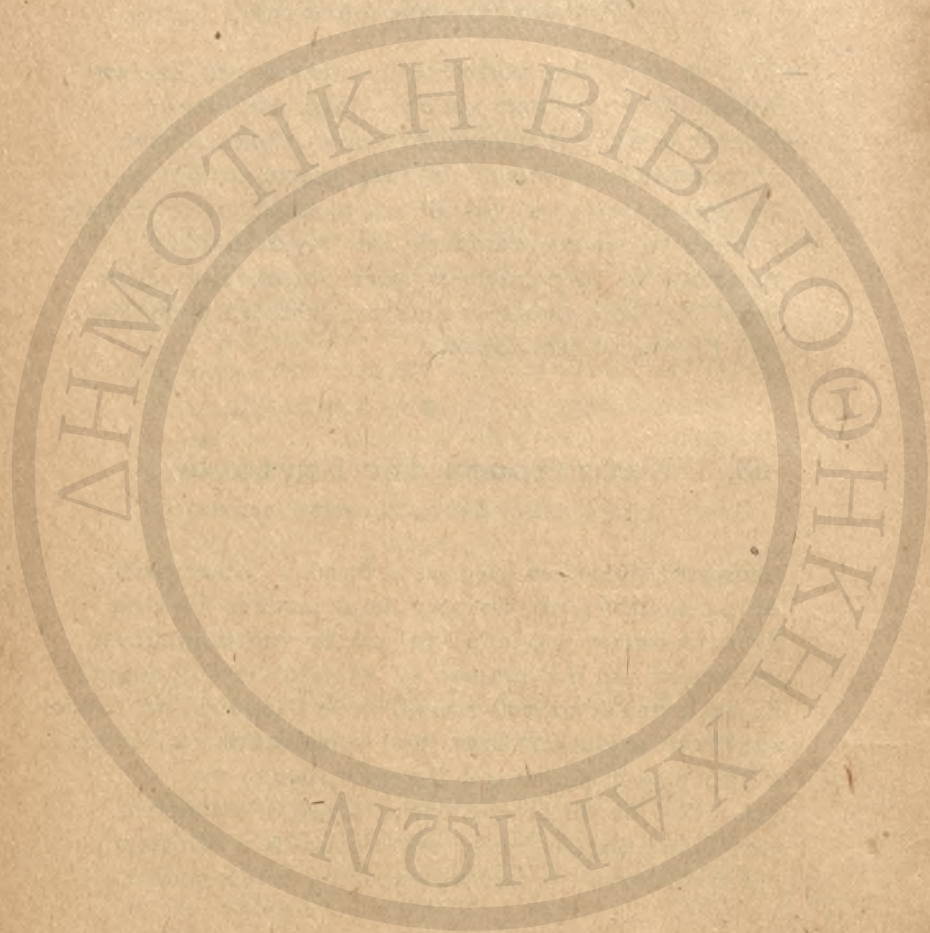
(τραγουδιέται ὅπως ὁ Διγενῆς)

- Τί ν' τὸ κακὸ, ποῦ γίνεται στὴν μπάντα τοῦ Σελίνου
Λιβαδο-Κουστογέρακο καὶ στὴ Μονή, ἀπὸ πέρα;
- Πολλές χιλιάδες Γερμανοὶ τὰ χουν μπλοκαρισμένα
κι ἀεροπλάνα ρίχνουνε, μπόμπες, φωτιὰ καὶ βόλια.
Τὰ σπίτια καΐνε καὶ χαλοῦν καὶ τουφεκίζουν τὸ ἄντρες
κι οὔλα τὰ γυναικόπαιδα εἰς τὴν Ἁγιά τὰ πάνε.
Λυσσιοῦν νὰ τὰ ρημάξουνε, γιατί ναι ἀνταρτοχώρα,
γιατ' Ἄγγλους ὑποθάλλουνε πού ρθαν νὰ βοηθήσουν
τῆ Κρήτης τὸ ξεσκλάβωμα.

68. Καταστροφή τῆς Καντάνου

(τραγουδιέται ὅπως «ἀπὸ ὄρη ἔρχομαι».)

Ἐποὺ τὴν Κάντανο ἔρχομαι κι ἀποὺ τ' Ἀποπηγάδι·
Δὲ μὲ ρωτᾶτε ἦντά ἄκουσα, δὲ μὲ ρωτᾶτε ἦντά δα;
Εἶδα τὰ σπίτια τρόχαλο, τὸ αὐλὲς χορταριασμένες
κι ἄκουσα στὰ χαλάσματα κι' ἐκράζαν νυχτοπούλια!
Κι ἐκεῖα στό ἔμπα τοῦ χωριοῦ νιοῦς Γερμανοῦ τὸ μνημα
καὶ δίπλα μαρμαρόπλακα, ποῦ γραφ' αὐτὰ τὰ λόγια:
«Ἐπά τανε ἡ Κάντανο κι ἐκαταστρέψαμὲ τὴ
καὶ μπλιό δὲ θὰ ξαναχτιστῆ κι ἔρημη θ' ἀπόμεινη,
γιατί καμὲ βαριές ζημιές στῶ Γερμανῶ τ' ἀσκέρι»,
Μά ἡ Κάντανος ἐχτίστηκε καλύτερη ἀποὺ πρῶτα,

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

1. Τὸ ξεκίνημα τοῦ γάμου

(Ἅλα τὰ τραγούδια τῆς Στράτας ἔχουν τὸν ἴδιο σκοπό)

- «Δώσε μας, μάνα, τὴν εὐκὴ, νὰ ξεκινήσῃ ὁ γάμος».
- «Ἢ-γι-εὐκῆμου μπρός καὶ πίσω σας, δεξιὰ σας καὶ ζερβά σας, νὰ πᾶτε νὰ μοῦ φέρετε τὴ νύφη τοῦ παιδιοῦ μου νὰ ναι ἀπὸ καλὴ σειρὰ κι ἀπὸ καθάριο αἷμα».

2. Τὸ φτάσιμο στὸ σπίτι τῆς νύφης

- «Μηνᾶς μου, κόρη κι ἔρχομαι κι ἦντα νὰ βάλω νάρθω;».

- «'Αν βρέχη, βάλε τσόχινα, κι άνέ χιονίζη, γούνες·
κι ἄν εἶν' εὐγιά καί ξεστεριά, βάλε τὰ βελουδένια
καί νά διαλέξης τόν καιρό, ἄγγουρ' ὄντε θά-ν-ἔρθης,
νάρθης ψιμοκαλόκαιρο καί τοῦ Σταυροῦ τὸ μῆνα,
ἀποῦ ναι οἱ ποταμοὶ στεγνοὶ κι οἱ στρατέες παστρεμένες.

3. Ἐποχαιρετισμοὶ α') τῆς νύφης

Ἐποχαιρέτα, νύφη μου οὔλους τσοὶ συγγενεῖς σου,
μά πρῶτα τσοὶ γονέους σου, τὰ μπιστικά σου ἀδέρφια
κι ἀπόης τσοὶ φιλενάδες σου καί τσοὶ καλοὺς γειτόνους.

β') τῆς συνοδείας τοῦ γάμου

- Ἐπήραμε τὴν πέρδικα τὴν ὠριοπλουμισμένη
κι ἀφήκαμε τὴ γειτονιά, σάν χώρα κουρσεμένη
— Ἀμέτε, φίλοι στὸ καλὸ καί στὴν καλὴ τὴν ὥρα
καί νά γεμίση ἡ στρατά σας τριαντάφυλλα καί ρόδα.

4. Τὸ φτάσιμο στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ

Πρόβαλε μάνα τοῦ γαμπροῦ καί πεθερά τῆ νύφης,
ν' ἀποδεχτῆς τὸ νιό γαμπρὸ καί τὴν καινούργια νύφη.
ἢ ν' ἀποδεχτῆς τὴ νύφη σου, τοῦ γιοῦ σου τὴ γυναίκα.

5. Ὁ μισεμὸς

Μιάν κόρη συναπόβγανε τὸν ἄντρα τῆ στὰ ξένα.
Κρατεῖ κερὶ καί φέγγει του, ποτήρια καί κερνᾶ τον

- κι ὄσα ποτήρια τὸν κερνᾶ, τόσα λόγια τοῦ λέει:
 —«Μισεύεις, κανακάρη μου, κι ἦντα μοῦ παραγγένεις;»
 —“Α λείψω μῆνα, μὴ λουστῆς καὶ χρόνο, μὴν ἀλλάξης
 κι ἄ λείψω τὸ τραντάχρονο, στὴν πόρτα μὴν προβάλης».

6. Ἐρωτικά παιγνίδια

- Κόρη καὶ νιὸς ἐπαίζανε σ' ὄριο περιβολάκι
 κι ἀποῦ τὸ παῖξε γέλασε καὶ τὸ πολὺ κανάκι,
 ἀποκοιμήθη ὁ νιὸς γλυκά, τῆς λιγερῆς τὸ' ἀγκάλες.
 Σιγά-σιγά τονε ξυπνᾶ καὶ ἀγαλιανὰ τοῦ λέει:
 —«Ξύπνα τὸ τρυγονάκι μου, ξύπνα γλυκιά μου ἀγάπη.

7. Ὀρκοὶ ψεύτικοι

- Κόρης φιλι-ν-ἐζήτηξα κι εἶπε μου νὰ τῆς μνώξω.
 Καὶ μνώγω τῆς στὸν οὐρανὸ καὶ λέει μου: «Ψηλά ναι».
 Καὶ μνώγω τῆς στὴ θάλασσα καὶ λέει μου: «βαθιά ναι».
 Καὶ μνώγω τῆς στὴν ἐκκλησιά: «πέτρες κι ἀσβέτης εἶναι».
 Καὶ μνώγω τῆς στὸ 'κόνισμα: «τάβλα καὶ σγουραφιά ναι».
 Καὶ μνώγω τῆς στὴ νιότη μου, λέει μου: «ψεύτης εἶσαι».

8. Ἡ πικραμένη τραγουδίστρα

- Κοράσιο στὴν Ἄνατολὴ ἔφαινε κι ἐτραγουδῖε
 κι ὁ συριγμὸς τοῦ μασουριοῦ κι ὁ χτύπος τοῦ πετάλου
 κι ὁ ἀηδονισμὸς τῆς λυγερῆς εἰς τὸ' οὐράνοὺς διαβαῖναν.
 Καρραβοκώρης τὸν γροικᾶ ἀνάμεσα πελάγου:

- «Στέσετε ναύτες τὰ κουπιά, ναύτεροι τὸ τιμὸν,
 ν' ἀκούσωμε τὴ λυγερή, ἦντα τραγοῦδι λέει».
 Κι ἡ κόρη, ὡς ἦταν φρόνιμη, φρόνιμ' ἀπηλοήθη:
 — «'Εγὼ κι ἂν ἐτραγοῦδηξα, μπρὸς μοιρολόι τό πα-
 μάνα καὶ κύρην ἔθαψα, ἀδέρφια καὶ ξαδέρφια
 κι ἔχω ἄντρα βαριάρρωστο καὶ βαριάρρωστημένο.
 Ἄρρωσθησε, ξαρρώσθησε κι ἄλλη γυναίκα ἐπῆρε».

9. Τὰ περιστέρια

Κόρη βερυκοκόκινη, σιρικομαυρομάτα,
 δέσε τὰ περιστέρια σου, μὴν ἔρχονται τσ' αὐλές μου
 κι ἂν ρίξω στάρι, τρῶνε το, νερό, καὶ πίνουνέ το
 καὶ μέ τὰ ποδαράκια των, τὸ χῶμα παίρνουνέ το
 κι ἐγὼ τὸ χῶμα θέλω το καὶ πύργο θέ νά χτίσω
 καὶ πύργο κι ἀλιτριβιδιό κι ἀνώγεια καὶ κατώγεια.

Βγάλε καὶ βγάλε ἀπ' τὸ σακκί ἐβρήκαμε τὸν πάτο
 κι ὁ πάτος πῆγε ἀπάνωθιός κι ὁ πόρος ἀποῦ κάτω.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ «Κρητικὸς Τραγουδιστὴς» θὰ μποροῦσε γὰ τιτλοφορηθῆ ὡς ΕΠΙΛΟΓΗ καὶ ὄχι ἡ ΣΥΛΛΟΓΗ Κρητικῶν μαντινάδων καὶ Τραγουδιῶν. Σκοπὸς μου δέν ἦταν νὰ συλλέξω μαντινάδες καὶ τραγούδια ὁποιαδήποτε καὶ νὰ περιλάβω στὸ βιβλίο ὡς λαογραφικὸ ὑλικό. Σκοπὸς μου ἦταν νὰ συλλέξω, ὅσο μποροῦσα περισσότερο ὑλικό καὶ ἀπ' αὐτό, νὰ κάμω ἐπιλογή, ὥστε νὰ θέσω στὴ διάθεση τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ βιβλίου τίς πιὸ καλὲς μαντινάδες καὶ τὰ πιὸ καλὰ καὶ πιὸ συνηθισμένα τραγούδια, ποὺ τραγουδιοῦνται στὴν Κρήτη καὶ εἰδικὰ στὸ δυτικὸ διαμέρισμά της. Ἦθελα ν' ἀπαλλάξω ἀπὸ τὸν κόπο καὶ τίς φροντίδες τοὺς μερακλήδες τοῦ τραγουδιοῦ, νὰ συλλέγουν μαντινάδες ἀπὸ διάφορες φτωχὲς καὶ κακογραμμένες συλλογὲς καὶ νὰ τίς κακογράφουν σὲ σημειωματάρια μὲ σωρεῖα σφαλμάτων καὶ παραμορφώσεων. Ἦθελα ἐπίσης νὰ θέσω ὑπ' ὄψη των τίς πιὸ καλὲς μαντινάδες καὶ νὰ λησμονηθοῦν, μὲ τὸν καιρὸ, οἱ κατότεχνες, ποὺ τραγουδιοῦνται πολλὰς φορὲς ἀπὸ ἄγνοια καλῶν μαντινάδων.

Τὸν ἐπιτιλοφόρησα ὡς ΣΥΛΛΟΓΗ, γιὰτὶ πραγματικὰ οἱ μαντινάδες μαζεύτηκαν ἀπὸ διάφορες ἄλλες συλλογὲς δημοσιευμένες ἢ χειρόγραφες, ποὺ εἶχαν τὴν εὐγενικὴ καλοσύνη νὰ θέσουν στὴ διάθεσή μου φίλοι καὶ γνωστοί, τοὺς ὁποίους εὐχαριστῶ θερμὰ.

Ἀπὸ τίς 10—12.000 περίπου μαντινάδες, ποὺ συγκέντρωσα, διάλεξα τίς 2890, ποὺ μπῆκαν στὸν «Κρ. Τραγουδιστὴ».

2. Οἱ πλουσιότατες δύο συλλογὲς τῆς Μαρ. Λιουδάκη,

δὲν κάνουν περιττὸ τὸν «Κρητικὸ Τραγουδιστὴ μου», γιατί οἱ συλλογές αὐτές ἔχουν μαντινάδες μὲ τὴ γλωσσικὴ ἰδιορρυθμία τῆς Μεσαίας καὶ Ἄν. Κρήτης καὶ δὲν μποροῦν νὰ χρησιμοποιήσουν τίς πῖο πολλές ἀπ' αὐτές οἱ τραγουδιστές τῆς Δ. Κρήτης, ἔτσι ὅπως εἶναι. Καί, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, οἱ μαντινάδες αὐτές ἐκφράζουν συναισθηματικότητα, πού δὲν εἶναι σὲ ὅλες τίς ἐκδηλώσεις τῆς ἐντελῶς ὅμοια μὲ τὴ συναισθηματικότητα τῶν κατοίκων τῆς Δυτ. Κρήτης.

3. Ἐκ τῆς ἀπορίας ἀπὸ τὸν ἀποστομωτικὸν ἄντικρυστὸν τῆς Κρήτης τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ποιήσεως, μὲ τὸ ὅποιο ὁ Κρητικὸς ἐκφράζει, ἰκανοποιητικὰ γι' αὐτὸν, τὸ συναισθηματικὸ τοῦ κόσμου. Ὁ Ἐρωτόκριτος, ἡ Θυσία τοῦ Ἀβραάμ, ἡ Ἐρωφίλη κ. ἄ. λογοτεχνικά ἔργα τῶν τελευταίων ἑκατονταετηρίδων ἐχρησιμοποίησαν τὸ δεκαπεντασύλλαβο στίχο, γιατί γνώριζαν, πῶς αὐτὸν ἐννοεῖ ὁ Κρητικὸς καὶ μὲ αὐτὸν συγκινεῖται.

Ἡ σύνθεσις μαντινάδων ἐξακολουθεῖ ἀκόμη καὶ σήμερον ἀπὸ ἐκείνους πού ἔχουν τὸ εἰδικὸ αὐτὸ ταλέντο καὶ πού λέγονται ριμαδόροι. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔχουν τὴν ἰκανότητα καὶ τὴν ἐτοιμότητα νὰ σκαρώνουν ἀμέσως τὴ μαντινάδα, πού προσαρμόζεται στὴν ἀνάγκη τῆς στιγμῆς. Κατορθώνουν ἔτσι νὰ παίξουν στὰ γλέντια ἕνα ἐξαιρετικὸ ρόλο, μὲ τίς ρίμες των καὶ τὸ χιοῦμορ των καὶ νὰ σκορποῦν γύρω τους τὸ κέφι, τὸ γέλιο καὶ τὴν εὐθυμία.

Ἐννοεῖται, πῶς, τόσο οἱ ριμαδόροι αὐτοὶ, ὅσον καὶ οἱ μιμητές των, δημιουργοῦν μιάν ὑπερπαραγωγὴν μαντινάδων, πολλὰς ἀπὸ τίς ὁποῖες, δὲν ἔχουν κανένα ἄλλο προσόν ἀπὸ τὴν ὁμοιοκαταληξίαν, πού κι αὐτὴ, πολλὰς φορές, εἶναι ἀποτυχεμένη. Καὶ τὸ χειρότερον εἶναι, πῶς, πολλὰς ἀπ' αὐτάς, κυκλοφοροῦν μαζὶ μὲ τίς καλὰς καὶ μῆκαν μάλιστα σὲ μεγάλη ἀναλογία στὶς δημοσιευμένες ὡς τώρα συλλογές. Χρειαζόταν, ἐπομένως, ἕνα ξεκαθάρισμα.

Αὐτὸ τὸ ξεκαθάρισμα προσπάθησα νὰ κάμω μὲ τὴ

συλλογή μου. Δεν ξέρω, αν, και κατά πόσο, πέτυχε ή προσπάθειά μου αυτή.

Θα ήταν αξιοσύστατο, οι μαντινάδες, που άκουονται στα ραδιόφωνα ή φωνογραφούνται σε πλάκες γραμμοφώνου, να περνούν από κάποιον έλεγχο, για να μην τραγουδιούνται μαντινάδες της κακής ώρας, που, με τις τόσες επαναλήψεις των, μένουν σαν ένας ανεξάλειπτος λεκές, μέσα στο φόντο της Κρητικής Λαϊκής ποιήσεως και δημιουργούν λαθεμένες έντυπώσεις για την λογοτεχνική αξία των μαντινάδων.

4. Οι μαντινάδες χωρίστηκαν, ανάλογα με το νόημα τους, σε ομάδες, για να μπορη να βρισκη εύκολα ο τραγουδιστής τις μαντινάδες, που του χρειάζονται σε κάθε περίπτωση. Αυτό εξυπηρετεί και άλλη ανάγκη: Στα Κρητικά γλέντια άρέσει πολύ να είναι ή κάθε μαντινάδα σχετική μ' έκεινην, που τραγουδήθηκε πρωτύτερα, είτε σαν άρνηση, είτε σαν έπιβεβαίωση, είτε και σαν έπεξήγηση. "Ασχετες και ξεκάρφωτες, δεν άρέσουν. Για την εύκολότερη εύρεση των μαντινάδων γίνηκε λεπτομερές εύρετήριο στο τέλος του βιβλίου.

Στην κατάταξη αυτή, συνέβη μιά μαντινάδα να θεωρηθη, πως ανήκει και σε άλλη ομάδα συγγενική. Γι' αυτό είναι πιθανόν ή ίδια μαντινάδα να βρεθη σε δυο ομάδες. Αυτό δε γίνηκε από άβλεψία, αλλά είναι σκόπιμο. Καταβλήθηκε όμως προσπάθεια να γίνη αυτό σε πολύ περιορισμένη κλίμακα.

5. Μεταξύ των ομάδων είναι και μιά που έπιγράφεται: **Άντιλογίες**. Κρίθηκε χρήσιμη στην περίπτωση που γίνεται «κοντραστάρισμα» ή «τρακάρισμα» με μαντινάδες, στο όποιο, ή κάθε μαντινάδα, πρέπει να έρχεται, σαν αντίκρουση ή απάντηση σε μαντινάδα άλλου. Συγκροτείται έτσι μιά, -ας την πουμε, μαντιναδομαχία, που έχει πολύ το διασκεδαστικό και το ένδιαφέρον, όταν συνεχιστη και έχη,

σάν ἀποτέλεσμα, τὴν ἀποχώρησιν ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τοῦ ἐνὸς ἀπὸ τοὺς μαχομένους καὶ τὴ θυμηδία τῶν παρισταμένων.

Ἐπίσης ἄλλη μιὰ ὁμάδα, πού ἐπιγράφεται **Τοπικές**. Γιά κάθε ἐπαρχία λέγεται κάτι τὸ πειραχτικὸ. Τὸ πειραχτικὸ αὐτὸ ἀστεῖο, προσπάθησα νὰ τὸ περιλάβω σὲ μιὰ μαντινάδα, πού ἦ τὴ βρῆκα ἢ τὴ σκάρωσα ἐγώ. Γίνηκα, δηλαδὴ κι ἐγώ μὲ τὴ σειρά μου ριμαδόρος. Τὸ ἴδιον γίνηκε καὶ γιά μερικὰ χωριά πού λέγεται καὶ γι' αὐτὰ κάτι τὸ χαρακτηριστικὸ καὶ πού ἐκφράζεται σὲ μιὰ μαντινάδα. Τὸ ἕκαστον αὐτὸ, γιατί ξέρω πόσο ἀρέσουν τέτοιου εἴδους μαντινάδες στὰ γλέντια. Στὸν Κρητικὸν ἀρέσει πολὺ τὸ χιουμοριστικὸ πείραγμα καὶ νὰ τὸ κἀνῃ καὶ νὰ τὸ δέχεται. Καὶ ὅμως δὲν εἶναι ὅλες πειραχτικές. Ἐπὶ ἀνάμεσα σ' αὐτὰς καὶ ἐπαινετικές.

6. Πάρα πολλές μαντινάδες «ποιήθηκαν» στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας καὶ γι' αὐτὸ εἶναι πολὺ συνηθισμένον τὸ φαινόμενον νὰ περιέχουν τουρκικὰς λέξεις. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς τότε ριμαδόρους ἦσαν τουρκοκρητικοί. Καὶ ἐπειδὴ, ὅταν ὑπῆρχε διάλειμμα πολέμων, ὄχι σπάνια συνέβαινε νὰ γλεντίζουν μαζὶ Χριστιανοὶ καὶ Τούρκοι, πολλὰ καὶ καλὰ μαντινάδες περιέχουν τουρκικὰς λέξεις.

Ἡ διατήρησις τῶν μαντινάδων αὐτῶν, μολονότι ὑφίσταται ἡ Ἑλληνοτουρκικὴ φιλία, μὴ φαίνεται, ὄχι μόνον ἀσκοπη, ἀλλὰ καὶ ἀταίριαστη στὴν προσπάθειά μας νὰ καθαρῶσθαι ἡ γλῶσσα μας, κατὰ τὸ δυνατόν, ἀπὸ ξενικὰ στοιχεῖα, πού συνδέονται μὲ ἐποχὰς μαύρης σκλαβιάς.

Τὶς τέτοιαις μαντινάδαις, ὅσο δὲν μπόρεσα ν' ἀντικαταστήσω τίς τουρκικὰς μὲ ἀντίστοιχαις ἑλληνικαῖς τῆς Κρητικῆς Δημοτικῆς λέξεις, τίς ἀπόρριψα. Διατηρήθησαν μόνον μαντινάδες μὲ λέξεις, πού εἶναι πιά ἐνσωματωμέναι στὴ Νεοελληνικὴν μᾶλλον γλῶσσαν καὶ εἶναι σχεδὸν πανελλήνιαι π. χ. σεβντάς, ντουινιάς, χατήρι, μενεξές, μπαξές, κ. λ. π.

7. Στη συλλογή μπήκαν και δίστιχα από τὸν Ἐρωτόκριτο. Φέρουν γιὰ διάκριση ἓνα Ε στο τέλος. Μέσα στο λογοτεχνικό αὐτὸ ἀριστούργημα βρίσκονται δίστιχα, πού, καί ὅταν ἀκόμη ἀπομονωθοῦν ἀπὸ τὴν ὑπόθεση τοῦ ἔργου, ἀποτελοῦν μαντινάδες ὑπέροχες. Σὲ παλιότερα χρόνια ἦταν πολὺ συνηθισμένο, νὰ βρίσκονται ἄντρες καὶ γυναῖκες καὶ μάλιστα καμιά φορά τελείως ἀγράμματοι, πού γνώριζαν ἀπὸ μνήμης ὁλόκληρο τὸν Ἐρωτόκριτο. Σ' ἐκεῖνα τὰ χρόνια δὲν ὑπῆρχε σχεδὸν Κρητικὸ σπίτι, πού νὰ μὴν ἔχη τὸν Ἐρωτόκριτο. Πολλές φορές τὸν ἔβρισκες καὶ στο σακκούλι τοῦ βοσκοῦ. Ἦταν πολὺ συνηθισμένο τότε στίς διασκεδάσεις, ν' ἀπαγγέλλωνται, σὲ ἰδιαίτερο μουσικό μοτίβο, γνωστὸ καὶ τώρα στοὺς περισσότερους χωρικούς Κρητικούς, διαλεχτὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν Ἐρωτόκριτο.

Πόσοι καὶ πόσοι νέοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔμαθαν νὰ διαβάζουν ἀπὸ τὸ συχνὸ διάβασμα τοῦ Ἐρωτοκρίτου.

Σήμερα πάει νὰ ξεχαστῆ ὁλότελα ἡ καλὴ αὐτὴ συνήθεια.

Γι' αὐτὸ κρίθηκε σκόπιμο νὰ περιληφθοῦν στὴ Συλλογὴ ἀρκετὲς μαντινάδες ἀπὸ τὸν Ἐρωτόκριτο.

Σ' αὐτὸ μὲ παρακίνησε καὶ κάτι ἄλλο: Νὰ δώσω ἔτσι μιὰν παρόρμηση νὰ προσεχτῆ καὶ πάλι ἀπὸ τίς λαϊκὲς μάζες τὸ βιβλίο αὐτὸ, πού περικλείει ἓνα ἀτίμητο λογοτεχνικὸ θησαυρὸ τοῦ Νησιοῦ μας.

8. Λεξιλόγιο δὲν πρόσθεσα, ὅπως γίνεται συνήθως, στο τέλος γιατί:

α) Ἡ Συλλογὴ προορίζεται κυρίως γιὰ Κρητικούς, πού γνωρίζουν τὴ σημασίαν τῶν ἰδιοματικῶν λέξεων.

β) Τὸ λεξιλόγιο θὰ πρόσθετε ὄγκο σιτῆ Συλλογῆ καὶ θὰ τὴν ἔκανε ἀκριβότερη.

γ) Οἱ μαντινάδες μὲ ξένες ἢ ἀσυνήθιστες λέξεις ἀπορρίχτηκαν.

9. Στο τέλος της συλλογής περιέλαβα και όλίγα από τά πύο συνηθισμένα έπιτραπέζια τραγούδια (Τάβλας), ώς και τής γαμήλιας πομπής (Στράτας).

Ή Συλλογή γίνηκε κυρίως γιά τίς Κρητικές Μαντινάδες, αλλά έκρινα σκόπιμο νά περιλάβω και μερικά άπ' αútά τά τραγούδια, πού θά μπορούσαν ν' άποτελέσουν ίδι-αίτερη συλλογή, γιά νά όλοκληρωθῆ, όσο ἦταν δυνατό. ό σκοπός μου, όπως τόν έθεσα στὴν άρχή τών σημειώσεων.

Ήνάμεσα σ' αútά μπῆκαν και έξι τραγούδια με περι-χόμενο τῆ Γερμανική Κατάληψη και Κατοχή (1941-45), πού δέ γίνηκαν άκόμη δημοτικά, με τὴν κύρια σημασία τοῦ ό-ρου «δημοτικά», μά πού μπορεί, με τόν καιρό νά γίνουν, αν ανταποκριθοῦν στο λαϊκό αίσθημα. Ήλλά, και αν δέν γίνουν, εἶναι πιθανόν νά δώσουν τὴν παρακίνηση στοὺς έγ-χώριους ριμαδόρους νά «ποιήσουν» τραγούδια αντιπροσω-πευτικά και τής σημαντικῆς αútῆς Ιστορικῆς περιόδου τοῦ Νησιοῦ μας. Και γιά τó ένα και γιά τó άλλο ένδεχόμε-νο ἢ παράθεσή των, νομίζω, μπορεί νά θεωρηθῆ δικαι-ολογημένη.

Έχω τὴν γνώμη, πώς ό «Κρητικός Τραγουδιστής», θέ-τει στὴ διάθεση τών γλεντιστάδων τής Δυτ. Κρήτης πρό πάντων, τίς μαντινάδες, πού θά ἠθελαν νά τραγουδοῦν. Και τίς έθεσα με μέθοδο και με σύστημα, πού κανένας άλλος δέ χρησιμοποίησε και με τά όποια ό τραγουδιστής μπο-ρεῖ νά βρῆ εύκολα και σύντομα όποια μαντινάδα θέλει ἢ ό-ποια, σέ μιά όρισμένη στιγμή, τοῦ χρειασθῆ.

Μπορώ μάλιστα νά ύποσχεθώ από τώρα, πώς, σέ πε-ρίπτωση, πού ό «Κρ. Τραγουδιστής» βρῆ τὴν κυκλοφορία, πού περιμένει, θά επανεκδοθῆ πλουσιότερος και τελειότε-ρος.

Παρακαλώ δέ όσους τυχόν έχουν, συλλογές, με καλές μαντινάδες, πού δέν τίς έχει ό «Κρ. Τραγουδιστής», νά τίς

θέσουν στη διάθεσή μου, ὅσο δὲν προκειται νὰ τίς ἐκδώσουν αὐτοί, γιά νὰ περιληφθοῦν στη β' ἐκδοση. Θά εἶναι κρίμα νὰ μένη ἄγνωστος στοὺς πολλοὺς ὁ ντόπιος αὐτὸς λογοτεχνικὸς θησαυρὸς.

Χανιά Φεβρουάριος 1951

ΠΑΝΤΕΛΗΣ Π. ΒΑΒΟΥΛΕΣ

Συλλογές ποὺ εἶχα ὑπ' ὄψη μου:

α) Δημοσιευμένες :

1) Α. Κριάρη. 2) Ε. Φραντζεσκάκη. 3) Εἰρ. Σπανδωνίδου. 4) Μ. Φραγκάκη. 5) Ε. Λιναρδάκη. 6) Μ. Λιουδάκη. 7) Ἐφημ. «Παρατηρητής». 8) «Κρ. Ἑστίας».

β') Χειρόγραφες : 1) Κατ. Πάτερου (Σφακιά). 2) Ἄννας Σκαλίδη (Κίσαμος). 3) Ἥλ. Μπομπολάκη (Κίσαμος). 4) Μαθητῶν Δημ. Σχολείου Νεὺς Ἁγ. Βασιλείου με ἐπιμέλεια τοῦ διδασκάλου Ἄνδρ. Σταυρουλάκη. 5) Γ. Σήφακα.

Τὰ σκίτσα εἶναι καμωμένα ἀπὸ τὸν καλλιτέχνη σκίτσογράφο μας κ. Ἄλ. Δρουδάκη συνδιευθυντὴ τῆς «Κρητικῆς Ἑστίας».

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

	Σελίδες	Σελίδες
ΜΕΡΟΣ Α' ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ		4—195
Α' ΤΡΑΓΟΥΔΙ—ΧΟΡΟΣ		4—9
1. Μαντινάδες τοῦ τραγουδιστῆ	4—7	
2. » τοῦ χοροῦ	8—9	
Β' ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ—ΓΝΩΜΕΣ—ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ		10—20
Γ' ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ		21—162
1. Μαντινάδες Ἐρωτικές	21—29	
2. » τῆς Καρδιάς	30—38	
3. » τῆς Ὁμορφιάς	39—48	
4. » τῶν Ματιῶν	49—54	
5. Βάσανα—Πίκρες—Καημοὶ	55—73	
6. Μαντινάδες τῆς Ζήλειας	74—77	
7. Εὐχές—Παρακάλια	78—82	
8. Ἀναμνήσεις	83—86	
7. Κατάρεις	87—91	
10. Παράπονά	92—101	
11. Παράπονά στὴ Μοίρα	102—105	
12. Παρηγοριές—Ἐλπίδες	106—109	
13. Πόθοι—Ὄνειρα	110—125	
14. Πείσματα—Πειράγματα	126—134	
15. Ὄρκοι—Ἐπιοσχέσεις	135—142	
16. Φιλιά	143—148	
17. Μαντινάδες τοῦ Χωρισμοῦ	149—157	
18. » τοῦ Χάρου	158—162	
Δ' ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ		163—170
1. Καλωσορίσματα	163—164	
2. Εὐχαριστήριες	165—166	

	Σελίδες	Σελίδες
3. Μαντινάδες τοῦ Στρατιώτη	166—167	
4. » τοῦ Φεγγαριοῦ	167—168	
5. » τοῦ Κλήδωνα	168—169	
6. » τῆς Ἀπαγωγῆς	169—170	
Ε' ΑΝΤΙΛΟΓΙΕΣ		171—176
ΣΤ' ΑΣΤΕΙΕΣ—ΣΑΤΙΡΙΚΕΣ		177—185
Ζ' ΤΟΠΙΚΕΣ		186—193
1. Μαντιν. γιά τὴν Κρήτη	186	
2. » γιά Ἐπαρχίες καὶ Χωριά	187—193	
α' Κίσαμος	187—188	
β' Σέλινο	189—190	
γ' Κυδωνία—Χανιά	190—191	
δ' Ἀποκόρωνας	191—192	
ε' Σφακιά	192	
στ' Τοπικὲς διαφορὲς	192—193	
Η' ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑΤΑ		194—195

ΜΕΡΟΣ Β' ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΤΑΒΛΑΣ 197

- 1) Ἡ καλοστρωμένη τάβλα. (197). 2) Παρακίνηση. (197).
 3) Ἡ συντροφιά. (198). 4) Παίνια τοῦ οἰκοδεσπότη. (198).
 5) Τὸ πρέπισμα. (199). 6) Βασιλικὸς πόθος. (199). 7) Ὁ πόθος τῆς Λευτεριάς. (199). 8) Ὁ Ἐπαναστάτης. (200). 9. Ἡ ζωὴ τοῦ Ἐπαναστάτη. (200). 10) Ὁ πόθος τοῦ Ἐπαναστάτη. (200). 11) Ἡ ζωὴ τῶν ἀγριμιῶν. (201). 12) Ὁ ἀντρειωμένος. (201). 13) Ὁ Διγενῆς. (201). 15) Ὁ ὄρειβάτης. (202). (16) ὁ Ἀγριμοκунηγος. (202). 17) Οἱ Θεριοκунηγοί. (203). 18) Πανωμερίτες · Κατωμερίτες. (203). 19) Τὸ θεριὸ τῆς Κρήτης. (203). 20) Τὸ χτίσιμο τῆς Πόλης. (204). 21) ὁ Κωνστ. Παλαιολόγος. (204). 22) Τὸ πάρσιμο τοῦ Κάστρου. (204). 23) Συναγερμὸς. (205). 24) Ὁ Πατερογιώργης. (205). 25) Ὁ ἐρωτευμένος. (205). 26) Τ' ἄμορφο περβόλι. (206). 27) Ἡ ἐρωτικὴ φωτιά. (206). 28) Ἡ σπλαχνικὴ κόρη. (206). 29) Ἡ φρόνιμη κόρη. (207). 30) Ὁ τραγουδιστής. (207). 31)

Ἄμφιβολία - Πίστη. (207). 32) Παζάρεμα. (208). 33) Τὸ γινωμένο μῆλο. (208). 34) Ὁ ταχυδρόμος. (209). 35) Πόθος κοριτσιῶν. (209). 36) Ἡ ζηλιάρα. (209). 37) Ἡ νύφη. (210). 38) Παινέματα στὴ νύφη. (210). 39) Παινέματα στὸ γαμπρὸ. (211). 40) Καλωσορίσματα. (212). 41) Εὐχὴ γονιοῦ. (212). 42) Τὸ κάλεσμα τοῦ συντέκνου. (213). 43) Εὐχὴς στὸ νεοφώτιστο. (213). 44) Ὁ φρόνιμος. (213). 45) Πατρικὴ συμβουλή. (214). 46) Ὁ ξενητεμένος. (214). 47) Τὰ παράπονα τοῦ ξενητεμένου. (214). 48) Ἡ ξενητεία. (215). 49) Ἡ κακοπαντρεμένη. (215). 50) Ἡ διαθήκη τοῦ παλικαριοῦ. (216). 51) Οἱ γι-έδικοὶ κι οἱ ξένοι. (216). 52) Τὸ πάθημα τοῦ κυνηγοῦ. (216). 53) Τὸ κακὸ ὄνειρο. (214). 54) Οἱ πίκρες. (217). 55) Τὸ ἔρημοκλήσι. (218). 56) Τὸ τραγούδι τοῦ Χάρου. (218). 57) Τὸ μετάνιωμα τοῦ Χάρου. (218). 58) Ὁ Ἄδης. (219). 59) Μήνυμα ἀπὸ τὸν Ἄδη. (219). 60) Τὸ Χαροκυνήγημα. (220). 61) Τὸ διάβα τοῦ Χάρου. (220). 62) ὁ Πόθος τοῦ σκλάβου. (221).

Τραγούδια τῆς Γερμανικῆς Κατοχῆς: 63) Τὸ πέσιμο τῶν Γερμανῶν. (221). 64) Τὸ πάρσιμο τῆς Κρήτης ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς. (221). 65) Ἡ θλίψη δυὸ βουνῶν. (222). 66) Ὁ θρῆνος τῆς Ἁγίας. (222). 67) Ἡ καταστροφή Κουστογέρακου, Λιβαδᾶ, Μονῆς. (223). 68) Καταστροφή τῆς Καντάνου. (223).

ΜΕΡΟΣ Γ΄ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΑΣ: (225)

1) Τὸ ξεκίνημα τοῦ γάμου. (225). 2) Τὸ φτάσιμο στὸ σπίτι τῆς νύφης. [226]. 3) Ἀποχαιρετισμοὶ τῆς νύφης. [226]. 4) Τὸ φτάσιμο στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ. [226]. 5) Ὁ μισεμὸς. [226]. 6) Ἐρωτικὰ παιγνίδια. [227]. 7) Ὁρκοὶ ψεύτικοι. [227]. 8) Ἡ πικραμένη τραγούδιστρα. [227]. 9) Τὰ περιστέρια [228].

13-10

10-3

22-2

4.11

9-3

15.6

23/7

8.5

14-7

14.12

22-10

24.1

28.5

24/10

10-1

